SERIE NOUĂ - 398 • ANUL XLII • 7 IANUARIE 1999 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 1 (2148)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„De obicei, după învingători vin hoţii."
HUGO

•

„Vei cunoaşte, bătrîn fiind, cît e de greu să înveţi la această vîrstă, cînd se cere să fii înţelept."
ESCHIL

O dată la 8 decenii

CASCADE DE LUNI PLINE ÎN 1999

Pe 31 decembrie 1998 a fost ultima Lună plină a anului 1998. Acest eveniment a deschis o serie neobişnuită de Luni pline, fenomen care nu se întîmplă decît o dată la opt decenii. Astfel, în ianuarie 1999 vor fi două Luni pline, în februarie, nici una, iar în martie, din nou, două. Am avut o primă Lună plină pe 1 ianuarie, cea de-a doua va fi pe 31 ianuarie. Cînd o lună are două Luni pline, a doua este numit, de americani, *Lună albastră,* datorită tentei albăstrii pe care o are. După 31 ianuarie, următoarea Lună plină va fi de-abia pe 2 martie, pentru ca a doua Lună plină să fie pe 31 martie. Ultima oară cînd acest fenomen a fost înregistrat a fost în anul 1915. Nouă nu ne rămîne decît să privim cerul şi să vedem cum va arăta Luna plină, la bis!

O obsesie a pămîntenilor

MARTE

pagina 8

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Mulţumim din inimă tuturor cititorilor noştri care ne-au transmis urările lor cu prilejul sărbătorilor! Aceleaşi urări de sănătate şi fericire le adresăm, la rîndul nostru, cu aceeaşi căldură sufletească, tuturor cititorilor revistei „Magazin"!

Fascinaţia ştiinţei 3
O invenţie românească de Premiul Nobel

Incursiune în paranormal 4
Deplasări de obiecte şi clarviziuni

Medicina la zi 7
Cea de-a doua inteligenţă a noastră

Terra X Dosarele planetei 10
Misterele lacurilor nebuniei

13 **Idoli**
„Viaţa e frumoasă" ROBERTO BENIGNI

Timp liber 14
• Horoscop • Grădina • Şah • Juridice

femina club 6

829.529 P

✉ *Gheorghe Cîmpeanu - Focşani:* „Politica" şi „Animalele" au intrat în portofoliul reţinutelor! La definiţiile de la „Politică" voi opera cîteva mici modificări...

✉ *Mihai Mara, Aleea Voinicului, bl.3, sc.C, ap.57, Bistriţa, 4400, Bistriţa-Năsăud,* ne-a trimis următorul anunţ: „fan *Madonna,* doresc să corespondez cu alţi fani *Madonna,* despre idolul nostru. Dacă nu eşti fanul ei dar ai materiale despre ea, te rog, scrie-mi!"

Tolba cu SCRISORI

✉ *Bogdan Vasilescu - Slobozia:* Melodia *„When You Believe",* cîntată de *Houston* şi *Carey,* face parte din coloana sonoră a filmului *„The Prince Of Egipt".* De pe CD-ul care a fost lansat la jumătatea lui noiembrie mai fac parte melodii interpretate de *Boyz II Men* şi *K-Ci & JoJo.* Cum pun mîna pe el îl voi radiografia. Sonor!

✉ *Gabi Olariuc - Iaşi:* Scrisoarea ta trădează o împătimită în ale muzicii de atmosferă! Referindu-mă acum la partea cu radioul nu am decît să-ţi spun că nu trebuie să aştepţi să te descopere cineva, ci te duci tu în întîmpinarea posibilelor colaborări! Ai fost refuzată o dată? Ei şi ce! Se întîmplă oricui! În concurenţa acerbă din sectorul audio-vizual, cei care nu au relaţii reuşesc să se impună DOAR prin valoare! Şi, cum tu ai valoare, nu-ţi rămîne decît să-i adaugi un plus de ambiţie... Da, sună a şablon dar are termen de valabilitate nelimitat! Mai scrie-mi, OK?

✉ *Florin Tompa - Drăgăşani:* Cele cinci careuri au încrucişări corecte dar nu sînt tematice! Nu lua acest răspuns în tragic, toţi facem greşeli la început... Aştept să te reabilitezi...

Albumul Săptămînii

Mechanical Animals - MARILYN MANSON

L-am tot ocolit pe american dar iată-l ajuns, în fine, titular al rubricii de faţă! Pe numele său adevărat *Brian Warner,* născut în Florida, tipul a reuşit să-şi pună în cap toată comunitatea creştină de peste Atlantic, care l-a pus la zid catalogîndu-l drept satanist şi corupător al tineretului... Privit ca o ciudăţenie pe Bătrînul Continent, *Manson* îşi vede de treabă şi îşi consolidează permanent poziţia de lider al unei categorii muzicale lăsate de izbeliţte de cînd cu retragerea lui *Alice Cooper...* Fără doar sau poate, omul nostru este într-adevăr ceva de groază atît ca imagine cît şi din punctul de vedere al textelor sale, texte scandaloase pe care puritanii le condamnă vehement! Dînd timpul înapoi, vom constata că nu este o premieră în domeniu, acest gen muzical păstrîndu-şi un public constant care îşi regăseşte în muzica şi spectacolele lui *Manson* unele trăiri şi profită de show-uri pentru a se descărca psihic şi fizic. Sînt departe de a fi un fan al lui *Manson* dar asta nu mă împiedică să vă recomand să ascultaţi, pentru cultura voastră muzicală, „Animalele mecanice"...

POP-ROCK de la A la Z

DEEP PURPLE

Am acum misiunea ingrată de a cuprinde pe întinderea unei pagini A4 esenţialul despre o trupă istorică, despre care s-au scris cărţi întregi... Fiţi indulgeţi, OK? În 1968, în timp ce *Led Zeppelin* era deja în avangardă, repertoriul celor de la *Deep Purple* nu era compus decît din reluări din *Vanilla Fudge* sau *Nice...* Fondată de *Jon Lord* (9.6.1941, clape/vocal), şi de *Ritchie Blackmore* (14.4.1945 chitară), formaţia a fost completată cu *Ian Paice* (29.6.1948, tobe), *Rod Evans* (19.1.945, vocal) şi *Nick Simper* (3.11.1946, bass). Ei făceau un rock, zis baroc, impregnat de clasic, reluînd şi hituri semnate *Neil Diamond* sau *Ike And Tina Turner,* printre alţii... După cîteva schimbări *(Ian Gillan,* 19.8.1945, în locul lui *Evans* şi *Roger Glover,* 30.11.1945, în locul lui *Nick Simper.* Era 1970...) *Deep Purple* ajungea să concerteze la *Royal Albert Hall,* membrii formaţiei fiind acompaniaţi de o orchestră simfonică fapt ce nu-i va împiedica să dea un rateu de zile mari... Abia acum începea drumul spre glorie, cvintetul radicalizîndu-şi muzica, la fel şi amplificarea, albumul *„In Rock"* (1970) urcîndu-i pe aceeaşi treaptă cu Led Zepp! Au urmat turnee istorice, albume de excepţie - *„Fireball"* (1971), *„Machine Head"* (1972), *„Made In Japan"* (un live extraordinar care a marcat apogeul trupei 1972) şi *„Who Do We Think We Are"* (1973). În mod fatal, din 1973 *Deep Purple* începe a se „epuiza", *Ian Gillan* şi *Roger Glover* părăsesc trupa, fiind înlocuiţi de *David Coverdale* (22.9.1951) şi de *Glenn Hughes* (21.8.1952). În 1974 pleca şi *Blackmore,* fiind înlocuit de *Tommy Bolin* (18.4.1951 - 4.12.1976). *Gillan* fonda *Ian Gillan Band, Blackmore - Rainbow* iar *Coverdale - Whitesnake...* Albume de reţinut: *„Burn", „Stormbringer"* (1974), *„Come Taste The Band"* (1975), *„Perfect Strangers"* (1984), *„The House Of Blue Light"* (1987) iar dintre compilaţii vă recomand *„Deepest Purple",* scoasă la *EMI* şi care conţine 12 dintre cele mai bune hituri, nelipsind *„Black Night", „Strange Kind Of Woman", „Child In Time", „Highway Star", „Fireball"* şi *„Smoke On The Water",* compilaţia respectivă fiind Number One în Regatul Unit în august 1980...

Biblioteca muzicală

Glam! Bowie, Bolan And The Glitter Rock Revolution

Iată o carte, scrisă de ziaristul britanic *Barney Hoskyns,* care readuce, şi bine face, atenţia asupra unei perioade de aur din istoria rock-ului, cea numită *glamour rock,* concentrîndu-se pe anii 1971-1974 şi subliniind influenţa unor nume mari ca *David Bowie, Marc Bolan,* în special, dar ajungînd pînă la *Slade, Sweet* sau *Gray Glitter.* Bine scrisă, deconectantă, cartea dezvăluie foarte bine atmosfera unei epoci prea puţin cunoscute de tinerele generaţii. Amatorii o pot găsi şi la noi, prin cîteva din librăriile din centrul Capitalei.

Top Singles

1. I.Believe Cher
2. The Power Of Goodbye Madonna
3. Perfect 1) - Beautiful South
4. Big Big World - Emilia
5. To The Moon And Back - Savage Garden
6. Blue Angels - Pras Michael
7. When You Believe - Whitney Houston & Mariah Carey
8. When You're Gone - Brian Adams & Mel C
9. Crush - Jennifer Paige
10. I'm Your Angel - R. Kelly & Celine Dion

Propuneri: Everlasting - Manic Street Preachers, How Deep Is Your Love - Dru Hill, No Regrets - Robbie Williams, I Love The Way You Love Me - Boyzone, Take Me There-Backstreet Boys, Heartbeat-Steps

Radiografii sonore

✍ *Telenovelas - ZOB.* Un album de punk românesc, editat de casa *Zone Records,* care a acordat credit, pe bună dreptate, cvartetului compus din *Mihai Iovănescu* (chitară/-vocal), *Vlad Gorneanu* (vocal/bass), *Laurenţiu Olariu* (chitară/vocal) şi *Andrei Stăncescu* (tobe). Un album cu titlu latino-american, interpretat în limbile română şi engleză, ambele împărţindu-şi perfect cele 20 de melodii. Despre sound nu ar fi mare lucru de spus şi vreau doar să remarc aici excelenta atmosferă ludică creată de acest album care vă va face, poate, zob!

✍ *Orchestral Manoeuvres In The Dark: „The OMD Singles"* La 20 de ani de la apariţia lor în lumea muzicii electronice şi în ceea ce avea să se numească, mai tîrziu, electro-pop(ul) britanic, iată-i pe *Andy McCluskey* şi pe *Paul Humpreys* oferindu-ne o colecţie de 18 singles, cele mai reuşite din cariera lor. Nu lipsesc *„Maid Of Orleans", „Enola Gay", „Souvenir", „Electricity"* şi *„Pandora's Box",* foarte cunoscute şi de melomanii noştri. Bune pentru orice discotecă...

✍ *Supersonic - Holograf.* Din fericire, *Bittman, Dediu, Vrabete, Furtună Petrosel* şi *Batu* continuă cu ceea ce ne-au învăţat: un pop-rock bine lucrat şi fără brizbrizuri, linii melodice clare şi texte destul de bune. Noutatea o constituie faptul că instrumentele electronice îşi fac bine simţită prezenţa, albumul avînd doar de cîştigat!

RENDEZ-VOUS pe Internet!

Manic Street Preachers, Official WEB Site: www.manics.co.uk
Queen: http://queen-fip.com
Pulp: http://www.rise.co.uk/pulp

Pagină realizată de **MARIAN MINCULESCU**

VIDEO MUSIC

Live At The Royal Albert Hall - The Corrs

Ca orice trupă care se respectă şi care are un bun box-office, iată că şi irlandezii de la *The Corrs* poposesc în celebra sală londoneză, încheind un an foarte bun... Editorul acestei video-casete care durează aproape o oră şi jumătate, este *Warner Music Video,* co-producător fiind *BBC.* Familia muzicală *Corr* pune astfel cireaşa pe tortul numit *„Talk On Corners",* sutele de mii de spectatori ai concertelor lor din 1998 contribuind decisiv la intrarea trupei în lumea bună a pop-rock-ului european...

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Dorin Măran
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Un calculator de lumină

CIPUL FOTONIC AL VIITORULUI

MIHAELA DOROBANŢU

În liniştea adîncă a nopţii, mii de fascicule laser fac să strălucească intermitent terasele zgîrie-norilor. O spectaculoasă imagine a New York-ului de peste o mie de ani? Nicidecum! Un simplu „portret" al unei adevărate performanţe a ştiinţei şi tehnologiei:

PC cît un telefon!

Cip-urile sau microprocesoarele sînt micile, infimele piese de siliciu care constituie creierul calculatoarelor. De la o lună la alta, ele devin mai mici şi mai ieftine! Dar cercetătorii nu par să se mulţumească cu atît. Dorinţa lor este să ajungă să realizeze cipul care să funcţioneze la viteza luminii. Cum? Eliminînd din ele orice legătură electrică sau tranzistor şi înlocuindu-le cu microemiţătoare laser şi cu nenumărate microoglinzi.

Care ar fi avantajele? Eliminînd timpii morţi datoraţi rezistenţei electrice a celor 300-400 m de microcircuite cît conţine un pc astăzi, rezistenţă care creşte cu atît mai mult cu cît firele electrice devin mai subţiri. Astfel, după cum afirmă viitorologul american George Gilder, pc-urile vor deveni în curînd nu mai mari decît... un telefon!

Primii paşi

Îi vor reprezenta însă, aproape sigur, nu cip-urile cu adevărat optice, ci interconectarea laser a cip-urilor tradiţionale ale unui aceluiaşi calculator. (Şi ca să ne dăm seama că acesta reprezintă fără urmă de îndoială un prim rezultat de-a dreptul revoluţionar, să nu uităm că, de exemplu, binecunoscutul astăzi Pentium II, cel mai recent microprocesor al Intel, rămne totuşi inactiv în 80 la sută din timpul său de funcţionare, şi aceasta în aşteptarea informaţiilor provenite de la diversele cip-uri de memorie!).

După părerea lui Ernest Hoffmann, cercetător la IBM, acest pas, ca şi posibilitatea de a lega între ele pe această cale mai multe calculatoare tradiţionale, vor permite realizări la care în momentul de faţă nici nu ne putem gîndi, cum ar fi de pildă „inventarul" genelor implicate în formarea şi dezvoltarea unor tumori, dar şi progrese ale calculatoarelor specializate în jocul de şah care să le facă invincibile în faţa oricărei fiinţe omeneşti! „Deep Blue", calculatorul învingător al campionului mondial Gerry Kasparov, va fi o... piesă de muzeu pe lîngă nepoţii lui, care vor fi de peste o mie de ori mai rapizi decît strămoşul lor.

Lumina congelată

Evident că pentru început lumina va trebui să „înveţe" limbajul binar al calculatorului, făcut din succesiunea a numai două cifre, zero şi unu. Nu va fi foarte complicat, dacă ne aducem aminte că orice cip optic va putea folosi întrerupătoare care să-l exprime pe *unu* lăsînd să treacă lumina şi pe *zero* - oprind-o. Cum se poate face aceasta? Laboratoarele americane Bell au reuşit deja o asemenea performanţă folosind arseniura de galiu, un material care în condiţii normale este transparent dar devine o adevărată oglindă atunci cînd asupra sa se aplică un cîmp electric. Mai mult, pentru a o putea folosi la conservarea informaţiilor, LENS (Laboratorul european de spectroscopie neliniară din Florenţa) a reuşit să... „congeleze" lumina în grăunţe de arseniură de galiu nu mai mari de o miime de milimetru. Nu absorbită, ci „vie" gata oricînd să evadeze din capcana în care a fost închisă şi să-şi urmeze drumul în calculatorul optic, sau, altfel spus, calculatorul fotonic.

Diederik Wiersma şi Paolo Bartolini de la Laboratorul Lens din Florenţa

Visul viitorului

„Lumina este ideală pentru a lansa semnale de la un punct la altul fără nici o legătură fizică" - afirmă Andrew Kirk de la Universitatea McGill din Montreal. Totuşi, fizicienii şi-au spus cuvîntul - acum este rîndul inginerilor. Lor le revine rolul de a face ca într-un viitor nu prea îndepărtat să se treacă de la stadiul de prototip de laborator, la cel al producţiei industriale. Va fi posibil?

În anii 1970, 99 la sută din piaţa calculatoarelor se datora „elaboratorilor", inventatorilor, inovatorilor - astăzi, aceştia reprezintă doar 1 la sută. Restul este industrie. Un lucru la care cu greu s-ar fi gîndit lumea de acum cîteva zeci de ani. Poate la fel de greu cum ne vine nouă astăzi să ne gîndim la calculatoarele de lumină...

Cercetătorii sînt de părere că într-o bună zi vor putea să stocheze toate textele din Biblioteca Congresului American pe o suprafaţă de mărimea unei particule de praf. În prima fază, moleculele de ADN vor fi lăsate să construiască circuite electronice. Implicaţiile sînt atît de mari pe cît de microscopică este proporţia suprafeţei de stocare. Un microcip amplasat cu ADN ar putea ajuta la construirea de calculatoare şi produse electronice mai rapide, mai ieftine şi cu mult mai complexe. Un computer construit cu microcipuri pe bază de ADN ar putea stoca de 100000 de ori mai multă informaţie decît unul existent la ora actuală.

Al treilea val informaţional

HYPER-CDROM-UL

O INVENŢIE ROMÂNEASCĂ DE PREMIUL NOBEL

GEORGE CUŞNARENCU

Stocarea microscopică are implicaţii uriaşe

Pînă nu demult, cele mai avansate dispozitive de stocare a datelor aveau cu puţin peste 1000 de mega-biţi, echivalentul a un terra-bit. La ora actuală această cifră a fost depăşită de un cercetător român. Nici dublată, nici triplată, ci înzecită sau chiar însutită. Eugen Pavel, român, specializat în fizica corpului solid, absolvent cu media generală 10 al Facultăţii de fizică, doctor în fizică, a brevetat Hyper-CD-ROMul (HCD), un disc cu o capacitate de stocare a datelor de 10 terra-biţi, cu posibilitate de extensie de pînă la 100 de terra-biţi, o invenţie incredibilă. Astfel, pe un HCD pot încăpea aproximativ 10 milioane de cărţi sau peste 3000 de filme cu durata de două ore fiecare. Pe un astfel de disc se poate stoca practic toată informaţia din orice domeniu de specialitate: informatică, fizică, matematică, biologie etc. Astfel, într-un viitor foarte apropiat, orice om ar putea avea acasă o bibliotecă de cîteva zeci de astfel de hyper-cdromuri, cu toată informaţia omenirii. Nu va mai trebui să mergem în biblioteci să citim sau să împrumutăm cărţi de la prieteni pe care apoi să uităm să le înapoiem.

Această imensă capacitate de stocare a datelor se datorează grosimii discului, 10 milimetri, diametrul fiind unul mai obişnuit: 120 de milimetri. Înregistrarea HCD-ului se face cu ajutorul unui sistem de lasere, stocarea informaţiei fiind tridimensională iar citirea cu ajutorul unui dispozitiv de mărimea unui calculator de birou, însă în mod sigur dimensiunea va mai scădea în următorii ani. Citirea unui HCD se face la o viteză de 3 mega-biţi pe secundă.

Fără îndoială, HCD-ul este o invenţie de excepţie, care dacă ar fi mediatizată şi folosită la scară mondială, nu numai că ar aduce milioane de dolari inventatorului şi colegilor de proiect ci, lucru mult mai important, va aduce un imens beneficiu întregii omeniri. De ce? Eugen Pavel vede HCD-ul ca pe un „catalizator" al celui de al treilea val informaţional, ca pe o „memorie socială a umanităţii". Precum tiparul lui Gutemberg care a produs indirect o dezvoltare socio-economică la scară mondială, la fel şi HCD-ul, prin posibilitatea sa de a oferi utilizatorului acces la vaste informaţii din absolut orice domeniu, va produce o explozie informaţională a societăţii. Acest fenomen se află în expansiune chiar şi la ora actuală, un exemplu în acest sens fiind *Internetul,* o structură informaţională care a cunoscut o dezvoltare extraordinară în ultimii 5 ani, deşi începuturile sale au fost prin anii '60. HCD-ul va mări tocmai puterea Internetului, prin capacitatea extraordinară de stocare a informaţiei. O dată cu mărirea suportului bazelor de date, automat se va mări şi viteza transferului de date. Cei care vor dori să cunoască mai mult vor apela la HCD-uri, căci după cum spunea Francis Bacon „a cunoaşte înseamnă putere".

Viitorul înseamnă acces la informaţie. Dacă doctorii vor avea acces la ultimele tratate şi descoperiri de specialitate, dacă inginerii vor putea prelua toate schemele publice din lume, alcătuindu-se încet baze de date pe HCD-uri, în varii domenii, atunci rezultatul nu este decît unul singur: progresul societăţii într-un timp foarte scurt, un progres mult mai rapid decît cel înregistrat în ultimii 100 de ani în care oricum omenirea a înregistrat cele mai mari realizări, după sute de generaţii. Toate acestea au fost posibile tocmai datorită îmbunătăţirii procedeului de cuantificare a informaţiei. Dacă acest proces va deveni mai eficient, ceea ce este de netăgăduit, atunci progresul va fi incredibil şi vizibil de la an la an în toate structurile şi mecanismele societăţii noastre. Iar intervenţia lui Eugen Pavel are toate atuurile în acest sens: o invenţie de *Premiul Nobel,* un pas mic pentru om, un salt uriaş pentru omenire.

AUTOMOBILUL ZBURĂTOR?

Un cadou pentru 2010!

MIHAELA DOROBANŢU

Ideea a fost lansată de cărţile şi filmele ştiinţifico-fantastice. Un inginer cu un minim simţ al realităţii ar refuza pur şi simplu să discute serios problema şi cu atît mai puţin să facă pronosticuri. Nu şi britanicul Sir Clive Sinclair! Un inventator care a surprins mereu lumea. El este de altfel cel care a creat primul calculator portabil, bine-cunoscutul ZX Spectrum, pe care l-a vîndut cu sub 200 de dolari, devenind miliardar. Şi nu s-a oprit aici: a urmat un mini-radio de montat în ureche, o bicicletă de mare succes şi, chiar dacă a înregistrat un fiasco cu tricicleta electrică ce urma să rezolve problema transportului urban, promite o adevărată revoluţie cu automobilul zburător. Acesta va fi un model ecologic, energia necesară motorului său electronic fiind furnizată de celule cu combustibil al căror unic gaz de eşapament va fi format din puţini vapori.

Automobilul, ce urmează să fie lansat în 2010, va avea caroseria confecţionată din materiale compozite şi va decola vertical datorită unui propulsor de tipul celor folosite la elicoptere; el va fi condus de un computer comandat prin satelit (în afară de cazurile de pericol, cînd va putea fi condus manual, atingînd o viteză de 320 km/h.

Deşi mulţi consideră acest proiect o utopie, Sinclair este foarte convins de el şi pregătit să investească cîteva sute de milioane de dolari într-o maşină care (consideră el) nu va depăşi preţul de 30000 de dolari şi, dacă va reuşi, va deveni în mod categoric maşina secolului 21.

Deplasări de obiecte şi clarviziuni

ION ŢUGUI

Calea spre clarviziune

Daniel B., cum s-a putut observa în episodul anterior, un superdotat cu capacităţi paranormale, a beneficiat de forţa noiesică doar un număr de ani, anii adolescenţei. Devenind credincios cu mult înainte de a lua calea călugăriei, şi-a dat seama că în anii de liceu pierduse capacităţile anterioare – de a deplasa obiecte prin forţa gîndului şi o concentrare foarte intensă. Daniel B. relatează:

„Am simţit cu lentoare că această capacitate îmi scade, nu mai eram sigur că pot deplasa obiecte cu aceeaşi uşurinţă şi cu aceeaşi investiţie de con-centrare cu care «mă jucasem» în diferite împrejurări. Nu înţelegeam de ce mi se luase acel dar? Cu ce am greşit?

Însă în anul 1970, cînd eram în clasa a XII-a, ne mutasem într-un bloc construit pe malul Mureşului. Mă aflam într-un moment sufletesc foarte delicat, cînd întrebarea obsesivă pentru mine era dacă există Dumnezeu! Tatăl meu fiind ateu, poate că mă influenţase, însă mama era foarte credincioasă. Mi-am susţinut examenul de bacalaureat şi, într-un moment de calm, de linişte interioară, m-am dus la fereastră şi mă uitam fără nici un gînd la ceva anume, la valurile Mureşului care curgea la cîţiva metri de bloc. Părinţii şi sora erau plecaţi într-o vizită.

Şi, dintr-o dată am început să mă concentrez la ceva nedefinit, pur şi simplu ieşeam din starea de calm şi linişte. Gîndurile au început să revină şi odată cu ele dorinţa, parcă sugerată din exterior, să mă rog. La ce să mă rog? mă întrebam. Şi am început să rostesc *Tatăl Nostru*. Mi-am făcut semnul crucii şi am spus, cu voce tare: „Doamne, dacă există cu adevărat, arată-mi un semn. Fă ca mîine Mureşul să prindă putere şi să iasă din matcă".

Continuînd evenimentele legate de „efectele fizice şi de levitaţie", specifice unei mari zone din fenomenologia paranormală, amintim că primele relatări interesante despre aceste „minuni" au fost găzduite de către prestigiosul cotidian The Times. Au existat, evident, şi amendamente de natură fizică asupra fenomenului, la un moment dat unii observatori afirmînd că ar fi vorba de „manifestări cvasiinvoluntare ale musculaturii". Dar această ipoteză n-a putut fi validată. Evenimentele în sine o contraziceau...

Stranie coincidenţă, dar peste cîteva ceasuri a început ploaia. Între timp ai mei au revenit acasă. A doua zi dimineaţa cu toţii neam trezit blocaţi în apartament. Mureşul crescuse şi apa ajunsese la parterul blocului. Erau inundaţiile din anul 1970. Am spus mereu în sinea mea că a fost o coincidenţă. Dar precizia cu care lucrurile s-au pus în scenă mă uimeşte şi azi. De atunci încoace pentru mine credinţa a devenit ţinta, scopul, raţiunea principală a vieţii.

În armată rosteam *Rugăciunea* acoperindu-mi faţa cu pătura ca să nu fiu observat ce fac. Cînd m-am eliberat, revenind acasă am găsit o atmosferă încordată. Părinţii mei se certaseră. În acele clipe mama mi-a povestit un vis. Ea avea încredere în capacităţile mele vizionare. În visul mamei a apărut o faţă luminoasă care s-a transformat treptat într-un curcubeu. În acel curcubeu a apărut o femeie frumoasă a cărei faţă strălucea de lumină. Şi i-a zîmbit mamei, spunîndu-i cu blîndeţe: „Marie, gîndeşte-te bine, rămîi cu mine sau cu el?" Mama a răspuns: „Rămîn cu Tine Măicuţa Domnului". Chiar a doua zi mama a intentat divorţul şi părinţii mei s-au despărţit...

Însă în armată am primit cea mai mare dovadă a existenţei lui Dumnezeu. Eram la munci agricole prin zona Jariştea. M-am dus cu un coleg la un film. Cînd am ieşit din sală, camionul care ne adusese plecase. Am pornit spre unitate împreună cu colegul meu. Trebuia să trecem pe lîngă o prăpastie şi pe lîngă un canal de irigaţii de vreo 8 metri adîncime, plin cu apă. Ploaia se înteţise. Colegul meu înjura tot timpul. Eu mergeam în urma lui şi spuneam *Tatăl Nostru* şi spuneam „Doamne iartă-L că nu ştie ce spune". Şi, cînd mai aveam vreo 20 de metri ca să ajungem într-o pădure, deodată am văzut clar ceva ca o minge de foc. Coborîse cu o viteză de fulger şi l-a izbit pe colegul meu drept în piept! El înjurase de sfinţi, de Dumnezeu...

Mingea de foc a dispărut în pămînt, prietenul meu s-a prăvălit cu faţa în lutul ud, l-am întors, dar faţa şi braţele lui erau parcă din hîrtie, erau foarte albe. L-am luat în spate şi m-am chinuit cu el cît am putut pînă în marginea pădurii. Ca prin minune, şi-a revenit. De atunci el nu a mai înjurat niciodată. Colegul meu ateu şi revoltat, a devenit credincios".

Întîmplări oricum stranii, chiar dacă le putem afilia şi factorilor aleatorii. De atunci încoace, Daniel B. a început să înţeleagă fenomenele. El ştie că este un clarvăzător. Situaţiile prin care a trecut şi cele pe care le presimte şi în prezent, îl identifică cu un potenţial vizionar pe care se poate bizui...

Spectator la graniţa realităţii

Blestemul tigrului thailandez

PAUL IOAN

Ne aflăm în zona muntoasă a ţinutului Chiang Mai, din nord-vestul Thailandei. În a douăsprezecea zi a fiecărei luni, Anuu Amikosai se retrage să mediteze la sufletul tatălui său, ucis cu cinci ani mai devreme de o bandă de tîlhari. Este 12 mai 1984. Plouă torenţial şi Anuu, în vîrstă de zece ani, se retrage speriat de fulgere într-o grotă. Torente de apă tulbure, bolborosindă, curg nestăpînite la vale. Ghemuit cu genunchii la piept, băiatului începe să-i fie frică de moarte. Deodată, la gura grotei apare o namilă de tigru. Cei doi se privesc cîteva clipe, ca şi cum ar face cunoştinţă după un ritual ce nu mai are nevoie de cuvinte. Apoi tigrul îl înşfacă de un umăr şi începe să-l tîrască afară din ascunzătoare. Nu se opreşte decît după cîţiva metri. Anuu nu se împotriveşte. Se ridică în picioare şi se ia după felină, devenită acum călăuză. Peste mai puţin de un minut, se dezlănţuie un cutremur ce pune în mişcare mase uriaşe de pămînt... Grota care-l adăpostise dispare, năruindu-se sub povara unei teribile alunecări de teren. În acele clipe, în mintea copilului s-a născut convingerea că tigrul salvator este purtătorul sufletului tatălui său, Keamu. Aşa l-a şi botezat pe binefăcătorul lui: Keamu.

Micul thailandez nu s-a întrebat niciodată cum de a ştiut Keamu de cutremur, amintirea tatălui, fost călugăr buddhist, era o explicaţie suficientă. Din acea vară, Anuu şi tigrul - pe seama căruia erau puse tot felul de „tîlhării" prin gospodăriile din zonă - se întîlneau în pădurile de lîngă Chiang Mai. Nu îi era simplu să-l găsească, trebuia să colinde numai după lăsarea serii, cînd Keamu îşi părăsea neştiutul bîrlog. Băiatul îi vorbea ca şi cum ar fi fost părintele dispărut. Amiciţia lor era secretă, dacă s-ar fi aflat în sat, Anuu ar fi fost alungat. Toţi se temeau de astfel de vrăjitorii.

Vorbind despre cazuri aflate sub incidenţa parapsihologiei şi petrecute în spaţiul cel mai accesibil nouă - Europa şi America -, uităm de fabuloasa zestre filosofico-religioasă a Asiei. Vom muta, deci, reflectoarele spre zona Extremului Orient, avînd drept leit-motiv controversata transmigraţie a sufletelor şi reîncarnarea... O tradiţie buddhistă, preluată şi de Codul Samurailor („Bushido"), spune că nu există animal mai singuratic decît tigrul. Acest rege neîncoronat şi atît de temut al faunei din sud-estul Asiei pare să fie încarnarea unui om condamnat pe nedrept şi care pe toată durata vieţii nu face altceva decît să se răzbune. Prietenia dintre un om şi un tigru este suspectă, iar dacă se înfiripează şi rezistă, atunci acea persoană nu poate fi decît un vrăjitor. Aşa să fie? Cazul thailandezului Anuu Amikosai ne va lămuri.

În 1992, Anuu a fost obligat de circumstanţele nefavorabile vieţii să părăsească Thailanda şi să se stabilească, temporar, în SUA, în cartierul chinezesc din Los Angeles. În ajunul despărţirii l-a căutat în zadar pe Keamu. Tigrul parcă nu dorea să-şi ia rămas bun şi se ascunsese. Deşi intrat în vîltoarea tipic americană a existenţei, Anuu ştia că trebuie să-l mai vadă o dată pe Keamu, înainte ca acesta să se retragă să moară în pustietatea munţilor. Dacă n-ar fi făcut-o, spiritul tigrului - spune tradiţia - s-ar fi răzbunat, considerîndu-se că a fost trădată prietenia lor. Cu această obsesie în suflet, în primăvara lui 1993 Anuu se reîntoarce în Thailanda. O suită de coşmaruri îi dăduseră de veste că acel ce-l salvase de la moarte se află în pragul despărţirii de viaţă şi trebuie să evite blestemul său.

(Va urma)

Labirintul memoriei

MIHAELA DOROBANŢU

Amintiri de dincolo de milenii

Brian Weiss este un medic, doctor în medicină, care practică în mod curent psihoterapia. Unul din episoadele care i-au marcat definitiv viaţa şi activitatea profesională, a avut-o ca erou principal pe o tînără numită Catherine. Lăsînd la o parte multe amănunte fascinante din viaţa sa, care au determinat-o să accepte să se supună inclusiv unor şedinţe de hipnoză, vom aminti unul singur - aflat la limita incredibilului.

Totul a început cu o banală vizită la un muzeu din Chicago, unde fusese deschisă o expoziţie de antichităţi egiptene. Un ghid bine pregătit dă explicaţii competente despre obiectele expuse, doar că la un moment dat, fără să-şi dea seama, Catherine intervine şi-l corectează! Imediat se scuză. Ghidul este intrigat, apoi îşi consultă notele şi... constată că tînăra avea dreptate! Înnebunită de faptul că îşi amintea detalii, lucruri despre care, aparent, nu avea cum să ştie, Catherine fuge la medicul său şi îi cere să continue şedinţele de hipnoză. Acesta acceptă şi astfel devine martorul unei poveşti - cum altfel am putea-o numi? - de-a dreptul fascinante: Catherine îi aminteşte pas cu pas nici mai mult nici mai puţin decît... una din vieţile ei anterioare. Cum să o bănuieşti de fraudă, de înşelăciune voită, cînd vorbeşte dintr-o dată o limbă pe care nu doar că nu o cunoaşte, dar pe care doar foarte puţini specialişti o ştiau, pentru că venea peste milenii, din vechiul Egipt?

Ceea ce readuce, într-un mod şi mai spectaculos, necesitatea unor întrebări fundamentale: unde se află localizată memoria? Există un „organ" al memoriei?

Ei bine, unul dintre ei care s-au încăpăţînat să dea un răspuns a fost psihologul american Karl Lashey. În anii 1920, el părăseşte „moda" lansată de Broca şi Wernicke, şi anume studierea creierelor bolnave, pentru lămurirea unora din aspectele neclare ale memoriei, şi se axează pe studierea animalelor vii. În particular, el „antrenează" şoareci care în scurt timp reuşesc să găsească cu mare viteză drumul spre ieşirea dintr-un labirint, după care le extirpează o parte din cortex - scoarţa cerebrală. Şoarecii îşi găsesc acum cu mult mai greu drumul şi cu cît intervenţia chirurgicală este mai profundă, cu atît dificultatea este mai mare. Face acelaşi lucru cu şoareci care nu învăţaseră niciodată drumul, şi încearcă *după aceea* să-i înveţe. Din nou, cu cît daunele aduse scoarţei cerebrale erau mai mari, cu atît capacitatea de învăţare era mai mică.

Lashley consideră că o singură concluzie se impune: nu există *un* „organ" al memoriei, o localizare unică, într-o anumită zonă a acesteia. Ea este răspîndită în întreaga scoarţă a creierului, cutată ca scoarţa unui copac şi groasă de cîţiva milimetri, care acoperă şi apără materia cenuşie ce constituie masa creierului nostru.

Înregistrări din Akasha

DAN D. FARCAŞ

Paralel cu regresia hipnotică practicată în cazul presupuselor răpiri efectuate de extratereştri s-a răspîndit, din ce în ce mai mult, moda regresiilor hipnotice în „vieţi precedente". Dincolo de un sănătos scepticism, trebuie să recunoaştem, aşa cum face de pildă John D. Ralphs în *Exploring the Fourth Dimension* (1992), că în nenumăratele descrieri ale unor vieţi trecute, făcute sub hipnoză, există amănunte pe care n-avea de unde să le ştie practic nimeni. Ralphs îşi exprimă totuşi scepticismul privitor la existenţa reîncarnării în forma îndeobşte acceptată, opinînd că mai degrabă oamenii se pot întîlni printr-un soi de *telepatie peste timp,* prin care un medium contemporan intră temporar în corpul (sau în mintea) unui individ care a trăit acum cîteva sute de ani, fiind capabil să trăiască prin el evenimentele de atunci, pe care nimeni nu le mai ştie cu precizie. O explicaţie a acestei „telepatii peste timp" ar fi, după el, existenţa unei memorii de tipul *inconştientului colectiv* al lui C.G. Jung sau de tipul *lumii a treia* a lui Karl Popper, care înmagazinează date din viaţile unor oameni şi le face accesibile altora. Deşi el nu vorbeşte explicit de *Akasha,* intuieşte aşadar în mod indirect existenţa ei. După părerea lui Ralphs, o astfel de „magazie de amintiri" s-ar autoîntreţine din energia investită în ea de către oamenii care i se adresează.

O problemă interesantă este dacă „înregistrările" din Akasha privind un om ar mai putea păstra şi o anumită *autonomie de voinţă* după moarte, intrînd de pildă *din proprie iniţiativă* (!) în legătură cu anumite persoane în viaţă, arătîndu-se, de pildă, sub formă de stafii în locurile de care au rămas ataşate, ori încercînd să-şi continue activitatea, artistică sau de altă natură, prin intermediul unor „trupuri" din lumea materială. Aceste *personalităţi virtuale,* ar putea să-şi păstreze chiar o fărîmă de *conştiinţă,* eventual în funcţie de interesul pe care activitatea lor o stîrneşte printre cei vii de pe Pămînt.

În acest caz n-am mai avea de-a face cu Akasha doar ca arhivă de date ci cu Akasha - sediul unor *voinţe* care vin să efectueze anumite lucrări pe Pămînt. Extratereştrii semnalaţi în întîlnirile cu OZN-uri ar putea avea uneori o natură similară. Un pacient al Prof. John Mack, spunea astfel că a primit de la cei ce l-au răpit un mesaj tulburător în lumina ipotezei realităţii virtuale: „Cu criteriile voastre ne-aţi putea considera fără viaţă... Noi nu avem formă; nu sîntem ca voi"...

Toată literatura dedicată răpirilor abundă de relatări despre presupuse *implanturi,* un soi de microcipuri introduse, de pildă, în zona cefei victimelor. S-ar putea ca aceste implanturi să fie dispozitive de amplificare şi de selectare prin rezonanţă, pentru conectarea subconştientului unor oameni cu anumite zone din Akasha. Implanturile ar mai putea fi, cel puţin pentru anumite perioade, şi dispozitive de comandă, ca cele utilizate în teleprezenţă. Indivizii ar primi prin intemediul lor comenzi pe care le execută ca nişte roboţi. Acceptînd această ipoteză vor părea mai puţin absurde pretenţiile lui Cyril Henry Hoskins (alias Lobsang Rampa) care vorbea de transferul sufletului său dintr-un trup în altul prin implantarea unei corzi de argint în zona cefei. O astfel de ipoteză ar putea explica şi alte fenomene de tipul *walk-in,* ca cele din exemplul, de loc singular, al cazului David Pala din care se recomanda Kandinski şi crea picturi în stilul acestuia, deşi nu învăţase niciodată să picteze.

Un domeniu interesant de comentat, asupra căruia nu insistăm aici, ar fi relaţia dintre Akasha, ca depozit a ceea ce rămîne dintr-un om după moarte şi imaginile *Lumii de Dincolo* în diverse religii, în particular în cea creştină. S-ar putea evoca şi numeroasele scheme de organizare ale acestei lumi transmise prin revelaţie unor mistici, adepţilor teosofiei şi antroposofiei etc. În acelaşi context s-ar mai putea discuta şi despre relaţia dintre Akasha şi lumile mitice *Shambala* sau *Agarttha.*

(Va urma)

Procese celebre

GALILEO GALILEI

„E pur si muove..."

DOREL DORIAN

Interogatoriul lui Galileo Galilei a început la 12 aprilie 1633: nu fără obişnuitul fast judiciar şi, mai ales... nu fără respecatarea comisarului general al Inchiziţiei. O comisie preliminară restudiase întregul dosar Galilei. Nu o zi, nu două, nu şapte, ci timp de peste două luni, atît cît nervii bătrînului Galilei - adus la Roma încă la începutul lui februarie - să fie complet zdruncinaţi. Trei consultanţi ştiinţifici, ale căror opinii dogmatice erau demult şi, definitiv cunoscute, au fost şi ei invitaţi să prezinte rapoarte amănunţite asupra lucrărilor semnate de Galilei. Toţi trei - Agostino Oregio, Melchiore Inchofer şi Zaecaria Pasqualigo - erau anticopernicani şi inamici declaraţi ai oricăror înnoiri spirituale. In plus, de la bun început, ostili celui incriminat; iritaţi de gloria lui; hotărîţi să-i grăbească sfîrşitul.

Dar de ce toate aceste exagerate preparative? Mai existau oare dubii în privinţa sentinţei? Nu ştia Galileo că procesul său începuse în realitate de mult, încă din 1609, cînd pentru prima oară îşi îndreptase luneta spre cer?

Într-una din scrisorile lui Galilei, „corp delict", se afirmă răspicat că: „Demonstraţia a fost dusă de mult pînă la ultima evidenţă". Îşi închipuia cineva că respectarea canoanelor procedurale ar fi putut să infirme - altfel decît formal - o evidenţă fără drept de apel?

Adevărul pare a fi altul: Galileo Galilei se bucura de un foarte mare prestigiu, lucrările sale erau prea cunoscute, iar Inchiziţia nu voia atît să-l distrugă fizic cît să-l umilească. Si, mai ales, să intimideze întreaga opinie ştiinţifică a Europei acelor ani. Urban al VIII-lea intuise consecinţele descoperirilor lui Galilei şi, dincolo de interzicerea unei anume lucrări, îşi propunea să oprească un proces: dar un proces - şi Galileo ştia acest lucru - care avea propria sa legitate, propria sa dezvoltare intimă, imună la orice interziceri.

„Galileo Galilei, îţi dai seama exact de ce ai fost adus în faţa Sfîntului Oficiu? Eşti gata să te recunoşti drept autor al acestei lucrări...?

● Condamnarea lui Galileo! ● Papa Urban al VIII-lea evită să semneze sentinţa ● Rejudecarea procesului în faţa Marelui Tribunal al Istoriei ● ...Şi naşterea lui Newton.

Cum s-a putut ajunge la apariţia unei cărţi care contravine Scripturii?"

Retorica rece a interogatoriului nu aştepta răspunsuri; scopul ei era presiunea spirituală, distrugerea oricărei rezistenţe volitive, infirmarea argumentului logic. Si într-adevăr, după 18 zile de eroziune metodică, mai cumplită decît orice chin fizic, un bătrîn suferind de o imensă tristeţe şi teamă, dar şi de mari dureri fizice (Galileo era realmente bolnav), se declară de acord cu teribilii săi inchizitori.

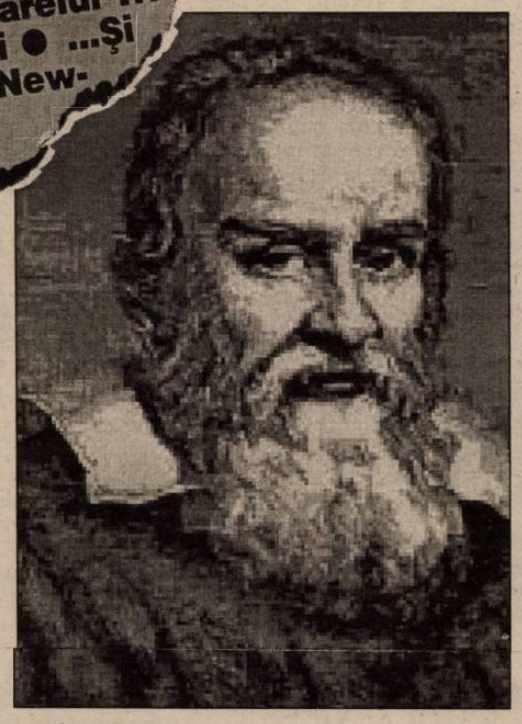

„Declarăm - se spune în sentinţă - că tu, zisul Galilei, pentru motivele arătate la proces şi mărturisete de tine... te-ai făcut vinovat în faţa acestui Sfînt Oficiù de erezie, anume de a fi susţinut şi crezut în doctrina falsă şi contrară celei din sfintele scripturi, după care Soarele ar fi centrul Pămîntului şi nu se mişcă de la răsărit spre apus, iar Pămîntul se mişcă... Acest Sfînt Oficiu te condamnă la închisoare şi impune drept pocăinţă ca timp de trei ani să spui o dată pe săptămînă cei şapte psalmi..."

La 23 iunie 1933, după ce cu o zi înainte Galileo Galilei fusese adus călare pe catîrul Inchiziţiei pînă în incinta mînăstirii Santa Maria, se consumă ultimul act al procesului: cel acuzat de erezie declară că se supune „la toate pedepsele şi chinurile promulgate de sfintele canoane şi semnează «cu mîna proprie»... propria sa abjuare."

De ce a acceptat Galileo Galilei să abjure? Greu de răspuns: şi vîrsta şi spaimele şi dorinţa de a se reîntoarce la Arcetri, la discipolii săi şi la lucrările pe care le ştia începute şi încă neterminate. Brecht, în excepţionala sa piesă „Viaţa lui Galilei", îi atribuie lui Galilei o declaraţie care ar însemna un imens regret (tardiv) pentru această abjurare: „... In aceste împrejurări cu totul neobişnuite, dîrzenia unui om de ştiinţă ar fi putut zgudui lumea. Dacă aş fi rămas neclintit pe poziţie, poate că oamenii de ştiinţă ar fi adoptat şi lărgit jurămîntul lui Hipocrate, obligator pentru medici, legîndu-se să facă uz de cunoştinţele lor numai spre binele omenirii ".

Regretul este emoţionant, dar abjurarea - lucid analizînd - a avut acelaşi efect cutremurător pe care l-ar fi avut şi cea mai nobilă intransigenţă. Nici un om de ştiinţă n-a fost convins de abjurare, iar însuşi Papa Urban al VIII-lea şi trei dintre cardinali au evitat diplomatic să contrasemneze sentinţa. Pentru că ştiau cît se poate de bine - oameni de ştiinţă şi ei - că acest proces va fi readus într-o zi în faţa Marelui Tribunal al Istoriei şi al Posterităţii.

„E pur si muove" - şi totuşi se mişcă - depăşind anecdotica faptului simplu de viaţă a devenit astfel o veritabilă contrasentinţă!

La moartea lui Galilei, Sfîntul Oficiu nu a permis înmormîntarea sa la biserica Santa Croce din Florenţa. Dar după aproape un secol, în 1737, reînhumarea sa, tocmai la Santa Croce avea să însemne începutul unei retractări oficiale. În 1835, cărţile lui Galilei erau retrase şi ele din „Indexul" lucrărilor interzise, iar în 1964 - cu intenţia reparatorie - Papa Paul al VI-lea avea să iniţieze chiar... publicarea unei biografii oficiale a celui care a fost Marele Galileo. Patru ani mai tîrziu, la a şasea Conferinţă a fizicienilor, laureaţi ai Premiului Nobel - la Lindau, în Austria - cardinalul König, împuternicit papal, avea să anunţe că Sfîntul Scaun va revizui integral cazul lui Galilei... „E pur si mouve!"

În acelaşi an 1642, cînd murea Galileo, la mii de kilometri distanţă, în Woolstorpe, în Lincolnshire, Anglia, se năştea marele Isaac Newton, cel care printr-o imensă sinteză creatoare, reafirmînd marea menire a savantului, avea să contribuie la maturizarea ştiinţei moderne.

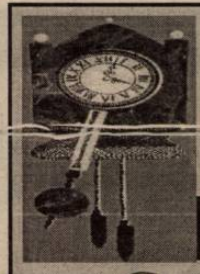

Anatomia secundei

Corabia fără cîrmaci

ALEXANDRU MIRONOV

Scriam, în episodul trecut al poveştii despre vîltorile economice ale Terrei, despre mîna de intelectuali care a început să conştientizeze că economia planetei trebuie să înceapă virajul, de la cazinoul planetar al societăţii de piaţă, la economia de piaţă, strînsă bine în chingile legilor (statale, internaţionale) şi ţinînd cont de nevoile tuturor celor (aproape) 6 miliarde de pămînteni. Corabia beată a finanţelor lumii - cum scrie Bernard Cassen într-un recent număr din „Le Monde diplomatique" - trebuie să-i facă pe guvernanţii statelor lumii să-şi asume responsabilităţile şi să cîrmească la timp, înainte ca recesiunea economică să pogoare pe planetă, cu toate zguduirile sociale pe care le implică. Chiar „International Herald Tribune", adevărată tribună a pieţei libere atrage atenţia asupra vidului intelectual născut de goana oarbă după profit: „Guvernele şi Fondul Monetar Internaţional se bazează pe teoriile şi sfaturile economiştilor - *dar aceştia nu au decît o vagă idee despre adevăratele efecte ale transferurilor masive de capital asupra economiei mondiale!*" (Robert J. Samnelson, în articolul „Sîntem toţi în aceeaşi corabie fără cîrmaci"). Căci mai ales aici pîndesc pericolele, în aceste *1500 miliarde dolari care se mută, zilnic, din mînă în mînă* din cont în cont bancar, cu cîştiguri fabuloase pentru brokerii speculatori şi fără nici un fel de cîştig pentru economiile statelor, pentru economia Pămîntului. Francezii, organizaţi într-o asociaţie numită *Attac* au fost primii care au pornit la luptă pentru cercetarea debandadei financiare planetare, susţinînd introducerea, în toate statele lumii, a aşa-numitelor *taxe Tobin,* taxe care ar face ca nu numai munca, producţia să contribuie la bugete ci şi - mai ales! - cîştigurile gigantice ale pieţei de capital!... Soluţia simplă, prin care s-ar recîştiga spaţiile pierdute de democraţie în profitul sferei financiare: *trebuie să ne opunem la orice tentativă de a aboli suveranitatea statului de drept sub pretextul „drepturilor" pe care şi le-au cîştigat (cum? de ce?) speculatorii şi negustorii.* Încheiexpediţia mea şi a dumneavoastră în vortexul economic al lumii cu propunerile pe care le face, în publicaţia „L'Express", Jacques Attali, fostul „patron" al Băncii Europene de Reconstrucţie şi Dezvoltare (BERD), pentru ca societatea capitalistă a europenilor să fie mai repede „cîştigată" de principiile social democraţiei, deci ale protecţiei sociale pe care le reclamă cartea drepturilor omului: „Să ne grăbim cu instituţionalizarea continentului nostru", spune Attali, „instalînd, alături de Banca Centrală Europeană (în funcţiune, pentru noua monedă *euro)* un *Colegiu al miniştrilor din U.E.* sau chiar un veritabil *Guvern European,* ales prin sufragiu universal şi responsabil în faţa tuturor europenilor (sper, şi a noastră, cel puţin din 2020...). A doua propunere: să dotăm Europa cu o armată-jandarm, în afara NATO, armată capabilă să menţină liniştea în „punctele fierbinţi" (vezi Bosnia, Kosovo, Nordul Irlandei, chiar Cecenia). Să hotărîm, toţi, dacă acceptăm sau nu energetica nucleară în Europa, inclusiv dotarea armatei europene cu arme nucleare (!), propune Attali. Trei: să punem în legile întregii Europe, ale tuturor ţărilor care o compun şi, prin lărgire, o vor compune, *o politică a garantării dreptului la muncă* a tuturor cetăţenilor bătrînului continent - poate că chiar „Guvernul" UE să preia coordonarea finanţelor publice europene şi gestiunea garanţiilor sociale (!! - n.a.). A patra propunere: să hotărîm, împreună, tot prin vot, dacă nu cumva va trebui să *naţionalizăm* la nivele de *UE,* de federaţie europeană - intreprinderile şi serviciile esenţiale vieţii. Şi, bineînţeles, să decidem pînă unde putem întinde U.E. deci, de fapt, *administraţia Europei:* pînă la Rusia şi Turcia, inclusiv (ceea ce ar fi ideal - n.a.) sau, dimpotrivă, excluzînd lumea ortodoxă şi cea musulmană. Ultima: să ne întrebăm dacă nu este mai bine să inventăm un sistem de protecţie europeană împotriva speculei financiare, deci a pieţei libere, fără legi - pentru a apăra U.E. de calamităţile societăţii de piaţă.

...Capitalismul, da, dar nu cu orice preţ, ci îmbinînd economia de piaţă cu preceptele protecţiei sociale, a respectului pentru viaţă - aceasta este concluzia minusculei „trilogii" în care s-a avîntat, pentru Dumneavoastră, un scriitor de Science Fiction. Care scriitor vă doreşte, acum, la sfîrşitul unui an greu, şi începutul unuia nou, zile mai bune, pentru toţi românii, în cei doi ani care ne-au mai rămas pînă la sfîrşitul Mileniului II - şi mulţi alţii încă, departe, în mileniul viitor.

O lume... confort 2

Ministerul din albumul bunicii...

PAUL IOAN

Ceea ce azi e ştire alarmantă, sau cel puţin interesantă, mîine poate deveni banalitate. Iar dacă peste îngrijorarea de ieri se aşterne o plapumă condamnabilă de praf, riscăm să suportăm consecinţe imprevizibile... Ne vom rezuma la patru informaţii. La patru posibile puncte cardinale pe o simplificată roză a vînturilor, focalizată într-un singur suspin al stării de veghe ştiinţifice.

1. Într-o amplă analiză a ţărilor care „produc" articole ştiinţifice, prin truditorii lor de specialitate, *România nu figurează în clasamentul prestigioaselor reviste „Science"* (din SUA), *„Environmental Science and Technology"* (ştiinţa şi tehnologia mediului), *„The Lancet"* (profil medical) şi *„Forest Science"* (ştiinţa pădurii). Nu mai are cercetarea românească rezultate de nivel (interes) internaţional?

2. Încă un accident ecologic, după cel de pe Trotuş, s-a petrecut în judeţul Braşov (Dumbrăviţa), produsele petroliere contaminînd solul şi apa, condamnînd la moarte flora şi fauna din zonă. Avem mijloace rapide de combatere a acestor pete cu rol de călău ecologic? Dacă da, sînt prea discrete.

3. După ani şi ani de studii asidue, ecologii americani au definit *o nouă ameninţare asupra purităţii planetei: efectul de distilare globală.* Ce se întîmplă? *Insecticide interzise de legi internaţionale, dar folosite în ţările în curs de dezvoltare, se evaporă, migrează pe aripile vîntului spre zonele reci, unde condensează şi distrug lent dar sigur vegetaţia şi fauna* (distilare însemnînd evaporare urmată de condensare, cine face coniac din vin ştie prea bine).

4. Răspunzînd imperativelor internaţionale (ale FAO), autorităţile din ţara noastră vor alcătui (aţi ghicit!) *comisii pentru autorizarea şi omologarea acelor îngrăşăminte chimice care nu dăunează calităţii produselor agricole, nu periclitează sănătatea consumatorilor.* De ce abia acum?

Toate aceste patru miniinformaţii tăioase ca un diamant nefasonat au drept numitor comun gîndirea de avangardă a oamenilor de ştiinţă. Dar tocmai cînd ne îndreptam gîndul către ei, aflăm că *Ministerul Tehnologiei şi Ştiinţei se va desfiinţa,* devenind o „agenţie"! Încă nu ştim cum se va traduce bugetar această amputare, dar parcă ne aduce aminte de întîmplarea cu pacientul căruia i se extrage un dinte sănătos, aflat din întîmplare lîngă cel de sacrificat. Cînd victima îi aduce aminte doctorului că respectivul molar nu-i va creşte la loc, stomatologul îi spune: „tot la mine o să vii, să-ţi pun o proteză!".

Iată care era suspinul acestei stări de veghe ştiinţifice! Împotriva intoxicării mediului înconjurător se luptă cu arme riguros puse la punct ştiinţific. Contemplarea degradării mediului şi lamentaţiile nu ţin de muncă în laboratoare, de analize temeinice în zonele de risc ecologic. A devenit un obicei al locului să ni se atragă atenţie DIN AFARĂ că unele îngrăşăminte şi pesticide sînt interzise în Europa şi America. În aceste condiţii ni se pare lesne de înţeles de ce în prestigioase reviste ştiinţifice internaţionale nu apar şi articole ale cercetătorilor români. Revista „Science et Vie" remarca, pe bună dreptate, că redactorii şefi ai respectivelor reviste n-au încredere în cercetarea ţărilor în curs de dezvoltare pentru că „este învechită şi îi lipseşte rigoarea... Acele ţări au preocupări mai urgente decît ştiinţa". Din păcate, acest adevăr îl trăim şi-l semnalăm fostului minister al cercetării din albumul bunicii, devenit „agenţie".

Pentru părinți

Copilul dv. este mai sensibil decît vă imaginați...

Spre 6 ani copilul devine enigmatic. Nu mai este un bebeluș, ne atenționează psihologii, ci are... viața lui personală. Nu zîmbiți încă... Amintiți-vă: el, care vă spunea tot, nu vă mai povestește aproape nimic. La 6 ani, autonom, capabil de a face lucruri de capul lui, el caută să-și afirme identitatea avînd viața sa personală. El are, de asemenea, și o viață socială în cadrul căreia prietenii ocupă un loc central. Cu ei copilul trăiește evenimente de la care adulții sînt excluși. Este o manieră de a se demarca. La această vîrstă, avînd deja însușite unele noțiuni privind diferențele dintre sexe, copilul devine extrem de pudic. El nu mai vrea să fie văzut gol de părinții săi. Dar, această pudoare se întinde și în domeniul... gîndurilor sale. Și, pentru a evita minciunile, își păstrează secretele. Care de fapt, nu ascund nimic grav, ci doar detalii sau explicații despre emoțiile trăite, despre firave sentimente de iubire. Ați remarcat că fiul o privește șăgalnic pe fetița vecinilor, se înroșește dacă îi vorbiți despre ea, dar pentru nimic în lume nu ar recunoaște că inima îi bate mai repede cînd o zărește?

La această vîrstă se conturează o anume complicitate. Îl vedeți cum rîde cu prietenii, chicotesc iar cînd vă apropiați tac. Oare despre ce vorbesc? Rostesc „vorbe mari", remarci picante, și cum acestea le sînt interzise, tocmai încălcarea interdicțiilor este atît de amuzantă. Dar, există, de asemenea, între prieteni o serie de cuvinte codificate pe care doar ei sînt capabili să le traducă.

În sertare copilul păstrează o sumedenie de obiecte inutile dar de care se atașează și cărora le acordă o mare importanță. Dacă i le-ați arunca ar fi dramatic, chiar dacă lipsesc explicațiile. De fapt, pentru fiecare există o poveste și un sens. O bilă colorată poate fi, de exemplu, semnul unei prietenii indestructibile.

Se întîmplă adesea ca, pornind de la nimic copilul să construiască un roman întreg. Ei ar fi... Zorro, ele, orice star „en vogue". Aceste scenarii mirifice îi ajută să evadeze din realitate. Copiii pot merge pînă acolo încît să înventeze o familie fericită cu părinți regi și regine ce locuiesc într-un palat. Această frecventă reverie pe care Freud o numea „romanul familial", nu-i împiedică să-și iubească adevărata familie.

Pentru a crește și a se dezvolta armonios copilul are nevoie de un spațiu fizic al său (camera sa), dar are nevoie de libertatea de a gîndi și visa. Imixtiunile dv. îi dau senzația că îl tratați ca pe un bebeluș. Respectîndu-i secretele demonstrați că îi recunoașteți statutul de „persoană" și implicit personalitatea. Evitați să-l hărțuiți cu întrebări care nu pot decît să-l împingă să vă mintă. Și aveți grijă să nu îl răniți.

Străluciri de vis

De milenii frumusețea pietrelor prețioase și implicit a bijuteriilor a fascinat. Mai rar se vorbește însă despre geneza acestora. Frumusețea lor s-a născut foarte lent, în adîncurile pămîntului la temperaturi și presiuni excepționale. Pentru a fi de calitate o gemă trebuie să dețină trei caracteristici esențiale: frumusețe, permanență și raritate. Cele mai multe dintre gemele de calitate sînt transparente. Ele au capacitatea de a transmite lumina. Diamantul și ametistul sînt din această categorie. Opalul sau alexandritul sînt geme translucide. Turcoazele și sardonixurile nu se lasă traversate de lumină, fiind opace. Ar mai trebui precizat faptul că doar diamantul, rubinul, safirul și smaraldul sînt considerate pietre prețioase.

Dacă celelalte au origine minerală, în schimb chihlimbarul, coralul, fildeșul și perla sînt de origine animală sau chiar vegetală.

● Rubinul, piatra sacră născută din focul și sîngele pămîntului este, de fapt, varietatea roșie a corindonului. Culoarea o datorează cromului. Duritatea sa nu este depășită decît de cea a diamantului. Cele mai frumoase rubine provin din Bucovina. Interesant de precizat, rubinele din Ceylon sînt de culoare roz și prezintă adesea incluziuni.

● Safirul este varietatea albastră a corindonului, iar culoarea se datorează oxidului de fier și de titan. Atunci cînd alte elemente se amestecă cu acești oxizi safirul își schimbă culoarea și poate deveni verde, roșu, roz sau alb. Cele mai frumoase safire provin din India. Astăzi însă Sri Lanka a devenit cel mai mare producător de safire.

● Smaraldul datorează culoarea cromului. Incluziunile foarte frecvente nu-i umbresc frumusețea ci permit precizarea exactă a regiunii de origine a gemei. Cele mai frumoase smaralde provin din Columbia. Remarcabile sînt și cele ce se găsesc în Zambia sau Pakistan.

● Ametistul este o varietate de cuarț. Fiecare dintre varietățile de violet oferă un evantai remarcabil de nuanțe. Pietrele de un violet azuriu sînt din Madagascar, iar cele violet rașiatic din Columbia și Mexic. Unele dintre ele au tonuri brun-roșcat pe fond violet.

● Topazul echivalează cu cele mai dulci nuanțe ale lumii minerale: de la albastru pal la incolor, de la galben la portocaliu, brun sau roz. Este una dintre puținele geme ce conțin fluor. În privința dimensiunilor, sînt de la cristale minuscule pînă la cristale enorme, de mai multe kilograme. Astăzi cele mai multe topaze provin din Brazilia, Japonia, Sri Lanka, Australia și Mexic.

● Numit adesea „topaz brazilian", citrinul este o varietate de cuarț de culoare galbenă. Strălucirea sa este la fel de intensă la lumina artificială ca și la cea naturală.

● În natură opalul apare sub două forme: cel prețios și opalul comun. Cel care are irizații deosebite, de curcubeu este opalul prețios.

● Orientala turcoază este o gemă opacă, cu nuanțe variate de verde sau albastru. Splendidele geme albastre vin din Iran, iar cele verzi se găsesc în Nevada.

Gastronomice

Pentru această săptămînă doamna Matilda Tudoriu din Cluj-Napoca ne sugerează:

ALUAT FRAGED PENTRU PLĂCINTĂ SAU PATEURI CU CARNE

Aluatul

200 g unt sau margarină sau grăsime, 2 cești (500 g) făină, 1/2 linguriță cu sare, 3/4 pahar cu apă în care se pune o linguriță de oțet.

Se amestecă făina cu celelalte alimente, se frămîntă bine, se întinde o foaie, se împăturește și se dă la rece. Se repetă operațiunea de trei ori. Se întind două foi între care se pune o umplutură după gust.

Umplutură cu carne

1 kg carne de vită, l felie de franzelă, 1 ou, sare, piper, 100 g. unt, 4 cepe, 2 linguri cu smîntînă, 1 pahar (250 g.) lapte.

Se toacă carnea prin mașina de carne împreună cu felia de pîine înmuiată în apă și stoarsă. Ceapa se spală se curăță și se taie mărunt, apoi se amestecă cu carnea. Se pune într-o cratiță unt, se adaugă compoziția de carne și se lasă să fiarbă la foc mic în zeama ce o lasă carnea pînă începe să se rumenească. Se ia de pe foc, se lasă să se răcească, se adaugă sare, piper, oul, smîntîna și se amestecă bine. Se ia apoi din această compoziție cu lingura și se așază între foi.

Peste foi se toarnă laptele în care s-a bătut un ou. Se lasă pînă cînd laptele este absorbit bine, apoi se unge cu unt și se dă la cuptor la foc potrivit.

Se servește caldă.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc E.A. și locuiesc în București. Poate și din cauza vîrstei sufăr de cocsartroză bilaterală, de spondiloză și tensiune oscilantă. După numeroase tratamente medicamentoase care nu m-au ajutat prea mult, m-am gîndit și la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională.

Spre bucuria mea, după cele zece ședințe de tratament urmate, am reușit să mă mișc mult mai ușor, durerile au cedat și mă simt bine.."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat.

Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 1

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 31 ianuarie 1999 ●

Nu vă pierdeți... surîsul!

Potrivit statisticilor Organizației Mondiale a Sănătății parodontopatiile cunosc o creștere îngrijorătoare. La fel și cariile dentare.

Astfel, 27 la sută dintre francezii de vîrste cuprinse între 35 și 44 de ani suferă de parodontopatii, maladie a gingiilor și țesuturilor care susțin dinții. Trebuie să ne îngrijoreze aceste cifre? De bună seamă, pentru că neglijența poate conduce la pierderea... surîsului în același ritm cu pierderea dinților. Factorii incriminați în acest proces sînt: diabetul, fumatul, proasta igienă buco-dentară, dar și stresul care slăbește apărarea imunitară a organismului. Ca o noutate de ultimă oră, cercetătorii au descoperit că ar putea exista și o predispoziție genetică. „Se impune totuși prudență, consideră dr. Philippe Bouchard, directorul institutului francez de specialitate. Pentru moment s-a identificat o genă implicată în parodontoză, dar s-ar putea să nu fie singura. De altfel, în acest moment nimeni nu poate spune care este partea sa de responsabilitate în raport cu alți factori de risc.

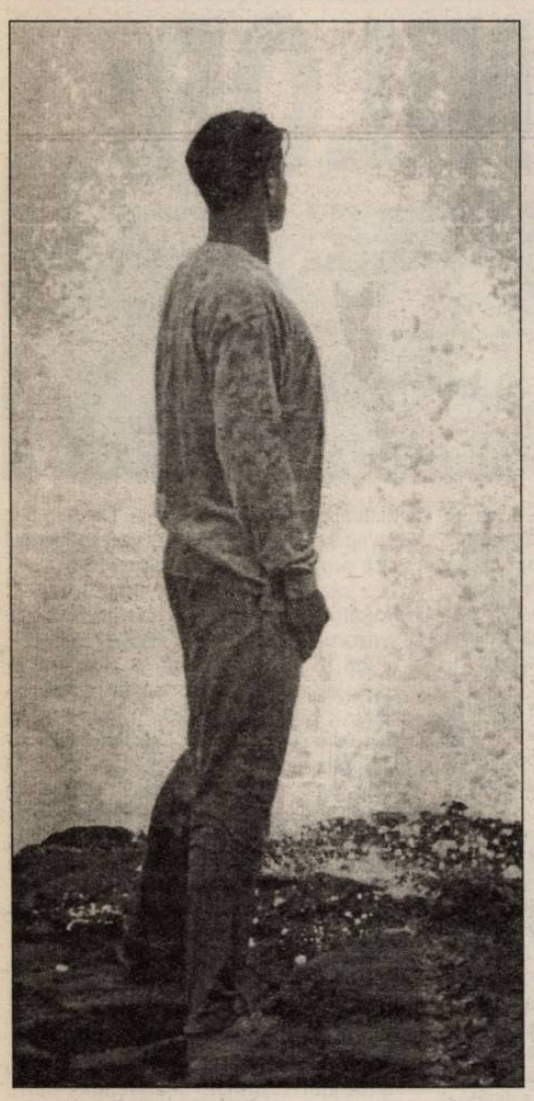

CEA DE-A DOUA INTELIGENȚĂ A NOASTRĂ

ARCADIE PERCEK

Cum ne aflăm în plină iarnă, la început de an și cum într-o asemenea situație avem a ne confrunta cu anume condiții climatice (frigul, zăpada, vîntul, viscolul etc.), merită să facem o serie de considerațiuni pe marginea acestei *a doua inteligențe a speciei umane, care este adaptarea.* După cum prea bine știm, adaptabilitatea reprezintă condițiile sine qua non a supraviețuirii oricărei specii, și în special a aceleia umane.

Eschimoșii perfect adaptați condițiilor climatice extrem de dure ale Arcticii, și temperaturilor sale care frecvent coboară pînă la minus 50 de grade Celsius, ca și tuaregii de asemenea perfect adaptați condițiilor celor mai aride din Sahara, unde temperaturile urcă frecvent la plus 55 de grade, pledează cît se poate de elocvent pentru *enormele disponibilități ale speciei umane pe linie de adaptare.*

O pledoarie tot atît de convingătoare în acest sens vine însă și din partea celor în jur de 40 de milioane de locuitori ai Terrei, care trăiesc în mod obișnuit la înălțimi de peste 3000 de metri, fiind perfect adaptați acestor condiții, dintre care unii chiar trăiesc și peste limita incredibilă a cotei de 6000 metri, înălțime la care în mod obișnuit nu se poate supraviețui decît în prezența măștii de oxigen. Toate aceste realități pledează pentru extraordinarele și inepuizabilele disponibilități ale omului pe linie de adaptare.

Procesul de adaptare, constînd din totalitatea reacțiilor fiziologice și comportamentale ale omului, prin care acesta devine concordant cu mediul său de viață, reprezintă în esență cea de-a doua inteligență a speciei noastre. Din capul locului facem precizarea că omul nu trebuie considerat ca fiind bine adaptat la mediul său de existență, atunci cînd supraviețuiește, ci atunci cînd își poate desfășura în mod plenar și nestînjenit tot ansamblul funcțiilor vitale caracteristice.

Cu alte cuvinte, *o bună adaptare înseamnă supraviețuire,* după cum foarte plastic și adecvat s-a exprimat pe această linie paleontologul și filosoful francez Teilhad de Hhardin, și nu numai supraviețuire. Adaptarea omului la mediul său de viață s-a produs în cursul evoluției în mod progresiv, și predominant pe cale aloplastică, adică prin modificări ale mediului înconjurător, dar și pe cale autoplastică, adică comportamentală, respectiv prin modificări ale acestui mediu, ținînd de propriul organism.

În aceeași măsură însă procesul complex al adaptării s-a realizat și pe calea activităților sociale de muncă. În felul acesta, s-a ajuns la interpunerea unor medii artificiale între om și mediul său natural de existență, medii concretizate în îmbrăcăminte, locuință, etc. *Omul este de departe vietatea cea mai acerbă și cea mai inventivă, care s-a străduit să se adapteze celor mai dificile condiții de existență,* celor mai incredibile realități geo-bioclimatice, perpetuînd și împingînd astfel viața dincolo de limitele posibilului, și asta în ciuda marii sale vulnerabilități. Astfel stînd lucrurile, Eugène Schneider nu exagerează de loc cînd afirmă sentențios că *dacă există ființa vie care poate suporta orice, această este omul.*

Terapie naturală

Para, aliment și... medicament!

Părul - pom fructifer care se cultivă aproape în toate zonele țării noastre - are fructe, apreciate de toate vîrstele, pentru aroma, gustul plăcut și mai ales pentru conținutul lor: zahăr (levuloză), apă, acizi, albumine, celuloză, pectină, tanin, grăsime, vitaminele A, B1, B2, PP și C; fosfor, sodiu, calciu, magneziu, sulf, potasiu, clor, zinc, cupru, fier, mangan, iod, arsenic - elemente fără de care viața omului nu ar fi posibilă.

Specialiștii și cercetătorii au stabilit proprietățile și *indicațiile* acestui fruct: diuretic și uricolitic; depurativ (litiază urică, reumatism cronic degenerativ, gută); profilaxia infecției urinare recidivante; astringent în diareele ușoare; este permis diabeticilor (cu excepția perelor Bergamota).

Cura de pere:

- fructul se consumă înainte de mese și în cantități de pînă la 1-1,5 kg zilnic (perele sînt și o sursă de vitamine pe timpul iernii, consumate cu alte fructe); pentru evitarea oricăror surprize, para se spală bine înainte de consumare, întrucît există pericolul de a fi purtătoare de microbi prin manipularea comercială, depozitare, transport etc.;
- suc de pere: 2-3 pahare pe zi, înainte de mese (se poate combina și cu alte sucuri de fructe);
- pere uscate: băutură răcoritoare diuretică, energizantă, care se prepară astfel: 40-50 grame pere uscate, la un litru de apă, fierte timp de o oră;
- perele se folosesc și în compoziția marmeladei de fructe.

DUMITRU RĂDUCANU

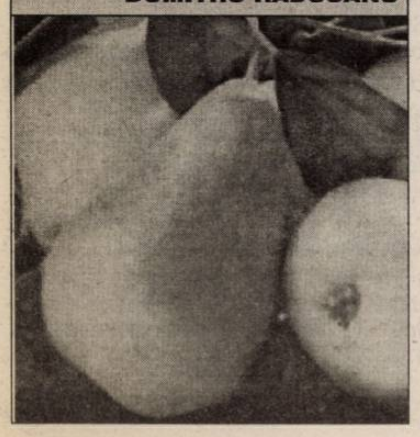

Prim-ajutor

DEGERĂTURILE

Degerăturile apar ca urmare a expunerii prelungite la temperaturi scăzute a unor părți ale corpului (urechi, nas, degetele mîinilor sau ale picioarelor). Pot apărea la persoanele care lucrează în frig, la excursioniști neechipați corespunzător, la persoanele care, accidental, cad în apă rece etc. Gerul provoacă o îngustare a vaselor sanguine, fapt care reduce mult sau întrerupe circulația sîngelui către extremitățile corpului.

În funcție de intensitatea gerului și timpul de expunere la frig, degerăturile au mai multe grade;

Gradul I. Pielea înghețată devine albă, apoi, după cîteva minute sau ore, capătă o culoare roșcat-vineție, se umflă, iar persoana simte în zona respectivă usturimi, furnicături, mîncărimi. Uneori, aceste semne sînt complet absente.

Gradul II. Pe fondul descris deja, apar băsicuțe pline cu un lichid gălbui-roșiatic. Durerea la pipăit este absentă.

Gradul III. În această fază, se ajunge la distrugerea țesuturilor care alcătuiesc pielea și organele afectate, producîndu-se gangrena. Pielea este de culoare negricioasă, e tare, zbîrcită, insensibilă la căldură și înțepare.

PRIM-AJUTOR. Persoana în cauză, victimă a frigului, zăpezii, apei înghețate etc., trebuie adusă într-o încăpere caldă. Zonele înghețate se vor încălzi în mod treptat și nu brusc, folosindu-se apă, la început la temperatura camerei (15-20°C), apoi încălzită treptat, în 30-60 de minute, pînă ajunge la temperatura corpului, pentru a se restabili circulația sanguină în zona afectată. Se poate face și un masaj ușor a părții degerate. Reîncălzirea progresivă se poate face și prin apropierea treptată de o sursă de căldură. Cînd circulația sîngelui s-a restabilit, se face un masaj blînd cu un unguent cum ar fi Jecolan, Jecozinc, Cutaden sau alt produs farmaceutic de acest tip.

Dacă au apărut băsicuțe, acestea nu se sparg, ci se dezinfectează cu spirt, se ung cu unguente cu antibiotice sau cu unul dintre produsele amintite, după care se aplică un pansament steril, fără să fie strîns. Aceleași măsuri se iau în cazul degerăturilor de gradul III, după care persoana va fi transportată de urgență la spital pentru a fi rezolvate posibilele complicații: gangrenă, tulburări de circulație etc. Persoanei cu degerături i se pot da și ceaiuri calde, vitamina B1, PP, băuturi ușor alcoolizate.

După vindecare, persoanele care au suferit degerături trebuie să se ferească de frig, căci zonele afectate rămîn sensibile.

Doresc un viitor pentru binele lui

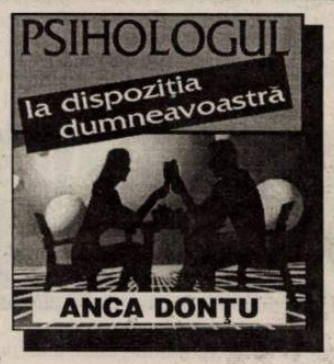

- Doamna R.R. din București, căreia îi mulțumim pentru gîndurile bune la adresa revistei noastre, ne cere sfatul într-o dificilă problemă de familie. Moartea fulgerătoare a soțului i-a provocat o adevărată „prăbușire", făcînd-o chiar să nu-și dea practic seama că îi rămăseseră de crescut doi copii de vîrste dificile: 9 și 11 ani. Are o atitudine mai puțin binevoitoare față de fiu, decît față de fiică, și acest lucru influențează puternic negativ fratele în relația cu mama și cu sora. Dna R.R. este supusă apoi unei grele operații, dar șocul prin care trece o face să vadă mai limpede situația. Își dă seama acum că prin vorbele grele a contribuit la îndepărtarea și ratarea fiului și la o situație generală extrem de grea a acestuia în școală. Își recunoaște greșelile, le regretă, dar nu știe ce să facă. Poate, de exemplu, hipnoza să constituie o soluție?

- Stimată doamnă R.R. nu sînteți singura mamă care are relații tensionate cu copiii, mai ales cînd aceștia se află la vîrsta adolescenței și este firesc să se răzvrătească împotriva oricărei autorități pe care ei o consideră nelegitimă. Problema pe care trebuie să o rezolvați este cum să vă apropiați de fiul dumneavoastră, pentru a-l putea îndruma în viață, măcar acum. Faptul că nu vă vedeți prea des poate fi și un avantaj, dar și un dezavantaj. Este bine că nu trebuie să faceți față unor tensiuni zilnice între dumneavoastră și el, dar în felul acesta nici nu prea aveți ocazia să discutați despre problema care vă frămîntă și să aflați ce îi lipsește lui, de fapt, cel mai mult.

Pentru un băiat, pierderea tatălui poate lăsa urme, atît din punct de vedere afectiv, cît și în ceea ce privește lipsa unui model masculin pe care să-l urmeze. Faptul că și dumneavoastră „ați rătăcit" un timp, a agravat pierderea suferită. Este, de aceea, normal să vă acuze de aceste lucruri, iar dumneavoastră nu aveți decît să-l ascultați și să îl înțelegeți, așa cum, de altfel, ne spuneți că se și petrec lucrurile. Ar trebui să încercați totuși să treceți de această barieră și, după ce el își epuizează reproșurile, să-i spuneți și dumneavoastră ce simțiți și că ați dori să răscumpărați greșelile trecutului. Fără îndoială, băiatul are nevoie de dumneavoastră, altfel nu ar fi gelos pe sora lui. Acordați-i mai multă atenție, mai multă dragoste și nu îl considerați un ratat, este încă prea tînăr pentru o asemenea etichetare. Are viața înainte și ar fi bine să-i fiți mereu alături de acum încolo. Probabil că fiul dumneavoastră a crescut cu o imensă nevoie de afecțiune, care nu a fost satisfăcută, iar acest fapt îl face agresiv la adresa dumneavoastră și neglijent în ceea ce îl privește. Refugiul în alcool are aceeași semnificație. Pentru a se realiza, are nevoie să știe că cei apropiați îl iubesc necondiționat, așa cum numai într-o familie se întîmplă. Oricum, este un lucru bun că nu a abandonat școala, pentru că ar fi fost mai greu să o ia de la început. Așa, se poate redresa oricînd, cu condiția să fie sprijinit de dumneavoastră și, în al doilea rînd de sora lui.

Ar fi bine dacă l-ați putea convinge să consulte un psiholog, sau să mergeți împreună, pentru că acesta ar putea facilita comunicarea dintre dumneavoastră și el și l-ar face să înțeleagă suferințele prin care ați trecut și dumneavoastră și, mai ales, că îl iubiți și că nu este el de vină că l-ați neglijat atîția ani.

Ați putea consulta și un hipnotizator, dar această tehnică s-ar putea să îl sperie mai tare, așa că eu v-aș sugera să încercați mai întîi la un cabinet de psihoterapie.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Tratamente noi

SIDA PIERDE MECIUL CU VIAȚA?

„După planurile pe care mi le făcusem acum cinci ani, astăzi trebuia să fiu mort. Acum n-am nici un plan. Este un lucru interesant, ca la 37 de ani, să încerci să te decizi ce vrei să faci cînd o să fi mare", acestea sînt cuvintele unuia din oamenii care aproape au scăpat de SIDA. Mark Deal și alți doi bolnavi de SIDA au fost puși să încerce un nou tratament, care constă în medicamentele obișnuite la care se adaugă Interleukin 2 (sau IL-2), care stimulează activarea celulelor pasive, forțîndu-le să anihileze virusul.

SIDA a dat înapoi un pas înaintea noului tratament îndrăzneț, care pentru prima dată a „alungat" virusul HIV din sîngele a celor trei pacienți. Totuși este prea devreme pentru a vorbi de un remediu, spun doctorii.

În urma unei biopsii la nodulul limfatic al unuia dintre pacienți, locul unde virusul se găsește în cantități foarte mari la pacienții infectați cu HIV, nu s-a mai găsit nici urmă de virus, cu toate că s-au folosit cele mai sensibile teste de depistare, afirmă Anthony Fauci de la Institutul Național de Boli Infecțioase din SUA cu ocazia unei conferințe de medicină.

Meciul cu boala nu a fost încă cîștigat, spune el. „Este posibil ca virusul să revină dintr-un „rezervor" pe care nu l-am depistat încă, în cazul în care nu le mai administrăm medicamente bolnavilor", adaugă Fauci.

Totuși, pentru a vedea dacă tratamentul este cu adevărat eficient, celor trei bolnavi li se va opri tratamentul medicamentos în următoarele săptămîni, pentru a vedea dacă virusul se ascunde în alte locuri, cum ar fi creierul sau stomacul și dacă recidivează.

Tratamentul nu este foarte ușor, avînd niște efecte secundare asemănătoare unei gripe foarte puternice, constînd în dureri de cap îngrozitor de mari, temperaturi foarte ridicate și frisoane, dar după cum spune Mark Deal, cu siguranță merită.

TRATAMENT COMBINAT ÎN HEPATITA C

Pentru cei bolnavi de hepatita C, cercetătorii americani au găsit un nou tratament care constă în combinarea a două medicamente. În urma a două studii s-a ajuns la concluzia că medicamentele acționează mult mai eficient împreună, vindecînd bolnavii în proporție de 38% față de 13% dacă se folosește un singur medicament.

În iulie anul trecut, a fost aprobat alt medicament, Ribavirin, *care este folosit numai în combinație cu* Interferonul.

În urma tratamentului combinat, la șase luni după oprirea tratamentului, virusul nu a mai fost detectat în 83% din cazuri, spre deosebire de 50% și după alte șase luni, boala nu recidivase la 50% din bolnavi față de 5% din cei tratați cu un singur medicament.

Aproximativ 4 milioane de oameni în SUA sînt infectați cu virusul hepatitei C și alte 100 de milioane în întreaga lume, din care anual mor 10.000 de persoane.

În articolul publicat în revista „New England Journal of Medicine" se preconizează că în următorii ani, numărul de decese cauzate de hepatita C se va apropia sau chiar va depăși numărul celor cauzate de SIDA.

DETECTOR DE OBSTACOLE

E posibil să faci diferenţă cu ochii închişi, între un copac şi un stîlp, fără să-i atingi? Rene Farcy, un cercetător francez, a reuşit să pună la punct tehnologia de fabricaţie a unui aparat de detectare a obstacolelor, numit profilometru. Acest aparat destinat nevăzătorilor, de mărimea unui pachet de ţigări este de fapt un emiţător de raze laser care transformă distanţa dintre corpul nevăzătorului şi obstacol

în semnale acustice. Cu cît distanţa e mai mică cu atît sunetul e mai ascuţit. Aparatul analizează în acelaşi timp, profilul obstacolului, emiţînd note muzicale specifice în funcţie de tipodimensiunea acestuia. Distanţa maximă pînă la care poate acţiona este de 4 m.

CEL MAI MIC TRANZISTOR DIN LUME

Laboratoarele Bell de Lucent Technologies au fabricat prototipuri de tranzistoare MOS de 0,06 micrometri, adică de 4 ori mai mici decît cele din generaţia actuală. Această nouă generaţie de tranzistori este de 5 ori mai rapidă şi are un consum de energie de 60 pînă la 160 de ori mai mic. Această schimbare deschide porţile nanoelectronicii şi este ideală pentru telefoane şi ordinatoare. Fabricanţii mai au însă nevoie de 10 ani pentru a finaliza proiectul unei producţii în serie.

INTERNET NEWS

Pasionaţii de Internet care au doar o singură linie telefonică acasă ştiu prea bine cît de enervant este să nu se poată folosi de telefon în timp ce sînt conectaţi la reţea. E ca şi cum ai fi nevoit să scoţi frigiderul din priză de fiecare dată cînd foloseşti mixerul. Ei bine, această problemă este acum ca şi rezolvată. Vă mai trebuie doar 135 de dolari şi puteţi naviga liniştiţi pe Internet pentru că firma Command Communications a scos pe piaţă un dispozitiv care vă alertează sonor cînd sînteţi apelat şi vă înlesneşte comunicarea fără a fi nevoit să abandonaţi legătura cu reţeaua. Principiul este asemănător cu cel al telefoanelor care au linie de aşteptare dar acest dispozitiv nu permite decît convorbiri scurte, de maxim 30 de secunde, îndeajuns însă pentru a-i comunica persoanei care te caută că eşti ocupat pentru moment. Pe lîngă cei 135 de dolari pe care îi veţi lăsa la magazin în schimbul aparatului va trebui să aveţi acasă un telefon cu opţiunea „apel în aşteptare" şi un modem mai rapid de 33,6 kbps.

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

OBSESIA PĂMÎNTENILOR: MARTE

ANDREI TOMA

Încă de la începuturile lumii oamenii şi-au dat seama că este ceva deosebit cu acel corp roşiatic şi luminos ce traversează cerul nopţii. Vechii sumerieni, greci şi romani îl asociau cu zeul războiului datorită culorii sale sîngerii ce se deosebeşte de cea a celorlalte stele.

La sfîrşitul anilor 1800, un astronom italian numit Giovanni Schiaparelli a descoperit nişte „canale" pe suprafaţa planetei care se întindeau din zona arctică pînă în apropierea Ecuatorului. Acestea puteau fi naturale sau artificiale. În cazul în care erau artificiale, reprezentau ultima şansă de supravieţuire pentru eventualii locuitori ai planetei care se usca şi murea pe zi ce trece, în încercarea lor de a iriga ţinuturile aride. Această teorie aparţinînd lui Percival Lowell avea să fie una dintre nenumăratele care s-au dovedit a fi greşite, poate cea mai mare din istoria astronomiei.

Marte se aseamănă cu Pămîntul din mai multe puncte de vedere. O zi pe Marte durează 24 de ore şi 37 de minute, axa sa este înclinată la 25,19 grade în timp ce axa Pămîntului este înclinată la 23,43 grade. Ambele planete au anotimpuri distincte şi nori care plutesc în atmosferă. Datorită faptului că este cu 55 de milioane de kilometri mai departe de Soare decît Pămîntul, în timpul nopţilor polare temperatura poate scădea pînă la –93 de grade Celsius dar vara, la sud de Ecuator, temperatura atinge +27 de grade Celsius.

Deşi are diametrul puţin mai mare decît jumătate din diametrul Pămîntului, Marte prezintă toate formele de relief existente la noi. Vulcanul Muntele Olimp are 25 de mii de metri înălţime (Himalya nu „atinge" 9000 de metri!) iar canionul Valea Marineris este cel mai mare din întreg Sistemul Solar (s-ar întinde între San Francisco şi New York).

Imaginile transmise de sonda spaţială Mariner care a trecut pe lîngă Marte în 1960 arată o planetă prăfuită, moartă şi plină de cratere, urme lăsate de nenumăraţii meteoriţi prăbuşiţi de-a lungul timpului. Per ansamblu, imaginile albnegru dezvăluiau un astru asemănător cu cel care ne luminează nouă nopţile, Luna. Apoi, la începutul anilor 1970, Mariner 9 a trimis dovezi indubitabile ale existenţei vulcanismului şi ale unei reţele de canale formate de inundaţii, pentru ca, în 1976, Viking 1 şi 2 să testeze solul fără a descoperi urme ale unei eventuale forme de viaţă extraterestre. Operaţii de acest fel au costat agenţia spaţială americană (NASA) miliarde de dolari motiv pentru care cercetările au fost sistate pentru mai bine de 20 de ani.

Pe 4 iulie 1997 (ziua naţională a SUA!) Laboratorul Jet Propulsion din Pasadena, California primea confirmarea faptului că pe Marte ajunsese cu bine un

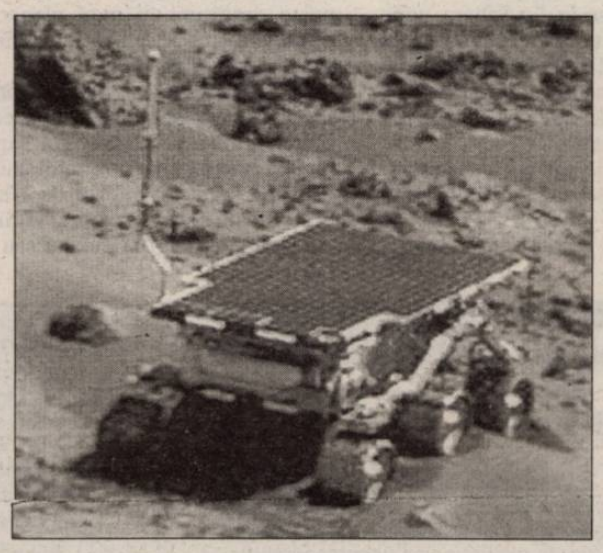

modul numit „Mars Pathfinder" ce avea la bord robotul cu 6 roţi „Sojourner" ce cîntărea aproape 8 kilograme, al cărui scop principal era adunarea de date şi informaţii legate de existenţa vieţii în acest loc ostil din sistemul nostru solar. Nava a fost concepută, construită şi lansată în numai 3 ani iar costul total al misiunii a fost de numai 256 de milioane de dolari (1/14 din costul misiunilor Viking 1 şi 2). Acest lucru a fost posibil deoarece monopolul guvernamental asupra construirii acestui vehicul a fost „spart" prin participarea cercetătorilor, inginerilor şi a studenţilor absolvenţi ai Universităţii din Tucson, Arizona, care au realizat camera video stereoscopică IMP (Imager for Mars Pathfinder) cu 24 de filtre, cameră ce echipa modulul.

Pentru aterizare a fost aleasă o soluţie extrem de simplă: după ce a fost încetinit de atmosferă şi de o paraşută, la 390 de metri deasupra solului, în jurul modulului de aterizare s-au umflat o mulţime de air-bag-uri formînd o minge uriaşă ce a „sărit" de 15 ori pe suprafaţa planetei pînă să se oprească şi să elibereze Mars Pathfinder, „nava mamă", ce avea în dotare camera video IMP, un instrument pentru măsurarea parametrilor atmosferei (Atmosferic Structure Instrument/Meteorology: ASI/MET) şi micuţa maşină de teren Sojourner pe care erau montate 2 camere video (în faţă şi în spate) şi un spectrometru alfa-proton cu raze X (APXS) pentru analizarea mostrelor de sol marţian.

Sojourner este un vehicul terestru cu 6 roţi ce cîntăreşte 10,5 kilograme, cu o lungime de 60 de centimetri şi o înălţime de 30 de centimetri, utilat cu cele mai noi instrumente de analiză a solului precum şi cu camere video şi dispozitive de ghidare şi de transmitere a datelor. Aparatul era comandat de la laboratorul din Pasadena cu ajutorul unui joystick de către unul din membrii echipei tehnice şi putea trece cu uşurinţă peste obstacole înalte de 20 de centimetri. Pentru a vă putea forma o idee despre acest modern vehicul, gîndiţi-vă la un cuptor cu microunde pe roţi, în valoare de 25 de milioane de dolari!

Panorama din jurul Pathfinder a fost imortalizată şi pusă pe pereţii camerei de control pentru o mai bună orientare a echipei de cercetători. Rocile mai mari au primit imediat nume precum Barnacle Bill, Yogy, Moe, Coach (antrenor). „Ni s-a părut o idee mai bună decît să-i fi numerotat. Am fost atenţi şi la ce nume le-am dat pentru a nu stîrni eventuale gelozii, aşa că nu am folosit numele noastre" declară un tînăr cercetător.

În fiecare zi a misiunii, şoferul Sojourner-ului se aşeza în faţa calculatorului şi stabilea ruta pe care urma să meargă, cu o viteză de 1 centimetru/secundă. Apoi datele erau trimise către Marte unde ajungeau cam în 10 minute, date ce reprezentau de fapt nişte puncte de reper deoarece Sojourner îşi alegea singur traiectoria cu ajutorul camerelor video şi a 5 laseri care depistau eventualele obstacole şi le evitau. Dacă în faţa sa apărea o stîncă, Sojourner o ocolea fără probleme şi nu se bloca la baza ei. Cea mai dificilă sarcină era „gararea" Sojourner-ului lîngă o piatră de pe care senzorul APXS aflat la capătul unui braţ mobil să ia o mostră şi să o analizeze. „Am găsit multe roci bogate în silicon ceea ce indică o asemănare între scoarţa marţiană şi cea terestră" declară Matthew Golombeck, membru al echipei. Această uscăciune a planetei trădează tocmai un trecut plin de apă datorită numeroaselor dune prezente, dune formate de vînt. Dar vîntul are o acţiune abrazivă aşa de intensă doar cînd conţine particule de nisip, particule ce sînt formate de apele curgătoare.

Mars Pathfinder a acoperit nu mai puţin de 100 de metri de teren şi a efectuat 16 radiografii APXS de cercetare a solului şi rocilor. Împreună cu Sojourner a realizat 17000 de fotografii precum şi măsurători zilnice ale temperaturii, presiunii atmosferice, vitezei şi direcţiei vîntului. În total, au fost analizaţi peste 220 de metri pătraţi de teren.

Ultimele sale informaţii au fost transmise pe 27 septembrie. Deşi s-a încercat repunerea sa în funcţiune de încă 2 ori de atunci, nu a mai trimis nici un semnal înapoi. Defecţiunea se datorează în principal diferenţelor mari de temperatură care au dus la plesnirea unui fir sau la dezlipirea unui punct de sudură. Datorită faptului că este alimentat cu energie solară, Sojourner continuă să se deplaseze în cerc, ca un căţeluş orfan, dacă nu cumva s-a blocat din greşeală şi a fost nevoit să treacă în programul de aşteptare pînă la noi instrucţiuni ce nu vor mai veni niciodată.

„Ne vom întoarce pe Marte la fiecare 26 de luni, perioadă în care Planeta Roşie se află într-o poziţie ideală pentru transmiterea datelor faţă de Pămînt„ declară Dan McCleese, directorul laboratorului din Pasadena. Cînd vor fi şi oameni la bord? se întreabă majoritatea lumii ştiinţifice. Pentru a ajunge pe Lună au fost necesari aproape 10 ani deci, făcînd un calcul simplu, ar însemna că acest lucru se va realiza în 2008. Preşedintele Statelor Unite ale Americii a declarat că o misiune spaţială cu oameni la bord ce va avea direcţia Marte va pleca la aniversarea a 50 de ani de la aselenizare, adică în 2019. Vom trăi şi vom vedea.

DUKE - PIROTEHNICIAN SELENAR!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

REMEMBER

Pilotul Modulului lunar ORION din misiunea APOLLO-16, Charles Moss Duke jr., era lt. colonel inginer şi pilot cu peste 3500 ore de zbor în aprilie 1966 cînd a fost selecţionat de NASA în al cincilea grup de astronauţi.

Duke s-a născut în localitatea Charlotte (Carolina de Nord) la 3 octombrie 1935; el a absolvit liceul din oraşul Lancaster, apoi s-a înscris la Academia de marină din oraşul St. Petersburg - Florida, după care a urmat şi absolvit ca inginer de marină, cursurile Academiei militare de marină (1957).

După absolvirea facultăţii, Duke s-a angajat în aviaţia militară, funcţionînd ca pilot la bazele aeriene Spence (Georgia), Webb (Texas) şi Moody (Georgia), unde s-a specializat în pilotarea avioanelor de interceptare. În această calitate a fost trimis pe un aerodrom din Germania, unde a activat timp de trei ani.

Întors în patrie, şi-a susţinut lucrarea de diplomă pentru masteratul în ştiinţe aeronautice şi astronautice la Institutul Tehnologic din Massachusetts apoi, în septembrie 1964, a absolvit cursurile Şcolii de piloţi de cercetare aerospaţială a Forţelor Aeriene ale SUA, fiind reţinut la acest for de învăţămînt superior aviatic în calitate de instructor.

După selecţionarea la NASA, Duke a fost numit pilot de rezervă pentru Modulul lunar al expediţiei APOLLO-13 (1970) iar la 3 martie 1972 i s-a comunicat că a fost ales pilot al Modulului lunar pentru penultima expediţie din programul „Omul pe Lună"...

El a petrecut 71 de ore şi 14 minute pe Lună, unde a îndeplinit un complicat program de cercetări şi explorări; astfel, el a răspuns de instalarea unui lanţ pirotehnic format din 21 de mini-încărcături de trinitrotoluen, pe care le-a detonat ca un adevărat pirotehnician, folosind un declanşator telecomandat. Tot Duke a cules informaţiile digitalizate ale rezultatelor acestor mini-explozii înregistrate de geofonii conectaţi la aparatura de studiu din compunerea complexului ştiinţific ALSEP.

În perioada cît a activat în cadrul Programului APOLLO, Duke era înalt de 180 cm, avea părul castaniu şi ochii căprui; el şi-a cîştigat reputaţia unui mare amator de pescuit, de golf şi, mai ales, de lecturarea unor cărţi bune. Ca şi majoritatea colegilor săi astronauţi, Duke este membru al mai multor societăţi şi asociaţii cu scopuri ştiinţifice astronautice şi a fost decorat cu numeroase ordine şi medalii.

Duke este căsătorit cu Dorothy Maade Claiborne din Atlanta (Georgia), al cărei tată profesa medicina în acest oraş; el este tatăl a doi băieţi: Charles M. (n. 1965) şi Thomas (n. 1967).

(Va urma)

JADUL piatra Paradisului

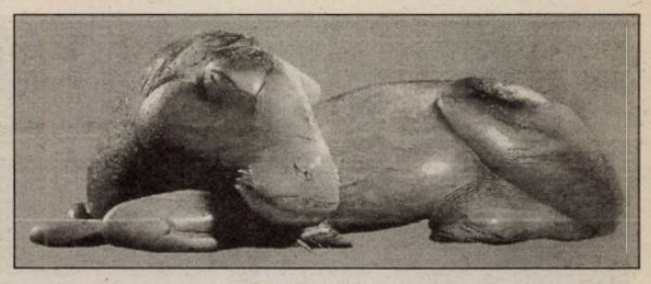

IRINA STOICA

O veche legendă chineză spune că, la începutul lumii, omul rătăcea singur și înfricoșat pe Pămînt, hăituit de fiarele sălbatice pînă cînd unui zeu al furtunilor i s-a făcut milă de el. Zmeul a făcut un curcubeu din fîșii de jad și l-a lăsat în țărîna drumurilor bătute de om, pentru a fi descoperit și folosit la nevoie. Lăsînd la o parte legenda, trebuie să amintim faptul că strămoșii noștri prețuiau jadul mai mult decît aurul, pentru că din el ciopleau nu numai podoabe, ci și arme rezistente și uneltele atît de necesare.

Din Asia pînă în America Centrală, Canada și Australia, oamenii caută jadul, piatră a Cerului... Chinezii obișnuiau să spună că dacă aurul poate avea un preț, jadul este de neprețuit. Împărații lor „vorbeau" cu zeii printr-un disc de jad, pentru că această piatră era considerată o punte între Cer și Pămînt, între moarte și nemurire. Așa cum noi utilizăm expresii ca „inimă de aur",

folosind deci aurul pentru a sublinia calități ieșite din comun, chinezii folosesc în același scop jadul. O „femeie de jad" este una neasemuit de frumoasă, pielea ei este „jadul înmiresmat" iar moartea senină este „adăpostul de jad". Membrii curții imperiale purtau podoabe de jad pentru a-și diferența rangurile, atleții aveau medalii de fildeș pentru locul trei, de aur pentru al doilea și de jad pentru locul întîi. Meșteșugarii care prelucrau jadul erau investiți cu un titlu de noblețe.

Există numeroase varietăți de jad dar, în general sînt recunoscute doar două: nefritul și jadeitul. Sînt, de fapt, silicați naturali de calciu și magneziu sau de sodiu și aluminiu, cu sau fără amestecuri cu fier și alte metale, ambele fiind folosite de om în stare pură. Valoarea pietrei poate fi dată de culoare, transparență, duritate. Civilizația Maori era, de asemenea, vestită prin prelucrarea jadului, bijuteriile și ornamentele lor dovedind o incredibilă imaginație și un mare rafinament artistic. Columbia, Guatemala, Canada și America Centrală sînt și ele mari producătoare de obiecte de jad, ca și Siberia, dar ceea ce fascinează în mod deosebit sînt, pe lîngă sculpturile chinezești, acele stranii obiecte găsite în mormintele maya, în cele aztece sau în oricare situ arheologic.

Sînt cunoscute măștile funerare, coloanele, mozaicurile. Toate au luat naștere din bolovanii risipiți cu dărnicie în acele colțuri ale lumii.

Specialiștii s-au străduit să măsoare și să cuantifice nu numai valoarea artistică a obiectelor și „calitatea" pietrei în care au fost dăltuite.

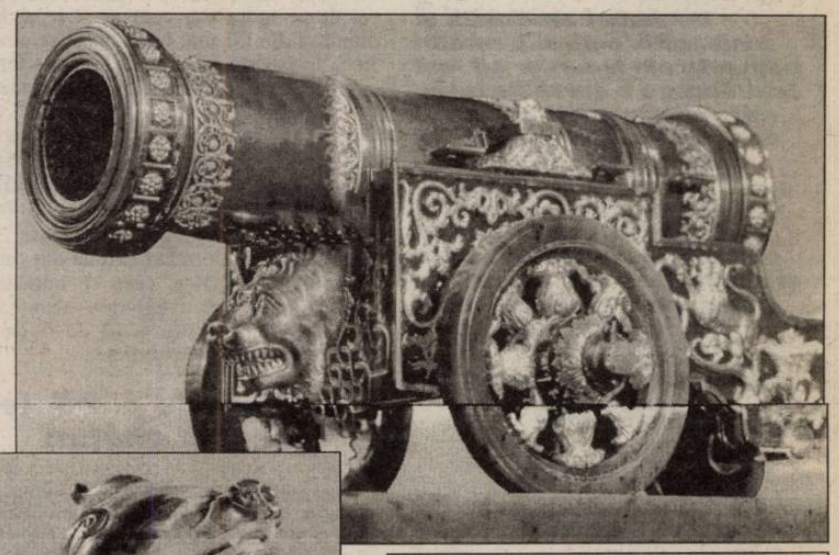

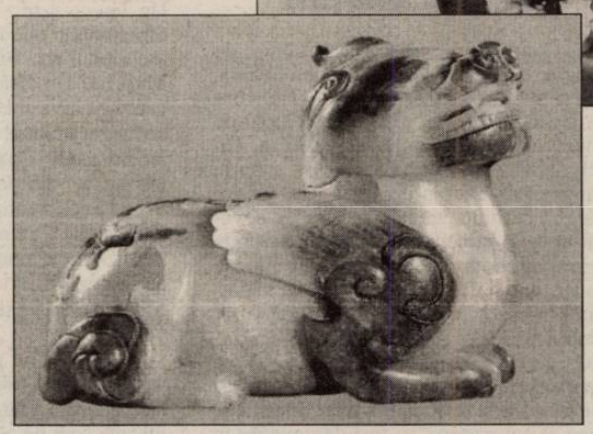

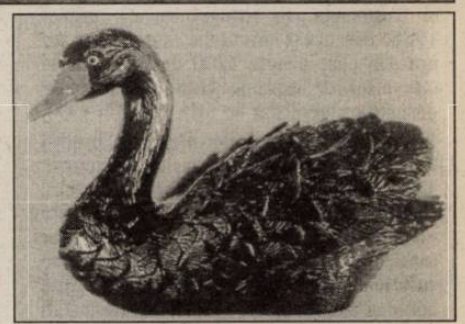

TATĂL CLEOPATREI
iese la lumină după 1600 de ani

Noi comori ale vechiului cartier regal al Alexandriei au fost aduse la lumină la sfîrșitul lunii octombrie, o echipă de scafandri descoperind o statuie a Marelui Preot din timpul zeiței Isis și un sfinx ce-l înfățișează, după toate probabilitățile, pe Ptolemeu al XII-lea, tatăl Cleopatrei.

Alexandria, altădată capitala culturală a lumii, a fost fondată, pe coasta nordică a Egiptului, de către Alexandru cel Mare în anul 331 î.e.n. Cartierul său regal s-a pierdut odată cu scufundarea orașului, în urma unor puternice cutremure și inundații.

Arheologii au trudit cîțiva ani, făcînd mii de scufundări pentru a cerceta vechiul port, cunoscut sub denumirea de „Magnus Portus", acolo unde a domnit Cleopatra, ultima din neamul Ptolemeilor. Cercetătorii au reușit să descopere statui și sculpturi rare, sfincși, bijuterii și un număr de coloane purtînd inscripții, tot atîtea mărturii prețioase ale unor perioade mai puțin cunoscute din istoria orașului.

Sfinxul de granit ce-l reprezintă probabil pe Ptolemeu al XII-lea este unul dintre cei doi sfincși ce flancau statuia de la intrarea într-un mic templu aflat în zona palatului Cleopatrei, pe insula Antirhodos, în portul din estul Alexandriei.

Templul zeiței Isis nu este menționat de Strabo, veche autoritate a Alexandriei și Franck Goddio, fondatorul Institutului European de Arheologie Subacvatică, cel ce a condus echipa internațională de scafandri și arheologi ce au făcut recenta descoperire, declara, foarte încîntat: „Este total necunoscut. Dar, bineînțeles, trebuia să ne așteptăm la existența unui astfel de templu în imediata vecinătate a palatului regal. E o descoperire uimitoare."

Statuia reprezintă, în mărime naturală, pe Marele Preot al zeiței Isis, purtînd un vas funerar împodobit cu o imagine a lui Osiris, zeul morții la egipteni. Preotul învăluit într-o mantie, are o parte a capului rasă și poartă breton. Împreună cu sfinxul, această statuie va fi posibil găzduită de Muzeul Alexandriei.

Cleopatra, născută în anul 69 î.e.n. avea 17 ani cînd a murit tatăl său. Ea a fost cea care a încheiat lungul șir de faraoni ai Egiptului, după moartea ei, în anul 30 î.e.n., Egiptul trecînd sub conducerea Imperiului Roman. In vremea Cleopatrei, cartierul regal ocupa o treime a Alexandriei.

Domnul F.Goddio anunța în 1996 că echipa de cercetători pe care o conducea a localizat cartierul regal în golful din estul Alexandriei.

De atunci, cercetînd cu grijă zona Insulei Antirrhodos, unde se afla palatul Cleopatrei, s-au făcut multe descoperiri importante. Una dintre cele mai uimitoare este cea a unei epave foarte bine păstrate, datînd din perioada 90 î.e.n. - 130 e.n. Partea de jos a camerei se află aproape de un dig scufundat din portul privat al insulei. In interior se aflau bijuterii, cioburi de sticlă și marmură. Spărtura din camera navei arată că aceasta s-ar fi scufundat în urma ciocnirii cu o altă navă.

Arheologii au găsit dovezi ale faptului că în urmă cu mai mult de 2000 de ani, cartierul regal era acoperit cu platforme de mortar înainte de a fi pavat.

Echipa de cercetători a fost uimită de imensa suprafață pavată a orașului, o parte a sa datînd aproape sigur din secolul al III-lea î.e.n. Locul este plin de stîlpi, capiteluri sparte, fragmente de sculpturi și rămășițe arhitectonice, incluzînd și inscripții hieroglifice.

Printre dărîmăturile din centrul Insulei Antirrhodos au fost găsite opt coloane de granit, fiecare dintre ele avînd gravată o dedicație în limba greacă. Profesorul Etienne Bernard, unul dintre academicienii implicați în proiect declara că se întîmplă foarte rar să fie găsite atît de multe inscripții din același timp în același loc. Șase dintre inscripții sînt scrise în onoarea împăratului ucigaș Caracalla (211-217 e.n.)

După cum relatează publicațiile engleze „The Times" și „The Daily Telegraph", proiectul inițiat de prof. Franck Goddio a demarat în 1992, cînd a fost realizată prima examinare electronică a suprafeței submarine din portul estic. Primii scafandri au relevat existența unor recifuri joase și a unor insule scufundate. Mai tîrziu au fost descoperite mii de vestigii, printre care și un lingou ce părea că tocmai urma să fie încărcat pe un vas - arheologii au dat o astfel de interpretare locului în care a fost găsit lingoul susținînd ideea că orașul a fost distrus de un val foarte puternic.

O altă echipă, condusă de scafandrul francez Jean-Yves Empereur investighează partea de vest a portului, unde se crede că se află celebrul Far din Alexandria.

Un prim pas spre nemurire

DORIN MĂRAN

Specialiștii americani au reușit să prelungească viața celulelor umane în cazul fibroblastelor pielii și ale retinei. Pentru a ajunge la această performanță ei au recurs la o metodă „simplă": au împiedicat micșorarea cromozomilor celulelor, ajutîndu-le să producă o enzimă, telomeraza, care permite extremităților cromozomilor să-și păstreze o lungime constantă. În momentul în care celulele se diferențiază (în celule ale ficatului, în globule albe etc) ele își pierd capacitatea de a sintetiza această enzimă. La fiecare diviziune extremitățile cromozomilor, numite telomere, se reduc. Ceea ce a făcut echipa de cercetători americani a fost aparent simplu. Ei au introdus gena codantă pentru telomerază în celulele umane dotînd astfel cromozomii cu telomere permanente, care nu se mai reduc în timpul diviziunii. S-a constatat că în urma acestui demers celulele nu mai îmbătrînesc. Este pentru prima dată cînd s-a stabilit o legătură de cauzalitate între pierderea programată a telomerelor și îmbătrînirea celulelor. Rolul telomerazei în procesul de îmbătrînire era cunoscut de aproape un deceniu dar identificarea ei nu a fost posibilă decît anul trecut.

O echipă de cercetători americani a reușit de curînd să afle unul din secretele „imortalității" și să prelungească durata de viață a unor celule umane. Deocamdată acest pas uriaș în cercetarea biomoleculară ar putea mări șansele înțelegerii mecanismelor de formare a cancerelor.

Deși este prematur să se avanseze ideea imortalității acestor celule această perspectivă este cît se poate de realistă. Atenția specialiștilor este îndreptată însă și spre perspectiva inversă a acestui fenomen. Imortalitatea este o anomalie ce apare și la celulele canceroase în cultură. Și aceste celule produc telomerază ceea ce le permite să se dezvolte într-un mod anarhic, necontrolat. Rămîne de văzut dacă celulele manipulate de echipa americană nu vor duce la apariția tumorilor ca urmare a prelungirii artificiale a vieții lor. Micșorarea progresivă a telomerelor ce condiționează existența lor e o garanție a supraviețuirii organismului chiar dacă acest lucru implică în cele din urmă moartea acestuia. Durata de viață limitată și programată a celulelor umane nu e însă o aberație a naturii așa încît „imortalitatea" programată de echipa americană trebuie considerată o armă cu două tăișuri a cărei manipulare impune o mare, foarte mare prudență.

MISTERELE LACURILOR NEBUNIEI

MIHAELA DOROBANŢU

Simboluri ale liniştii şi seninătăţii, oglinzile rareori tulburate ale lacurilor au fost întotdeauna o sursă de inspiraţie pentru poeţi, pictori şi compozitori. Dar, fie că sînt albastre, roşii sau verzi, lacurile mai au şi o altă identitate: în adîncurile lor se pot afla monştri, sau forme necunoscute de viaţă, sau pur şi simplu de acolo poate veni moartea. Frumuseţea lor ascunde uneori o...

...Bombă cu explozie întîrziată

Nyos este un mic lac în Camerun. Face parte dintr-un lanţ de 30 de lacuri, între Lacul Ciad şi coastele Atlanticului meridional. 2000 de kilometri de linişte şi frumuseţe. Şi totuşi... la 21 august 1986, din acest micuţ lac s-a ridicat un nor alb care a ucis 1700 de persoane şi cîteva mii de animale. Cum? În lac nu se găseşte oxigen, dar se află din plin CO_2, filtrat de-a lungul mileniilor prin fundul lacului şi menţinut acolo, în adîncurile sale reci şi bogate în săruri minerale. Presiunea coloanei de apă de deasupra nu-i dă voie să se ridice la suprafaţă. Dar totul este ca o sticlă de şampanie: este suficientă o furtună, ceva care să agite apele şi... totul „explodează", aruncînd în aer, pe distanţe de zeci de kilometri, milioane de metri cubi de gaz care ucid totul în calea sa.

Alte lacuri sînt adevărate bombe cu explozie întîrziată, cum ar fi lacul Basumtwi din Ghana, unde apele se amestecă la fiecare început de toamnă într-o proporţie care eliberează imense cantităţi de hidrogen sulfurat. Aici „efectul" are loc doar asupra peştilor care, căutînd disperaţi oxigen, se grăbesc spre suprafaţă unde cad în plasele pescarilor. Dar enorma cantitate de CO_2 din lacul Kivu (unul din marile bazine ale Zairului) poate oricînd exploda din cauza activităţii vulcanice, ceea ce impune o permanentă supraveghere seismică a zonei. Şi încă nu ştim totul, de vreme ce mai există, încă neexplorate...

...Luminile pierdute de sub gheţuri

„Campionul", din acest punct de vedere, este lacul Vostok din Antarctica, cu cei aproape 250 km ai săi, cu adîncimi de peste 500 m şi aflat sub o calotă de gheaţă de nu mai puţin de 3800 m. Un „cryobot" - un robot pregătit să suporte temperaturi extrem de joase - se pregăteşte să pătrundă tainele acestui lac nevăzut încă de nimeni şi care poate ascunde forme de viaţă de acum cîteva milioane de ani, capabile să supravieţuiască la presiuni incredibile - aşa cum s-ar putea întîmpla pe *Europa,* una din „lunile" lui Jupiter pe care ne putem aştepta să descoperim forme de viaţă. De altfel, virusuri misterioase şi de o natură total diferită de ceea ce cunoaştem, au fost descoperite în alte lacuri subglaciale din Antartica, într-una din zonele cele mai inospitaliere ale Terrei, Dry Valleys, acolo unde în anii '70 NASA a pregătit misiunea Viking pentru Marte. S-ar putea, spun oamenii de ştiinţă, ca tocmai lacuri cum sînt cele din Dry Valleys să „ascundă" ultimele pîlpîiri de viaţă de pe ceea ce ar fi fost planeta Marte acum multe milioane de ani... Între timp însă, mai avem un „mic mister" de dezlegat: cel legat de...

...Monştrii lacurilor

De ce la plural? Simplu, pentru că Nessie, celebrul şi atît de controversatul monstru din lacul scoţian Loch Ness, nu este singur! În Canada, încă din 1850, a fost observat Ogopogo, „monstrul" din lacul Okanaga, negru şi cu un gît imens. Un imens şarpe verzui trăieşte în lacul Storsjon din Suedia, în timp ce Mussie îşi are locuinţa lîngă Otawa, în lacul Muskrat. Un „frăţior" de 15 m şi cu un cap de cîţiva metri, al lui Nessie a fost semnalat în lacul Kos Kol din Kazahtan, iar un „văr" Chan, se pare că s-ar afla într-un lac din provincia chineză Hubei. Şi „grădina zoologică" a fantasticului se întinde din Orient pînă în SUA, trecînd peste Africa, unde, în fluviile din zona congoleză Likouala, trăieşte Mokele Mbembe, un fel de dinozaur uitat de timp pe Pămînt.

...Şi cînd ne gîndim că mai sînt încă atîtea zone neexplorate pe planeta noastră - ca să nu mai vorbim de celelalte planete care ne aşteaptă!

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Vodiţa

Ctitorie a lui Vladislav I Vlaicu (1364 circa 1377), mănăstirea Vodiţa, situată lîngă apa cu acelaşi nume, pe buza unei rîpe, este unul dintre cele mai vechi documente de artă medievală românească. Ruinele ei se află la nord de Vîrciorova.

Întemeierea sa nu este datată în hrisovul care o menţionează, dar se precizează aici că mănăstirea a fost ridicată prin străduinţa şi truda călugărului Nicodim, pe cheltuiala domnitorului.

Daniile acestuia au fost însemnate, Mircea cel Bătrîn i-a întărit privilegiile iar ţarul Serbiei, Ştefan, îi recunoaşte posesiunile din ţara sa.

Acte din 1458 demarcau posesiunile Vodiţei de cele ale Tismanei.

Între 1532-1535, Tismana îi acaparează însă moşiile, marcînd astfel procesul de ruinare care începuse de la sfîrşitul secolului al XV-lea.

În apropierea mănăstirii, la sfîrşitul secolului al XVII-lea, trupele austriece conduse de generalul Veterani execută lucrări de apărare dărîmînd tot ce le împiedica planul strategic.

Cu ocazia lucrărilor de degajare a ruinelor Vodiţei, a fost descoperită o construcţie mai veche, datată cam pe la sfîrşitul secolului al XIII-lea, circa 1290. Această primă mănăstire (Vodiţa I) avea o deschidere de 5,50 m şi se pare că surparea ei s-a datorat faptului că zidurile de grosime de circa 50 cm n-au putut suporta bolţile. Pe locul ei a fost ridicată Vodiţa II ale cărei ruine se văd şi în zilele noastre.

Noua biserică a păstrat în linii mari planul celei vechi, avînd o lungime de 18 m şi 6,25 m lăţime, pronaos dreptunghiular, nava flancată de două abside şi altarul asemănător cu absidele laterale.

Pereţii au o grosime de circa 1,50 m şi sunt construiţi din piatră, alternînd cu cărămidă. Zidurile sunt construite după modelul bizantin cu tiranţi de bîrne încastrate la intervale egale în grosimea lor.

Multe dintre cărămizile folosite sînt de fabricaţie romană şi pentru prima oară la Vodiţa II s-a folosit sistemul celor patru stîlpi în dreptul absidelor laterale menite să fortifice clădirea şi, prin reducerea diametrului bolţilor, să prevină prăbuşirea acestora.

Acest tip de construcţie a fost extins la multe dintre edificiile religioase din Ţara Românească.

IRINA STOICA

SATELIŢI „AGRICOLI"

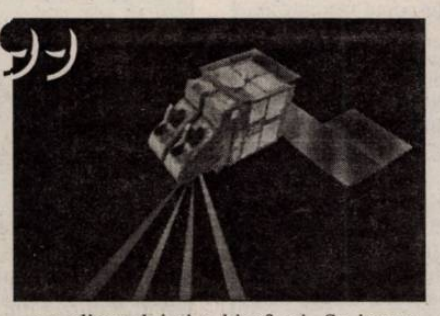

DORIN MĂRAN

În războiul preţurilor de pe marile pieţe de cereale, cum ar fi cea din Chicago, se folosesc „arme" - spaţiale. Cursul cerealelor este fixat în fiecare zi în funcţie de calitatea recoltelor, valoarea acestora variind considerabil. Este foarte important să se estimeze din timp data, volumul şi calitatea recoltelor pentru a scoate un profit cît mai mare şi pentru a folosi în mod eficient rezervele de produse. Pentru asta americanii au plasat pe orbită sateliţi dotaţi cu instrumente de supraveghere a suprafeţelor agricole care permit colectarea de informaţii legate de evoluţia agriculturii. Cu doar cîteva luni în urmă, Europa a intrat în... America. Un program spaţial al cărui cost s-a ridicat la 147 milioane ecu, finanţat în proporţie de 50% de către Uniunea Europeană şi 50% de către agenţi naţionali din Franţa, Belgia, Italia şi Suedia, a fost finalizat în luna martie prin plasarea pe orbită a satelitului Spot IV care spre deosebire de ceilalţi doi sateliţi trimişi în spaţiu cu aceeaşi misiune, este capabil să surprindă imagini în infraroşu de mare rezoluţie. Satelitul este dotat cu un modul în greutate de 160 kg cu patru camere de luat vederi şi se află pe orbită la o altitudine de 822 km. El efectuează 14 mişcări de revoluţie zilnic şi poate cerceta aproape toată suprafaţa globului, imaginile luate avînd o rezoluţie de 1 km. Observarea de la o zi la alta a culturilor permite evaluarea tendinţelor evolutive şi a anomaliilor în ciclurile agricole (secete, inundaţii, ger, boli). Datele obţinute de satelit devansează statisticile oficiale privind data şi cantitatea recoltelor. Pentru a se obţine previziuni cît mai apropiate de realitate ar trebui însă să se cunoască totalitatea suprafeţelor ocupate cu fiecare tip de cultură ceea ce ar duce la cheltuieli suplimentare insuportabile, deocamdată. Spot IV va funcţiona timp de cinci ani după care va fi înlocuit cu satelitul Sport V utilat cu instrumente de monitorizare a culturilor agricole, mult mai performante. Pînă atunci specialiştii europeni speră să facă previziuni cît mai apropiate de realitate. Cercetările lor sînt însă îndreptate şi spre fenomenele de poluare atmosferică, cum ar fi efectul dioxidului de carbon asupra biosferei. Atmosfera, apele şi vegetaţia sînt deosebit de sensibile faţă de efectele activităţilor umane şi calamităţilor, cum ar fi despăduririle, incendiile (pădurilor), inundaţiile, deşertizarea, care acţionează direct şi pe termen lung asupra climatului şi a biosferei. Se impun, aşadar, măsuri de evaluare a evoluţiei vegetale şi a interacţiunii acesteia cu atmosfera pentru a se elabora modele climatice sau meteorologice fiabile. Acest lucru ar putea fi rezolvat de către satelitul Spot V sau Spot VI. Oamenii de ştiinţă sînt deosebit de interesaţi să afle care e rolul stratului vegetal în ciclul dioxidului de carbon care se acumulează în atmosferă mărind efectul de seră. Folosirea combustibililor fosili, descompunerile vegetale etc. eliberează în fiecare an sute de miliarde de tone de dioxid de carbon în atmosferă. O parte din acesta este absorbit în procesul de fotosinteză dar degajarea şi absorbţia de dioxid de carbon au loc în segmente de timp diferite şi oricum nu se compensează. Oamenii de ştiinţă încă nu ştiu în ce proporţie se produce această compensaţie. Noile misiuni spaţiale vor elucida cu siguranţă şi enigma dioxidului de carbon.

EFEMERA DETRONARE A EVERESTULUI

Punctul terestru unde omul este cel mai aproape de (ideea de) Dumnezeu este muntele Everest (numit astfel după topograful general al Indiei, George Everest, trăitor între 1790 şi 1866). Altitudinea lui maximă este 8848,2 metri - stabilită definitiv la 25 iulie 1973 de către chinezi. Încă din 1852 fusese considerat superlativul absolut al lanţurilor muntoase... Şi totuşi, timp de şapte luni şi şapte zile, între 6 martie 1987 şi 23 octombrie acelaşi an, supremaţia acestui ciclop al regnului mineral a pălit. Expediţia americană „K2" a dat atunci întîietate muntelui Chogori (sau K2), situat în nordul Pakistanului. Măsurătorile făcute cu ajutorul sateliţilor au dat efemerul verdict: K2 are înălţimi de 8858 şi 8908 metri, deci cu 10 şi respectiv 60 de metri peste Everest!

Vestea a stîrnit o furtună de orgolii în rîndul specialiştilor în măsurători topografice. Sateliţii de profil au fost iarăşi puşi la lucru, rezultatul era aşteptat cu o emoţie lesne de înţeles. Suspansul putea fi comparat cu însăşi detronarea lui Zeus din Olimp... La 23 octombrie 1987, susţinătorii Everestului au răsuflat uşuraţi: K2 nu are decît 8607 metri! Fruntea ridicată a Everestului îi face umbră lui K2, străpungînd norii de la o înăţime cu 241 de metri mai semeaţă. Acest „Ghiţă Mureşan" din siliciu, încotoşmănat cu zăpezi veşnice, rămîne imperturbabil la taifas cu bolta cerească. *(P. Ioan)*

■ *Vieţi de copii salvate de un copil*

CÎND ÎNGERII CÎNTĂ LA VIOARĂ...

Lara Urutia-Wenzel are doar 15 ani, este frumoasă ca un înger, trăieşte împreună cu familia ei în Moreno Valley, California şi cîntă la vioară într-un fel pe care cei care o ascultă îl numesc „divin".

„Am iubit totdeauna muzica, spunea Lara, iar posibilitatea de a-i face pe ceilalţi fericiţi şi de a-i vedea sănătoşi este cel mai frumos sentiment pe care un om îl poate trăi".

Convinsă de acest lucru încă de cînd era mică, Lara află la un moment dat că un băieţel dintr-un oraş vecin avea nevoie disperată de un transplant simultan de inimă şi de plămîn. Şi, deşi avea doar 12 ani, Lara nu ezită să-şi ia vioara şi să pornească într-un adevărat turneu. Rezultatul? A strîns suma de 15000 de dolari şi copilul a fost salvat. Băiatul are astăzi 14 ani, este sănătos şi se gîndeşte mereu că îşi datorează viaţa îngerului său păzitor care cîntă la vioară!

Şi acesta nu a fost singurul caz. Megan Thomas a avut nevoie de o complicată intervenţie chirurgicală pe creier - avea doar zece ani. Lara

şi-a luat din nou vioara şi cu muzica ei a reuşit să strîngă şi cele două mii de dolari necesari operaţiei.

Aşa se întîmplă uneori! Îngerii coboară pe Pămînt... *(M. Dorobanţu)*

■ *Statuie buclucaşă*

MOŞTENIRE TÎRZIE

Printre obiectele de preţ cu care se mîndrea doamna S. era o statuetă de bronz mai înaltă de 50 cm care reprezenta un bătrîn odihnindu-se pe un vîrf de munte. Era un obiect frumos cizelat, care se păstra în familie de cîteva generaţii. Statuia străjuia o bibliotecă, lîngă care era pătuţul fetiţei ei de un an. Cu o zi înaintea cutremurului din noiembrie 1940, tînăra mamă, considerînd că locul pătuţului nu e chiar ferit de curent, îl mutase. În noaptea de groază care a urmat, bronzul s-a prăbuşit pe locul pătuţului şi mama a îngheţat gîndindu-se că fetiţa ei putea fi ucisă.

Anii au trecut şi în seara de 4 martie 1977, fetiţa fetiţei de odinioară citea pe un fotoliu, aşezat lîngă aceeaşi bibliotecă, străjuită de acelaşi bronz. Cînd micuţa domnişoară s-a sculat, îngrozită de vibraţia casei, statuia s-a prăbuşit în fotoliul în care stătuse cu numai cîteva secunde înainte.

Întreaga familie a hotărît că bătrînul de bronz nu mai trebuie să fie aşezat pe mobile. De aceea a fost pus pe o măsuţă joasă, de unde n-a mai căzut la nici unul din cutremurele care au urmat.

Cu cîteva luni în urmă, nepoata primei potenţiale victime ştergea praful în jurul măsuţei respective. Bunica, aflată în apropiere, a văzut cum măsuţa se înclină şi, disperată că statuia i-ar putea rupe picioarele nepoatei, a tras-o repede de mînă. Bronzul a căzut, evident, dar, cînd bunica a vrut să-l repună pe masă, i s-a părut că înăuntru sună ceva.

Cu multă greutate cei din casă au desprins statuia de pe soclu şi înăuntru au găsit, înfăşurate în pînză, bijuteriile pe care mama doamnei S. le ascunsese în timpul primului război mondial şi pe care le-au recunoscut după fotografii. Cu toţii auziseră povestea acestor podoabe pe care le credeau pierdute, pentru că posesoarea lor, datorită spaimelor trăite atunci, nu-şi amintea unde le-a pus. *(I. Stoica)*

Flori sub cheie

Centurile de castitate, din oţel inoxidabil şi căptuşite cu cauciuc, care se comercializează pe pieţele din Asia de către „Creative Marketing", se vînd ca pîinea caldă în Indonezia, mai cu seamă după tulburările care au avut loc în luna mai la Djakarta, cînd zeci de femei de origine chineză au fost violate. Totuşi cumpărătoarele şi-au atras oprobriul unor asociaţii feministe de la Singapore. „Aceasta e o manieră negativă, defetistă şi antisocială de rezolvare a problemelor", apreciază Phyllis Chew, preşedinta Asociaţiei femeilor pentru acţiune şi cercetări (AWAR), după cum comunică „South China Morning Post", de la Hong Kong.

Nestatornicie

Să-ţi surprinzi viitorul soţ în plină zbenguială erotică cu martora ta în ajunul cununiei, mai treacă-meargă. Dar să-l găseşti apoi în braţele celei mai bune prietene, gătită în propria ta rochie de nuntă, aşa ceva e prea din cale afară. Tînăra grecoaică din Heraclion, victimă a acestei întîmplări mai mult decît neplăcute, a trebuit să fie internată la spital, cu diagnosticul depresiune nervoasă, după cum atestă ziarul „The Sydney Morning Herald".

O „Miss" Adriatica mai puţin obişnuită

Titlul de Miss Adriatica a fost decernat... lui Massimiliano Di Teramo, 23 de ani. Potrivit ziarului „Il Foglio dei Fogli", de la Roma, acel bărbat blond, cu buze senzuale, declarase că se numeşte Angela Baier.

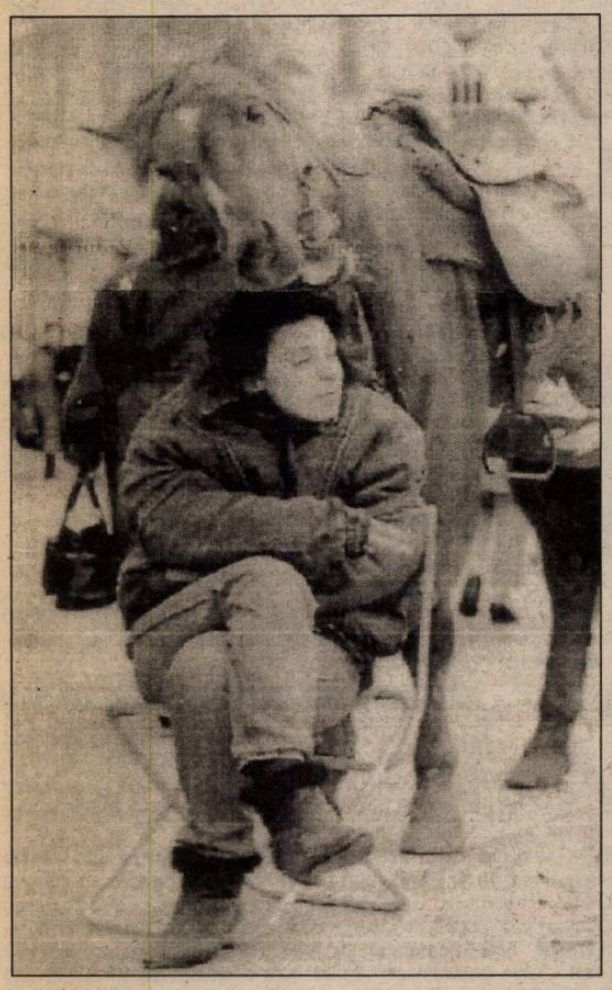

■ *Calul la nevoie se cunoaşte*

DE LA RUINĂ LA GLORIE, ÎN GALOP

La întrebarea, aparent simplă, ce face o femeie care vrea să fugă?, cel mai frecvent răspuns este: îşi scoate pantofii, dacă aceştia au tocuri. Ei bine, nu! Rosie Melwright din Augusta, SUA, a pus şaua pe cal, a umplut desagii cu de-ale gurii şi alte alea, a pitit sub hanorac un revolver plin ochi şi p-aci ţi-e drumul. Eroina noastră s-a pomenit în toamna anului trecut cu o datorie de peste cincisprezece mii de dolari la fisc, bani pe care Simon, soţul ei, ar fi trebuit să-i depună regulat în contul debitorilor. Şi cum zburdalnicul Simon dispăruse de acasă cu tot cu maşină, Rosie şi-a luat lumea în cap, aşa necoafată cum era, „împrumutînd" o iapă din grajdul vecinilor.

Pornind de-a lungul coastei de est a SUA, de la Boston spre însorita Floridă, amazoana de ocazie a stabilit un record nemaiîntîlnit în domeniul maratonului de mers călare: peste 3000 de kilometri în mai puţin de cinci luni. Înaintînd spre sud, iapa Stormy (furtunoasa) a avut în permanenţă verdeaţă la dispoziţie. Din cînd în cînd, cele două hoinare poposeau pe la cîte o fermă să-şi tragă sufletul şi să schimbe potcoavele iepei. În cele din urmă, în Tampa, (Florida) Rosie a întîlnit un ziarist care i-a cumpărat povestea adevărată şi a făcut din ea „femeia anului" în statul respectiv. Cu banii strînşi, ea s-a întors acasă, de data asta cu vaporul, căci sărmana Stormy n-ar mai fi rezistat. În Augusta a fost angajată ca realizatoare a unei emisiuni dedicate femeilor abandonate. Unul din sfaturile ei predilecte este de a avea pe lîngă casă un cal. Nu se ştie niciodată, nu-i aşa? *(P. Ioan)*

Manieră de a... păşi

Regulamentele interioare ale şcolilor japoneze sînt puţin cam rigide, după cum constată „Far Eastern Economic Review", de la Hong Kong. Pe lîngă faptul că ele stabilesc pînă în cele mai mici amănunte uniformele şi lenjeria elevilor, numeroase instituţii interzic părul vopsit, în afară de utilizarea culorii negre pentru acoperirea unei culori prealabile. La Osaka, tinerele roşcate sau şatene din naştere trebuie să informeze direcţia şcolii despre acest lucru. Ba chiar unele şcoli reglementează pînă şi timpul ce se poate petrece la closete (7 minute maximum, la Aomori) şi cantitatea de hîrtie alocată fiecăruia. Să mai adăugăm şi că şcolarilor niponi li se recomandă să meargă drept - cu alte cuvinte, la 10 centimetri de pereţi - şi să cotească la 90 de grade, aşa cum specifică regulamentul unei şcoli de la Nagano.

Coşmarurile la gemeni

Adevăraţii gemeni au parte împreună de numeroase trăiri identice, inclusiv de coşmaruri. Potrivit unui studiu efectuat pe 4000 de cazuri, de către unii cercetători de la Helsinki, visurile urîte ar putea să fie de origine genetică. Posibilitatea ca doi gemeni să aibă aceleaşi coşmaruri este de două ori mai mare la mono-zigoţi (proveniţi din acelaşi ovul), decît la di-zigoţi. Este constatarea lui Christer Hublin şi a colegilor săi, consemnată de „Panorama", de la Milano.

■ *Nevoia de aventură*

DAR NICI CHIAR AŞA!

Timp de trei săptămîni, Leslie Donovan - fermecătoarea femeie din imagine - studiase datele biografice ale lui Mark. Agenţia matrimonială din Creveland, SUA, îi pusese la dispoziţie un album garnisit cu celibatari şi, după trei mariaje cu oameni serioşi, se decisese să încerce cu un aventurier. Aşa se prezenta Mark, fost sergent în marina americană, pilot de încercare pentru formularul, ex-traficant de droguri etc. În ziua cînd s-a hotărît să fixeze o întîlnire cu mult încercatul Mark, Leslie află că acesta fusese arestat pentru port ilegal de armă şi furt de maşină, tocmai în Salt Lake City, la mii de kilometri de Creveland. Luîndu-şi inima-n dinţi şi crezînd în destinul ei, Leslie se decide să-l viziteze în arestul poliţiei şi după două zile de pregătiri ajunge la Salt Lake City foarte emoţionată şi plină de speranţe...

Dar ia-l pe Mark de unde nu-i! Evadase împreună cu alţi doi camarazi şi încă nu i se dase de urmă. Omul trăia viaţa din plin, nu-i aşa? Deloc resemnată, dama cu pricina ţine legătura cu poliţia. Peste o săptămînă, Mark e localizat la Pasadena, California. Femeia pleacă pe urmele lui fremătînd de nerăbdare şi nevenindu-i să creadă că este în faţa unui nou eşec. Numai că la Pasadena, pe cînd poliţiştii erau gata-gata să-l înhaţe, Mark deturnează o cursă internă de avion şi obligă pilotul să aterizeze în Mexic...

Leslie cade serios pe gînduri, cum n-a mai căzut ea de mult. Un comisar îi spune că Mark va fi „priponit" cel puţin cincisprezece ani. Vestea asta o clatină decisiv. Aventurier, aventurier, dar nici chiar aşa! Luînd iar legătura cu agenţia matrimonială, nefericita s-a pus pe căutat oameni serioşi. „N-au sare şi piper, da' cel puţin stau pe-acasă", mărturiseşte ea. *(P. Ioan)*

Săptămîna 11 - 17 ianuarie

TVR 1

LUNI 12.05 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Teatrul Național TV prezintă: „Rivalii" de Richard Brinsley Sheridan 0.25 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Momeala" (Franța, 1994) 0.15 Varietăți internaționale.

MICHAEL CAINE
ACASĂ,
miercuri, ora 22.30

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 În compania vedetelor 23.15 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Convietuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Infidelități" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Tom Jones" 22.10 Cu ochii'n 4 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convietuiri 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Riscînd din dragoste" (ultima parte) 23.45 Cinematograful de noapte: „Un apel disperat" (SUA, 1988).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Timișoara și de la București! 9.05 Disney 11.00 Film: „Planeta cavalerilor-dinozauri" (SUA, 1995) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Turnul Babel 17.45 Serial: „Echipa de intervenție" 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. și dna Smith" 22.30 Filmele secolului - Colecția Warner: „Sămînța răului" (SUA, 1977).

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... București! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Disney 11.00 Viața satului 14.30 Video-magazin 18.40 Serial de călătorii 19.35 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Poldark" (Marea Britanie, 1995) 22.50 Telesport 23.00 Serial: „D-na King, agent secret" 23.50 Pop show nocturn.

TVR 2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convietuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Destine în vremuri de război" 21.10 Credo 22.10 Film: „Loulou" (Franța, 1980). Cu: Gérard Depardieu, Isabelle Huppert 23.50 S.O.S. Patrimoniul!

MARȚI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 S.O.S. Patrimoniul! (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Destine în vremuri de război" 22.00 Concertul Filarmonicii de stat din Berlin 23.30 Pelerinaje.

GERARD DEPARDIEU
TVR 2,
luni, ora 22.10

MIERCURI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '99 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Destine în vremuri de război" 21.10 Pentru Dv., doamnă! 22.10 Film: „Corpul unei femei" (SUA, 1996) 23.45 Opera Mundi.

JOI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 - Ediție specială 19.10 Față-n față cu autorul 20.10 Serial: „Mistere și minuni" (ep.1) 22.00 Cinematograful de artă: „Dragoste nebună" (Franța, 1985) 23.40 Lumea sportului.

VINERI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Lumină din lumină (r) 13.45 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive românești 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 22.10 Time out 22.40 Serial: „Elizabeth R." (ep.1) 23.30 Convietuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Cronica africană 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.15 TVR Timișoara 14.00 Serial: „Foley Square - o adresă cu surprize" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiții 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Național TV prezintă: „Restituiri I.L. Caragiale" 21.45 Ateneu 22.45 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Cronica africană 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Maria Casares, povestea unei actrițe" (ARTE, 1992) 11.25 TVR Iași 14.00 Serial: „Foley Square - o adresă cu surprize" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 21.00 Sportmania 23.45 Tineri interpreți abordînd marele repertoriu.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.35 Film: „Vulturul de fier I" (SUA, 1986) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.20 Riști și cîștigi 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Psihopatul psihiatru" (SUA, 1987) 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audiența națională 0.50 Serial: „Dosarele X" 1.35 Serial: „La limita imposibilului".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Vulturul de fier II" 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgență" 21.30 Serial: „Lois și Clark" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Frații Hardy" (ultimul ep.) 11.15 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" (ultimul ep.) 11.45 Serial: „Norocosul" 12.30 Serial: „Totul e trecător" 13.00 Film: „Vulturul de fier III" 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Cosmarul" (SUA, 1996) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 1.50 Serial: „Vărul din străinătate" 2.15 Serial: „Grace" 2.45 Serial: „Cheers" 3.15 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Prietenie" (SUA, 1986). Cu: Richard Dreyfuss 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" (ultimul ep.) 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 1.50 Serial: „Vărul din străinătate" 2.15 Serial: „Grace" 2.40 Serial: „Cheers" 3.05 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Pauly" 13.00 Film: „Servitoare fără voie" (SUA, 1987) 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Urmărire generală 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Viața lui Bruce Lee" (SUA, 1993) 1.15 Serial: „American Gothic" 2.00 Serial: „La limita imposibilului" 2.45 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Serial: „Incredibila aventură a Robinsonilor" (ultimul ep.) 11.00 ProMotor 12.00 Serial: „Accapulco Heat" 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Bun de gură" 14.00 Alo, Generația PRO 16.15 Lumea filmului 17.30 Serial: „Knight Rider, Supercomando" 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiștii" 21.00 Serial: „Academia de poliție" 22.00 Film: „Top Gun" (SUA, 1986). Cu: Tom Cruise, Val Kilmer 0.00 Serial erotic: „Femei de culoare I" 0.30 Serial: „La limita imposibilului" 1.15 Serial: „Crimă cu premeditare".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 12.00 Serial: „Accapulco Heat" 13.05 Serial: „Soțul și soția" 13.35 Serial: „Bun de gură" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Film: „Al șaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Călătoriile lui Faber" (Franța/Germania, 1991) 23.15 Film: „Extralarge: Yo-Yo" 0.50 Serial erotic: „Femei de culoare II" 1.15 Serial: „La limita imposibilului" 2.00 Serial: „N.Y.P.D. Blue – viață de polițist".

acasă

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Hat-trick 23.30 Film: „Morții cu morții, viii cu viii" (SUA, 1983) 1.20 Serial: „De partea legii".

MARȚI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Moș Crăciun va fi tata" (Franța, 1982) 0.15 Serial: „De partea legii".

JAMES STEWART
ACASĂ,
joi, ora 22.30

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Meditațiile Ritei" (Anglia, 1983). Cu: Michael Caine 0.30 Serial: „De partea legii".

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Omul care știa prea multe" (SUA, 1956). Cu: James Stewart 0.45 Serial: „De partea legii".

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Domnul și doamna Bridge" (SUA, 1991). Cu: Paul Newman 0.45 Serial: „De partea legii".

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Max și Helen" (Anglia/SUA, 1990) 1.50 Serial: „De partea legii".

DUMINICĂ 12.00 Sport la minut 12.30 Hochei profesionist 14.30 Tenisul după Năstase 15.30 Fotbal: Il Calcio 17.25 NBA Action 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Cele două doamne Grenville" (partea a II-a) 0.15 Serial: „De partea legii".

antena

LUNI 11.30 Film: „Lagardere" (Franța, 1968) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foișorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof 1.10 Serial: „Ultimele cinci minute".

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.25 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Ambiție obsesivă" (SUA, 1991) 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „ Ultimele cinci minute".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.20 Film: „Evadare din întuneric" (SUA, 1996) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Gheața" (SUA, 1998) 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci 1.10 Serial: „ Ultimele cinci minute".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Printre rînduri 0.35 Film: „Vampirul" (SUA, 1979).

VAL KILMER
PRO TV,
sîmbătă, ora 22.00

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.30 Serial: „Hombres" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Legea lui Burke" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatița 4" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 20.50 Film: „Jefuitorii de bănci" (SUA, 1997) 22.30 Serial: „Inspirația Carolinei" 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Serial erotic: „Electra".

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Hombres" (r) 9.00 Serial: „Animal Show" 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 12.00 100 grade Celsius 14.00 Roata de rezervă 15.00 Film: „Ultima alianță" (SUA, 1990) 16.30 Serial: „Burlacul" (ep.1) 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Masseuse" (SUA).

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit și credință 9.00 Teo și Mircea Șou 12.20 Film: „One Good Turn" (Marea Britanie, 1954) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.40 Serial: „Damon" 20.00 Film: „O măturșă de milioane" (SUA, 1987) 21.45 TeleEurobingo 22.50 Film: „Scarlet Lady" (Franța) 0.30 Film: „Ultima lovitură" (SUA, 1992).

prima

LUNI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Fotbal Premier League.

MARȚI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediție.

MIERCURI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „CI5: Profesioniștii" 23.00 Ultima ediție.

JOI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Luptătorul" (SUA, 1993). Cu: Eric Roberts 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 22.30 Film: „Pirateria" (SUA, 1990) 0.00 Confesiuni erotice 1.00 Film: „Dispărută în noapte" (SUA, 1996, partea I).

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Sister, Sister" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.30 Sport magazin 15.00 Serial: „Detectivi de elită" 16.00 Serial: „Pămîntul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Firma" (SUA, 1993). Cu: Tom Cruise, Gene Hackman 22.00 Real TV 23.00 Fotbal Premier League.

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Sister, Sister" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 16.00 Film: „Cum să ucizi un milionar" (SUA, 1990) 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Mandat pentru crimă" (SUA, 1990). Cu: Jean-Claude Van Damme 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Fotbal Premier League.

TELE 1 abc

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" (ep.1) 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Kung Fu II".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 19.20 Serial: „Misiune imposibilă" 22.50 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Pacific Drive".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 19.20 Serial: „Misiune imposibilă" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Misiune imposibilă" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 23.00 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Pacific Drive".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Dosarele Rockford" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 22.30 Serial: „Secția de poliție" 0.25 Serial: „Derrick".

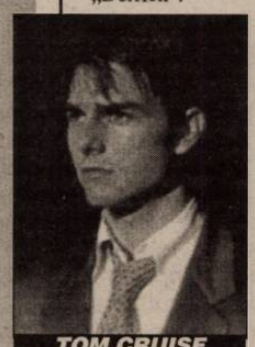

TOM CRUISE
PRIMA TV,
sîmbătă, ora 20.00

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.05 Automania 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 17.15 Serial: „Celebritate" 18.20 Serial: „Lou Grant" 19.20 Serial: „Dinastia" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Casa bîntuită" (SUA) 0.25 Serial: „Pointman".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.55 Serial: „Thunder Birds" 14.50 Drumuri prin timp 15.35 Film: „Ryan's Four" (SUA, 1983) 17.35 Serial: „Celebritate" 18.30 Serial: „Lou Grant" 19.25 Serial: „Dinastia" 21.45 Film: „Capricorn Unu" (SUA, 1978) 0.10 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

„Viața e frumoasă”

Semnează Woody Allen, în variantă toscană

Adică, Roberto Benigni, surpriza ultimului Festival de la Cannes, supranumit atunci „un Woody Allen toscan”. Cu filmul său, „Viața e frumoasă” (încoronat cu marele premiu), Roberto Benigni milita - folosindu-se de arsenalul artei cinematografice - pentru supraviețuirea prin rîs. Academia Europeană de Film l-a răsfățat la rîndul ei pe Benigni, acordîndu-i două premii pentru cel mai bun actor și pentru cel mai bun film.

Dar, cine este în fond Roberto Benigni? Un om-orchestră, de vreme ce reunește un talent formidabil de actor, scenarist și regizor, o mare vedetă populară a Italiei și, de ce nu, a bătrînului continent, o speranță a revenirii cinematografiei italiene în topurile succesului.

Benigni povestește ca nimeni altul, asociind forței comicului pe care o stăpînește cu măiestrie, emoția

firească atunci cînd e vorba de un fapt istoric de un tragism inegalabil și anume deportarea și exterminarea. Fidel predecesorului său în arta comicului - e vorba de Chaplin -, Benigni pășește ca un acrobat pe firul subțire dintre comic și tragic, rezultatul fiind metamorfozarea cruntei realități într-n vis hrănit din coșmar. Așa se face că „Viața în roz” se află la polul opus de „Lista lui Schindler” semnat de Spielberg, sau de „Shoah” al lui Claude Lanzmann.

Portretul unui comic, în familie

Oare cum se poate manifesta în viața obișnuită cel mai mare comic în viață al Italiei, capabil să se întindă pe mocheta palatului în care se desfășura ediția 1998 a Festivalului de la Cannes, pentru a săruta pantofii bine ceruiți ai altui maestru al cinematografiei, Martin Scorsese, care urma să-i înmîneze marele premiu. Totodată, cine poate fi femeia în măsură să înțeleagă și să completeze personalitatea acestui „Mic diavol” (titlul unui alt film de-al său), cu aspect fragil, aproape imaterial, și suflet de copil aparent rupt de realitate?

O cunoaștem, e actrița Nicoletta Braschi, soția lui și pe ecran, în „Viața e frumoasă”, bunăoară. Și totuși, cum poate arăta acest cuplu atît de exploziv, cînd termină cu... „acrobațiile” din film și intră în propria lor casă?

Discretă, Nicoletta Braschi - de peste 16 ani soția lui Benigni - nu e prea darnică în privința amănuntelor care colorează, cu siguranță, existența lor în tandem. Vorbește în general puțin și despre „secretele” succesului lor și totuși... *„Mă aflu în inima tuturor aventurilor lui Roberto* - spune Nicoletta -, *dar nu mă amestec niciodată în scriitura propriu-zisă a soțului meu. Cînd lucrează împreună cu Vicenzo Cerami, co-autor al scenariilor, eu mă țin deoparte. Ei sînt atît de puternici la acest capitol încît eu n-aș avea nici un rost alături de ei. Totuși nu mă pot abține să nu vin lîngă ei și să rîd în hohote cînd Vicenzo își vizualizează cîte o idee, interpretînd rolul meu: îi dă replicile lui Roberto, folosind o voce scăzută, senzuală și gesticulează, se mișcă exact ca o femeie, ca mine de fapt”...*

Așadar, Nicoletta nu intervine în „partitură”, dar este, după cum mărturisește Roberto, primul lui spectator. *„Cînd scriu un gag, mă duc repede la ea și i-l citesc, de parcă aș fi un copil. În acest moment, emoția mea este foarte intensă.”* Cum reușesc cei doi actori să reziste de ani sub forma unui cuplu, în ciuda „furtunilor” specifice lumii show-biz-ului? *„Simplu,* spune Nicoletta; *de vreme ce noi n-am realizat niciodată că mergem printre bombe”... „În fond, sîntem un cuplu normal și, ca orice cuplu normal, ne iubim”,* completează Roberto. *„Ceea ce-mi place cel mai mult este legea care îl obligă pe Roberto să doarmă în fiecare noapte alături de mine. Așa-i cînd ești căsătorit. Legea e lege!”,* mai spune rîzînd Nicoletta.

Poate rîsul să fie prezent oriunde și oricînd? Benigni crede că da, de fapt e sigur de asta. *„Totul depinde de rîs. Chiar și în situațiile tragice, e bine să crezi că afară e soare, deși în realitate e noapte. Nimeni nu-și poate imagina situații mai cumplite decît cele întîmplate în lagărele de la Dachau sau Buchenwald. Dar, într-un fel, rîsul trebuie să fi existat și acolo. Atîta vreme cît omul are puterea de a rîde, înseamnă că trăiește, că e viu. Cînd rîsul dispare, putem deja să vorbim de animale. Or, cred că exact acest lucru urmăreau naziștii: să fure oamenilor rîsul și să-i transforme în insecte”.*

Pentru a-și susține teoria, Benigni a ales în filmul său o situație limită și, cu ajutorul artei, a încercat să convingă că rîsul înseamnă supraviețuire. E început de an și n-ar fi rău dacă, din cînd în cînd, am încerca și noi veridicitatea „rețetei Benigni”.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

„Obiecte-fetiș”, scoase la vînzare

Cu simțul lor practic devenit proverbial, fabricanții de iluzii din cadrul... industriei filmului american știu să facă bani din orice. Nu mai este o noutate că multe elemente de recuzită folosite într-un film de mare succes, cu nume sonore înscrise pe generic, - e vorba în special de obiecte vestimentare, accesorii, costume specifice pentru un anumit tip de personaj-legendă, chiar scenarii de filme etc. - se scot la licitație, contra unor sume de bani deloc neglijabile, pe care totuși fanii înrăiți le oferă pentru a deveni colecționari de obiecte atinse de... harul idolilor lor.

◆ Magazinul Star Wares din Santa Monica (California) e specializat în vînzarea obiectelor folosite în filme. Acestea sînt, evident, piese-unicat. În consecință, prețurile sînt fixate pe considerente care nu au nimic în comun cu criteriile economice practicate pentru „mărfurile” obișnuite. Explicabil de ce masca pe care a purtat-o Johnny Deep în „Don Juan De Marco” (filmul lui Jeremy Leven) s-a pus în vînzare la faimoasa sumă de 5000 de dolari.

◆ Rochia gris-bleu, creată de Hubert de Givenchy și purtată de Audrey Hepburn în „Cum să furi un milion”, a fost vîndută la o licitație Sotherby, la New York, pentru 10350 de dolari.

◆ La aceeași licitație, s-a pus în vînzare un pandantif de aur care a aparținut actriței Marlene Dietrich. Un dar de la Jean Gabin. Această bijuterie a fost achiziționată contra sumei de 2800000 de dolari de actrița Anne Heche.

◆ La Hollywood, la Pacific Design Center, a fost organizată o licitație în beneficiul bolnavilor de SIDA. Printre obiectele lansate „în competiție” și achiziționate s-au numărat: ● o schiță de scenariu pentru filmul „Cetățeanul Kane” (4000 de dolari); ● scenariul celebrului film „Pe aripile vîntului” (50000 de dolari!); ● un costum de baie purtat de Pamela Anderson în serialul „Baywatch” (2000 de dolari); ● vesta de piele purtată de Arnold Schwarzenegger în „Terminator 2” (12000 de dolari); ● ghearele unei reptile din „Jurasic Park” (7500 de dolari).

Arta de a fi bunic

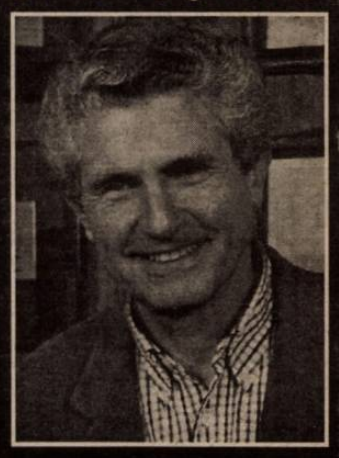

◆ Claude Lelouche este în același timp tată și bunic. Fiica sa, Sarah, a născut o fetiță, iar soția lui, actrița Alessandra Martinez, i-a dăruit un fiu, primul pentru ea, dar al șaptelea pentru cunoscutul regizor francez.

◆ Jean Paul Belmondo, actorul care încă face victime în rîndul admiratoarelor sale, este pentru a cincea oară... bunic. Luana, soția fiului său Paul, a născut un băietel, Giacomo. Este cel de-al treilea copil al cuplului.

HOROSCOP

11.01 - 17.01

BERBEC (21.03 - 20.04): Veşti bune de pe toate „fronturile" vieţii, aşa par să sugereze astrele în această săptămînă plină de evenimente pozitive şi veşti aidoma. Luni sau marţi primiţi o sumă considerabilă, peste aşteptările dv. În mediul profesional lucrurile decurg excelent, chiar zvonul unei promovări se înfiripează la orizont. În weekend vă aşteaptă o întîlnire pe care n-o veţi uita curînd.

TAUR (21.04 - 21.05): Curba financiară pare să fie cea mai zănatecă, întrucît scade vertiginos în primele zile, apoi, brusc, urcă la cote foarte înalte. Dacă aveţi nervii tari, veţi suporta cu bine această sinuozitate, oricum deznodămîntul fericit vă va metamorfoza într-un optimist incurabil. Pe de altă parte, poziţia nefavorabilă a lui Venus sugerează niscaiva scîntei sentimentale.

GEMENI (22.05 - 21.06): Curba psihicului indică fie o pasă trecătoare de pesimism - indusă de un gest sau cuvînt neaşteptat de dur din partea unui amic -, fie o agitaţie sufletească intensă, cauzată de aşteptarea unui rezultat important pentru carieră sau afaceri. Înţelepciunea proverbială a Gemenilor va domina, totuşi, starea de incertitudine şi curînd veţi reintra în normal.

RAC (22.06 - 22.07): Veşti bizare despre bani. Deşi curba cu pricina se situează la nivele înalte în mai toate zilele, poziţia lui Mercur faţă de Soare nu e tocmai favorabilă. Această contradicţie ar trebui să vă dea de gîndit şi să vă facă ultraprudent. În sfera sentimentală, lucrurile îşi păstrează culoarea roz. Viaţa în cuplu decurge ca în finalul basmelor şoptite la gura sobei.

LEU (23.07 - 22.08): Nici un nor nu poate umbri seninul din privirea dv. Va fi o săptămînă cu satisfacţii de toate soiurile. Marţi sau miercuri veţi primi bani, iar spre sfîrşitul intervalului o veste excelentă (afectiv-sentimentală) vă va urca în al nouălea cer. Din păcate, fie din cauza timidităţii excesive, fie din cauza unei neatenţii, veţi rata ocazia unui cîştig material consistent.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Două veşti contradictorii vor aduce la suprafaţă armele de temut ale Fecioarelor: şiretenia. Poate că dificultăţi financiare vor fi la mijloc, sau poate neînţelegeri de ordin profesional. Oricare ar fi adevărul, curba psihicului sugerează că vă veţi ţine bine pe picioare şi veţi face faţă cu brio tuturor intrigilor şi divergenţelor în care sînteţi atras.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Nimic nu pare să tulbure constelaţia dv., poziţiile planetelor faţă de Soare sînt benefice. Probabil că veţi primi bani (joi sau vineri), iar relaţiile în mediul familial sînt optime. În primele zile ale perioadei s-ar putea să fiţi protagonistul unei surprize extrem de plăcute, de natură sentimentală. O veche cunoştinţă vă taie calea cu graţie inconfundabilă.

SCORPION (23.10 - 21.11): Venus şi Marte se au, acum, precum şoarecele şi pisica şi din altercaţia lor nu cred că vor ieşi lucruri pozitive din punct de vedere al relaţiilor cu cei apropiaţi. De altfel, şi curba psihicului are oscilaţii primejdioase, semn că sînteţi ezitant şi influenţabil spre cele rele, mai ales. Din fericire, curba financiară se încumetă spre cote destul de înalte.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Veşti bune dinspre zona materială a existenţei. Se pare că veţi scăpa de o mare parte din datorii, dacă nu chiar de toate. Mercur vă este aliat şi sub oblăduirea lui poate veţi reuşi chiar o investiţie de suflet. Pe de altă parte, veţi fi nevoit să luaţi o decizie profesională urgentă, pentru a nu intra în conflict pe cale ierarhică.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Suprasolicitările din această perioadă vor determina apariţia unei stări de iritare şi chiar frustrare. Ar fi bine, cum se spune pe la noi, s-o lăsaţi mai moale un timp, pînă vă veţi fi încărcat toate bateriile spiritului şi vă veţi recăpăta prospeţimea sufletească obişnuită. Despre bani, mai bine vorbim altă dată. Chibzuiţi cît mai bine, nu se ştie niciodată.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Cel mai remarcabil aspect al acestui interval este căderea sentimentală de care veţi suferi. Un amic foarte apropiat vă va dezamăgi profund şi nu veţi avea resurse, în timp util, pentru a trece cu vederea faptul. Asta n-ar trebui să vă afecteze randamentul profesional, ştergeţi cu buretele uitării întîmplarea... Joi sau vineri primiţi bani.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Prezenţa de spirit vă va salva dintr-o situaţie delicată (marţi, miercuri) şi veţi evita astfel o jenă financiară importantă. Curba cu pricina oscilează foarte mult, semn că situaţia materială vă va da, în general, multă bătaie de cap. În mod compensatoriu, în sfera sentimentală lucrurile decurg cît se poate de bine şi asta vă menţine un tonus de invidiat.

Grădina

micul nostru Paradis

GLOXINIA

Această plantă în formă de tufă deasă este cu adevărat spectaculoasă mai ales cînd e înflorită. Florile sînt ca nişte clopoţei şi au un colorit care ne aminteşte de inegalabila fantezie a naturii: tonuri de roz, roşu, violet, stacojiu, combinate cu tuşe de alb sau gălbui. Frunzele, de un verde catifelat, sînt la rîndul lor frumos „croite", avînd formă ovală, cu margini neregulate dinţate, brăzdate de nervuri pronunţate,

Planta poate aduce bucurie prin simpla ei prezenţă în orice casă, dar decoratorii o recomandă ca „pată de culoare" în apartamentele cu mobilă puţină în culori pale, suave. Gloxinia poate fi aşezată singură pe o măsuţă joasă, eventual de sticlă, sau alături de alte ghivece cu plante decorative fără flori, amplasate pe un strat de pietre, pe pardoseală, aşa încît să se creeze impresia unei minuscule grădini... interioare.

În perioada înfloririi se va uda regulat cu apă călduţă şi, o dată la două săptămîni, i se pot administra îngrăşăminte în soluţie. După terminarea perioadei de înflorire, se vor rări udările. Frunzele se încreţesc şi cad, dar în pămînt rămîne un bulb. Ghiveciul se păstrează într-un loc răcoros (10-12 grade Celsius). In februarie, bulbul se replantează în pămînt de turbă, lăsîndu-i puţin vîrf afară. Se aşază ghiveciul la căldură, fără lumină puternică. Încet-încet, planta îşi reia ciclul de dezvoltare. *(A. Popescu)*

Utile

Ruladele din carne sau carnea bătută sînt mai gustoase dacă sînt puse cu o zi înainte într-o marinată din untdelemn şi usturoi tocat.

Salata verde are un gust mai picant dacă în loc de ulei se amestecă sucul de lămîie sau oţetul cu unt topit.

Avînd în vedere faptul că grăsimile arse nu sînt sănătoase, pregătiţi rîntaşul fără untură sau ulei. Puneţi făina în tigaie încinsă, lăsaţi-o pînă devine aurie apoi stingeţi-o cu apă fierbinte, zeamă de carne, de supă etc.

Piureul de cartofi dobîndeşte un gust excelent dacă adăugaţi cîteva linguri de frişcă.

Piureul de spanac e mai omogen şi mai gustos dacă în momentul în care este gata îi adăugăm un gălbenuş de ou, amestecat imediat după ce se ia vasul de pe foc.

Supa de carne devine aurie dacă se pun cîteva coji de ceapă înainte de a da în clocot.

Supa de carne tulbure se limpezeşte imediat dacă puneţi să fiarbă în ea 10 minute 2-3 coji de ou.

Cînd bateţi carnea pentru şniţele umeziţi fundul de lemn. Altfel acesta absoarbe sucul cărnii.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Negrul mută şi cîştigă

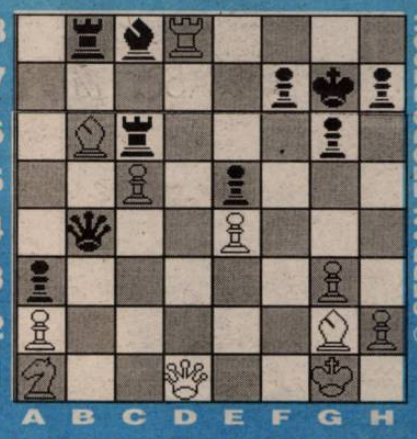

1... Tb(c)b6! 2. c:b6 D:b6 + 3. Rh1 (3. Rf1 Na6+) D:d8! D:d8 Tc(b)1 + 5. Nf1 Nh3! 6.Dd3 T:a1 7. Rg1 T:f1+ 8. D:f1 Nf1 9. Rf1 f5 cu final uşor de cîştigat pentru negru.

CÎTE CEVA DESPRE CONSUM

Firmele producătoare de automobile cheltuiesc sume uriaşe pentru a reduce consumul de combustibil la noile produse. Un exemplu: pentru reducerea cu 10% a consumului de carburant la produsele proprii firma Ford (Europa) a investit o sumă mai mare decît cea afectată primului zbor al omului pe Lună. Dar să reţinem că acest efort la nivelul fabricantului poate fi anulat şi chiar depăşit prin exploatarea neglijentă a autovehiculului. Participarea dereglajelor, defecţiunilor şi conducerii incorecte poate face ca consumul de combustibil să crească cu 300% peste norma nominală. Aşadar, atenţie la:

- Un plutitor fisurat măreşte cota de consum cu pînă la 80% controlul stării sale tehnice este foarte simpu: dacă la imersarea într-o baie cu apă fierbinte din plutitor încep să iasă bule de gaze, înseamnă că el este spart.
- Distanţa incorectă între platine este o importantă sursă de risipă. La Dacia 1300, de exemplu, un joc prea mic între contactele raptorului măreşte consumul cu 5,3-6% iar depăşirea jocului nominal favorizează creşterea de consum cu 8,5-11,1%.
- Este indubitabil stabilit că după 15000 km, bujiile neschimbate şi neîntreţinute aduc o cotă de risipă de pînă la 20%. Pe de altă parte, exploatarea unui vehicul avînd un motor cu 4 cilindri cu o bujie defectă se face cu un consum sporit cu 30-40% iar dacă sînt „invalide" două bujii consumul se majorează cu 35-70%. Deci: atenţie la bujii!
- Consumul global creşte cu 12-15% dacă turaţia de relanti se abate cu mai mult de 20%, într-un sens sau altul, de la valoarea nominală, dacă la această neglijenţă se adaugă şi reglajul incorect al dozajului la acest regim funcţional.

Prof. univ. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

Scrisori primite

Lupu Andreea Roxana, Bucureşti: Graficianul german Hr. Giger a devenit celebru datorită desenelor pe care le-a făcut, cu o măiestrie excepţională, pentru „Alien", fapt care i-a adus gloria şi prosperitatea.

Monica Dumitrescu, Caracal: Informaţia dv. nu este corectă. Numele de „Scala din Milano" nu provine de la familia nobiliară Della Scala, celebră în Verona (unde a fost găzduit şi Dante în exilul său). Originea se află în numele posesiunilor clericale asupra terenului pe care s-a construit „primul teatru al lumii" - cum spunea Stendhal -, fiind vorba de biserica şi colegiul Santa Maria alla Scala din Milano. Sezonul liric anual se deschide (oficial) la fiecare 7 decembrie, de Sf.Ambrozie, patronul celebrului oraş lombard. Detalii într-un viitor articol.

Alexandru Voiniceascu, Arad: Forţa motrice a aburului a fost folosită pentru deplasarea trenurilor, vapoarelor, dar şi a maşinilor. Istoria de profil consemnează un record excepţional, datînd din 1895, 19 august. Maşina specială numită „Demonul Aburului", condusă de Robert E.Barber pe o pistă de sare din statul Utah (SUA), a atins viteza de 234,33 km/h! Motoarelor pe bază de derivate din ţiţei le-au trebuit decenii pentru a egala această performanţă.

Mihnea Popescu, Bucureşti: Pe lîngă acvarii - cel mai mare fiind EPICOT Center din Florida, SUA, care găzduieşte peste 3000 de peşti din 90 de specii -, oceanologii au imaginat şi oceanarii. Primul oceănariu a fost construit în 1938 şi se numeşte „Marineland" (lumea mării), aflîndu-se tot în statul Florida. În cele două bazine ale sale, se pompează zilnic... 265 milioane litri de apă de mare!

Tudor Mihăilescu, Bacău: Din martie 1959, Insulele Hawaii au devenit al 50-lea stat al SUA. Acestea cuprind şase insule principale: Hawaii, Maui, Cahu, Kauai, Molokai şi Lanai. Alte teritorii importante dependente de SUA sînt: Puerto Rico, Guam, Insulele Mariane, Caroline şi Marshall (ultimele trei în Micronezia) şi Samoa (în Pacificul central).

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

D-nei Anca Andreea Şerbănescu, comuna Dumbrăviţa, jud.Braşov

MODIFICĂRI LA LEGEA 18/1991

Legii fondului funciar nr.18/1991 i s-au adus unele modificări, astfel că a fost republicată (M. Of. Nr. I/5 ian.1998) într-o nouă formă ce cuprinde toate modificările şi o renumerotare a textelor. Prin urmare, articolele invocate de dv. nu mai corespund ca numerotare cu cele din legea republicată, dar conţinutul a rămas acelaşi. Astfel, art.35 devine art.36 cu alineatele 2 şi 4, iar art.22 devine art.23.

Articolul 36 al.2 prevede că trec în proprietatea d-stră, la cerere, numai cei 250 m.p. atribuiţi în folosinţă pe durata existenţei construcţiei.

Mai departe, al.4 spune că „dispoziţiile art.23 rămîn aplicabile", în sensul că, pe lîngă cei 250 m.p. rămîn în proprietate privată şi terenul aferent casei de locuit şi anexele gospodăreşti, precum şi curtea şi grădina din jurul acestora, dar determinate conform art. 8 din D-L 42/1990.

Trimiterea la dispoziţiile art.23 are în vedere faptul că beneficiază de prevederile acestui articol şi cei cărora li s-a atribuit teren din proprietatea statului. În acest sens urmează ca prevederile art.23 să se aplice în mod corespunzător în conţinutul alineatului 4 al art.36.

Astfel, aici nu se distinge între proprietate de stat şi cea cooperatistă, urmînd a se aplica acelaşi regim juridic terenurilor în cauză.

Neli Păduraru vă răspunde pe teme **JURIDICE**

Fără îndoială că dacă nu i s-ar da o asemenea interpretare, acest alineat 4 nu ar avea nici un rost, or, conform unui principiu de drept, normele juridice trebuie interpretate în sensul în care ar produce un efect şi nu în sensul în care nu ar produce nici unul.

În situaţia în care comisia locală refuză să vă atribuie terenul în discuţie puteţi face o contestaţie la comisia judeţeană. Hotărîrea comisiei judeţene se comunică prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire. Impotriva acestei hotărîri puteţi formula o plîngere la judecătoria în a cărei rază teritorială este situat terenul, în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărîrii comisiei.

De ochii lumii

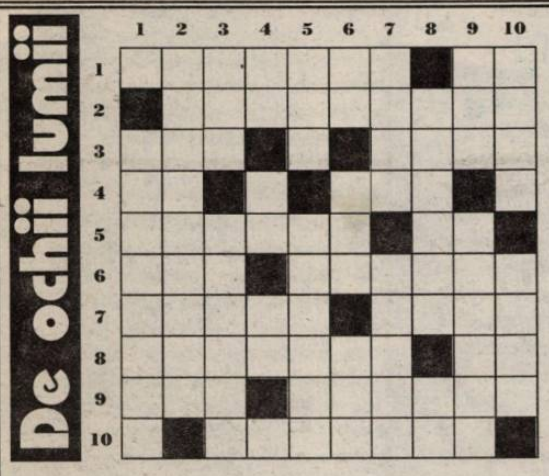

ORIZONTAL: 1) Piei din fața ochilor (sing.) - Puțin degajat! 2) Cu vederea limitată. 3) Ochiul... tău! (pl.) - Fiul lui Iuda (mit.). 4) Sfîrșesc în lacrimi! - A se mînji... dintr-o lacrimă!! 5) Cu ochii deschiși... - În mare! 6) Cu... cu ochelari!! (sic!) - De ochi frumoși (pl.). 7) Se sting... în întuneric (fem. pl.) - Agent!! 8) Te sperie... cu privirea! (pl.) - Timpul privit din ochian! 9) Vine din nord cu trenul! - Corb la corb nu-și scoate ochii. 10) Expunere de ochii lumii.

VERTICAL: 1) Cu plăcere-n ochi (fem.pl.). 2) Trage la sînge. 3) Închide ochii - Cu stele-n fața ochilor. 4) Intră-n ogradă! - Gene! - Bețe! 5) Ochiul dracului - Cu ochii după somn. 6) Capse! - Regat în China Antică - Se revarsă-n triluri! 7) N-ai ochi să-l vezi - Are ochi numai pentru mamaia! 8) Privit cu ochi răi - Acar! 9) Fata din temă! - Dintr-un an în altul... 10) Cît par pe ochi - Privit din vîrful cizmei...

LAURIAN BUTURE
Adjud

Soluția careului **„CU GUST"**

Orizontal: RAFINAMENT - APERITIV - A - TEMA - RE - AN - ATE - SARATA - IIF - GEM - S - BS - APA - ACE - LARD - TARI - ANT - SOS - RI - NT - MUR - SET - DELICIOASA.

PAR(anormale) de ToPAN

UMOR

Tatăl, de 96 de ani, este sănătos tun dar se plînge tot timpul. Fiul său ține să-l liniștească:
- Ce rost are să fii trist, să te necăjești așa? Vezi bine cîtă grijă am de tine. Nu poți spune că-ți lipsește ceva!
- Asta cît trăiești tu! Dar după aia?!...

Judecătorul îl întreabă pe hoț:
- Ai avut vreun complice?
- Domnule judecător, în ziua de azi poți să mai ai încredere în cineva?

Un medic testează un copil bolnav. - Cîte picioare are pisica?
- Patru!
- Și cîte cozi?
- Domnule doctor, dacă nu știți nici măcar atîta lucru, de ce m-or fi adus părinții la dumneavoastră!?!

Am fost la doctor, mi-au cercetat creierul și n-au găsit nimic!
- Mă miram eu să fi găsit ceva!

SOLUȚIILE TESTELOR DIN NUMĂRUL TRECUT

ÎN CĂUTAREA DIFERENȚELOR

OPT DIFERENȚE

1) Cordonul. 2) Mărimea capișonului sub bărbie. 3) Talonul piciorului drept. 4) Profilul muntelui în partea stîngă lîngă primul brad. 5) Bradul din partea dreaptă. 6-7) Laba piciorului posterior și urechea cîinelui. 8) Urma piciorului persoanei unde se încrucișează cu urma cîinelui.

ANACRONISME

1) Lampa, sus stînga. 2) Pălăria unuia dintre oamenii în picioare, în dreapta. 3) Ceasul, sus, dreapta. 4) Revolverul omului în picioare, stînga. 5) Țigara din gura omului așezat la dreapta. 6-7) Cartea de sub brațul unuia din oamenii din dreapta și încălțămintea sa de gimnastică. 8) Cleștе de electrician, jos pe podea.

PERSPICACITATE

Ce elemente grafice lipsesc?

În acest desen lipsesc cinci elemente grafice omise de desenator, care, în mod logic, ar trebui să existe.

(Soluția în numărul viitor)

Verificați-vă cunoștințele

1) Unde se află un muzeu al spaghetelor?
2) Cum a murit mama celebrului matematician și astronom german Johannes Kepler (1571-1630)?
3) Din ce era făcut serviciul de masă al lui Napoleon al III-lea despre care împăratul spunea că e „cel mai scump din lume"?
4) Ce a spus Isaac Newton în singura sa luare de cuvînt în Parlamentul englez al cărui membru a fost, ca reprezentant al Universității între 1686-1689?
5) De unde este originară floarea-soarelui?
6) Cine a compus opera „Meșterul Manole" și oratoriul „Miorița"?
7) Cum se numește arborele veșnic înflorit din cerul zeului vedic Indra?
8) Cine este autorul romanului „Viața lui Salavin"?
9) Ce este bachelita?
10) Care este capitala Republicii Populare Bangladesh?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Moneda națională a Olandei este guldenul. 2) Mitologia greacă atribuia invenția flautului satirului Silenus. 3) Schimbarea poziției plantelor la alternarea zilei cu noaptea se numește nictinastie. 4) Orașul Gaborone este capitala Republicii Botswana din sudul Africii. 5) „Mihail nebunul", „Speriatul" sînt operele sculptorului român Ștefan Ionescu Valbudea (1856-1918). 6) Termenii „biologie" și „nevertebrate" au fost creați de Jean-Baptiste Lamarck (1744-1829). 7) Autorul comediilor „Pălăria florentină" și „Caniota" este dramaturgul francez Eugène Labiche (1815-1888). 8) Primele observații meteorologice în Moldova au fost efectuate de chimistul și mineralogul Petru Poni (1841-1923), profesor universitar la Iași, membru al Academiei Române. 9) Un ravanastron este un instrument muzical indian. 10) Acvamarinul este o varietate de beril, albastră sau verde-albăstruie, transparentă, folosită ca piatră prețioasă. (Irina Stoica)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„NETTO"

TRAINICIE / STRĂLUCIRE		OAMENI BUNI... / MÎNCARE		DECIȘI / PRENUME FEMININ		NOTA 7 / VERIGĂ		DROMADER / SĂTENI		ALCOVLUL SULTANULUI / ROȘIE	
RUCSAC / PARTE A NAVEI	→						IUBIRE →				
						OMOR / CULȚI	→				
INSEMNARE / CULPĂ	→						PROCESIUNE / PORTAR	→			
				STRÎNS / ÎNSUFLEȚIT	→						CUȚIT
MECANICI / FORȚĂ MARE	→								ACUȘI / VĂZUT	→	
								JOC AL MINȚII		STAT	
PRĂJIȚI / ACORD	→				SLUGI / DIN BANAT!	→					
		NEA / ALIFIE	→				PRIN VIU GRAI / EPOCĂ	→			
DICTATURĂ / PROTEJATĂ	→							DE PE SIRET!	→		
						MERS LA URNE	→				

Dezlegarea integramei
„DE ANUL NOU"

Orizontal: R - A - A - POD - C - CASCADOR - AZI - VA - DORIM - EN - MAMA - RAGUSIT - SARBATORI - A - BIRUITOR - LAR - TI - FERICITE - SATRA - IERNUT - A - EO - SE - IT - I - SONATA - IVAR - CITADINA - UD - IA - ACURATETE.

Dezlegarea integramei
„LA CUMPĂNA DINTRE ANI"

Orizontal: R - U - ORI - S - C - CONDIMENTATA - A - CAR - N - OLAR - A - REVISTA - A - ODAI - I - T - RIS - D - P - MAGAZIN - VARA - UREAZA - CARARE - ENT - R - LA - MULTI - PA - CE - PURE - TRAC - TAURINE - ANI - PICLA - STRIAT.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341
Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție,* vor participa la trageri la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Nici nu a început bine anul competiţional 1999 şi s-a înregistrat şi primul abandon notabil: Pete Sampras, campionul ATP absolut al ultimilor 6 ani a declarat că nu va putea participa la primul turneu de Mare Slem al anului, Australian Open, deoarece este extrem de obosit, atît fizic cît şi mental. Americanul de 27 de ani a jucat nu mai puţin de 7 turnee europene în perioada octombrie-noiembrie în cursa în care a fost angrenat împreună cu Marcelo Rios de a termina anul pe primul loc. Sampras rateaza astfel, pentru moment, şansa de a egala recordul lui Roy Emerson care a cîştigat nu mai puţin de 12 turnee de Mare Slem.

Paul McNamee, directorul turneului a declarat că această ştire regretabilă pentru admiratorii tenisului de calitate i-a fost adusă de managerul lui Sampras. Turneul nu va pierde însă prea mult din atractivitate deoarece oricare dintre primii 5 jucatori ATP ai momentului care vor participa pot deveni lideri în clasamentul general dacă vor cîştiga. Deci Marcelo Rios (2), Patrick Rafter (3), Alex Corretja (4) sau Carlos Moya (5) au marea şansa de a-l detrona pe Pete Sampras şi a-i lua locul la finalul turneului.

Imediat după retragerea lui Sampras au apărut şi reacţiile negative la adresa administratorilor ATP. Boris Becker a declarat că este timpul unei schimbări şi că un an competiţional cu mai puţine turnee şi cu mai multe jocuri între primii clasaţi ar creşte spectaculozitatea acestui sport şi i-ar menaja pe jucători. „Ceea ce s-a întîmplat la sfîrşitul anului trecut nu trebuie să se mai repete deoarece a fost în detrimentul tenisului. Toate aceste retrageri ar trebui să pună ATP-ul pe gînduri. Mai puţine turnee înseamnă de fapt mai mult spectacol de calitate. Sistemul este de-a dreptul eronat deoarece trebuie să aşteptăm pînă în august ca Pete Sampras să se întîlnească cu alt jucător din Top 10".

Prima schimbare majoră în circuitul ATP va surveni abia în anul 2000 cînd toţi jucătorii vor începe cu 0 puncte la începutul fiecărui an iar cel care va acumula cele mai multe la sfîrşitul sezonului va fi declarat campionul anului respectiv.

David Stern, directorul NBA, a declarat că se luptă din răsputeri să oprească blocajul actual şi să dea drumul unui nou sezon atît de aşteptat de milioanele de fani ai baschetului. Principalul impediment se pare că este diferenţa de procente oferite de patronii cluburilor din încasări. Aceştia sînt de acord să se despartă de 53-55 % din încasări în favoarea jucătorilor care nu vor nici în ruptul capului să intre în teren fără 57 %. Stern a adăugat că sezonul 1998-1999 nu va fi anulat sub nici o formă şi că el va avea tot 82 de meciuri pentru fiecare echipă. Dacă se va semna un acord în aceste zile de început de an, sezonul va putea începe la 1 februarie şi se va termina cu o lună mai tîrziu ca de obicei.

Charles Barckley a devenit neoficial purtătorul de cuvînt al lui Michael Jordan după o partidă de golf pe care cei doi au disputat-o la sfîrşitul anului trecut. „Puteţi să visaţi cu ochii deschişi şi să vă rugaţi de el pînă nu mai puteţi pentru că Michael nu se mai întoarce! Cu siguranţă nu va juca un mini-sezon şi nici nu va mai aştepta încă un an. Tocmai a cîştigat titlul pentru a 6-a oară şi, pe deasupra, a mai şi înscris coşul decisiv. Este visul de o viaţă al oricărui jucător!". Întrebat apoi despre planurile sale, Sir Charles a declarat că el are de gînd să mai joace şi are în considerare 6 posibile echipe, toate cu aspiraţii la titlu. Dar dacă Scottie Pippen va semna pentru Houston Rockets atunci va rămîne la această echipă pentru că va deveni o forţă de temut şi primul său titlu de campion nu va mai fi un vis efemer.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Bătaia cu bulgări şi construirea de oameni de zăpadă, specifice sezonului rece, nu se fac întotdeauna la întîmplare şi fără un scop anume. În Franţa, toţi cei aproape 2500 de locuitori ai unei comune (Simmoriers) din Alpii francezi au participat la una din cele mai mari bătăi cu bulgări, timp de peste cinci ore. Totul a fost filmat de un cameraman care a scăpat teafăr. Nu s-au înregistrat victime. Un amănunt: cele două tabere rivale au fost, de fapt, femeile şi bărbaţii.

O întrecere nostimă se desfăşoară, de asemenea, în zonele muntoase ale Hexagonului: săniuţe lansate la vale şi purtînd cîte un om de zăpadă. Cetăţeanul de nea trebuie să rămînă la locul lui pînă la terminarea cursei. Sînt admise tot felul de proptele pentru a-i asigura stabilitatea.

Un om de zăpadă de 6,45 metri a fost plasat în centrul unei intersecţii importante din Philadelphia (SUA), pentru a vedea cît de mult rezistă în torentul circulaţiei haotice din noaptea revelionului. Poliţistul efemer a scăpat neatins, însă evitarea lui a condus la manevre bruşte şi la coliziuni. Iniţiatorii acestei şotii au fost daţi în judecată şi amendaţi.

Să faci baie printre sloiuri a devenit o banalitate. Dar să mănînci zăpadă la metru cub? Cel mai hămesit mîncător de nea este Bob McBarnes, care a îngurgitat în 4 minute 2,8 metri cubi. La femei, recordul este de 1,5 metri cubi, într-un minut. Ambii concurenţi sînt norvegieni, iar întrecerea la desfăşurat la Oslo, pe un stadion, la minus 15°C, dar nu este un exemplu pilduitor.

„DRAGOSTE CU NĂBĂDĂI"...

În octombrie 1996, americanca Linda Pugach a plătit o cauţiune de 25.000 de dolari pentru a-l scoate din închisoare pe soţul ei, Burton Pugach, în vîrstă de 69 de ani. Pînă aici, nu-i nimic nelalocul lui, o dragoste matrimonială presupune sacrificii şi în asfel de cazuri banii nici nu contează. Da, dar credem că nu veţi mai fi la fel de convinşi de această teorie cînd veţi afla că mister Burton fusese închis pentru tentativa de a o ucide pe amanta cu care împărţea,spre disperarea credincioasei sale soţii, de mai bine de şase ani, bucuriile dragostei, amantă care, în paranteză fie spus, era cu 40 de ani mai tînără decît el!? Gurile rele spun că tocmai din pricină că a vrut să o asasineze pe amantă a fost bătrînul Pugach răscumpărat, dar se pare că lucrurile nu stau chiar aşa. La mijloc este o „dragoste cu năbădăi", ale cărei rădăcini coboară foarte adînc, în timp...

Totul a început în 1959, cînd, în urma refuzului ei de a-l lua de bărbat, într-un moment de furie, Burton îi aruncă Lindei în faţă un recipient conţinînd soluţie de sodă caustică. Incidentul are urmări grave: femeia orbeşte, iar nervosul pretendent este condamnat la 15 ani de închisoare! Mde, pedepse americane... Dar povestea nu se opreşte aici. După eliberare, Burton este invitatul unui show TV şi, în urma unui discurs incendiar, care a făcut să lăcrimeze o sumedenie de gospodine, îi cere din nou mînă Lindei. Care, stupoare, acceptă de această dată propunerea. Şi de atunci, ei au trăit fericiţi împreună, cu excepţia celor şase ani de...respiro sexual ai lui lui Burton. Întrebată, după recenta ispravă a codoşului cu care a schimbat verighetele, de un reporter, dacă nu se simte cumva umilită, Linda a răspuns, scurt şi la obiect „Mai bine aţi întreba-o pe Hillary. Ea ar şti ce să răspundă..." Ştiţi dumneavoastră despre care Hillary este vorba...

INSOLITE

AFACERE ÎN EURO ŞI AUR

Un octogenar portughez a pierdut toate economiile sale după ce a fost convins de un escroc să-şi schimbe agoniseala în bilete euros, pe care el nici măcar nu le-a văzut cum arată la culoare. Abordat la domiciliul său de un aşa-zis funcţionr bancar, care l-a convins că Banca Portugaliei va retrage din circulaţie moneda naţională, acest locuitor dintr-un cătun izolat, din nordul ţării, i-a înmînat 1300000 de escudos (circa 7000 de dolari). Iar pentru a spori suma ce i-ar fi revenit în euro, octogenarul n-a ezitat să adauge la bancnotele sale şi cîteva obiecte din aur, după cum relatează „Courier International".

Somn uşor, vise plăcute!

Mark Shemilt din Henley (Statele Unite) a înfiinţat în urmă cu şase ani o mini-bază de agrement, dotată cu cîteva baloane cu aer, spre deliciul celor ce-şi doreau să facă scurte plimbări la înălţime. El însuşi un adept al experienţelor inedite, Mark a avut la un moment dat ideea „să-şi ia zborul" fără nacelă, fiind suspendat, împreună cu buteliile de gaz, direct de balon. Apoi, s-a gîndit la o variantă „mai relaxantă": a înlocuit nacela cu un pat cu tablii de alamă. „Să stai întins în pat şi, totuşi, să zbori, e o senzaţie de vis", spune Mark.

Printre CD-uri

Dodi va avea şi el, în curînd cîntecul său. Miliardarul Mahomed al Fayed a comandat chitaristului de jazz american George Benson un răspuns viril la „Candle in the Wind", cîntecul dedicat Dianei de către Elton John. Poate că Benson e mai puţin cunocut, după cum remarcă „La Stampa", dar el a pierdut trei copii: pe Robert, mort în leagăn, pe Keith, doborît de un glonţ acum şapte ani, şi pe George Jr., victimă a unei insuficienţe renale.

În numărul viitor

■ Fascinaţia ştiinţei: De zece ori imposibil, şi totuşi... ■ Energii psihice ■ Despre sănătate, frig şi consumul de grăsimi ■ Savanţii lui Bonaparte ■ Testele nucleare sovietice continuă să facă victime ■ Cum s-a născut Scala din Milano? ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

Fotografia săptămînii

Ceasul din imagine, expus la Muzeul Naţional din Singapore, a fost creat în anul 1755 de către Constantin Jean Marc, fiind considerat cel mai vechi din lume de acest tip.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 399 • ANUL XLII • 14 IANUARIE 1999 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 2 (2149)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Legea şi dreptatea sînt două lucruri pe care Dumnezeu le-a unit, dar pe care omul le-a despărţit."
CHARLES C. COLTON

•

„Politica este poate singura meserie pentru care se crede că nu este necesară nici o pregătire."
R.L. STEVENSON

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Hubble transmite:

VITEZE MAI MARI DECÎT CEA A LUMINII?

Zilele trecute, telescopul spaţial Hubble a transmis imagini ale Galaxiei M87 în centrul căreia, astronomii cred că se află o Gaură Neagră. De ce? Pentru că această galaxie emite jeturi masive de unde radio. Noutatea ştiinţifică constă în faptul că aceste jeturi, spun cercetătorii, par că au o viteză de şase ori mai mare decît cea a luminii. Pentru a nu zdruncina teoria relativităţii a lui Einstein, cercetătorii de la un institut ştiinţific din Baltimore care urmăresc telescopul Hubble declară că e probabil vorba despre „o iluzie stelară". Cert e că ei au observat că între 1994 şi 1998, jeturile provenind din Galaxia M87 au călătorit în Cosmos 24 de ani-lumină! Problema rămîne în studiu. Restul e... „iluzie stelară"!...

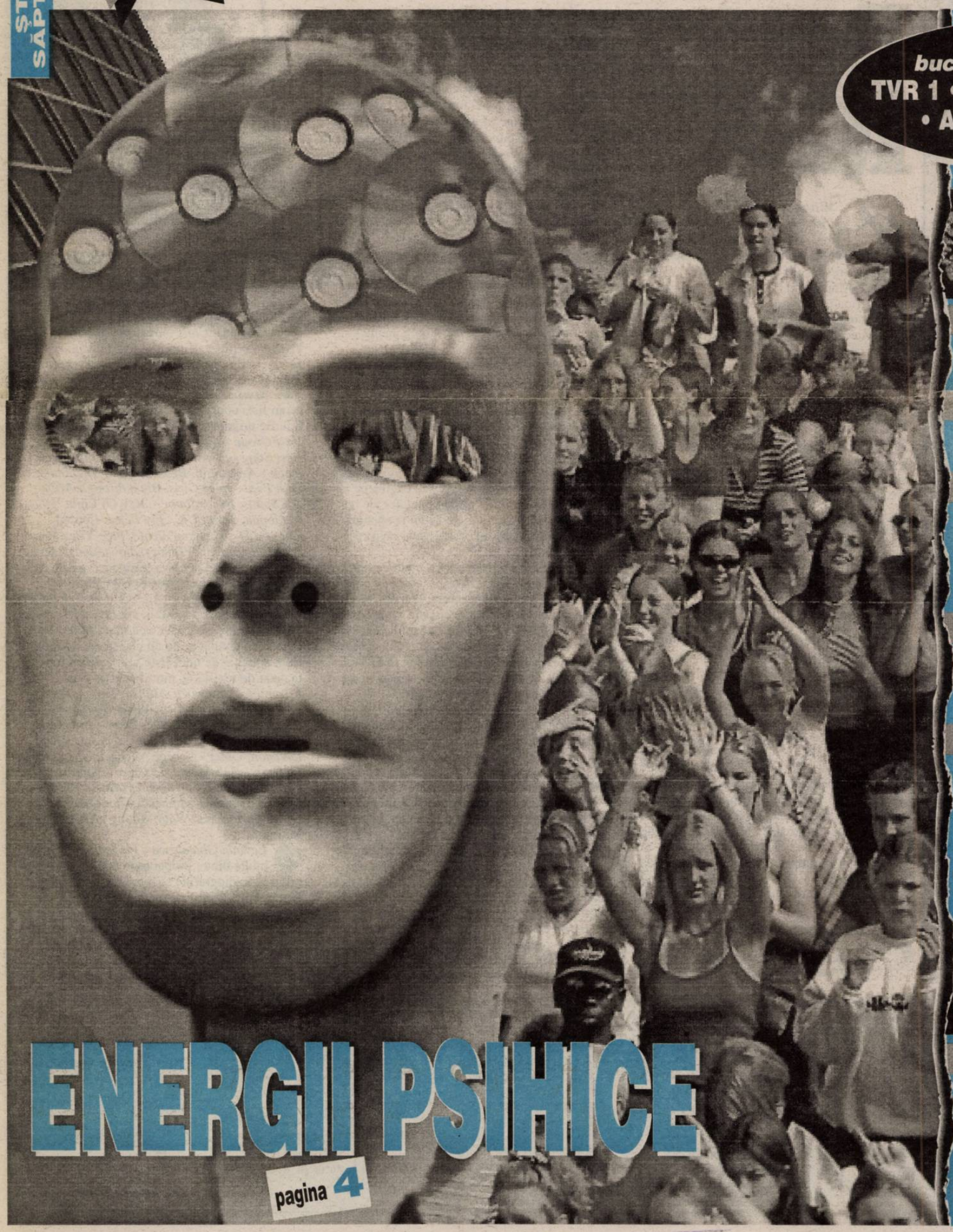

ENERGII PSIHICE

pagina 4

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
De zece ori imposibil! Şi totuşi...

Incursiune în paranormal 4
Scalpel sau electricitate ?

Starea de veghe 5
Bursa ideilor

Medicina la zi 7
Frigul, sănătatea şi consumul de grăsimi

Homo Sapiens 8-9
Savanţii lui Bonaparte

Terra X Dosarele planetei 10
Cum s-a născut Scala din Milano?

13 **Idoli**

Sharon Stone în oglindă cu Jeanne Moreau

Timp liber 14
• Horoscop • Juridice • Grădina • Pe 4 roţi

femina club 6

Bibliotec[illegible] Judeţeană

MUZICARTA

Artă, computer, talent

În ultimii ani se vorbește prea mult, sau prea puțin despre artă și computer, eu însumi cochetînd cu acest nou gen de creație atunci cînd mă plictisesc de literatură. Clipurile muzicale, aceste scurte capodopere atunci cînd își „vîră coada" cîte un mare regizor și atît de penibile și de prost gust atunci cînd sînt realizate la kilogram, fac deseori apel la editarea computerizată pentru a obține efecte artistice imposibil de realizat cu alte mijloace. Există și o pictură computerizată de calitate, există și o muzică sintetizată și editată prin intermediul computerului, de foarte bună calitate, și muzica de atmosferă despre care v-am vorbit într-un număr trecut al revistei noastre, tot aici, la *muzicarta*, toate acestea, exemple de artă ajutate de computer. Dar nu despre artă și computer vreau să vorbesc acum, ci despre muzică instrumentală și talent. Vreau să vorbesc despre un extraordinar muzician român pe nume *Marius Mihalache*. A cîntat, am auzit, în deschiderea concertului de la Sala Palatului al legendarului pianist Chick Corea. Deși iubitorii jazz-ului veniseră, evident, pentru Corea, muzica acestui tînăr muzician român, complet necunoscut, i-a „înțepenit" în scaune pe toți. Marius Mihalache nu folosește sintetizatoare și nici instrumente exotice, asiatice. Marius Mihalache, 24 de ani, cîntă la tradiționalul...țambal!, e drept, și el un instrument destul de exotic pentru muzicienii occidentali în căutare de sonorități proaspete. Un teribil concert de țambal... și baterie a răsunat la Sala Palatului, după spusele prozatorului Răzvan Petrescu, prezent la acel eveniment, o muzică de atmosferă tulburătoare pe care am putut s-o ascult și eu pe un recent album al artistului, intitulat ECLIPSE, editat de *Zone Records*, stilul pieselor fiind o sinteză muzicală originală, cu influențe pop-rock, jazz, folclor și muzică clasică. Acest tînăr talentat, născut la București, studiază țambalul de la 6 ani. La 10 ani, cîștigă la Atena, la Festivalul internațional pentru tineret, locul II, pentru ca trei ani mai tîrziu, la Paris, să cîștige locul I. Fără să-l cunosc, eu îi prevăd o frumoasă carieră muzicală, muzica lui e la fel de interesantă pe cum era muzica lui Gheorghe Zamfir acum 20 de ani, cînd făcea duet cu organistul Licareț. ECLIPSE conține 40 de minute de muzică realizate în trei ani de muncă, iar autorul are ceva care nu apare tipărit pe coperta albumului: talent.

De la Berlin în Andalusia

Călătoriile muzicale sînt punctul forte al ghitaristului și compozitorului german Potsch Potschka. Tînărul autor de muzică instrumentală, după cum arată ultimul lui album intitulat *Vamos*, se simte atras de muzica flamenco, de Spania (vezi titlul albumului), deși a debutat ca ghitarist în cele mai cunoscute formații rock germane, cea a *Ninei Hagen* și *Spliff*. Vamos îl duce pe ascultător prin muzica urbană a unui Berlin contemporan pînă în spațiul andaluz, trecînd prin rock-ul anglo-american și New Flamenco.

„Gado Gado"

Un alt fel de călătorie muzicală exotică propune Hermann Delago, un german care este influențat de muzica indiană și cea din Nepal, de muzica din Sumatra, Sulawesi și Tailanda. În albumul „Gado Gado", care este un fel de mîncare indoneziană însemnînd „cîte puțin din fiecare", Hermann Delago se lasă atras de sonoritățile fluierelor tradiționale ale aborigenilor din Australia, numite „didgeridoo".

GEORGE CUȘNARENCU

Albumul Săptămînii

MOTOWN 40 FOREVER

O excelentă compilație apărută la mijlocul acestei toamne și a cărei prezentare am amînat-o pînă acum pentru a v-o oferi ca un dar de început de an. Am spus *Motown*, înțelegem o parte din istoria muzicală a acestui secol, numărul 40 din titlul compilației referindu-se la ultimii 40 de ani din viața acestei case de discuri și ai fenomenului pe care ea l-a declanșat! Cînd spunem *Motown*, spunem cea mai bună muzică neagră, spunem *Marvin Gaye, Smokey Robinson, Four Tops, Diana Ross & The Supremes, Stevie Wonder, Jackson 5, Gladys Knight, Temptations, Rick James, Shanice Lionel Richie, Boyz II Men, Commodores, Edwin Starr* (toți prezenți aici) precum și alte mari nume pe care lipsa spațiului mă împiedică să le trec în continuare... *„Motown 40 Forever"* - un dublu CD care nu trebuie să lipsească din nici o colecție deoarece este un etalon, strălucit, al istoriei muzicii și al muzicii istoriei ultimilor 40 de ani din „secolul vitezei"...

Top Albume

1. Believe - Cher
2. The Best Of 1980-1990 - U2
3. Sultans Of Swing - The Best Of Dire Straits
4. I've Been Expecting You - Robbie Williams
5. B'Witched - B'Witched
6. This Is My Truth, Tell Me Yours - Manic Street Preachers
7. Supposed Former Infatuation Junkie - Alanis Morissette
8. Hits - Phil Collins
9. The Best Of M. People
10. Queench - The Beautiful South

PROPUNERI: One Way Of Live - Best Of Levellers, These Are Special Times - Celine Dion, Motown 40 Forever.

Radiografii sonore

Without You I'm Nothing - Placebo. Iată o trupă care merită mai multă atenție din partea noastră, poate și pentru faptul că încearcă să readucă în actualitate un rock ușor prăfuit... Albumul de față a fost înregistrat într-o perioadă de patru luni, în studiouri din Bath și Londra, materialul sonor rezultat fiind un amestec de punk-rock care face din acest trio un candidat cu șanse reale la obținerea unui *BRIT Award* în februarie viitor...

Adamski's Thing - Adamski's Thing. Un fel de „aceeași Mărie dar cu altă pălărie", fostul partener al lui *Seal* încercînd să se mintă singur că totul este OK! Că nu este așa o dovedesc melodiile albumului de față care păcătuiesc prin stereotipie și sfîrșesc, inevitabil, prin a ne plictisi... Rămîne, mult, tributar fostului mare hit *„Killer"*, încercarea făcută acum, de a depăși ștacheta ridicată atunci cu *Seal*, fiind ratată...

Innamorata - Pat Benatar. „Îndrăgostita" *Patricia Andrzjewski*, una din solistele bine cotate ale anilor '80, revine cu un album „călduț" după o pauză de cinci ani, registrul sonor rămînînd același: pop-rock, cu inevitabilele balade care, de această dată, reușesc să mai dreagă, un pic, busuiocul...

Illumina - Alisha's Attic. Au trecut aproape trei ani de cînd surorile *Shellie* și *Karen Poole* debutau promițător cu albumul *„Alisha Rules The World"* (single-ul omonim avînd și el o frumoasă carieră europeană) și iată că duetul păstrează formula sonoră de atunci, cele 15 noi cîntece înscriindu-se în categoria disco-pop. Ar mai fi de spus că producătorul albumului este *Mark Plati*, omul care a lucrat cu nume mari din show-biz, printre acestea și *Prince* sau *David Bowie*. Restul? Rămîne de ascultat!

The Chemical Wedding - Bruce Dickinson. Inerția, dragilor, l-a făcut pe fostul solist al legendei *Iron Maiden* să ajungă, iată, la al șaselea său album solo... Din păcate, „Nunta chimică" la care sîntem invitați este, mai degrabă, o înmormîntare a ceea ce mai rămăsese din *Mister Dickinson:* un talmeș-balmeș, vrut de heavy-metal, care nu reușește să convingă pe nimeni că *Bruce* are motive să continue...

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Tolba cu SCRISORI

● *Bogdan Soian - Brașov:* Single-ul *„Everybody Hurts"* face parte din albumul *„Automatic For The People"*. Componență *R.E.M.: Michael Stipe* (vocals), *Peter Buck* (chitară), *Mike Mills* (bass) și *Bill Berry* (tobe). Adaugă-ți la discografia lor următoarele albume - *„Eponymous"* (1988, o compilație a celor mai bune singles din perioada 1985-1987, editată de *CBS*), *„Green"* (1989, scoasă la *WEA*), *„Monster"* (1994, *WEA*) și *„New Adventures In Hi-Fi"* (1996, *WEA*).

● *Narcis Dinu - Galați: MTV Europe Music Awards* au apărut în această pagină pe 10 decembrie! Din motive lesne de înțeles ele nu pot fi republicate acum... De ce nu te abonezi, așa că tot ai spus că nu prea găsești revista noastră pe la chioșcuri?!

● *Dana Stoica - București:* Ce părere am despre single-ul *„Outside"* al lui *George Michael?!* Se vede că arestarea sa în WC-ul din Beverly Hills l-a inspirat decisiv în realizarea noului său videoclip care nu este nimic altceva decît, hai să folosesc un eufemism, o declarație de homosexualitate! Că *GM* a folosit *MTV*-ul pentru asta, nu văd de ce te miră, deoarece respectivul post este un puternic susținător al libertății sexuale, de orice natură! Și, ca să-ți întorc întrebarea, rămînînd, totuși în domeniul de mai sus, ce zici de *„I Just Wanna Be Loved"* al lui *Culture Club?* Scrie-mi...

● *Lavinia Modorcea - Baia Mare:* Clasamentele revistei noastre vor apărea în următoarele numere din 1999 și vor avea, ca de obicei, două secțiuni: română și străină. Citește-le și spune-ne părerea ta! OK?

● *Lucian Nemeș - Reghin:* Informațiile tale îmi sînt utile și le voi folosi cu proxima ocazie. Mă revanșez cu răspunsurile la cele trei întrebări pe care mi le-ai pus: 1) *„Love Is All Around"* este din albumul *„Picture This"*, scos de *Marty Pellow & CO* în 1994; 2) *Harry Nilsson* s-a născut la New York pe 15 iunie 1941 și a murit în Los Angeles în vara lui 1995. 3) Componența originală (cea din momentul formării, în 1987) *Nirvana - Kurt Cobain* (vocal/chitară), *Chris Novoselic* (bass) și *Chad Channing* (tobe). Ultimul a fost înlocuit de *Dave Grohl*.

● *Alin Popa - Adjud:* Ai ratat *MTV Europe Music Awards?* Nici o problemă, iată acum lista completă a cîștigătorilor! Am păstrat titlurile originale: *Best Male - Robbie Williams, Best Group - Spice Girls, Best Dance - Prodigy, Best Song - „Torn" - Natalie Imbruglia, Best Rock - Aerosmith, Best Female - Madonna, Best Pop - Spice Girls, Breakthrough Artist - All Saints, Best Album - „Ray Of Light" - Madonna, Select UK - Fiv Select Central - Thomas D. - Franka Potente, Free Your Mind - B92 (Idependent Serbian radio station).* După cum vezi, aceste premii „europene" au devenit, de fapt, o afacere englezească de familie...

● *Sorin Pandrea - Cluj:* Scrisoarea ta din 18 septembrie a sosit, în sfîrșit, la destinatar! Poate că a fost mai bine că a întîrziat deoarece între timp am dat peste un clasament de tipul celui solicitat de tine! Este vorba de un top realizat de revista *Q*, intitulat *„The Best Miserable Albums Of All The Time - The Essential Dozen"*. Iată-l: *Wonderful Life - Black, Death Of A Ladies'Man - Leonard Cohen, Pieces Of You - Jewel, Closer - Joy Division, Older - George Michael, Black Sheets Of Rain - Bob Mould, In Utero - Nirvana, The Final Cut - Pink Floyd, Rid Of Me - PJ Harvey, OK Computer - Radiohead, Tunnel OF Love - Bruce Springsteen, Soul Mining - The The.* Mulțumit?

● *Lavinia Ghiculescu - Ploiești:* Cele mai multe dintre propunerile tale se vor regăsi printre „Radiografiile sonore" ale următoarelor săptămîni! La știri am renunțat deoarece, din cauza timpului scurs de la predarea materialului pentru tipar și pînă la apariția revistei, ele deveneau un pic depășite! Și oricum este plină mass-media de tot felul de „știri"...

Săptămînalul „Magazin" este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: București sector 1, Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACȚIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președinte al Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ȚUGUI

REDACȚIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuță, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Irina Stoica
Secretar de redacție: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicușor Dincă (director),
Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochințu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei);
402001085030 (S);
402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Țiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 224.39.96
sau RODIPET S.A. -
P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995,
Piața Presei Libere nr.1,
sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Nițu, Rodica Nițu

Tiparul:
INTACT S.A.

De zece ori IMPOSIBIL! Și totuși...

...omul, după ce prima sa reacție a fost să se retragă în el și, cu frică de necunoscut, cu frică de propria neputință, să se mulțumească cu ceea ce are, a revenit, și-a luat „inima în dinți" și a spus: de ce nu? Și așa s-au spulberat distanțele, anii, orele și secundele, trecîndu-se de multe ori de cele mai greu de depășit limite, puse în fața noastră de natură și, de cele mai multe ori, de propria noastră ființă. Am ales, împreună cu revista Focus, zece exemplare în care omul a spus „nu" imposibilului. Rememorarea lor devine în același timp un prilej de a ne gîndi la lucrurile care astăzi ni se par imposibile și, mai ales, la soluțiile pentru a le depăși. În fond, dacă cei dinaintea noastră au putut, noi de ce nu?!

Fascinația Cosmosului

Sînt peste 2500 de ani de cînd oamenii discută despre Cosmos, Univers, Stele și așa mai departe. Și totuși, la început singurul „instrument de observație" era... ochiul omenesc. Un „instrument" de o rară perfecțiune, care însă nu putea distinge separat obiecte cerești, aflate la distanță între ele de mai puțin de 100 de secunde de arc (adică echivalentul lungimii înregistrate de noi pentru un obiect de o jumătate de metru pe care l-am privi de la o distanță de un kilometru!). Cei mai „ageri" dintre primii observatori ai cerului au putut „număra" vreo 5000 de stele. Printre ele o „stea cețoasă", care se vedea foarte neclar - Andromeda. Primul pas uriaș înainte a fost realizat în 1610, cînd Galileo a îndreptat spre cer telescopul său: și nu doar că el a reușit să „vadă" atunci și sateliții lui Jupiter, și munții de pe Lună, și fazele planetei Venus, dar a observat că Andromeda nu este o simplă stea, ci un obiect cu o formă neobișnuită, lenticulară. Peste altă sută de ani, marele telescop al lui William Herschel (cu un diametru de aproape un metru) observă că Andromeda este compusă din multe, multe punctișoare - stele ele însele, pe care de-abia observatoarele secolului XX de la Mount Wilson și Mount Palomar le-au putut studia în detaliu. Lucrurile se precipită și anii 1990 fac cunoștință cu Hubble, telescopul spațial, care observă nucleul Andromedei. De la 100 secunde de arc s-a ajuns întîi la o secundă, apoi de la 50 de ori mai puțin... Viitorul? Cum se spune „unirea dă puterea", așa că el aparține rețelelor de relescoape care vor atinge performanțele unui telescop cu o oglindă de 20 m. În felul acesta se va putea „plonja" direct în centrul nucleului Andromedei, să vedem dacă într-adevăr acolo se află mult bănuita și mult discutata gaură neagră care ne-ar putea, cîndva, hotărî destinul...

Imaginea galaxiei Andromeda - o galaxie aflată la peste 2000000 de ani-lumină.

Saltul în adîncuri - atomul

Fizica atomică și subatomică sînt domenii în care imposibilul este un cuvînt practic necunoscut. Timp de aproape 2000 de ani, înterpretînd „ad literam" numele dat de Democrit, atomul a fost considerat îndivizibil. Rutherford demonstrează experimental la începutul secolului nostru că nu este așa: în interiorul său se află „ceva" și mai mic, nucleul atomic; într-un volum de o sută de ori mai mic, „trăiesc" protonii și neutronii. „Indivizibilitatea" a fost... transferată asupra așa-numitelor particule elementare, dar nu pentru mult timp. Anii 1970 aduc straniile particule numite quarci, cu sarcină electrică fracționară și imposibil de observat în stare liberă, constituenți ai tuturor particulelor cunoscute. Apoi au apărut prionii, mai mici chiar decît quarcii, acceleratoarele de particule devin din ce în ce mai mari, pe măsură ce scade dimensiunea particulelor căutate și... drumul pare să nu se oprească. Se va descoperi vreodată o „cărămidă" ultimă a materiei? Poate că nu. Dar, în absența imposibilului, orice se poate întîmpla.

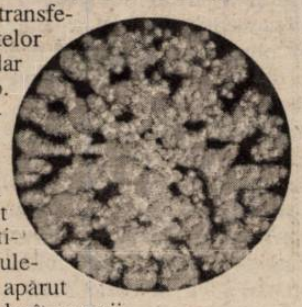

Nevoia de viteză

Explorarea materiei nu deține, evident, exclusivitatea imaginației. Unii ar spune chiar că aceasta ar aparține calculatoarelor. Ca să ne putem face o idee, să comparăm evoluția sistemelor de calcul (și viteza!), de la osul de lup datînd de acum 32 de mii de ani, pe care sînt trasate linii care, evident, serveau la a calcula ceva, pînă la calculatoarele de azi. Dacă automobilul ar fi avut același ritm de evoluție, atunci un Rolls Royce ar costa astăzi un pic mai mult de... 10000 de lei și ar trebui să meargă un milion de kilometri cu doar un litru de benzină! Și nu e așa? Metodele „rapide" de calcul au început cu abacul (folosit încă și astăzi în unele locuri din lume!), au urmat tabelele logaritmice și rigla de calcul, prima mașină, realizată de Pascal în 1645, mașinile cu manete și apoi taste, ideile lui Babbage, progresul electricității și mecanicii care permit demararea efectivă a informaticii. Și apoi, în mai puțin de o jumătate de secol, se trece de la ENIAC-ul de 30 de tone, care putea efectua 300 de operații pe secundă folosind peste 17000 de valve, la microprocesoarele de un milion de ori mai performante și la supercalculatoarele CRAY care pot efectua 60 de miliarde de operațiuni. Viitorul? Miniaturizare progresivă, „rețete" inspirate din genetică și din structura și funcționarea creierului... Un lucru e sigur: toate aceste „ușurări" tehnologice ale vieții noastre ne-au permis rînd pe rînd, și o vor face cu siguranță și în viitor, să ne preocupăm de atîtea probleme care așteaptă răspuns....

Relaxare și performanță

O privire superficială ne-ar putea face să ne gîndim că „ziua de lucru" ar trebui să fie din ce în ce mai lungă pentru a atinge performanțe din ce în ce mai mari. Și totuși: dacă la 1850 se muncea timp de 5000 de ore pe an, numărul acestora scade la 3200 în mai puțin de un secol și la numai 1650 în zilele noastre. O reducere de aproape trei ori! De la peste zece ore pe zi la sfîrșitul secolului trecut, am ajuns la 38 de ore pe săptămînă - și tendința este de a scădea și mai mult. Folosit cu inteligență și cu un control optim, timpul liber - relaxarea - poate asigura condițiile pașilor pe care încă mai trebuie să-i facem în lupta cu imposibilul.

Strămoș și strănepot: 360 de generații îi despart.

Urmele lui Adam

Progres înseamnă să mergi cît mai departe, mai repede, să fii mai puternic. Uneori, progres înseamnă să te poți întoarce cît mai departe îndărăt în timp. Darwin a fost primul care a avansat ideea că omul este descendentul maimuțelor. El nu a fixat însă o dată - aceasta avea să se întîmple doar după studierea „omului din Neanderthal". Primii noștri strămoși ar putea fi dați de acum vreo 80 de mii de ani. „Recordul" nu a durat: Pitencantropul ne duce și mai departe în timp: un milion de ani. Apoi și mai departe - încă un milion, cu Australopitecul. „Lucy" s-a născut acum 3,5 milioane de ani, iar date recente par să „împingă" zorii umanității spre orizontul a patru milioane! Va veni și momentul descoperirii celebrei „verigi lipsă". Vom putea reconstitui imaginea efectivă a celor din care, după sute și sute de generații, am apărut noi? De ce nu. În fond, nimic nu este imposibil.

Unde se află orizontul?

Cîndva, întregul Univers era plat și nu mai mare decît Peloponezul. Apoi, fenicienii au înconjurat Africa, grecii au pătruns în apele Atlanticului, vikingii au ajuns în America, Marco Polo în China... Orizontul „explodează" prima oară în secolul XVI, cînd Columb a descoperit America și Magellan a înconjurat pentru prima oară Pămîntul. Lucrurile au continuat firesc, cu descoperirea de noi teritorii în noile lumi, apoi în interiorul continentelor pe care credeam că le știm. Iar, în secolul nostru, al doilea mare salt: ieșirea în spațiul cosmic. Luna în 1969 și, cum se spune, se pregătește Marte pentru 2010. După care...

Sfîrșitul rezervelor?

Acum 60 de ani, se fixa anul 1955 ca anul epuizării integrale a rezervelor de petrol. Nu s-a întîmplat. În 1963, această limită „este „avansată" pentru 1999. Apoi 2004, apoi 2040. Au fost necesari 600 de milioane de ani pentru formarea rezervelor de petrol ale lumii iar peste mai puțin de două secole ele s-ar putea să se sfîrșească. Oare? Specialiștii au pornit o adevărată campanie de identificare a unor noi resurse. Se sapă puțuri reale și virtuale, se fac prospecțiuni... 4D, da, 4D, a patra dimensiune fiind timpul. Noii senzori imaginați vor permite telecomandarea forărilor, astfel încît să se evite orice accidente. Orizontul imposibilului se îndepărtează din nou...

Drumul spre zero

Ideea de a „fabrica" frigul are mai puțin de 150 de ani - în 1850 a fost construit primul frigider. În 1877 se reușește lichefierea aerului, apoi a oxigenului și azotului... S-a crezut la un moment dat că ar exista gaze „perene", dar rînd pe rînd au „cedat" hidrogenul și heliul. Următoarea oprire: zero absolut, adică minus 273 de grade. Astăzi ne aflăm la o miliardime de grad. Ne putem apropia și mai mult, putem, cine știe cum să „sărim" dincolo de el, dar în zero absolut nu ne vom putea afla niciodată. Oricît de posibil ar fi imposibilul!

Foamea - o redută cucerită

...sau cel puțin așa spun „calculele hîrtiei" . La început populația întregului Pămînt era cam cît cea a Bucureștiului de astăzi. În 1820 eram un miliard, astăzi sîntem șase miliarde - în fiecare an populația lumii crește cu încă o sută de milioane! Cum ne vom hrăni? S-au descoperit noi terenuri agricole, plantele au cunoscut importante îmbunătățiri genetice, au fost creati hibrizi rezistenți - la ora actuală Pamîntul poate suporta 10 miliarde de oameni, poate 11. Și aceasta numai în teorie. După aceea...

Mai repede - de ce?

Cu mașina, cu trenul, cu avionul, cu racheta - mergem din ce în ce mai repede. Recordurile la 100 și 200 de metri, bărbați și femei, se îmbunătățesc periodic cu patru sutimi de secundă; la 1500 m bărbați ele scad mereu cu cîte 2 secunde. Dar nu doar antrenamentul contează, ci și alimentația, calitatea încălțărilor, a pistei de atletism... Se pare totuși că aici există o limită: 9 secunde și 15 zecimi. Conform unui specialist neozeenlandez, acest record se va atinge în sec. XXIII. După care - se vor găsi cu siguranță noi condiții, noi modalități pentru a testa limitele corpului omenesc. Pentru că, în fond, de aici pleacă toate și tot aici se întorc. Poate și ca o expresie a faptului că, așa cum se spune, singurele noastre limite sînt cele ale imaginației noastre.

De-abia dincolo de aceasta începe imposibilul...

Pagină realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Un hotel de... o mie de stele!

După ce multă vreme „turismul spațial" a părut multora o simplă fantezie, bună cel mult pentru sfîrșitul mileniului viitor, poate, iată că acesta pare a se pregăti să... decoleze! Astfel, nu avem doar proiectul unui hotel Hilton pe Lună, ci și pe cel al unui hotel... orbital.

Cu o structură asemănătoare celei „lansate" de Arthur Clarke în faimoasa „Odiseea spațială 2001", hotelul ar urma să fie construit din... rezervoarele uriașe ale navetei spațiale care, după utilizare, sînt lăsate să cadă spre Pămînt, dezintegrîndu-se la intrarea în atmosferă. Ideea de a le recupera este evident motivată și de costul acestora (peste o sută de milioane de dolari fiecare), bani altminteri aruncați... în spațiu.

Hotelul proiectat de cei 500 de cercetători și ingineri conduși de americanul Gene Meyers ar costa peste șapte miliarde de dolari și ar putea găzdui 400 de persoane. Oaspeții ar vedea stelele de șase ori mai strălucitoare decît pe Pămînt, ar face un tur complet al Terrei la fiecare 90 de minute și ar putea efectua exerciții de recuperare fizică în structura centrală, unde gravitația va fi zero. Altminteri, pe inelul format prin unirea între ele a celor 12 rezervoare, lungi de 60 de metri fiecare, gravitația va fi cam jumătate din cea normală, și datorită faptului că, tocmai pentru a crea o gravitație artificială, inelul se va roti în jurul propriei axe cu o rotație la fiecare minut.

Prețul unei săptămîni... la cea mai mare înălțime? Cam 400 de milioane de dolari. Tacîm complet! Cam scump... dar ce mai este astăzi ieftin!?...

ENERGII PSIHICE

ION ŢUGUI

Spirit şi materie - obsesia tuturor timpurilor şi a inteligenţei şi curiozităţii omeneşti. Ideea atomistă a circulat deopotrivă în filozofia greacă şi în cea indiană, distanţa mare dintre cele două nuclee de civilizaţie antică nu ar justifica vreun împrumut al uneia de la alta. Dar nu numai cele două culturi vechi au fost preocupate de ceea ce există în materie sub aspect infinitezimal. Să spunem că ideea atomistă ar putea fi prima îndrăzneală a inteligenţei omului de-a pătrunde în nevăzutul lumii, în ceea ce este ascuns în materie. Cum spune Lucian Blaga: „Corpurile extensive şi vizibile se alcătuiesc din combinaţiuni de atomi invizibili şi inextensivi" - referindu-se la doctrina indiană Vaişeşika.

În coabitare milenară cu atomismul s-ar afla şi ideea de spirit. Indefinibil, puternic în sine şi mai presus de orice putere materială, spiritul este considerat coordonator, promotor şi receptor al tuturor celor ce locuiesc în materie. Este de mirare că parapsihologia, care identifică spiritul cu atîtea manifestări ce-i construiesc domeniul, nu a parcurs o intuiţie genială, apărută cu aproape trei secole în urmă şi născută în Europa şi nu Orient. Este vorba despre ipotezele şi teoriile filozofului, matematicianului şi enciclopedistului german Gottfried Wilhelm Leibniz (1646-1716). Concepţia filozofică a lui Leibniz introduce în circuitul gîndirii aşa-numitele monade, instituind de fapt monadologia. În monade savantul german vede identităţi spirituale distincte, el le consideră drept substanţe, cu o bine structurată autonomie, indivizibile.

Este vorba despre „principiul originar al existenţei", de forţele vii ale Universului. Lui Leibniz îi datorăm descoperirea principiului conservării forţelor vii ale Universului. Forţele-substanţe, universale, au o rată de existenţă infinită în Univers; ele sînt, cum am spune azi, spirite, aşadar am avea de fapt un univers de spirite, fiecare posedînd propria-i identitate inconfundabilă, eternă: principiul este acelaşi ca la specia umană - există indivizi asemănători dar nu există indivizi identici. Leibniz acceptă ideea că Dumnezeu a stabilit de la început, o dată cu legile universale, proporţia desăvîrşită între suflete şi corpurile oamenilor. De asemenea, spune Leibniz, Dumnezeu emite continuu radiaţii de noi spirite. O altă idee este aceea a liberului arbitru, a libertăţii absolute date de Dumnezeu omului, dar acestea sînt dublate de voinţa omenească, datorită acesteia sînt pe pămînt binele şi răul, păcatele şi tot felul de erori. Conform ideilor lui Leibniz, omul trăieşte în cea mai bună dintre lumile create de Dumnezeu, El fiind prin definiţie bun şi iubitor...

Dublul fiinţelor

Parţial şi, cu adresă mitologică, forţată de mulţi gînditori, vechea Mesopotamie nutrea acelaşi proiect. În gîndirea mesopotamiană era o chestiune de „bun simţ" pentru om să înţeleagă că Universul conţine în toate cele baze de analogii, corespondenţe şi simetrii, care se referă, toate, la o relaţionare legică a omului terestru cu dimensiunile cereşti.

Concepţia la care mă refer postula ideea că tot ce găsim pe planeta noastră, trebuie să existe şi în altă parte, de pildă în cer - ideea de cer fiind înţeleasă cu sensul general de Univers integral, de infinit şi de unitate totodată în planul amplu al Cosmosului. Să recunoaştem că nici gînditorii mesopotamieni şi nici savantul Leibniz nu cunoscuseră ipoteza confirmată de altfel, a existenţei anti-materiei şi, pe această bază de cunoaştere, existenţa unor aşa numite anti-lumi, sau, cum li se mai spune, lumi paralele...

Fascinantă idee! Să poţi înţelege şi să se poată atesta faptul că tot ce există pe pămînt, există şi în cer! În Mesopotamia erau chiar descrise lucrurile, de la palate şi obiceiuri omeneşti, la oricare altă manifestare din lumea noastră, dublate aievea în altă lume...

Existenţa *energiei-spirit* poate confirma, din perspectiva multor fenomene paranormale, şi chiar religioase, existenţa în structurile Universului a acelei forţe coordonatoare, matematice şi arhitecturale care stă la baza tuturor manifestărilor materiei vii şi deopotrivă a materiei nevii. Un punct de vedere care-i transferă culturii mitul şi instaurează, din multe puncte de vedere, înţelegerea spirituală a lumii şi a Universului.

AKASHA o explicaţie pentru călătoriile în timp?

DAN D. FARCAŞ

Afirmaţiile de tipul: „timpul nostru este altfel", „noi trăim concomitent trecutul, prezentul şi viitorul" etc., sînt prezente în multe relatări despre presupuse întîlniri cu entităţi care ne vizitează venind depe alte tărîmuri. Există şi numeroase istorii dovedind aceste afirmaţii. Linda Cortille (Napolitano), eroina cărţii lui Budd Hopkins: Witnessed: The True Story of the Brooklyn Bridge UFO Abductions (1996), va rememora, de pildă, sub hipnoză, că a fost răpită în copilărie, de pe un strand aglomerat, din mijlocul părinţilor şi rudelor. Ea va descrie că în timp ce era ridicată în sus de

OZN-uri de pe celălalt tărîm

răpitorii ei, *timpul parcă s-a oprit în loc:* în jur totul încremenise, pînă şi picăturile de apă se opriseră în aer. După ce va fi adusă înapoi totul se va însufleţi şi nimeni nu va sesiza nimic neobişnuit.

Există numeroase rapoarte privind răpiri care aparent au durat cîteva ore, constatîndu-se că în timpul acestei răpiri pe Pămînt s-au scurs doar cîteva clipe. Alte răpiri, dimpotrivă, par scurte celui răpit dar lungi celor rămaşi. Ca urmare, timpul *lor* pare să aibă o „frecvenţă" şi poate o natură diferite de cele ale timpului nostru

Dr.Courtney Brown, ca şi alţi clarvăzători, afirmă că au efectuat *călătorii în timp,* atît în trecut cît şi în viitor. Călătoriile în viitor cu o „maşină a timpului" ca cea sugerată în 1895 de H.G.Wells, sau cu tehnica SRV, constituie o formă particulară de premoniţie. Există şi autori, între care Marc Davenport, care sînt convinşi chiar că OZN-urile, în totalitatea lor, sînt maşini de călătorit în timp. Partea neplăcută este că acceptarea ipotezei călătoriilor temporale dă naştere la *paradoxuri insurmontabile.* Călătorind în trecut ne putem omorî (voluntar sau involuntar) propriii strămoşi sau să perturbăm un pic lucrurile, în aşa fel încît părinţii noştri nu se vor întîlni niciodată, ceea ce înseamnă că noi înşine nu mai existăm, deci n-avem cum să ne omorîm respectivii strămoşi ş.a.m.d. intrînd într-un cerc vicios logic. Călătoria în viitor ridică alt gen de probleme. În primul rînd în acest caz trebuie să admitem că *viitorul există,* că a fost deja stabilit (de cineva...) că e „bătut în cuie" undeva (de pildă „scris într-o carte"), că nimeni dintre noi nu-l poate schimba. Dacă ar fi aşa, înseamnă că omul nu dispune de un *liber arbitru,* deci de capacitatea de a decide, de a face ceea ce vrea; cu alte cuvinte toţi oamenii ar fi doar nişte *marionete într-o piesă* de teatru, scrisă de la începutul vremurilor. Totuşi alte învăţături afirmă că *Divinitatea contează pe liberul arbitru al fiecăruia* ori că viitorul poate deveni mai bun sau mai rău în funcţie de acţiunile noastre. N-ar fi exclus desigur că adevărul să fie undeva la mijloc, şi anume că o bună parte din omenire joacă de fapt o mare piesă, liberul arbitru caracterizînd *uneori, anumite* persoane, şi doar într-un mic număr de momente, să zicem cruciale, restul fiind predeterminat. Dar şi în acest caz, nu putem admite existenţa unui viitor *complet* prestabilit, deci pe care l-am putea cunoaşte fără greş.

Paradoxurile de mai sus privind călătoriile în timp şi-ar putea găsi, în bună măsură, *soluţia,* dacă acceptăm că entităţile întîlnite pe parcursul călătoriilor în timp nu trăiesc de fapt în lumea noastră dintr-un alt moment, nici într-o altă lume, paralelă cu a noastră, ci sînt doar nişte înregistrări în cadrul acelei „realităţi virtuale" numită Akasha, arhivă instituită poate de nişte supercivilizaţii extrem de vechi. Într-o astfel de „memorie" ar putea coexista într-adevăr înregistrări ale tuturor evenimentelor trecute (poate şi variante false ale acestora), cu prezentul înregistrat continuu, „în direct", ca şi cu diverse scenarii sau „planuri" de viitor.

Călătoriile în *trecut,* făcute în această realitate virtuală istorică interactivă ar rămîne imune la stricăciunile pe care le-ar putea comite; ele se vor repara pentru proximul vizitator şi oricum nu vor avea efect asupra istoriei *reale,* care rămîne imposibil de schimbat.

Şi călătoriile în *viitor* ar putea beneficia de acelaşi mecanism. Acceptînd că informaţiile recepţionate de diverşi „clarvăzători" nu sînt simple halucinaţii, am putea admite imediat că explorările acestora în timp au loc (aşa cum afirmă chiar unii dintre ei) în *Akasha,* tărîm al spiritelor şi în acelaşi timp un depozit de „scenarii posibile", fiecare însoţit de o anumită *probabilitate* de a se realiza sau de a deveni utopie. În felul acesta cel ce a instituit *arhiva* va putea testa reacţia oamenilor la evenimente care *s-ar putea* întîmpla în viitor, ori ar putea transmite *avertismente* asupra unor catastrofe, tocmai pentru a le conştientiza şi a mobiliza oamenii să le prevină.

(Va urma)

LABIRINTUL MEMORIEI

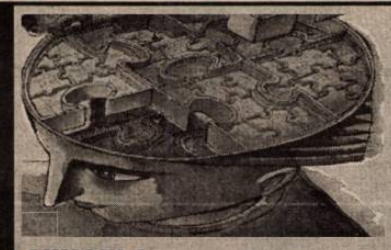

MIHAELA DOROBANŢU

Scalpel sau electricitate?

Raza unui atom este o infimă fracţiune dintr-un micron. Şi totuşi în interiorul acestui minuscul spaţiu se pot petrece fenomene care să permită realizarea unei bombe atomice. Cele mai spectaculoase şi uneori cumplite evenimente naturale îşi au punctul de pornire în locuri greu accesibile nu doar simţurilor noastre, ci, de multe ori, şi celor mai perfecţionate instrumente.

Lucrurile stau oarecum la fel şi în cazul materiei nervoase: acolo, în străfundurile creierului, în intimitatea unor transformări, dezechilibrări, reechilibrări, putem avea şansa de a găsi explicaţia unor fenomene cum ar fi levitaţia, psihokinezia, telepatia şi altele de felul lor pe care, neavînd deocamdată o explicaţie „obişnuită", continuăm să le numim paranormale.

Un pas important a fost făcut de W.Penfield, care a avut ideea de a înlocui scalpelul lui Karl Lashley cu... electricitatea. De fapt, le-a folosit pe amîndouă. Neurochirurg de meserie, el efectua intervenţii pe „craniu deschis" în cazul bolnavilor de epilepsie. Operaţiile aveau drept scop calmarea crizelor prin înlăturarea unei părţi a lobului temporal - regiunea scoarţei cerebrale aflată în spatele tîmplei - o operaţie care de altfel nu necesita anestezie deoarece în creier nu se află receptori ai durerii.

Şi, într-o zi, Penfield se gîndeşte să efectueze cîteva experienţe. Anume, înainte de a practica efectiv ablaţia, începe să stimuleze electric diferitele zone ale creierului. Nimic. La un moment dat însă, atinge cu electrodul lobul temporal. Şi... surpriză! Pacienţii „plonjează" direct în vîltoarea amintirilor lor!

Un pacient zîmbeşte fericit pentru că retrăieşte emoţiile din ziua în care s-a dus pentru prima oară la circ. Altul îşi trage plapuma pînă la gît pentru că aude din nou cum suflă vîntul în casa unde a copilărit. Este lesne de imaginat ce a simţit Penfield în faţa acestui neaşteptat spectacol! În orice caz, el a stimulat în acest fel 520 de persoane, dintre care 40 au avut reacţii de acest tip. Amintiri, sau halucinaţii „visate"? Greu de spus. Chiar şi după o jumătate de secol de la experienţele cruciale ale lui Penfield, controversa continuă.

Un lucru este însă sigur. Aşa-numita memorie declarativă, cea care poate fi exprimată în cuvinte, se formează în lobul temporal. Ceea ce vine să întărească ipoteza unui elev al lui Lashley, Donald Hebb care, în 1949, părăsea calea deschisă de maestru şi introducea ideea că zonele specializate ale cortexului servesc unui dublu scop: prelucrează informaţiile primite şi, pe de altă parte, depozitează amintirile clădite pe baza acestor informaţii.

Creierul şi-a „construit" o serie de „magazii" specializate în cortex - o amintire „vizuală" este depozitată şi poate fi găsită în „magazia" zonei vizuale a lobului occipital, una verbală în zona verbală a lobului temporal stîng, şi aşa mai departe. Dar chiar şi aşa s-a considerat că lucrurile sînt încă destul de vagi...

Spectator la graniţa realităţii

Blestemul tigrului thailandez 2

***Rezumatul primului episod:** la vîrsta de zece ani, thailandezul Anuu Amikosai este salvat de la moarte, înaintea unui cutremur, de un tigru. În spiritul unei tradiţii buddhiste, copilul e convins că sufletul tatălui său s-a încarnat în acea felină, numită de el Keamu. După opt ani, Anuu, plecat între timp în SUA, presimte că tigrul va muri curînd. Dacă nu-l va reîntîlni, asupra lui se va abate blestemul trădării prieteniei celui mai singuratic animal asiatic - tigrul. Dacă acesta moare neîmpăcat cu soarta, se va reîncarna într-o formă animalică inferioară. Într-o reptilă, spune aceeaşi legendă thailandeză.*

PAUL IOAN

Zborul pînă la Bangkok a fost un coşmar. Anuu a făcut douăsprezece ore de la Los Angeles pînă-n capitala Thailandei, gîndindu-se cu groază că va ajunge prea tîrziu. Apoi, drumul pînă-n regiunea satului său a mai durat şase ore. În sfîrşit, a urcat plin de nădejde pe coama muntelui, hoinărind nopţi la rînd prin pădure. Zadarnic. Şi-a amenajat o colibă cît se poate de rudimentară şi, bîntuit de gînduri negre, a mai aşteptat zece zile. Mînca fructe abia coapte şi toată ziua făcea rugăciunile învăţate de copil. Dar Keamu, tigrul în care el era convins că se întrupase sufletul tatălui său, altfel nu l-ar fi salvat de la moarte, ci l-ar fi ucis, n-a mai apărut...

Ceea ce s-a întîmplat ulterior cu viaţa lui Anuu poate fi comparat cu aşa-numitul blestem al faraonilor cu morminte pîngărite. Toţi cei ce le-au tulburat liniştea veşniciei au avut de pătimit, unii chiar au avut decese suspecte. Eroul întîmplării de faţă nu s-a mai întors în SUA. Obsedat de faptul că tigrul salvator a murit neconsolat de mîngîierea lui, îi scrie o epistolă morbidă iubitei lui din Los Angeles, povestindu-i toată tărăşenia. Legătura lor se întrerupe brusc şi Anuu se stabileşte la Chiang Mai, ca învăţător. Era anul 1993.

Trăind complet retras, după modelul călugărilor buddhişti ce disprefuiesc toate plăcerile vieţii şi-şi dedică timpul numai citirii canoanelor şi propovăduirii învăţăturii Iluminatului (Buddha), Anuu începe să trimită unei publicaţii din Bangkok povestea vieţii lui, ca şi cum aceasta ar fi luat deja sfîrşit. Pilduitoarele fişe autobiografice sînt publicate rînd pe rînd, pînă spre toamna anului următor, 1994. În ultima corespondenţă trimisă, tînărul thailandez îşi descrie propria moarte: suferă arsuri extrem de grave pe cînd salvează un copil dintr-un incendiu izbucnit la şcoala unde preda. Titlul acestui text cutremurător a fost: „Blestemul lui Keamu, tatăl meu"... Realitatea a confirmat viziunea tragică a lui Anuu. La douăzeci de ani, zbuciumul lui sufletesc a luat sfîrşit pentru totdeauna. Localnicii cei mai sceptici au început să creadă în cumplitul blestem al tigrului. Astfel, mormîntul lui Anuu - locul unde a fost îngropată urna cu cenuşa lui - se remarcă prin impozanţă, dar şi prin cuvintele scrise pe o plăcuţă de aramă: „Anuu Amikosai - fiul tigrului".

Fenomenele parapsihologice de tip asiatic pot fi deplin înţelese numai din interiorul filosofiei şi credinţelor specifice, doldora la rîndul lor de superstiţii - ca şi religiile tradiţionale europene. Nici un psihiatru al Orientului n-ar fi putut desluşi mecanismul prin care omul îşi poate lega spiritual destinul de o fiară, ce-i drept, remarcabilă. Şi asta pentru că în buddhism, omul nu este mai presus decît natura. Dimpotrivă, este pentru eternitate elevul ei.

Procese celebre

JOHANNES KEPLER

Urmărit timp de 31 de ani

DOREL DORIAN

În 1594 un matematician în vîrstă de numai 23 de ani era numit profesor titular la Universitatea din Gratz. Se numea Johannes Kepler, parcursese în numai 10 ani toate treptele învăţămîntului - seminarul din Adelberg, colegiul din Maulbronn, Universitatea din Tubingen - şi fusese discipolul preferat al lui Michal Maestlin, unul dintre cei mai convinşi copernicani ai epocii. În afara diplomei în matematici, Kepler mai deţinea o a doua, în teologie, dar - element important în înţelegerea opţiunilor sale viitoare - *nici unul dintre profesorii săi (protestanţi) nu întrezăriseră în el (dimpotrivă!) un viitor pastor lutheran.*

(Există şi o menţiune, de altfel, în Pierre Arvier: ar fi fost un pastor *„absolut inconvenabil”).* Cerîndu-i să predea în afara matematicilor şi retorica, rectorul Universităţii din Gratz îi recomanda tînărului Kepler să-şi exemplifice cursul, cel mult, cu poetica lui Virgiliu... Să nu apeleze, mai ales, la nici un fel de filozofie! *Ce puteau să cuprindă, atît de alarmant, caracterizările cu care Kepler se prezentase la Universitate?*

Biografii moderni, romanţîndu-i exagerat existenţa - şi încercînd să sugereze „un destin anticipat tragic” - ne prezintă pe larg încercările suferite de Kepler în copilărie. O variolă care i-a marcat grav obrazul, lăsîndu-l aproape orb... Absenţa oricărei afecţiuni materne... Violenţele celor din jur, care i-ar fi agravat apoi stîngăcia şi timiditatea nativă... Dar portretul care ar putea rezulta din toate aceste elemente ar fi fals. Kepler, mai ales în 1594, era absolut sigur de sine (de competenţa şi chiar de genialitatea sa), era orgolios (în măsura în care dorinţa rapidă de afirmare e rudă cu orgoliul) şi învăţase într-un fel să opună existenţei imediate, precare, satisfacţiile unei activităţi creatoare şi - nu fără ironie - „o armonie superior planetară”. *(„...Universul invizibil, cel care se găseşte în afara universului perceptibil ochiului omenesc, este guvernat de legi...* - adăugînd apoi, cu prudenţă, n.a. - *de legile geometriei”).* Matematicianul de 24 de ani - reflecţia anterioară datează din 1595 - meditase, se pare, profund şi asupra universului diurn, perceptibil, mai puţin supus legilor...

● Universul e guvernat de legi ● „Mecanismul ceresc nu este un mecanism divin” ● „O fizică a cerului în locul teologiei” ● Arestarea Katharinei Kepler ● Executarea în timp a sentinţei...

În 1596, numai un an mai tîrziu, Kepler avea să publice o primă lucrare de referinţă pentru epocă şi pentru posteritate *„Mysterium cosmographicum”* (după primul cuvînt al titlului numită şi „Pro domus”). O lucrare savantă, despre epiciclurile planetelor superioare, o lucrare argumentată atent (de evidentă esenţă copernicană), dar o lucrare teribil de periculoasă, ca o mină de explozie, în timp, pentru orice prelat (lucid) al oricărei biserici. „Mysterium cosmographicum”se angaja să demonstreze - nu, Kepler nu era foarte prudent... - că *„mecanismul ceresc nu este un mecanism divin”* şi că autorului nu-i este străină intenţia „de aduce oamenilor o fizică a cerului în locul unei teologii cereşti şi a metafizicii lui Aristotel”. Hotărît, Kepler îşi semnase viitorul act de acuzare, iar conflictul său cu oficialitatea religioasă a epocii devenise acut (declarat, mai ales), chiar dacă declanşarea represaliilor n-avea să înceapă decît un an sau doi mai tîrziu. Din unghiul unei proceduri penale clasice, cu referiri nominale precise, Kepler părea la adăpost... Dar înalţii prelaţi din Gratz au citit mult mai atent decît s-ar fi putut bănui „Mysterium cosmographicum”. Şi înţelegeau cît se poate de bine concluziile ultime ale descifrării „Mysteriumului”.

Nu, Kepler nu a fost învinuit oficial de nimic... *Dar ce altceva decît o gravă învinuire tacită a putut să conducă la expulzarea sa definitvă din Gratz?* (Firește, nu era vizat numai Kepler: cu orice profesor protestant, se spunea, s-ar fi procedat la fel...). *Şi ce altceva decît o sentinţă discretă, remisă din oraş în oraş - cu excepţia perioadei pragheze - avea să-l transforme apoi într-un permanent urmărit şi un fugar?*

O parte din biografii lui Kepler întîrzie mult asupra aşa-zişilor protectori ai savantului: împăratul Rudolf al II-lea şi, mai tîrziu, ducele Wallenstein. Dar l-au protejat oare real? Sau, conştienţi că au în faţa lor un om nedorit nicăieri, l-au folosit pur şi simplu, plătindu-l prost sau neplătindu-l deloc, obligîndu-l la aceleaşi cumplite privaţiuni şi invitîndu-l - în spiritul unei înalte aprecieri - să alcătuiască almanahuri vesele şi horoscopuri fericite?

Firește oficialitatea ecleziastă nu-l atacă direct. N-ar fi avut nici un motiv (oficial) să o facă... Dar dacă o arestează pe Katharina Kepler, mama sa, acuzînd-o de vrăjitorie, şi-i oferă drept celulă permanentă camera de tortură, nu era oare tot o acţiune împotriva lui Kepler? Şi nu au ars-o pe rug pe sora Katharinei, pentru a demonstra tuturor (şi lui Kepler) că biserica nu admite nici un fel de „vrăjitorii” ? Şi mai ales lui...

Kepler întrerupe activitatea sa ştiinţifică şi se duce să-şi apere mama. În faţa cui? A propriilor săi acuzatori... Cinci ani de demersuri, cinci ani pierduţi pentru ştiinţă! Şi poate n-ar fi dat niciodată publicităţii celebra sa lege a III-a, dacă Katharina Kepler n-ar fi murit între timp în detenţie.

Kepler n-a fost adus în instanţă în lanţuri, n-a fost obligat formal să retracteze nimic. A existat însă un act de acuzare, mereu agravat şi, în afara oricărei învinuiri oficiale şi a legii, a existat un verdict, cel mai grav cu putinţă. Iar moartea sa prematură, într-o teribilă singurătate şi înstrăinare (în 1630) face parte, de altfel - de ce să nu o spunem: - din acelaşi program desfăşurat cu răbdare, în timp, de executare discretă a sentinţei. Pneumonia doar ţine de întîmplare.

PARADOX

„Iubirea e un lucru foarte mare...”

MARIAN GRIGORE

Vă mai amintiţi, probabil, stimaţi cititori, „nemuritorul” cuplu Tanţa şi Costel al regretatului Băieşu, cuplu pentru care esenţa legăturii ce unea cele două personaje consta în profunda constatare că „iubirea e un lucru foarte mare”. O constatare atît de banală (şi lipsită de conţinut, la prima vedere), încît ai, dintr-o dată, întreaga dimensiune a suficienţei şi mărginirii personajelor. Te-apucă rîsu - plînsu, ce mai! Efect scontat, de altfel, de autor.

Şi , totuşi, mărturisesc a nu fi întîlnit altă definiţie mai (aproximativ) exactă a iubirii, indiferent de marile personalităţi - de la Shakespeare la Freud - ce s-au străduit să o aproximeze pînă la nivelul la care să devină inteligibilă. Am fi fost, probabil, mai puţin înclinaţi să rîdem, dacă personajele în chestiune şi-ar fi exprimat stupoarea în faţa dimensiunii sentimentului ce i-a pălit în moalele capului într-o formulă „elevată”, dragă preţioşilor ridicoli moderni, de genul „iubirea e un lucru incomensurabil”. „Incomensurabil” sună, evident, mai „ştiinţific”, mai „elevat”, mai „adînc”. Dar, dincolo de confuzia terminologică pe care o ascunde o asemenea formulare, din nefericire prea des întîlnită (respectiv confuzia între *„nemăsurat”*, în înţelesul de imens, de necuprins cu mintea, infinit - şi *„de nemăsurat cu o măsură comună”* - ceea ce implică nu o apreciere, ci o comparaţie matematică, respectiv geometrică, a două mărimi limitate, totuşi, cum ar fi diametrul şi circumferinţa cercului sau latura şi diagonala pătratului, mărimi al căror cît va fi întotdeauna un număr irațional), vom fi siliţi să admitem că iubirea, ca şi suferinţa, regretul, ura sau oricare alt sentiment nu au, expresie fiind ale manifestărilor psihicului, nici o măsură comună cu aprecierile, de ordin cantitativ, generate de raţiune. Pur şi simplu, psihicul şi raţionalul sînt, dimensional vorbind (pentru a nu mai vorbi de esenţă), incomensurabile. Raţiunea nu are altceva mai bun de făcut decît să ia act de existenţa sentimentelor, renunţînd, cu bun-simţ, la a le analiza şi cuantifica exact. (Apropo de bun-simţ, această inovaţie lingvistică ce o întîlnim în mai toate limbile pămîntului, nu credeţi că reprezintă exact puntea de legătură între psihic şi raţional, întrucît implică şi o judecată, raţională, de valoare - respectiv „bun” - şi o realitate de ordin psihic - respectiv „simţ”? O, cît de exactă aproximare în exclamaţia lui Caragiale: „Simţ enorm şi văz monstruos!” Sau, invers, la Goya, la care constatarea se impune venind dinspre latura raţionalului: „Somnul raţiunii naşte monştri...” Ambele aserţiuni izvorînd dintr-o analiză lucidă, de bun-simţ, a propriei personalităţi complexe, raţional-afective...).

Aşa privind lucrurile, Tanţa şi Costel nu fac altceva decît să recunoască, cu bun simţ, existenţa şi importanţa - pentru ei, ca şi pentru oricare altă fiinţă omenească normală - a acestui sentiment pe care nu îl pot defini. „Un nu ştiu ce şi - un nu ştiu cum” - spunea Eminescu. (Dar, tot el, despre acelaşi sentiment, îl persifla ca fiind ceva „ce se-abate şi la păsări de vreo două ori pe an”, poetul adoptînd, de această dată, atitudinea raţională şi „ştiinţifică” a fiziologului, operînd, în stilul mecanicist al epocii, o nepermisă şi voit ridicolă reducţie a afectivului la afect). Şi, atunci, rîzînd de stupiditatea şi mărginirea personajelor, nu rîdem, oare, de propria mărginire?

Din fericire, rîsul fiind o reacţie fiziologică generată de o stare afectivă - de veselie şi bună dispoziţie - izbucneşte înaintea realizării analizei raţionale care, cum vedem, ar putea să ne strice tot cheful. În fond, sîntem oameni sănătoşi, astfel încît nu poate să ne fie străină nici „mărginirea” noastră omenească... O mărginire ce ne face adesea să minimalizăm ceea ce nu înţelegem, aruncîndu-l în ridicol şi derizoriu, sau, dimpotrivă, să-l hiperbolizăm, pînă la dimensiuni la care neînţelegerea noastră să devină, firesc, de înţeles.

Anatomia secundei

Bursa ideilor

ALEXANDRU MIRONOV

Năpraznica plecare dintre noi a lui Anton Uncu m-a făcut să concep, pentru acţiunea din titlu, o lansare organizată, pe care revista „Magazin” şi ziarul „Curentul” să o facă, eventual, împreună cu **TVR 1** (firește, de la momentul în care ***Societatea Română de Televiziune*** ar fi manifestat primele semne de însănătoşire), cu „Ştiinţă şi Tehnică”, „Computerworld”, „Tehnium”. În felul acesta, repetăm, la o altă scară, ceea ce se începuse în „Flacăra”, „Ştiinţă şi Tehnică” şi „România liberă”, cu mai bine de 15 ani în urmă ***o bursă a ideilor şi valorilor intelectuale,*** oferite tuturor, stimulînd astfel pe cei dotaţi cu imaginaţie - dar numai pe ei, căci şi cel care aplică, ***întreprinzătorul,*** ar avea partea lui de răsplată, materială şi socială.

Cum s-ar manifesta acţiunea? În primul rînd: **o rubrică de ziar şi revistă,** pe care mi le-aş dori permanente, bineînţeles, cu ajutorul colaborării dumneavoastră,a cititorilor!

Am în portofoliu, nu exagerez, cîteva sute de idei, strînse de-a lungul unei vieţi de ziarist de ştiinţă (de televiziune, radio, presă scrisă) - şi pornind doar cu ele am putea antama ***dialogul cu societatea*** - inventatorii - aşa cum îl cunosc eu pe Homo faber - vor apărea imediat, iar cînd rubrica se va extinde şi la un post de televiziune, tribuna schimbării în mentalitate va fi fost, în sfîrşit, instalată pe scena intelectuală a ţării. Ar completa acţiunea o mînă de ajutor pe care, iniţial, ar da-o, practic, ***GELSOR, Fondul Naţional de Investiţii*** *sau, de ce nu,* ***un fond mutual*** *special creat pentru produsul nou, ideea nouă, tehnologia nouă.*

După care, de la un moment dat, dacă ***Legea fondurilor de risc*** este votată de Parlament, eu chiar văd un fel de **RASDAQ,** condus de acţionari, manevrînd aceste fonduri, pe care le-ar pune la dispoziţie Banca Naţională a României (dar oricare altă bancă este binevenită). Ar fi deci o combinaţie între cîteva mass-media, un organism de stat (OSIM) şi, în funcţie de ideea acceptată şi împinsă spre aplicare, mici SRL-uri care s-ar angaja în diverse etape ale antreprizei.

Cu ce s-ar putea porni? Cu ceva, de pildă, ce merge deja pe propriile-i roţi, cea de-a 51-a maşinuţă artizanală a inginerului Justin Capră, prezentată şi în paginile noastre. O jucărie, desigur, cu care nu se poate merge pe autostrăzi, dar ideală pentru deplasarea în oraş a unui cuplu tînăr. În acest caz ***Bursa Ideilor*** ar solicita cititorilor angajarea în acţiunea de realizare şi valorificare a unei serii mici de ***solete*** (cum îi place inginerului J.Capră să le numească). Realizate acolo unde Justin şi-a construit prototipul (CAMEXIP Băicoi, manager domnul George State), cu publicitate făcută, eventual, pe **Internet** (dar şi la televiziunile României), „soletele” pot deveni bunuri de larg consum, aducătoare de beneficii, creatoare de locuri de muncă şi - nu în ultimul rînd - vehicule descongestionînd infernalul trafic de pe străzile marilor noastre oraşe.

Dar nu doar invenţiile îşi vor găsi loc în **Bursa Ideilor** ci şi, de pildă, concepte noi de afaceri, tehnologiile sociale, idei de şcoli şi reciclări ***(şcoala orizontală,*** iată un exemplu, reprezentată de foarte notabila ***International Computer School,*** care nu înseamnă un sediu cu clădire, în ale cărei clase se învaţă informatica, ci un **SRL** intelectual, din care fac parte profesori şi instructori calificaţi, pe care **ICS** îi trimite, împreună cu **PC**-urile necesare, acolo unde apare cererea de cursuri de informatică şi unde se oferă un local potrivit), chiar proiecte de legi şi hotărîri de guvern, care pot desţeleni marasmul în care ne aflăm.

Un premiu lunar ar putea fi acordat de Fundaţia SocRaTeE pentru cea mai bună idee a lumii: s-ar putea numi ***Premiul Anton Uncu,*** în cinstea omului de treabă şi ziaristului de mare curaj, cîndva, redactor şef al revistei de faţă. Va avea valoare variabilă (pornind, totuşi, de la 1000000 lei) - dar dincolo de stimulentul material imediat va prezenta o trăsătură cu totul şi cu totul nouă în România: va urmări continuarea şi aplicarea ideii premiate, pînă la transformarea ei într-un produs material sau social.

De astăzi, **Bursa Ideilor** porneşte la drum. Trimiteţi ideile pe adresa revistei „Magazin”, specificînd „Pentru Bursa Ideilor”. Vă aşteaptă primul „Premiu Anton Uncu”. Succes!

E bine de știut

● 19000 *este numărul de pași pe care îi facem în medie pe zi, ceea ce înseamnă aproximativ 15000 km de mers într-o viață. Sau, de 3 ori și jumătate înconjurul planetei. Un argument serios pentru a acorda mai multă grijă picioarelor noastre și eventualelor lor suferințe.*

● Bronzul *verii de mult nu mai este decît o îndepărtată amintire. Este momentul să vă examinați cu atenție, din cap pînă în picioare, în fața unei oglinzi, cercetînd fiecare pată sau fiecare aluniță suspectă. Pentru că așa cum ne avertizează specialiștii, depistarea precoce a melanomului ne poate salva viața.*

Iată cinci elemente ce trebuie să vă îngrijoreze: 1) Contrar aluniților, melanomul are o formă neregulată. 2) Marginile sînt franjurate. 3) În privința culorii, melanomul prezintă cel puțin două dintre următoarele: negru, maro, roșu sau alb. 4) Diametrul, în cazul melanomului este mai mare de 6 mm. 5) În privința evoluției, melanomul este cel care își mărește dimensiunile. Dacă la finalul autoexaminării aveți unele semne de întrebare nu ezitați să consultați, cît mai repede, un medic, pentru că în fază incipientă acest tip de cancer este ușor vindecabil.

Picioare frumoase și mișcări zvelte...

O bună circulație sanguină echivalează cu o oxigenare perfectă a tuturor organelor. Iată de ce specialiștii recomandă să includeți în programul dv. de gimnastică și aceste exerciții. (Dacă însă aveți o suferință a coloanei vertebrale, cereți și sfatul medicului care vă îngrijește). Așezată, cu picioarele ușor îndoite, prindeți-le cu ambele brațe, aplecînd capul cît mai aproape de genunchi. Respirați adînc, în această poziție, de cinci ori. Apoi, întinsă pe spate, inițial cu picioarele îndoite, încercați să faceți „lumînarea" sprijinind spatele cu mîinile. Ridicați picioarele, încet, spre plafon și respirați adînc de cinci ori. Pentru a încheia exercițiul, coborîți genunchii spre frunte, puneți palmele pe podea, coborîți ușor fesele, apoi picioarele. După acest exercițiu, repetat zilnic, suplețea dv. și frumusețea picioarelor vor fi mai bine puse în valoare.

Gastronomice

Doamna Ariadna Făgărășanu din Brașov ne sugerează două variante de

PRĂJITURĂ CU NUCĂ

◆ *300 g făină, 180 g margarină, 120 g zahăr, 60 g smîntînă, 2 gălbenușuri, puțină sare. Se frămîntă bine și se pune pentru o oră la frigider. Se împarte în două. Se întinde o foaie care se unge cu gem acrișor, se pune a doua foaie și se unge tot cu gem, iar deasupra se pune următoarea cremă: 3 ouă întregi bătute cu furculița se amestecă cu 300 g nuci tăiate cu cuțitul, 200 g stafide, 150 g zahăr pudră vanilat. Se coace 45 minute la foc potrivit. Se taie rece.*

◆ *Se freacă spumă, 150 g margarină, se adaugă 150 g zahăr pudră și 4 ouă. Se amestecă totul bine ca să se obțină o compoziție spumoasă. Se pun 150 g nuci tăiate fin și se aromează cu 1 păhărel mic de lichior de portocale, apoi se adaugă 150 g făină amestecată cu un praf de copt și unul de zahăr vanilat și se încorporează treptat. Se unge o formă de chec cu unt, se presară cu făină și se toarnă amestecul înăuntru. Se coace la foc potrivit aproximativ 45 de minute. Lăsați să se răcească în formă apoi se așază pe un platou.*

Reflecții psihologice

Doriți să vă recuperați soțul „în derivă"?

...spun psihologii. Există momente cînd pentru multe cupluri apar „din senin" impasuri. Soția constată că soțul o înșală, dar, cum îl iubește cu ardoare dorește să-și salveze căminul. O poate face? Într-un cuplu indulgența nu este întotdeauna o atitudine pertinentă iar de la bunăvoință la slăbiciune nu-i decît un pas. Dar, nu disperați. Ați pierdut doar o bătălie, nu războiul. Pentru a reinstaura pacea în căminul dv. stabiliți o strategie de cîștigător. Pentru moment, dv. sînteți cea care aveți „așii în mînecă". Fără să știe, el este cel ce avansează pe un teren minat. Înainte de orice, străduiți-vă să nu percepă disperarea dv. Adesea el nu poate ascunde cu ușurință planurile extraconjugale, dv. putînd deține controlul, avînd posibilitatea să le contracarați. Folosiți-vă intensiv imaginația pentru a-l mobiliza la diverse obligații, plăcute însă: întîlniri cu prietenii, o masă la restaurant în doi, o escapadă la munte, poate chiar o mică excursie în străinătate. Oricum, vă învață psihologii, anunțați-vă aceste intenții pe cît posibil foarte aproape de momentul cînd soțul dv. se pregătește să descindă la proaspăta sa metresă. În felul acesta va fi obligat să contramandeze totul în ultimul minut. „Dînsa" va fi foarte agasată de întîrzierile sau chiar absențele amantului său. Aceasta este o tactică ce prinde din plin: într-o bună zi soțul se va întoarce acasă ca un ciine plouat. Încercați să vă comportați ca în cele mai bune zile ale dv., fiți tandră, atentă, dar și ușor visătoare. Puneți totul pe seama faptului că... un coleg v-a invitat să luați masa împreună. În plus, toate florile ce vă umplu casa, primite de la el, vă fac mare plăcere, gestul colegului vă flatează, dar... sînteți foarte stînjenită pentru că un singur bărbat este în inima dv., nimeni altul decît soțul. Este foarte probabil ca în acest moment să realizeze că este pe punctul de a vă pierde. Și cum orgoliul masculin „îi șoptește" că trebuie să-i aparțineți lui și numai lui pe viață, devine extrem de suspicios.

Nimic mai simplu...

Pentru a-i întreține această stare, ieșiți în oraș cu prietenele, schimbați-vă parfumul și oferiți-vă și mici cadouri, de exemplu „dessou"-uri fine, de cea mai aleasă calitate.

Dacă reușiți să afișați și un aer misterios dar senin, surîzător, vă puteți considera învingătoare. Soțul dv. se va întrece pe sine în a imagina noi și noi tertipuri pentru a vă prinde din nou în mrejele sale...

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc S.B. și locuiesc în București. În urmă cu trei ani, avînd un nodul pe lobul drept al tiroidei m-am internat în spital pentru tratament. Mi s-au făcut chiar și două puncții, dar nodulul (cu un diametru de 2 cm) s-a refăcut. În aceste condiții am apelat la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională. Am făcut două serii de cîte zece ședințe, iar rezultatul a fost uimitor: chiar și ecografic s-a constatat absorbția completă a nodulului"...

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 2

Numele și prenumele pacientului .....

.....

Adresa .....

Intervalul efectuării tratamentului .....

● Valabil pînă la 31 ianuarie 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

Intenții publicistice

După ce a jucat în peste o sută de filme Claudia Cardinale visează să devină scriitoare. Dar pînă atunci, familia reprezintă pentru frumoasa actriță italiană prioritatea priorităților. „Împreună cu soțul meu, regizorul Pasquale Squitieri, cu care îmi împart viața de peste 20 de ani, am crescut-o pe fiica noastră, Claudia, de 18 ani într-o apropiere și o comunicare perfectă. Chiar dacă mulți părinți se plîng adesea de lipsa de comunicare cu propriii copii. Sînt încîntată că fiica noastră are o personalitate puternică, pe care am cultivat-o, că se simpte stăpînă pe picioarele ei și se simte perfect în pielea sa... „Pentru fiul meu (un bărbat de peste 30 de ani) am făcut totul singură. Nu mi-a fost întotdeauna ușor dar cum sînt o luptătoare, am reușit". Azi, la 59 de ani, Claudia Cardinale consideră că „adevărata frumusețe trece prin refuzul de a te lăsa înfrîntă"...

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

Prim-ajutor

În caz de buze crăpate de frig

În anotimpul friguros, buzele pot fi afectate de gerul puternic și de vînt. Ele devin aspre, roșii, umflate, pe suprafața lor se formează cruste care, prin detașare, produc sîngerare. Senzația este de usturime și durere, mai ales cu ocazia vorbirii și alimentației. Se poate întîmpla ca prin crăpăturile pielii să pătrundă microbi (stafilococi, streptococi) și astfel buzele să se infecteze și să creeze probleme serioase de sănătate.

Prim ajutor. Se aplică pe buze comprese calde cu infuzie de mușețel, soluție de borax 2%, glicerină boraxată 2%, care au ca scop înmuierea crustelor și îndepărtarea lor fără sîngerare. Apoi, se ung buzele cu un unguent (Fluocinolon, Cutaden etc.) sau, în lipsă, cu ulei alimentar, untură de porc sau de gîscă. În cazul suprainfecției cu microbi, se vor utiliza unguente pe bază de antibiotice, solicitate la farmacie.

Corelațiile dintre frig, sănătate și consumul de grăsimi

Omul simte dintotdeauna în mod instinctiv nevoia de a consuma mai multe grăsimi pe vreme de frig. Și cum sîntem în plină iarnă, ați simțit desigur și dumneavoastră această imperioasă necesitate. Medicina a găsit, și nu de multă vreme, explicația acestui fapt, constatînd că frigul amplifică arderile tisulare și, implicit metabolismul, realitate ce incită organismul de a consuma alimente mai bogate în calorii, alimente care sînt grăsimile.

ARCADIE PERCEK

Doi cercetători francezi, care și-au propus să elucideze acest aspect din alimentația umană, și anume Chanton și Panielne, care în acest scop s-au deplasat pe teritoriile Arcticii, unde frigul se află după cum știm la el acasă, au observat că laponii și eschimoșii, care prin tradiție populează aceste teritorii aride și inospitaliere din domnia ghețurilor veșnice, prezintă o pregnantă preferință pentru grăsimi.

La rîndul său, celebrul explorator polar Fridtjof Nansen, ne descrie cu lux de amănunte, în lucrarea sa intitulată „Pe schiuri în Groenlanda", expediție pregătitoare care a precedat-o pe aceea a ajungerii la Polul Nord, incidentul survenit la coechipierul său Sverdrup, și care a avut loc ca urmare a lipsei de grăsimi din alimentație. Nansen l-a invitat pe Sverdrup în Groenlanda, spre a se antrena împreună, în vederea temerarei expediții pe care o pregătea de mult timp, pentru cucerirea Polului Nord.

Această expediție pregătitoare din Groenlanda presupunea parcurgerea unui traseu lung de circa 600 km, ce se întinde de la țărmul răsăritean la cel apusean al acestui vast teritoriu, întotdeauna înghețat. Dar cei doi exploratori, pe acele teritorii, neposedînd suficiente grăsimi printre proviziile alimentare luate cu ei, s-au resimțit de pe urma acestui fapt, și în special Sverdrup care, neputînd suporta nevoia imperioasă și acută de a consuma grăsimi, s-a văzut obligat să roadă pielea propriilor cizme, spre a extrage din ele grăsimile care mai existau acolo, supraviețuind în felul acesta rigorilor expediției.

Grație cercetărilor lui Chanton și Panielne, pe care i-am citat mai înainte, precum și grație a numeroase alte cercetări efectuate în acest domeniu, medicina a putut să constate că țesutul adipos din organism îndeplinește trei roluri esențiale:

- unul termo-izolator, de protecție a organismului împotriva pierderii de căldură, rol de importanță vitală mai ales pe vreme de iarnă, cînd căldura se identifică cu inima naturii, cum pe bună dreptate susține un publicist francez din secolul trecut - și anume J.O. de la Mettrie.

- un rol mecanic, știut fiind că țesutul adipos se identifică cu un autentic material elastic, rezistent la presiune;

- și, în sfîrșit, un rol trofic, știut fiind că țesutul adipos este prin definiție un rezervor de lipide, deci de grăsimi.

Cele mai multe cercetări pentru identificarea acestor roluri esențiale ale țesutului adipos, le-a necesitat primul dintre ele, respectiv rolul termoizolator.

Astfel, s-a constatat că ursul polar care, după cum știm, rezistă celor mai aprige geruri, este înzestrat cu un strat gros de grăsime, totalizînd cam 1/3 din greutatea sa, ceea ce corespunde la în jur de 200 kg, un asemenea mamifer cîntărind între 500 și 700 kg. O situație asemnătoare întîlnim și la foci, unde stratul de grăsime, cel puțin în zona toracelui, este de circa 40 cm.

Indiferent însă de aceste aspecte, medicina modernă a constatat că trecerea de la uz la abuz, pe linie de alimentație cu grăsimi, se soldează cu grave prejudicii aduse sănătății, aspect pe care îl vom trata în articolul viitor.

„Dinții stricați pot fi semne ale unor abuzuri fizice"

Dinții stricați sau sparți, durerile și igiena bucală săracă pot fi semne ale unor abuzuri fizice pe care copiii le-au suferit, este concluzia la care au ajuns partcipanții la o conferință a dentiștilor organizată în Philadelphia (SUA). Dr.Charles L.Gemmi i-a îndemnat pe dentiști să fie mereu în alertă pentru că ei pot fi primii dintre medici care să detecteze zgîrieturile, mușcăturile, vînătăile sau alte urme de violență pe fața și gîtul pacienților. „Toate rănile suspecte ar trebui notate și cercetată sursa lor" a spus Gemmi. Alte semne ale unor posibile abuzuri pot fi igiena săracă, slaba dezvoltare fizică, sau îmbrăcămintea nepotrivita cu sezonul. „Părinții care comit abuzuri provin din toate ariile educaționale, geografice, socio-economice" a mai precizat doctorul Gemmi, adăugînd că 65 la sută din violențe au ca țintă capul și gîtul, astfel că ar trebui să fie imediat vizibile pentru dentist. Specialistul opinează că responsabilitatea dentistului nu este de a determina dacă s-a produs un abuz ci de a informa organismele abilitate să intervină asupra posibilității ca aceste abuzuri să se fi produs. (ADA DUMITRESCU)

Vindecare miraculoasă

Dr. ANDREI ONU

Este cunoscută capacitatea șopîrlelor de a-și „lăsa" coada pentru a scăpa de un pericol, aceasta crescîndu-le apoi la loc. Și unele specii de tritoni reușesc asemenea isprăvi, ba chiar și cînd e vorba de membre, nu doar de coadă. Dar acest mecanism de regenerare a unor membre amputate părea a fi complet necunoscut memiferelor. Iată însă că la ultimul congres al Asociației Americane pentru Progresul Științific s-a anunțat faptul că șoareci de experiență au dovedit - fără nici o intervenție a cercetătorilor - că reușesc să-și regenereze porțiuni întregi din urechile ce le fuseseră marcate de găuri, perforate în vederea identificării lor mai ușoare în grupul din care făceau parte, și care erau folosiți la o cercetare fără nici o legătură cu fenomenul astfel descoperit. Cercetătoarea Ellen Heber Katz, de la Institutul Wistor din Philadelphia, a repetat experiențele, extinzîndu-le asupra cozii și ficatului șoarecilor, obținînd aceleași surprinzătoare rezultate.

Analiza genetică efectuată asupra acestor șoareci a permis ulterior identificarea a nu mai puțin de șapte regiuni cromozomiale ce conțin genele implicate în acest mecanism, ce părea, pînă acum, necunoscut mamiferelor.

„Vizionarii" gîndesc deja la posibilitatea ca, în viitor, prin terapii genetice adecvate, să doteze cu aceste gene victimele unor accidente grav mutilante, cum ar fi cei ce au suferit arsuri sau chiar amputații.

MEDICUL vă răspunde

Tratamentul schizofreniei

Un cititor al revistei noastre, din Brăila, ne scrie că a fost pensionat medical din cauza unei schizofrenii afective, de care a suferit mulți ani, și i s-a indicat să facă acasă un anume tratament medicamentos. Dînsul ne întreabă dacă acest tratament trebuie să meargă în paralel și cu un anume regim alimentar.

Boala de care suferiți, stimate cititor din Brăila, respectiv schizofrenia, este o boală psihică de obicei cu evoluție progresivă, caracterizată prin disocierea psihicului, autism (adică prin pierderea contactului cu realitatea și scufundare în lumea trăirilor interioare), apoi prin tocire sau inversiune afectivă, gîndire paralogică, idei delirante, halucinații de obicei auditive, și uneori printr-o evoluție către o stare demențială. După cum vedeți, boala de care suferiți, nu este o boală ușoară și, ca atare, trebuie să faceți tratamentul care vi s-a prescris cu sfințenie - și tot cu sfințenie să vă prezentați la controalele periodice care vi s-au recomandat - și asta toată viața. Vă mai precizez faptul că această boală nu necesită un regim alimentar anume. Vom păstra, totuși, o ritmică regulată a meselor, vom evita mesele copioase, excesele alimentare de orice fel, băuturile alcoolice ca și cafeaua sau ceaiul. Vindecarea dv. depinde însă nu numai de urmarea cu fidelitate a tratamentului prescris, ci și de apelarea la forțele extraordinare ale autosugestiei, în contul căreia să vă spuneți cu regularitate și convins, că o să vă faceți bine... și asta de... 100 ori pe zi.

Terapie naturală

PĂDUCELUL

(Crategus monogyna)

Cum îl recunoaștem? Păducelul este un arbust de 2-4 m, ajungînd pînă la 8 m înălțime, răspîndit sub forma unor tufișuri dese prin poieni, păduri de stepă, silvostepă, urcînd la munte pînă la altitudini de 1400 m. Este un arbust cu ramuri spinoase și frunze penatlobate, flori albe grupate în inflorescențe, fructele verzi la început și roșu închis la maturitate.

Cum se recoltează? În scopuri medicinale se folosesc florile grupate în inflorescențe, frunzele din imediata apropiere a florilor și fructele ajunse la maturitate (roșu închis). Recoltarea florilor se face la începutul înfloririi, în lunile aprilie-mai, iar a frunzelor pînă la cel tîrziu în luna iunie. Se usucă repede la căldură, în curent de aer.

Compoziție. Florile și fructele de păducel conțin derivați flavonici, steroli, colina, acetilcolină, trimetilamină, acizi organici, acid cafeic, derivați triterpenici, uleiuri volatile, substanțe minerale, zaharuri etc. Fructele mai conțin antociani, vitamina B1, vitamina C, acizi tartric și citric.

Acțiune terapeutică. Datorită conținutului în derivați triterpenici și acid cafeic, florile și frunzele de păducel favorizează circulația sîngelui în vasele coronariene și cerebrale. Această acțiune este completată prin derivații flavonici care produc o intensificare a activității mușchilor cardiaci și o ușoară acțiune hipotensivă. Preparatele pe bază de flori și fructe de păducel, singure sau asociate se recomandă în bolile degenerative ale inimii, în tulburările ritmului cardiac, în miocardite care pot apărea după boli infecțioase (pneumonie, gripă etc.), în arteroscreloză și angină pectorală.

Mod de întrebuințare. Sub formă de infuzie de flori cu fructe, ce se prepară dintr-o linguriță la o cană de apă clocotită și se bea în cursul unei zile în afecțiunile cardiace (angină, artimii, miocardite, ateroscleroză etc.). De asemenea, se prepară o tinctură din 20 g planta macerată 10 zile în alcool de 70º și se iau de trei ori pe zi 10-15 picături pentru aceleași afecțiuni. Aceste preparate se pot utiliza și seara, cu o jumătate de oră înainte de culcare, pentru combaterea insomniilor. Păducelul intră în compoziția ceaiului calmant, a ceaiului împotriva tulburărilor cardiace, a celui antiasmatic, a celui recomandat hipertensivilor, de asemenea, în compoziția binecunoscutelor produse farmaceutice Extraveral, Sedocalm, Sedinstant etc.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

Ipostaze ale infertilității

Sexualitatea

dr. DANIELA POPESCU

- Problemele cuplurilor care își doresc să aibă copii și nu reușesc, sînt uneori deosebit de acute. Mai ales atunci cînd există o anume nesiguranță privind motivele acestei stări de fapt.

Iată de ce D-na Viorica F., din Cluj, ne scrie să ne întrebe cînd ar trebui ca o femeie care își dorește copii să-și pună întrebarea dacă nu cumva este infertită?

- Dorința unei femei de a avea copii este o motivație foarte serioasă pentru că se va gîndi la existența infertilității. Deși pînă nu demult se credea că femeia este principalul factor de care depinde apariția unui copil, acum devine din ce în ce mai cunoscut faptul că nu numai femeia este implicată în acest eveniment ci și bărbatul. Mai precis, conform ultimelor statistici referitoare la infertilitate proporția ar fi următoarea: 1/3 din cazurile de infertilitate, sînt legate de femei, 1/3 au cauze masculine iar 1/3 sînt de origine necunoscută. Dacă după un an de viață sexuală fără utilizarea contracepției, nu a apărut sarcina, atunci cuplul care dorește copii trebuie să ia în serios posibilitatea existenței unor tulburări de concepție.

Primul lucru este bineînțeles vizita la un doctor. Doctorul, după un control atent al tuturor factorilor implicați în concepție, va decide ce este mai potrivit pentru dumneavoastră.

De exemplu, în eventualitatea unei disfuncții hormonale al cărei rezultat este lipsa ovulației (eliberarea ovulului din ovar) se poate încerca stimularea ovulației cu un hormon de tip FSH recombinant pur. Dacă în urma consultului se observă o obstrucție tubară, apărută din diferite motive (cel mai adesea în urma chiuretajului și a infecțiilor cu chlamidia) se poate opta pentru o refacere chirurgicală a trompelor uterine. Dacă această procedură nu are succes, atunci opțiunea următoare este fertilizarea in vitro. Există mulți specialiști în acest domeniu și la noi în țară! Încercați! Vi-l recomand pe Profesorul Virgiliu Ancăr de la clinica Medsana (pentru programări sunați la: 410.84.03 sau la 410.86.43) sau pe Profesorul Bogdan Mărinescu, care este pe cale de a deschide o clinică de IVF (fertilizare in vitro) la spitalul Giulești. Pentru programări sunați la: 637.26.65

- Dna Ana T., din București, are prurit vaginal, care se manifestă în special noaptea, împiedicînd-o să doarmă.

Aceasta nu este însă totul: Deprimată, se gîndește că o dată cu instalarea menopauzei va lua sfîrșit și viața ei sexuală. Ce sfat aveți să-i dați?

- Oare chiar menopauza înseamnă sfîrșitul vieții sexuale? Nicidecum stimată doamnă!

Menopauza reprezintă sfîrșitul vieții reproductive, adică nu veți mai putea rămîne însărcinată, dar cu siguranță vă puteți continua activitatea sexuală. Într-adevăr pruritul vaginal (însoțit de uscăciune vaginală) este un simptom chinuitor care vă împiedică să dormiți. Acesta este și motivul pentru care peste zi vă simțiți groaznic. Vă sfătuiesc să consultați un medic ginecolog - de exemplu dr. Dan Secară de la Spitalul Cantacuzino, telefon: 210.71.00. În general, medicii preferă în ziua de astăzi să recomande creme cu hormon „blînd" cum ar fi Ovestinul, care nu se absoarbe în circulația generală ca alți hormoni. Acest produs se găsește în mai toate farmaciile dar pentru siguranță încercați la farmacia Leda (telefon: 637.28.90) de lîngă Gara de Nord din București.

Vă sfătuiesc încă o dată să vorbiți cu doctorul despre aceste probleme care chinuie femeile după menopauză, pentru că acum aveți o nouă șansă - estriolul natural: Ovestin.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Savanții lui Bonaparte

Data de 2 iulie 1798 a marcat începutul unor experiențe nefaste. Căpitanul vasului „Patriote" refuză să efectueze manevrele prestabilite pentru a pătrunde în portul Alexandria. În urma actului său de nesăbuință, vasul se sfărîmă de recifuri. Este prima navă științifică franceză naufragiată. Panica de care sînt cuprinși savanții expediției este de nedescris. Este în joc viața lor dar și întregul material științific al Comisiei științelor și artelor, inclusiv prețioasa flotă de baloane a brigăzii aeriene. Din fericire, inginerul Nicolas Conté - inventatorul, printre altele, al faimosului creion cu mină de grafit - reușește să organizeze cu succes operațiunile de salvare. Oamenii sînt în afară de orice pericol iar cea mai mare parte a materialelor sînt salvate. Contactul cu pămîntul nu e însă mai puțin brutal. La numai cîteva zile s-a semnalat o dispariție. Este vorba de orientalistul Panhusen, o piesă grea în „artileria" științifică a expedției. Din nefericire, lista dispărutilor va continua. Savanții devin conștienți că acest tărîm e bîntuit de zei neprielnici. În momentul în care s-au îmbarcat, cei mai mulți din ei, lucru curios, nici măcar nu știau încotro se îndreptau. Toate promoțiile noilor Școli fondate de Revoluție, Politehnica, Minele, Podurile și Șoselele erau însă inflamate de un entuziasm uriaș știind doar că vor fi protagoniști ai unor aventuri unice. În plus, ei se aflau în preajma unor personalități care le întăreau încrederea în gloria expediției. Este vorba, firește, în primul rînd, de generalul Bonaparte și de cei doi savanți de prim rang care conduc expediția științifică: Gaspard Monge și Claude Berthollet.

viza controlul drumului spre Indii și contracararea hegemoniei comerciale britanice. Nu era ignorat nici aspectul cultural; în speță, introducerea tipografiei. Expediția trebuia să poarte amprenta epocii Luminilor, a cunoașterii și spiritului de libertate într-o țară aservită și ignorantă. Pe de altă parte, aventura bonapartistă trebuia continuată. „Eroii" care au cules lauri în Italia și Austria aveau nevoie de noi trofee. Iar pentru asta nu trebuia decît să treacă Mediterana pentru a ajunge în cetatea ridicată de Marele Alexandru. Bonaparte este însă cel mai sensibil la această cucerire atît ca militar, cît și ca partizan al răspîndirii cuceririlor științifice franceze. Alături de gradul de general el mai purta și însemnele de membru al Institutului național, secția matematică. Dar despre Egipt nici Bonaparte nu știa mare lucru. În Franța fuseseră publicate cîteva povestiri și memorii de călătorie dar autorii lor nu au mers prea departe în căutarea gloriei apuse a Egiptului. În schimb, despre situația politică informațiile erau clare. Sub dominația unui imperiu turc în declin țara se afla de fapt în mîinile mamelucilor care își concentrau toate forțele pentru a slei populația Egiptului. La patru zile după debarcare, francezii au descins în Alexandria, un cîmp de ruine cu doar 6000 de locuitori. Primul lucru pe care îl fac savanții este să admire Farul din Alexandria și Columna lui Pompei. Interesul lor începe, încetul cu încetul, să crească. O parte din savanți rămîne în Alexandria iar restul se îndreaptă spre Cairo. Echipați în tinută de iarnă, însetați, hărțuiți de beduini, soldații sînt la un pas de revoltă. Unii dintre ei se sinucid, alții se resemnează și cîtiva sar la gîtul savanților pe care îi acuză că sînt autorii acestei expediții infernale. În timpul celor trei ani de suferințe, soldații nu i-au menajat niciodată pe membrii Comisiei științelor și artelor ca și cum aceștia din urmă n-ar fi fost, la rîndul lor, năpăstuiți de soartă. Monge și Barthollet, spre pildă, care înaintau în amonte pe Nil la bordul unei ambarcațiuni, sînt atacați de flota adversă. Amîndoi se luptă ca niște simpli soldați pe viață și pe moarte. Berthollet își umple la un moment dat buzunărele cu greutăți pentru a fi înghițit de apele fluviului în cazul în care ar fi fost capturat. Călătoria pe Nil a continuat încă zece zile la capătul cărora, în data de 21 iulie, de departe s-au auzit salve de tunuri. Bonaparte își anunța victoria. Cairo era la picioarele sale... *(Va urma)*

DORIN MARAN

În urmă cu două secole, mai precis în 19 mai 1798, imensa flotă compusă din 300 de nave conduse de generalul Bonaparte, părăsește, din ordinul Directoratului, rada portului Toulon în primele ore ale zilei, cu destinația Egipt. La bordul navelor sînt îmbarcați 54000 de soldați și marinari și 167 de savanți, ingineri, tehnicieni și artiști. Printre ei, nume de răsunet precum Fourier, Dolomieu, Monge sau Berthollet, membri ai Comisiei de științe și arte. Cu toții au înfruntat ciuma, au trecut prin focul luptelor, insurecțiilor, trăind o odisee piramidală. Materia cenușie a expediției a avut un rol excepțional în epocă. Oamenii de știință au pus, cu acest prilej, bazele arheologiei, au inventat etnologia, au bulversat științele naturale. Dar mai ales au descoperit Egiptul, această mare necunoscută.

TERRA INCOGNITA

Gaspard Monge are 52 de ani și este un vechi militar devenit topograf și matematician. El a ocupat un loc în guvernul lui Danton, a fost ministru al Marinei și unul din fondatorii Politehnicii. Berthollet, mai tînăr cu doi ani decît colegul și prietenul său, este un celebru chimist. Lui i-a revenit rolul de a recruta savanții expediției. Cei doi știau, firește, destinația și scopul călătoriei întrucît erau apropiații lui Bonaparte pe care l-au însoțit în campaniile militare din Italia. Și iată, acum, Egiptul! Dar, de ce Egiptul? Trimiterea unor corpuri de expediție în această țară cvasi-necunoscută a fost studiată în Franța de mai multe decenii. Scopul acestei inițiative

Bonaparte, contemplînd mumia unui rege egiptean. Tabloul a fost executat în 1894 de către pictorul Maurice Orange și se numără printre puținele pînze care îl reprezintă pe general în campania din Egipt.

REMEMBER

MATTINGLY - primul... „astroghid"!

Prof. Dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Thomas Ken Mattingly jr. era locotenent-comandor al marinei militare americane și pilot astronaut al NASA, cînd a îndeplinit pe APOLLO-16 funcția de pilot al cabinei de comandă CASPER; el s-a născut la Chicago (Illinois) la 17 martie 1936 și a terminat printre primii cursurile liceului „Edison" din Miami.

În 1958, Mattingly a absolvit Facultatea de aeronautică a Universității Auburn, după care, tînărul, înalt de 175 cm, cu păr castaniu și ochii albaștri, și-a început cariera de zburător ca elev al Școlii de piloți ai marinei militare, la absolvirea căreia a fost declarat pilot specializat în aviația ambarcată.

Înainte de a fi selectionat de NASA (aprilie 1966, Mattingly a absolvit cursurile Școlii de piloți de incercare-cercetare aerospațială a Fortelor aeriene ale SUA, efectuînd în mai multe unități ale aviației circa 4200 ore de zbor dintre care peste 2300 pe avioane cu reacție.

După ce a făcut parte din cel de-al doilea echipaj de rezervă pentru misiunile APOLLO-8 și 9, germenii variolei l-au impiedicat să participe la misiunea APOLLO-13, în locul lui zburînd, atunci, John L. Swigert jr. Mattingly era foarte afectat, apreciind că boala îl poate scoate în afara programului APOLLO...

La 3 martie 1972, el a fost foarte fericit atunci cînd i s-a anunțat că a fost nominalizat oficial ca pilot al Modulului lunar CASPER din misiunea APOLLO-16, apreciată încă de atunci ca fiind penultima expediție selenară...

În misiunea APOLLO-16 Mattingly a totalizat 266 ore de zbor cosmic din care circa 73 de minute în activități extravehiculare, efectuate pe timpul reintoarcerii spre Pamînt.

În timpul celei de a doua excursii efectuate de Young și Duke cu electromobilul Lunar Rover, aceștia s-au îndreptat către un așa-numit „munte de piatră", pe un traseu care le-a fost indicat de pe orbită de Mattingly, care a acționat ca un adevărat ghid spațial, indicîndu-le descoperirea într-un crater a unei mase de lavă solidificată!

A fost prima dată cînd, în programul APOLLO, astronautul, aflat pe orbita de parcare circumlunară, a participat activ la activitățile de explorare pe teren, efectuate de colegii săi selenauți...

Mattingly este căsătorit cu Elizabeth Dailey din Hollywood - California care, la 13 mai 1972 i-a dăruit un fiu, Thomas. Apreciat de toți cei cu care a colaborat, Mattingly este un om vesel, cult, mare amator de schi nautic, de handbal și gata oricînd să participe la o partidă de tenis...

(Va urma)

Stația spațială internațională

Cînd se va muta Omul în Cosmos?

Parafrazîndu-l pe Malraux putem spune că „Secolul XXI va fi secolului Omului în Cosmos sau nu va fi deloc". Și aceasta nu pentru că Omul se va muta în Cosmos, părăsind Pămîntul, ci datorită faptului că reprezintă o componentă definitorie a civilizației umane prezente și, mai ales, viitoare, a cărei dispariție nu ar putea fi de conceput decît în contextul dispariției ințeși a civilizației și, implicit, a Omului ca specie. În 1984, cînd lumea se afla încă în plin război rece, divizată de ideologii, interese și orgolii antagoniste, rușii (pe atunci sovieticii) se pregăteau să lanseze stația „Mir" pentru a se permanentiza astfel în spațiu înaintea americanilor; care, la rîndul lor, le-o luaseră înainte în cursa pentru Lună. Și stația a fost lansată, fiind, de atunci, locuită neîntrerupt, pînă astăzi, deși durata ei de viață fusese prevăzută a fi doar de 5 ani. O provocare la care americanii (prinși deja, financiar și științific, de realizarea și exploatarea navetelor spațiale) au răspuns lansînd, prin vocea lor cea mai autorizată, președintele Ronald Reagan, propriul lor program de realizare a unei stații spațiale, denumită, pe atunci, „Freedom" („Libertatea"). Un proiect ambițios și, mai ales, costisitor, care, din cauza dificultăților financiare și în contextul căderii Cortinei de fier, se internaționalizează ulterior, în 1993 fiind cooptați și rușii. Se naștea, astfel, programul ISS (Statia spațială internațională), prin cooperarea a nu mai puțin de 16 țări: SUA, Rusia, Brazilia, Canada, Japonia plus 11 țări membre ale ESA (Agenția Spațială Europeană), respectiv Belgia, Spania, Suedia, Elveția, Danemarca, Franța, Germania, Italia, Olanda, Norvegia și Marea Britanie.

MARIAN GRIGORE

Les jeux sont faits, rien ne va plus!

20 noiembrie 1998, ora 6,49 GMT. Plecată de la cosmodromul Baiconur, o puternică rachetă rusă Proton decola, pentru a transporta în spațiu primul modul al viitoarei stații, „Zaria". Mai mult decît data, să reținem ora, ea marcînd transarea, în favoarea americanilor, i unei dispute cu rușii privind însăși strategia construirii stației spațiale internaționale. Concret, rușii propuseseră plasarea ISS în apropierea stației „Mir", aflată în prajma momentului în care-și va încheia misiunea. Era o problemă nu doar de orgoliu - prezența omului în spațiu urmînd a respecta, în continuare, coordonatele „sovietice", ci și de ordin practic: se întrevedea, astfel, posibilitatea recuperării celor mai recente module științifice cuplate cu „Mir", respectiv „Priroda" și „Spektr". Ceea ce ar fi mărit, corespunzător, participarea rusă la structura ISS, fără un efort financiar semnificativ. Un efort de care rușii, de altfel, nici nu sînt capabili în actuala conjunctură economică. Astfel încît, direct și indirect - prin subvenții și comenzi plasate întreprinderilor rusești (e profil - tot americanii îl vor suporta în cea mai mare parte. Dar NASA nu a agreat acest scenariu hibrid. Deși puteau întîrzia ora lansării, pentru a plasa „Zaria" în același plan cu stația „Mir", rușii au fost, în cele din urmă, siliți să respecte ora fixată în comun cu americanii, îngropîndu-și astfel sperantele de a asigura continuitatea, fie și parțială, a stației „Mir", Devenisi evident, pentru ei, că, în apropierea stației „Mir" saunu, ISS se va dezvolta așa cum fusese prevăzut. Astfel încît, coordonatele orbitei modulului „Zaria" au devenit, pentru totdeauna, coordonatele viitoarei statii internaționale. Jocurile fuseseră făcute...

S-a născut o stea...

Dacă rușii au deschis balul, americanii au preluat ștafeta la începutul lunii decembrie, o dată cu lansarea navetei „Endeavour" ce transporta în cală al doilea modul al ISS, denumit „Unity I" (cifra l sugerînd deja faptul că, în viitor, va exista și un „Unity 2"). Un modul ce reprezintă un veritabil nod de montaj pe care erau prevăzute să se articuleze nu doar „Zaria", ci și celelalte elemente ce vor permite dezvoltarea IIS. În primul rînd, „catargul" pe care vor fi montate nu mai puțin de opt panouri solare, ce vor asigura resursele energetice ale ISS în prima fază de funcționare, furnizînd o putere de 110 kW. Apoi, cele două ecluze presurizate, dintre care prima era destinată a face legătura cu „Zaria". Alte două conexiuni vor permite cuplarea modulului de locuire și a laboratorului științific american, în continuarea cărora va fi plasat „Unity 2", ca anticameră a laboratoarelor european și japonez. În final, în anul 2004 (sau, după „pesimiști", 2006), ISS va reprezenta o construcție spațială de 415 tone, lungă de 108 m (datorită grinzii pe care vor putea fi articulate noi serii de panouri solare) și lată de 74 m, asigurînd un spațiu locuibil de peste 1200 mc. Dar, pînă atunci, trebuia trecută proba primelor operații de montaj, prin cuplarea modulului „Zaria" cu „Unity". Onoarea primelor mișcări a revenit astronautei Nancy Currie, care a reușit prinderea și imobilizarea uriașului modul „Zaria", cîntărind (la sol) peste 22 t, cu ajutorul brațului telescopic al navetei. O operație dificilă, de maximă precizie, condusă, la propriu, „la milimetru". Față de acest reper fix, în care se transformase „Zaria", a fost manevrat modulul „Unity", astfel încît să se cupleze exact „zăvoarele" de solidarizare a celor două module. Operație desfășurată cu succes.

A urmat a doua fază, la fel de pretențioasă și dificilă, respectiv operațiile de montaj efectuate prin activitatea extraatmosferică a altor doi astronauți , respectiv Jerry Ross și Jim Newman, care au stabilit sute de conexiuni electrice sau ale unor conducte prin care urmau să circule diverse fluide de lucru. În cele 6 ore, cît a durat prima din cele circa 40 de „plimbări" în spațiu ale monștrilor, necesare ei pînă la finalizarea ISS, s-a putut demonstra eficiența sutelor de ore de antrenament în piscină (folosită pentru simularea lipsei de gravitație), cînd fiecare mișcare a fost repetată pînă la a deveni automatism. În fine, a avut loc și prima „vizită de lucru" în interiorul stației embrionare, verificîndu-se condițiile de locuit și de lucru pe care le vor întîlni astronauții la începutul anului 2000, cînd ISS va deveni, deja, exploatabila științific, în paralel cu dezvoltarea ei. Din decembrie 1998, ISS străluceste pe cerul nocturn al Terrei ca un nou satelit, ca și „Mir", aflată la apusul carierei sale...

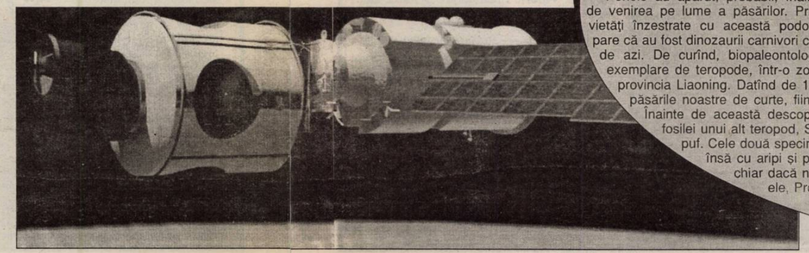

„MIR" - Un P.S. cu „va urma"...

Eșecul încercărilor rusești de a-i convinge pe americani ca ISS să fie plasată în același plan orbital cu „Mir", asigurîndu-i, într-un fel, continuitatea, fie și simbolică, părea a fi pecetluit definitiv soarta stației veterane, planificată a se prăbuși în ocean la mijlocul anului 1999. Lipsa de fonduri pentru întreținerea ei punea, la un moment dat, pînă și posibilitatea controlării prăbușirii ei (pentru a nu afecta zone locuite) sub semnul întrebării. Dar iată că rușii nu au renunțat la ideea de a intra în mileniul III cu propria lor stație, chiar dacă un an în plus pentru „MIR" pe orbită înseamnă o cheltuială de 200 milioane dolari. A 27-a misiune spațială pe „MIR" va începe în luna februarie, cu participarea unui astronaut francez, Jean-Pierre Heiguera, a unuia slovac, Ivan Bella, și, evident, a cosmonautului rus, Victor Afanasiev, în calitate de comandant... Vor urma și altele?...

De unde și-a luat HANNIBAL elefanții?

În anul 219 î.Ch., marele strateg și general cartaginez Hannibal trecea din Spania, prin sudul Galiei, îndreptîndu-se spre Roma, în fruntea unei armate de 40000 de oameni - uriașă pentru acele vremuri - și a unui număr neprecizat de elefanți. Traversarea Alpilor, în fruntea acestei armate a fost unul dintre cele mai apreciate și mai incredibile acte de curaj ale Antichității, comparabile cu cel al lui Alexandru Macedon, care a vrut - și în parte a și reușit, să stăpînească lumea cu numai 10000 de soldați.

De unde își luase Hannibal elefanții, în condițiile în care în Africa de Nord, stăpînită pe atunci de Cartaginezi, aceste pachiderme nu se găseau? Singura regiune unde trăiau elefanți, ca de altfel și în zilele noastre, se afla la sud de Sahara. Dar, se întreabă istoricul britanic Derek Ager într-un recent număr din „The New Scientist", cum de a reușit cutezătorul comandant punic să aducă de acolo atîtia elefanți? Asta în condițiile în care un asemenea „colos" faunistic consumă 200 kg de vegetale pe zi, iar zona subsahariană, astăzi cunoscută ca Sahel, nu întrunea condiții prielnice pentru recoltarea acestor provizii. Elefanții mergeau foarte încet, și o călătorie între centrul Africii și litoralul nordic al continentului ar fi durat cel puțin trei luni! Făcînd un calcul sumar, în acest rastimp, fiecare elefant consuma aproape 20 de tone de vegetale - traversarea Alpilor, care a durat „doar" o lună, a necesitat 6 tone furaje per elefant. Or, de unde să se fi găsit asemenea cantități de provizii și mai ales, care să fi fost modalitatea de transport?

O ipoteză emisă de Ager se referă la posibilitatea transportării elefanților pe cale maritimă. Astfel, s-ar fi putut ca elefanții, luați din Kenia, să fi fost îmbarcați și să fi traversat Marea Roșie, pînă în Peninsula Sinai, aflată la o „azvîrlitură de băț" de Mediterana. Cercetătorul britanic este înclinat să creadă că de fapt așa s-a și procedat, flota cartagineză însărcinată cu aducerea elefanților făcînd dese escale pe tărmul Arabiei, unde se putea găsi, de-a lungul unei fîșii de cîmpie litorală, suficientă hrană pentru aceste „tancuri vii ale Antichității"... *(G.T.)*

Cine a fost strămoșul păsărilor?

DORIN MĂRAN

Penele au apărut, probabil, înainte de venirea pe lume a păsărilor. Primele vietăți înzestrate cu această podoabă, se pare că au fost dinozaurii carnivori care au trăit pe teritoriul Chinei de azi. De curînd, biopaleontologii chinezi au descoperit două exemplare de teropode, într-o zonă aflată la nord-est de Pekin, în provincia Liaoning. Datînd de 145 milioane de ani, fosilele aduc cu păsările noastre de curte, fiind asemănătoare îndeosebi curcanilor. Înainte de această descoperire, a mai fost semnalată existența fosilei unui alt teropod, Sinausopteryxm care prezenta urme de puf. Cele două specimene recent descoperite sînt înzestrate însă cu aripi și pene în adevăratul înțeles al cuvintelor, chiar dacă nu erau capabile să zboare. Unul dintre ele, Protoar-Gaudipteryx, avea aripi trunchiate care îl ajutau doar să fugă mai repede, ca struții zilelor noastre, și nicidecum să se înalte de la sol. Cercetătorii de la Muzeul Național de Geologie din Pekin, care au descoperit cele două fosile, oferă, așadar temeinice argumente în favoarea biologilor care au emis ipoteza că păsările descind direct din teropode. Această ipoteză omite însă descoperirea, cu un an în urmă, a fosilei altei făpturi contemporane cu dinozaurii. Datînd de 142 milioane de ani, puțin mai mare decît o vrabie, aceasta este considerată de unii specialiști drept primul specimen de pasăre. Ea prezintă numeroase trăsături caracteristice păsărilor de azi, printre care osul furcă indispensabil zborului. În schimb nu avea pene! Aceste amănunte pot susține ideea că păsările și teropodele au evoluat în paralel, între ele nepunîndu-se problema filiației.

Disputele biopaleontologilor pe această temă vor fi, se pare, o dată cu aceste noi descoperiri, mai vii ca niciodată.

TESTELE NUCLEARE SOVIETICE CONTINUĂ SĂ FACĂ VICTIME

Catastrofa de la Cernobîl continuă să rămînă, pînă la apariţia dovezii contrare, doar un accident. Dar ceea ce s-a întîmplat timp de 40 de ani în localitatea SEMIPALATINSK sub regimul sovietic nu poate fi altceva decît crimă cu premeditare. Mii de oameni cad victime şi astăzi indiferenţei cu care au fost trataţi de responsabilii programelor de înarmare nucleară sovietice. Un reporter al Agenţiei Franceze de Presă relatează de la faţa locului.

ADA DUMITRESCU

Lena s-a aşezat într-o parte, la capătul culoarului, cu o urmă de salivă pe buze şi două picioare scheletice ieşind din rochia neagră. Această femeie de 30 de ani, care suferă de o deficienţă mentală şi o gravă paralizie cerebrală face parte din cei 350 de pacienţi ai Centrului de psihiatrie şi neurologie din Semipalatinsk. Printre ei, multe sînt victime ale celor 460 de teste nucleare efectuate timp de 40 de ani, pînă în 1989, în această regiune din nord-estul Kazahstanului. Nu departe, alţi pacienţi arătau zîmbete ştirbe sau încercau în lacrimi să-şi povestească istoria. Două dintre femei au fost închise în celule de lemn. O infirmieră spune, că ele sînt subiectele unor crize de epilepsie şi sînt periculoase pentru ceilalţi bolnavi.

Pensionarii centrului trăiesc cîte 5 în camere prevăzute pentru 2 persoane, indică Chaiza Rysbekova, directoarea centrului. 95 la sută din pacienţi, spune ea, sînt aici ca urmare a exploziilor nucleare de suprafaţă a celor şi atmosferice care au avut loc în poligonul de încercări de 18500 km.p., situat la 150 km de Semipalatinsk.

Autorităţile sovietice nu au făcut aproape nimic pentru a scăpa populaţia de radiaţii, cerînd locuitorilor să iasă în stradă înainte de explozie, în cazul în care imobilele s-ar prăbuşi sub efectul undelor de şoc. Deşi experţii occidentali au fost atunci sceptici privind gravitatea efectelor radiaţiilor asupra sănătăţii publice, nu a existat nici o îndoială că testele nucleare au cauzat şi cauzează încă probleme.

Doctorul Armin Weinberg, directorul Centrului de cercetari asupra cancerului din Houston (Texas) a luat parte recent la o misiune în regiune, alături de 30 de experţi ai Naţiunilor Unite care urmau să evalueze nevoile populaţiei. Este dificil de determinat cîte persoane au fost atinse de radiaţii, pentru că numărul militarilor prezenţi în zonă a fost păstrat secret. Dar se ştie că radioactivitatea a afectat o suprafaţă de 30400 km.p. unde trăiau 1,6 milioane de persoane. Mulţi medici locali povestesc de cazurile de boli sau de malformaţii neobişnuite şi inexplicabile la pacienţii lor. În anul 1980, Alia Begalina care este şeful serviciilor de ajutor medical din Semipalatinsk muncea ca tînăr medic într-un sat la 40 de km de poligon. „Am fost surprinsă să văd atîţia copii atinşi de diverse leziuni, de hemoragie şi hemofilie" spune ea adăugînd că propriul fiu a avut prematur părul alb şi şi-a pierdut dinţii. Cît despre copii 488 din 1000 au fost născuţi bolnavi, 20% suferă de deficienţe neurologice, 6 la sută au probleme pulmonare şi 5 la sută suferă infecţii, spun medicii. Deşi guvernul kazah a dat dispoziţii în acest sens, ajutorul financiar nu parvine atît de repede în această regiune, comentează responsabilii sistemului sanitar. „N-am primit practic nimic", spune Askar Makachev, şef-adjunct al serviciului sanitar din Semipalatinsk. În timp ce unele soluţii sînt scumpe, menţinerea în stare de funcţionare a unui echipament medical vechi de 30 de ani, Armin Wenberg estimează că altele, cum sînt programele de depistare a cancerului şi o mai bună informare a publicului, pot fi relativ ieftine. „O mare parte a locuitorilor nu ştiu mare lucru despre testele nucleare, nici despre riscurile la care au fost expuşi" - adaugă el.

Distanţa dintre bine şi rău

ROBERT DAVID

Anii trec, încet-încet, şi poartă cu trecerea lor vise, speranţe, dorinţe de mai bine. Cu sau fără voia noastră ne îndreptăm către sfîrşitul de secol XX. Lumea se transformă continuu, tehnologiile se îmbunătăţesc pe zi ce trece şi tot acest proces de ridicare a nivelului de viaţă pare să se îndrepte către o finalitate determinată. Să fie oare aşa?

Avansul tehnologic obţinut de marile puteri industrializate se repercutează şi asupra vieţii noastre cotidiene. Cine nu îşi doreşte să devină utilizatorul unor echipamente moderne de comunicaţie, să deţină un receptor TV performant sau să aibă acces la informaţia de strictă actualitate? Să aibă o maşină silenţioasă şi un loc de muncă civilizat...

Şi totuşi, această goană după nou, după confort, poate fi considerată un semn al progresului?

Omul rămîne, dincolo de pretenţiile moderne, un făuritor de unelte, gonind după o clipă de fericire şi încercînd să devină cît mai liber deşi totul în jur tinde să i se circumscrie.

Sfîrşitul de secol XX a adus rezolvare la cîteva probleme importante. Şi chiar dacă nu s-a răspuns la multe din întrebările fundamentale, modul de abordare a fenomenelor care se petrec ori s-au petrecut pînă astăzi a reuşit să contureze o stare de relativă certitudine. Au apărut tehnici de virtualizare a realităţii, de transpunere a naturalului într-un univers cibernetic, totul justificîndu-se prin efectele benefice pe care aceste procedee le-ar putea avea asupra dezvoltării ştiinţei în general şi cercetării în special. Dar nu s-au ocolit aplicaţiile militare, utilizarea noilor tehnologii în reprimarea sau întreţinerea conflictelor armate...

Se studiază stranii fenomene spaţiale, s-au stabilit contacte cu ocupanţi ai farfuriilor zburătoare (există documente care certifică aceasta), s-au investit sume fabuloase în proiecte de cercetare a spaţiului cosmic, în vederea detectării unor forme de inteligeţă asemănătoare speciei umane. Există probe concrete referitoare la lumi paralele cu lumea noastră, ba chiar Albert Einstein, conform spuselor unui colaborator al său, ajunsese la posibilitatea trimiterii de cobai în viitor şi rechemarea lor în prezent... Cu alte cuvinte, este posibil ca omul să controleze timpul!

Dacă ne gîndim că tot ceea ce facem, tot ceea ce întreprindem se află sub sceptrul neiertător al timpului şi că ne stă în putinţă (global) să ne controlăm însăşi viaţa noastră, împreună cu tot ceea ce înseamnă trecut, prezent sau viitor, ajungem la concluzia că omul poate oscila între animalitate şi... supranatural, dacă e lăsat s-o facă. Şi totuşi, războaiele continuă să secere vieţi, catastrofe naturale se produc fără a putea fi împiedicate, copiii au devenit marfă de contrabandă şi, în multe locuri din lume, încă se mai moare de foame.

Se pare că, inevitabil, la un moment dat va avea loc o (nouă?!...) scindare. Unii dintre noi vor pleca în necunoscut la bordul navelor intergalactice (sîntem doar fiii generaţiei Star Trek...), iar alţii vor rămîne aici, legaţi de planeta mamă, supuşi legilor primare şi instinctelor. Distanţa dintre aceste două categorii de oameni este prea mică... La fel de mică pe cît este distanţa dintre bine şi rău... Iar dacă lucrurile stau aşa, într-o bună zi, nimeni nu poate şti exact cînd, cineva ne va observa printr-un telescop ultraperfecţionat, va zări o formă piramidală şi, poate, pe una din feţele piramidei, va desluşi un chip uman, cioplit, pe obrazul căruia se prelinge, stilizat, o lacrimă...

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Brâncoveni

Mănăstirea se află în apropiere de Piatra Olt, în satul Brâncoveni, sat în care s-a născut Matei Basarab (1632-1654) şi Constantin Brâncoveanu (1688-1714).

Încă din secolul al XVI-lea boierii Brâncoveni au ridicat aici o curte şi o mănăstire, totul fiind transformat de Matei Basarab într-o reşedinţă strălucitoare din care în zilele noastre nu s-a mai păstrat decît Biserica Sfîntul Nicolae şi o porţiune din zidul de alături.

Primele menţiuni documentare apar însă mai tîrziu, şi anume în 1582-1583 în timpul lui Mihnea Turcitul (1577-1583; 1585-1591) cînd domnitorul întăreşte nişte danii anterioare.

Lucrările executate în timpul domniei lui Matei Basarabul sînt de o amploare deosebită, fiind încheiate în 1640.

În 1699, Constantin Brâncoveanu iniţiază alte înfrumuseţări refăcînd în întregime biserica. Acest lucru s-a datorat faptului că aici erau înmormîntaţi bunicul său, Preda Vornicul, şi părinţii domnitorului Papa Brâncoveanu şi Stanca din familia Cantacuzino. În timpul acestei adevărate reconstrucţii a fost ridicată şi bolniţa.

După moartea lui Constantin Brâncoveanu mănăstirea începe să se ruineze. Între 1721-1727 este ocupată de trupele austriece, iar în 1838 suferă stricăciunile datorate unui cutremur puternic. Aşezămîntul monahal se desfiinţează în 1783 şi, din 1855, incinta este transformată în azil de bătrîni.

Biserica mare a mănăstirii este construită în tradiţionalul plan treflat, cu pridvor deschis pe latura dinspre apus.

Dintre cele două turle dărîmate a fost refăcută numai cea a pronaosului.

Bolniţa mănăstirii restaurată în 1958-59 păstrează încă pictura de pe vremea lui Constantin Brâncoveanu.

Din timpul lui Matei Basarab s-a păstrat parterul turnului clopotniţă, pivniţele boltite ale vechii stăreţii şi zidul de apărare.

În ciuda vitregiilor timpului, mănăstirea Brâncoveni rămîne o dovadă a măiestriei meşterilor autohtoni de acum cîteva veacuri.

IRINA STOICA

Cum s-a născut SCALA din Milano?

...Din cenuşa fostului Teatru Regal din Milano, distrus de un incendiu chiar în postul Paştelui din anul 1776. Atît de mare a fost durerea milanezilor, încît în numai doi ani a fost construit cel ce avea să devină cel mai faimos aşezămînt liric din lume, individualizat printr-un singur cuvînt: Scala (de la numele posesiunilor clericale pe care a fost durat, Santa Maria alla Scala). Ţinînd cont de contribuţia protipendadei milaneze, arhitectul Giuseppe Piermarini a conceput edificiul conform unui sistem de loje - 200 - repartizate pe cinci nivele şi parter, cu 10-12 persoane „abonate" pe viaţă în fiecare din ele. Celor aproximativ 2000 de locuri de lux li se adaugă 900 de fotolii la parter, plus 600 de locuri în picioare. Practic, aici încape 3% din populaţia Milanului.

Ataşamentul italienilor pentru Scala are o nuanţă patriotică pregnantă, ce poate fi rezumată în două cuvinte: Viva VERDI! La mijlocul secolului trecut, Lombardia aparţinea austriecilor, iar numele fabulosului maestru însemna: **Vittorio Emanuel Re D'Italia,** adică regele în care se puneau speranţele unificării ţării, la anul 1859.

Dacă *prima sera* absolută a însemnat (la 3 august 1778) Salieri, *prima sera* a devenit cu timpul Mozart (Flautul Fermecat), la fiecare 7 decembrie (Sf.Ambrozie, patronul Milanului). Pe vremuri, un spectacol dura 8,5 ore (operă, balet, poezie) vara şi 7,5 iarna. În timpul lui Napoleon, aici se juca ruletă (ziua) şi doamnele savurau şerbet, bîrfind amantele soţilor şi trăgînd cu ochiul la buclele lui Byron. Uneori sosea însuşi Papa, purtînd bonetă frigiană în locul tiarei, pentru a nu-l supăra pe nervosul Buonaparte... Evident, astăzi e altă lume, alte obiceiuri. N-aveţi un bilet în plus?

PAUL IOAN

SALVAT DE SOȚIE

François Mouscrou aproape își terminase rondul de noapte prin cartierul Montparnasse și, pe măsură ce se crăpa de ziuă, se gîndea cu plăcere la cafeaua cu lapte și chifla caldă ce-l așteptau acasă. Se opri în dreptul unui felinar și se uită la ceasul de la mînă care-i arăta ora 4. Deodată zări un tînăr într-o mașină, ce i se păru suspect și o porni în direcția lui. Bărbatul stătea liniștit pe scaunul din față, parcă așteptînd pe cineva.

„Ce faci aici, tinere?", întreabă polițistul. Tînărul zîmbi. Era blond și voinic. Omul legii observă că firele aparatului de radio, de la bordul autoturismului, erau desfăcute și își dădu seama că avea în față un hoț de bunuri din mașini.

„Coboară!", îi ordonă el. Și tînărul se supuse. Părea un tip rațional. Dar chiar în clipa în care puse piciorul pe caldarîm se azvîrli cu toată forța asupra lui François. Sub lovitura primită pe neașteptate, polițistul căzu, iar individul peste el. Ferindu-se de pumnii care începuseră să curgă, polițistul încearcă să-și scoată arma. Abia îl apucă, dar îi și căzu din mînă. Acum, lupta disperată dintre cei doi avea drept țintă pistolul. Pînă la urmă hoțul apucă arma și o îndreptă spre pieptul polițistului. Cei doi se privirâ în ochi. François văzu în cei ai infractorului o ură de moarte.

„Nu face și alte prostii", zise polițistul cu gîndul la cei trei copii și soția ce-l așteptau acasă. Hoțul parcă nici nu-l auzi și apăsă pe trăgaci. Chiar în clipa aceea François îl izbi cu piciorul în stomac.

Peste o oră, polițistul îi povestea comisarului de serviciu: „în fiecare seară, cînd plecam în rondul de noapte, soția mă implora să las acasă gloanțele pistolului. Aseară a fost mai insistentă ca oricînd și m-am conformat".

Mulțumită soției, François Mouscrou și-a putut consuma în liniște și nevătămat cafeaua cu lapte și chifla, alături de cei dragi. (A.D.)

■ Orice pădure are uscături

CRIMINALUL PURTA SUTANĂ...

...Chiar dacă aceasta nu era tot timpul vizibilă, George Crossley este, mai bine zis a fost un cunoscut „teleevanghelist", un predicator care în fulminante emisiuni de televiziune îndemna oamenii să respecte neabătut cele zece porunci! Și iată că preotul din Sanford, Florida, cade el însuși în păcat și devine amantul unei coriste din grupul care era mereu prezent împreună cu el în emisiunile de radio sau televiziune. Și asta nu a fost tot! Nu doar că George Crossley era căsătorit, dar și amanta sa era căsătorită și nu cu oricine, ci cu un alt preot, coleg cu el, George Waldo.

La cei 56 de ani ai săi, Crossley ajunsese extrem de cunoscut, respectat și ascultat pentru predicile sale în care amesteca elemente de politică de dreapta cu fundamentalism religios. Un conservator, căsătorit de 30 de ani, el a trebuit dintr-o dată să facă față unei campanii dezlănțuite de demascare din partea lui Waldo, care aflase de legătura cu soția sa. Acesta a mers pînă la a interveni „live" într-o emisiune interactivă realizată de Crossley, întrebîndu-l pe invitatul acestuia cum se poate lupta împotriva SIDA, mai ales avînd în vedere că gazda sa... se culca cu propria sa soție. Mai mult, el a început să intervină pe lîngă firmele care asigurau publicitate la emisiunile lui Crossley, invitîndu-i să rezilieze contractele.

Apoi, totul s-a derulat... ca-n filme! Crossley ia legătura cu unul din adepții săi, William Klinger, căruia îi spune că Waldo „i-a făcut viața un iad" și îl angajează să-l ucidă! Klinger spune da, dar se duce imediat la autorități. Cu concursul poliției și al prim-procurorului districtual, el îl va demasca pe Crossley, înregistrînd convorbirea și fotografiindu-l pe acesta în timp ce-i înmîna un revolver de 9 mm, în valoare de 650 de dolari. Deși avocatul lui Crossley a pretins la judecată că acesta ar fi fost „atras într-o cursă", cuvintele sale pe bandă sînt clare: „să-l împuști după urechea dreaptă; e un loc foarte bun să-i înfigi un glonte!". Crossley a fost găsit vinovat de „solicitarea unei crime" și a fost condamnat în decembrie 1997. După proces, una din membrele juriului, Frances Olson, spunea: „După cum se vede, nu poți lua un om și să-l pui pe un piedestal...". *(M. Dorobanțu)*

■ Norocul plutea pe ape

ONOAREA OMULUI SĂRAC

Două vești catastrofale zdruncinaseră psihicul lui Thomas Reginald, din New York, și ambele se prăbușiseră asupra lui în aceeași zi de 15 mai 1998. Nevasta plecase de acasă cu fiica lor de numai doi ani și, pe de altă parte, fusese concediat... Privirile lui deznădăjduite s-au oprit, în acea după-amiază, pe apele ce scaldă portul și ideea sinuciderii a devenit tot mai apăsătoare. Zis și făcut. A luat o barcă de la un club nautic și a ieșit în larg. Dar, din senin, o traistă se apropie plutind și Thomas o culege curios...

Pachetul conținea hîrtii de valoare și actele de identificare ale unui newyorkez pe nume Mark Lindberg. Gîndindu-se cum ar putea profita de pe urma celor găsite, Thomas se duce chiar în acea seară la adresa celui ce pierduse documentele. Era de fapt o reședință de lux și eroul nostru fu întîmpinat de un majordom cu livrea impecabilă. În cîteva minute, soția lui Lindberg, puțin tulburată de această vizită, îi completează lui Thomas un cec de 100000 de dolari și i-l oferă cu o condiție: să uite această tărășenie. Fără să ezite, Tom înșfacă averea și p-aci ți-e drumul.

Peste cîteva zile, proaspăt îmbogățitul erou află din ziare că a avut loc înmormîntarea numitului Mark Lindberg, decedat în urma unui atac de cord. Thomas cade pe gînduri cum nu mai căzuse el vreodată și i se pare că pe undeva, ceva e cusut cu ață albă. Se prezintă iar la reședința Linbderg și pune întrebări care încep s-o incomodeze pe văduvă. La un moment dat aceasta mai face o dată pe generoasa și-i propune un fel de pensie de 2000 de dolari pe lună, timp de cinci ani, cu condiția tăcerii. Thomas acceptă, dar acum e sigur că intuiția nu-i joacă feste. Dama joacă o carte mare. Care? După două zile de frămîntări, el se duce la poliție și dă o declarație completă despre cele petrecute. Încep cercetările și-n mai puțin de două săptămîni adevărul iese la suprafață: Mark Lindberg se sinucisese chiar în acea zi cînd gîndurile negre îl năpădiseră și pe Thomas. Clauza achitării poliței de asigurare era orice fel de deces în afară de suicid. Soția defunctului Lindberg împreună cu complicii ei făcuseră rost de un cadavru și, cu ajutorul legistului, montase o înmormîntare pe cinste...

Redevenit sărac și fără nici un orizont, Thomas Reginald a primit, totuși, o recompensă substanțială de la respectiva societate de asigurări. Acum are licența de detectiv particular și propria firmă. *(P. Ioan)*

■ Egalitate să fie, dar să o știm și noi

Numai femeie să nu fii...

Cine s-ar fi așteptat ca frumoasa Ginger Delaney să renunțe la faima sa de model și la o carieră care se anunța extrem de „fierbinte"? Și totuși această fiică a unui predicator american a hotărît să o facă, pentru că fotografii îi impuneau să... lucreze duminica, ceea ce era inacceptabil conform standardelor sale religioase. Așa că

Ginger lucrează acum într-o... fabrică de automobile.

O simplă poveste? Așa s-ar părea, dacă viitorul la serviciu al frumoasei și ambițioasei Ginger nu ar ridica o problemă care preocupă din ce în ce mai mult o anumită categorie de femei din SUA: așa numitul „sindrom al femeii macho" - echivalentul bărbatului cuceritor invincibil și necruțător.

Confrom Dr. Elayne Kahn, psiholog de faimă mondială, „asemenea femei au o personalitate extrem de agresivă, ceea ce le face ca în final să rămînă singure". De ce? Pentru că, este de părere Dna Dr.Kahn, convinse fiind că sînt inferioare bărbaților pur și simplu pentru că... sînt femei, ele încearcă să compenseze acest „neajuns" jucînd rolul „rezervat" superiorilor și lăsînd să se creadă că nu au nevoie de nimeni. Ceea ce în nici un caz nu îi atrage pe bărbați.

Și astfel la 30-40 de ani, ele se trezesc singure și nefericite. Au succes, sînt celebre și cunoscute de toată lumea, dar cînd se uită la tot ce a fost viața lor, nu văd decît un gol enorm, iar victoria lor este una tristă.

Obigată să renunțe la visul vieții ei, să-și înceapă o carieră care pare atît de nepotrivită pentru ea, ce se va întîmpla cu Ginger? O va izola frumusețea și ambiția ei într-o lume nepregătită să-i accepte altă carieră decît cea „ușoară" de model? În orice caz, încă o femeie frumoasă se îndreaptă, încercînd poate să nu fie văzută de prea mulți, spre cabinetul în care un psiholog acordă consultații... *(M. Dorobanțu)*

■ Un exemplu de voință

„SINGUR, FORȚA DE A TRĂI"

Cu mulți ani în urmă numele italianului Ambrogio Fogar era cunoscut în întreaga lume ca un explorator deosebit. Ani în șir el a fost prezent la startul unor expediții foarte variate printre care pot fi enumerate cîteva ascensiuni pe Hymalaia, călătorii de o mare dificultate pe ambarcațiuni care l-au purtat de-a lungul și de-a latul oceanelor, participant neobosit la mari raliuri automobilistice și alte acțiuni care, laolaltă, demonstrau o voință și curaj ieșite din comun.

Acum șase ani activitatea marelui explorator a luat sfîrșit în mod tragic. Participînd la raliul Paris-Moscova-Beijing, Ambrogio Fogar a suferit un teribil accident în urma căruia a paralizat. A revenit în Italia și înconjurat de membrii familiei și de numeroși prieteni, obligat în aceste condiții să supraviețuiască în stare de imobilitate, el, cel care a străbătut înălțimile munților, s-a luptat cu deșerturile și valurile oceanelor. Nu și-a pierdut totuși optimismul și dorința de a supraviețui teribilului șoc pe care soarta i-a hărăzit-o. Ba mai mult. Dorind să facă cunoscut aspecte din viața lui atît de zbuciumată, Fogar a găsit puterea de a așterne pe hîrtie aventurile sale, lupta sa pentru supraviețuire prin publicarea unei cărți cu caracter autobiografic intitulat - *„Singur, forța de a trăi"* care s-a bucurat de un bine meritat succes.

De curînd, un foarte bun amic al său, Luigi Hermann, un pasionat al călătoriilor pe mare, i-a propus să-i devină tovarăș de drum pe iahtul său „Meresea" în unele din prelungile sale călătorii chiar în starea de imobilitate în care se află. Ambrogio Fogar a acceptat cu entuziasm propunerea care îi dădea posibilitatea de a se afla, ca și în trecut, în bătaia vîntului și a valurilor... *(Gh. R.)*

Săptămîna 18 - 24 ianuarie

tvr1

LUNI 12.05 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.00 Tenis 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Teatrul Național TV prezintă: „Livada de vișini" de A.P. Cehov 0.15 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Tenis 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Germinal" (Franța, 1993) 0.05 Autografe muzicale.

LAUREN BACALL
TVR 1,
sîmbătă, ora 22.40

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Tenis 15.35 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 22.00 În compania vedetelor 23.15 Memoria exilului românesc.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Tenis 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Convietuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Infidelități" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Tom Jones" 22.10 Cu ochii'n 4 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convietuiri 14.10 Tenis 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Lumini în întuneric" (SUA, 1993) 24.00 Cinematograful de noapte: „Luptătorul" (SUA, 1988).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Iași! 9.05 Disney 11.00 Film: „Puii de om" (SUA, 1995) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Video-Magazin 17.45 Serial: „Echipa de intervenție" 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Prada" (ep.1) 22.40 Filmele secolului - Colecția Warner: „Key Largo" (SUA, 1948). Cu: Humphrey Bogart, Lauren Bacall 0.20 Tenis.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... Cluj-Napoca! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Disney 11.00 Viața satului 14.30 Video-magazin 18.45 Serial de călătorii 19.35 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Mă lasă nevasta!" (Franța, 1996) 22.35 Telesport 22.45 Serial: „D-na King, agent secret" 23.35 Pop show nocturn 0.15 Tenis.

tvr2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convietuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 21.10 Credo 22.10 Film: „Lady Chatterley" (SUA, 1992) 23.50 Tenis: Australian Open.

MARȚI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Țara colindelor 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „ Mistere și minuni" 22.00 Tenis 23.00 Pelerinaje.

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '99 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „ Mistere și minuni" 21.10 Pentru Dv., doamnă! 22.10 Film: „Infinitul" (SUA, 1996) 23.45 Tenis.

KIM BASINGER
PRO TV,
luni, ora 20.30

JOI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Față-n față cu autorul 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 22.00 Cinematograful de artă: „Secretul lui Selkie" (SUA, 1995) 23.30 Tenis.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Lumină din lumină (r) 13.45 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive românești 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 22.10 Tenis 23.10 Serial: „Elizabeth R." 24.00 Convietuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Cronica africană 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.30 TVR Cluj-Napoca 14.00 Serial: „Foley Square - o adresă cu surprize" (ultimul ep.) 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiții 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Național TV prezintă: „Menajeria de sticlă" de Tennessee Williams 22.35 Ateneu 22.55 Tenis.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Cronica africană 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Iași 14.00 Charlie Chaplin (SUA) 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 21.00 Sportmania 0.15 Seară de balet.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Fetele din Vestul sălbatic I" (SUA, 1995). Cu: Melanie Griffith 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.30 Riști și cîștigi 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Întîlnire cu surprize" (SUA, 1987). Cu: Bruce Willis, Kim Basinger 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audiența națională 0.50 Serial: „Dosarele X" 1.35 Serial: „La limita imposibilului".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Fetele din Vestul sălbatic II" 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgență" 21.30 Serial: „Lois și Clark" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Arca lui Noe" (ep.1) 11.30 Serial: „Norocosul" 12.15 Serial: „Totul e trecător" 12.45 Film: „Nu fără fiica mea" (SUA, 1991) 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Contra cronometru" (SUA, 1996) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.35 Film: „Extraterestrul" (SUA, 1984). Cu: Jeff Bridges 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Players" (ep.1) 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Pauly" (ultimul ep.) 13.00 Film: „Căutarea" (SUA, 1995) 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Urmărire generală 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Invazia" (SUA, 1993) 23.35 Serial: „Poltergeist - Moștenirea" 0.35 Serial: „American Gothic" 1.30 Serial: „La limita imposibilului" 2.15 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" (ep.1) 11.00 ProMotor 12.00 Serial: „Accapulco Heat" 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Bun de gură" 14.00 Alo, Generația PRO 16.15 Lumea filmului 17.30 Serial: „Knight Rider, Supercomando" 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiștii" 21.00 Serial: „Academia de poliție" 22.00 Film: „Gallipoli" (Australia, 1981). Cu: Mel Gibson 0.00 Serial erotic: „Femei de culoare I" 0.30 Serial: „La limita imposibilului" 1.15 Serial: „Crimă cu premeditare".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Documentar: „Marile destine ale secolului XX" 13.05 Serial: „Soțul și soția" 13.35 Serial: „Bun de gură" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Film: „Al șaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Munții Lunii" (SUA, 1990) 23.45 Film: „Un detectiv cu greutate: Diamantele" 1.15 Serial erotic: „Femei de culoare" 1.45 Serial: „La limita imposibilului" 2.30 Serial: „N.Y.P.D. Blue – viață de polițist".

acasa

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Hat-trick 23.30 Film: „Promisiunea unui fiu" (SUA, 1990) 1.20 Serial: „De partea legii".

NATHALIE WOOD
ACASĂ,
vineri, ora 22.30

MARȚI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Un domn adevărat" (Franța, 1963). Cu: Louis De Funès, Mireille Darc 0.15 Serial: „De partea legii".

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Visul regilor" (SUA, 1969). Cu: Anthony Quinn 0.30 Serial: „De partea legii".

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Frînghia" (Anglia, 1948) 0.00 Serial: „De partea legii".

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Miraj" (SUA, 1965). Cu: Nathalie Wood, Robert Redford 0.45 Serial: „De partea legii".

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Orfeu olimpianul" (SUA, 1990) 2.40 Serial: „De partea legii".

DUMINICĂ 12.30 Sport la minut 13.00 Hochei profesionist 14.30 Tenisul după Năstase 15.30 Fotbal: Il Calcio 17.25 NBA Action 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Uciderea lui Mary Phagan" (SUA, 1987, partea I). Cu: Jack Lemmon 0.15 Serial: „De partea legii".

antena

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.20 Film: „Dixie își schimbă obiceiul" (SUA, 1995) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foișorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof 1.10 Serial: „Ultimele cinci minute".

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.25 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Moștenitoarea" (SUA, 1975). Warren Beatty, Jack Nicholson 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „Ultimele cinci minute".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.20 Film: „Stăpînul" (Italia, 1996). Cu: Raoul Bova 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Masca morții" (SUA, 1995). Cu: Lorenzo Lamas 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci 1.10 Serial: „ Ultimele cinci minute".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Printre rînduri 0.35 Film: „Fata misterioasă" (Canada, 1994).

WARREN BEATTY
ANTENA 1,
marți, ora 21.00

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.30 Serial: „Hombres" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Legea lui Burke" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatița 4" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 20.50 Film: „Viziuni de coșmar" (SUA) 22.30 Serial: „Inspirația Carolinei" 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Spetters" (Olanda, 1980).

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Hombres" (r) 9.00 Serial: „Animal Show" 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 12.00 100 grade Celsius 14.00 Roata de rezervă 15.00 Film: „Pe viață și pe moarte" (SUA, 1988) 16.30 Serial: „Burlacul" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „Răpirea" (SUA, 1996) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Povestea lui O" (Franța).

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit și credință 9.00 Teo și Mircea Șou 12.20 Film: „Norman se înrolează" (Marea Britanie, 1958) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.40 Serial: „Damon" 20.00 Film: „Robin și Marian" (SUA, 1974). Cu: Sean Connery, Audrey Hepburn 21.45 TeleEurobingo Show 22.50 Film: „Drumul spre Corint" (Franța) 0.30 Film: „O chestiune de onoare" (SUA, 1988).

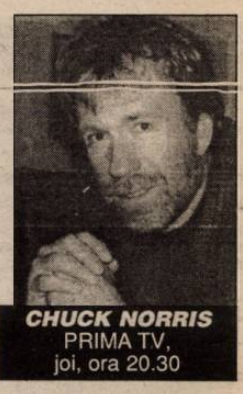

CHUCK NORRIS
PRIMA TV,
joi, ora 20.30

prima

LUNI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediție.

MIERCURI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „CI5: Profesioniștii" 23.00 Ultima ediție.

JOI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Eroul din Los Angeles" (SUA, 1988). Cu: Chuck Norris 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 22.30 Film: „Spiritele" (SUA, 1993) 0.00 Confesiuni erotice 1.00 Film: „Dispărută în noapte 2".

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Sister, Sister" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.30 Sport magazin 15.00 Serial: „Detectivi de elită" 16.00 Serial: „Pămîntul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Crocodile Dundee 2" (Australia/SUA, 1988) 22.00 Real TV 23.00 Fotbal Premier League.

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Sister, Sister" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 16.00 Film: „Cealaltă femeie" (SUA, 1995) 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Două inimi" (SUA, 1988) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Fotbal Premier League.

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Kung Fu II".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 19.20 Serial: „Misiune imposibilă" 22.50 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Pacific Drive".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 19.20 Serial: „Misiune imposibilă" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Misiune imposibilă" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 23.00 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Pacific Drive".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Dosarele Rockford" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 22.30 Serial: „Secția de poliție" 0.25 Serial: „Derrick".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.05 Asalt MB 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 17.15 As show 18.20 Serial: „Lou Grant" 19.20 Serial: „Dinastia" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Final Conflict" (SUA, 1981) 0.25 Serial: „Pointman".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.55 Serial: „Thunder Birds" 14.50 Drumuri printre amintiri 16.10 Film: „Bătălia pentru Filipine" (SUA, 1961) 18.30 Serial: „Lou Grant" 19.25 Serial: „Dinastia" 21.45 Film: „Evadarea de la Alcatraz" (SUA, 1979). Cu: Clint Eastwood 0.25 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Sharon Stone în oglindă cu Jeanne Moreau

Deşi pe scara timpului Jeanne Moreau şi Sharon Stone se află la o distanţă de trei decenii, între cele două actriţe există o prietenie mai rar întîlnită în lumea vedetelor. Pentru Jeanne Moreau, ajunsă la frumoasa vîrstă de 70 de ani, Sharon Stone întruchipează într-o bună măsură propria-i ipostază la 40 de ani, cînd, beneficiind de o gîndire matură, ştia în sfîrşit cine este şi ce pretinde de la viaţă. Pentru Sharon Stone, care a depăşit perioada teribilismelor, a experienţelor provocatoare, Jeanne Moreau reprezintă desăvîrşitul echilibru interior, înţelepciunea, împăcarea cu sine, veşnica tinereţe a spiritului, calităţi spre care ea însăşi tinde, mai ales după ce a trecut pragul vîrstelor explozive. Ca şi cum împreună ar alcătui o singură persoană, fiecare îşi poate sonda sufletul şi personalitatea fără nici o rezervă şi, mai ales, poate să se destăinuie celeilalte ca şi cum dialogul s-ar purta cu propria-i imagine reflectată într-o oglindă, la adăpostul deplinei intimităţi. Mărturisirile lor sînt o dovadă pentru cît de mult se aseamănă.

Sharon Stone

● Recunosc, sînt un monstru. Dar, mai recunosc, acest lucru a început să mă obosească un pic.

● Iniţial, eu n-am fost ambiţioasă în carieră. Eram chiar umilă, acceptam tot ce mi se oferea şi mă mulţumeam să cîştig atît cît să-mi permită să plătesc chiria şi o întreţinere minimă. Apoi, la 32 de ani, am avut acel teribil accident de maşină. Am rămas încorsetată într-un scaun cu rotile timp de nouă luni. Făceam cinci ore de reeducare pe zi pentru a-mi recăpăta posibilitatea de a merge. Nu aveam o casă a mea, nu aveam mobilă, nu aveam prieteni. Mi-am dat seama cît sînt de neînsemnată, cum îmi irosisem ani buni de tinereţe acceptînd roluri stupide, neînsemnate, doar de frica şomajului. Mi-am dat seama că dacă vreau să depăşesc această etapă trebuie să fac eu însămi primii paşi, la propriu şi la figurat, să-mi demonstrez că sînt capabilă de mult mai mult. M-am hotărît să fac orice pentru a ajunge acolo unde mi-am propus.

● Înainte de accident, eram de o aroganţă fără limite. Singurul lucru care mă interesa era sexul. Puterea mea era propria-mi sexualitate. Mă foloseam de ea ca de o armă pentru a obţine ceea ce doream. Nimic mai uşor decît să domini pe cineva sexual. Între timp, sexualitatea mea a evoluat mult.

● Deşi sînt sută la sută o persoană heterosexuală şi nu am nici o dorinţă de a face amor cu o femeie, mărturisesc că mi se întîmplă uneori să fiu extrem de tulburată chiar în plan senzual, de o femeie. În privinţa sexului opus, bărbaţii la care te aştepţi cel mai puţin pot fi adesea cei mai minunaţi amanţi. Pot fi atrasă de un bărbat cu aspect destul de primitiv, ca şi de unul foarte frumos fizic şi... prost ca noaptea. Pot să ajung cu un bărbat în pat, o singură dată, doar pentru a gusta clipa sau ca o simplă experienţă. La acest capitol sînt foarte curioasă.

● Ca actriţă, mi se întîmplă să fiu atît de îndrăgostită de personajul pe care îl interpretez, încît, atunci cînd ajung la final şi trebuie să îl părăsesc, am un profund sentiment de frustrare, de durere, ca după un drog la care trebuie să renunţi. Atunci, pînă şi oamenii din jur devin greu de suportat, de parcă în interiorul meu a murit cineva. Este o situaţie periculoasă, dacă nu faci tot posibilul să te redresezi cît mai repede.

● Celebritatea nu înseamnă doar limuzine şi ochelari negri. Ceea ce se uită adesea este că atunci cînd eşti celebru şi te plîngi o faci public. Un pas greşit şi imediat ajungi pe CNN.

Mărturisirile pe care cele două prietene şi le-au făcut una alteia sînt de dată recentă, deci aparţin unei Sharon Stone cu statut de femeie căsătorită, care îşi doreşte să fie şi mamă, şi unei Jeanne Moreau care, în octombrie anul trecut, a împlinit 70 de ani.

Jeanne Moreau

● Cînd eram tînără şi eu eram un monstru, acum însă nu. De fapt, să spunem că eram un monstru în relaţiile mele amoroase, pentru că întotdeauna în viaţa mea pasiunea a lăsat în urmă interesele.

● În ce mă priveşte, marele meu defect a fost legat de permanenta lipsă de ambiţie. Succesul carierei mele nu-l pun pe seama ambiţiei personale, ci mai ales pe conjunctură. Recunosc, eu n-a trebuit să mă bat prea mult; regizorii au fost cei care m-au căutat şi mi-au oferit roluri importante, dar bineînţeles, atunci erau alte vremuri. Singurul meu truc a fost... teatrul. Acolo puteai mai uşor să te afirmi. În rest, cinematograful în acea perioadă era un excelent mijloc de a scăpa de realitatea impusă de lumea adulţilor şi de ororile războiului.

● Eram foarte tînără cînd am debutat ca actriţă, nu eram foarte sigură dacă vreau să mă mărit, nici să rămîn însărcinată. Detestam ideea de a fi soţie şi mamă. Dar lucrurile astea mi s-au întîmplat foarte repede. Le-am considerat ca „un accident", am acceptat situaţia şi m-am împăcat cu ea. Apoi am fost încîntată, ba chiar am învăţat să-mi fac loc folosindu-mă de pîntecul meu bombat. Cînd am născut, mi-am dat seama că nu am absolut deloc instinct matern. Am crezut că sînt prea tînără, dar, de fapt, niciodată n-am fost o mamă adevărată pentru fiul meu.

● Întotdeauna m-am simţit atrasă de bărbaţi mai tineri decît mine. În general se spune că, de fapt, energia lor atrage, deşi, de multe ori, dispui, chiar mai în vîrstă fiind, de o mult mai mare energie decît a unui bărbat tînăr. Am fost de multe ori îndrăgostită, dar n-aş putea spune că, în viaţă, există o iubire mai mare decît alta. Fiecare dintre iubirile mele a fost diferită. Doar că există tendinţa să confundăm iubirea cu pasiunea. Tatăl fiului meu Jerome a fost o mare pasiune în viaţa mea. Louis Malle, de asemenea. Iubirea, în schimb, capătă culori diferite în funcţie de momentele vieţii. Iar o iubire o ucide pe cealaltă. Din acest punct de vedere, viaţa e un mare profesor.

● Eu nu trăiesc la fel de violent experienţa unui rol, deşi, cînd ieşi dintr-un rol foarte drag, e adevărat, simţi cum se rupe o bucăţică din tine. Dar mi se pare normal - deşi unii nu sînt de aceeaşi părere - de vreme ce, ca actor, îţi pui carnea, sufletul, gîndurile, inima, într-un personaj născut din imaginaţie.

● Celebritatea, ca şi iubirea, te face frumos, te îmbată. Dar trebuie să rezişti, apoi, cel mai important, să ştii să te retragi la timp: cînd simţi că energia începe să te părăsească. Atunci, te întorci spre profunzimea sinelui, unde găseşti resurse pentru a-ţi duce viaţa mai departe.

Cele două actriţe s-au întîlnit în urmă cu patru ani, la Festivalul de la Cannes. S-au plăcut de la prima vedere şi au simţit că o punte invizibilă le deschide calea către o prietenie bazată pe o sinceritate incredibilă. De la bun început, Jeanne Moreau i-a mărturisit lui Sharon Stone: „Evident, te-am remarcat în Basic Instinct, dar la vremea respectivă nu mi-am zis: Vai, mor să o cunosc! Destinul a aranjat totuşi lucrurile în aşa fel încît să ne întîlnim. În rest, eu cred în aşa-numitul coup-de-foudre atît în iubire, cît şi în prietenie".

Pagină realizată de AURORA POPESCU

HOROSCOP

18.01 - 24.01

BERBEC (21.03 - 20.04): În primele zile ale acestui interval suferiți de o ușoară indispoziție, provocată - probabil - de o veste financiară nu prea favorabilă. Însă, treptat, lucrurile se vor îndrepta și spre finele săptămînii veți primi știri mai îmbucurătoare despre bani. Pe de altă parte, în mediul profesional se pot ivi tensiuni și polemici extrem de dure.

TAUR (21.04 - 21.05): Vă simțiți singur, fără nici un suflet apropiat căruia să-i mărturisiți ce vă apasă. Din păcate, în această perioadă curba psihicului scade pînă sub normal, semn că aveți neapărată nevoie de o injecție de optimism, iar acesta nu poate proveni decît din mediul familial. La rîndul ei, curba financiară scade pînă miercuri, apoi crește și are un maxim vineri.

GEMENI (22.05 - 21.06): Realitatea aspră de la serviciu vă va determina să renunțați la orgolii și să vă supuneți șefilor pînă la ultima silabă. Se anunță vremuri grele în zona profesionalului și trebuie să fiți foarte atent la fiecare pas. Curba financiară stagnează la o cotă mulțumitoare, dar atenție!, are tendința să scadă. Mici probleme cu sănătatea vineri și simbătă.

RAC (22.06 - 22.07): Se pare că va fi o săptămînă senină, fără evenimente tulburi și fără „ninsori" cu gînduri negre. Luni sau marți primiți bani - o sumă medie, dar cît de bine venită! -, iar miercuri sau joi o veste excelentă de departe, care vă va confirma așteptările din ultima perioadă. Nu căzeți în capcana unor provocări, cineva din anturaj vă intersectează interesele.

LEU (23.07 - 22.08): Scadența unor datorii (financiare și/sau morale) vă stresează, întrucît nu sînteți pregătit să le faceți față. Va trebui, iarăși, să apelați la cei mai apropiați amici pentru a scăpa cu obrazul curat. Din fericire, veți depăși cu bine toate obstacolele. După aspectul pe care-l face Venus cu Soarele, pot interveni disensiuni sentimentale în cuplu.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Atenție la proverbialul ghinion de marți. Se pare că tradiția acestui tip de nesansă localizat în ziua lui Marte se reînnoadă. Luați-vă toate precauțiile imaginabile, deși daca e să se întîmple, se întîmpla sigur. Curba financiară nu vrea deloc să urce spre piscuri, dar nici nu scade îngrijorător. Mai promițator va arăta săptămîna viitoare.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Umorul și buna dispoziție par să fie etichetele acestei perioade, caracterizată prin ascensiunea lentă dar sigură a tuturor curbelor astrale principale. Marți sau miercuri veți primi bani (fără să fie vreo surpriză prea mare), iar viața în cuplu decurge fără hîrtoape sau șchiopătări. Din mediul profesional vă parvine o veste de viitor foarte bună.

SCORPION (23.10 - 21.11): După două zile de infern (luni și marți), în care va trebui să vă întrebuințați la maximum înțelepciunea și tactul, vor urma zile liniștite și productive. Poate știrea unei promovări sau a primirii unei sume frumușele vă va însenina. Însă în mod sigur, o veste excelentă din mediul familial vă va propulsa spre al noulea cer, sau chiar mai sus.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Cele mai remarcabile fapte ale perioadei vor fi, probabil, disensiunile din sfera profesionalului și primirea unor bani nesperați (joi, vineri). Sub dominația Lunii, temperamentul vă poate juca feste, replicile dv. vor fi mai tăioase decît de obicei și parcă stați pe un vulcan ce stă să erupă. Atenție, nu transferați acasă porția de nervi de la serviciu!

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Instabilitate psihică, un dor de ducă greu de stăpînit. Iată care ar fi etichetele săptămînii, puse pe seama unui aspect nefavorabil al Soarelui cu Marte. În afară de curba financiară, toate celelalte au oscilații alarmante, dătătoare de lungi dureri de cap. Din fericire, la finele intervalului primiți o veste foarte bună din sfera afectiv-sentimentală.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Dacă în primele zile sînteți ursuz și fără nici un elan sufletesc (poate din cauza unui weekend ratat), în zilele următoare se va produce o transformare radicală. Optimismul vă umple iarăși spiritul, ispirația și creativitatea vor deveni aliatele dv. de nădejde. Spre sfîrșitul perioadei e posibil să primiți bani, o sumă deloc de neglijat.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Probabil din cauza alternanței senin-plumburiu, sînteți irascibil și nu puteți întreprinde nimic concret și util. Din fericire, curba financiară are un maxim miercuri sau joi. Asta înseamnă că veți primi bani sau o veste bună și sigură despre ei. În relațiile cu un Vărsător sau Capricorn veți fi nevoit să faceți un compromis, dar ulterior nu veți regreta.

Grădina

micul nostru Paradis

E YUCA

Este o plantă decorativă, folosită destul de des în spațiile publice „de lux" (hoteluri, birouri ultra-elegante, bănci etc.). Dar Yuca e potrivită și în interiorul unui apartament obișnuit, deși de mare efect este într-o încăpere mobilată modern. Prin statura sa îndrăzneață, dar simplă, aduce cu o statuie, așa că e de preferat să i se găsească un loc în fața geamului, fără alte plante în jur. De obicei, această „statuie" vie are un trunchi, viguros, din care pornesc două-trei brațe, terminate cu frunze lungi, tari, cu margini tăioase ca lama de cuțit.

În perioada de creștere, planta se udă abundent, dar nu exagerat, iar din primăvară pînă în toamnă i se administrează soluție cu îngrășămînt, la interval de două săptămîni. Primăvara, Yuca se replantează (mai ales dacă rădăcinile au crescut mult) în pămînt moale de turbă. Pentru ca planta să aibă stabilitate, se folosesc ghivece groase de lut, deci mai grele. Periodic, frunzele se spală de praf, cele uscate se îndepărtează, și chiar frunzele verzi și sănătoase de la baza brațelor pot fi îndepărtate, dacă dorim să modificăm aspectul „statuii". *(A. Popescu)*

Tile

- *Unele materiale din care sînt confecționate obiectele din gospodărie nu suportă tratamente dure cu materiale abrazive. Uneori acestea sînt însă necesare pentru întreținerea articolelor casnice, așa încît, este util să învățăm cum se obțin.*
- Pulberea fină de nisip. *Se mojarează nisipul, se cerne printr-o sită deasă. Ceea ce rămîne în sită se repune în mojar și se repetă operația.*
- Pulberea fină de piatră ponce. *Se rade mărunt o bucată de piatră ponce pe răzătoare apoi se cerne prin sită deasă.*
- Pulberea de cretă albă. *Se obține fie prin răzătoarea pentru fulgi mărunți, fie mojarînd bucățele de cretă care se cern.*
- Pulberea fină de sticlă. *Se obține mojarînd cioburi de sticlă subțire. Pentru ca cioburile să nu sară din mojar se acoperă cu o cîrpă umezită și bine stoarsă în timp ce se face mojararea. Se cerne apoi prin sită.*
- *Toate aceste pulberi pot fi obținute și într-o rîșniță electrică.*
- Soluțiile calde *de diferite substanțe în solvenți înflamabili se prepară în apă fierbinte.*
- Soluțiile de substanțe solide în lichide. *Se recomandă mărunțirea substanței solide prin mojarare. Se introduce substanța solidă într-un vas, se adaugă puțin lichid și se amestecă bine pînă ce substanța s-a dizolvat. Apoi se completează cu restul lichid.*

ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Negrul mută și cîștigă

AVERBACH - KOTOV, 1953

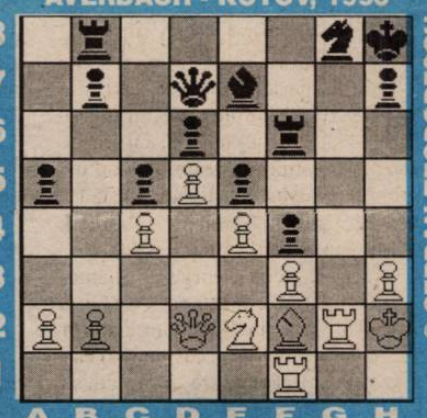

© ȘERBAN TEODORESCU

1... D:h3+!! 2. R:h3 Th6 + 3. Rg4 Cf6 + 4. Rf5 Cg4!! 5. C:f4 (Pentru a răspunde la 5... Tf8 + 6. R:g4 Tg8 + 7. Cg6+!) 5... Tg8 6. Ch5 Thg6! 7. Dg5 N:g5 8. R:g4 (altfel, 8... Ch6 mat) Nf4 + 9. Rh3 T:g2 10. C:f4 e:f4 și negrul, cu calitate în plus, cîștigă finalul.

Cîte ceva despre CONSUM 2

- Așa-numitul „aer falș" este un dușman de temut nu numai pentru funcționarea motorului în regim normal, ci și pentru economia de carburant. El poate majora consumul cu 23-27% dacă în motor pătrunde aer suplimentar pe lîngă axul clapetei de accelerație, flanșa carburatorului sau garnitura galeriei de admisiune.

- Presiunea din pneuri afectează nu numai uzura anvelopelor și stabilitatea mașinii (cînd ea este inegală în anvelopele aceleeași punți), ci și consumul de carburant. De exemplu, la un autoturism, cum este ARO-240, rulajul cu pneurile în care presiunea aerului este mai mică cu 0,5 atm. mărește consumul în medie cu 5% iar la Dacia 1300 cu 2,5%.
- Frînele incorect reglate măresc spectaculos consumul de benzină. La autoturismele Dacia, spre exemplu, rulajul cu o roată frînată ridică consumul pînă la 10 litri la 100 km (în loc de 5,6 l/100 km cît ar fi normal) adică provoacă o risipă de carburant de mai bine de 80%.
- Mai ales la automobilele vechi, toba de eșapament obturată prin ancrasare poate mări consumul cu pînă la 7%.
- Rulmenții roților excesiv de strînși precum și dereglarea geometriei de așezare a roților pe sol constituie sursa de risipă, consumul de benzină fiind majorat cu circa 1,3 litri la 100 km.

Prof. univ. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

Serisori primite

Suzana Catargiu, Brașov: Palindromul este grupul de cuvinte care citit în ambele sensuri nu-și pierde înțelesul. Ideea unui concurs pe această temă este interesantă. În românește, cel mai lung cuvînt palindromic este AERISIREA. Iată un exemplu franțuzesc: Ésop reste ici et se repose. Nu vrem să vă dezamăgim, dar pe lumea asta s-a găsit un om, englezul Edward Benhow, care a compus o frază palindromică de... 65000 de cuvinte (publicată la 15 ianuarie 1983). Încercați-vă puterile, nu vă dați bătută!

Ion Catană, București: Nu vă putem ajuta în problema funcțiilor despre care ne scrieți, dar vă putem descreți fruntea amintindu-vă că englezul Hugh T. Nicholson (1914-1985) și-a făcut timp pentru a exercita funcția de director la 451 de întreprinderi ale aceleiași firme, plus funcția de director în alte companii... Este superlativul pentru ceea ce am putea numi un om cît de cît ocupat.

Gheorghe Liliac, Pitești: Suferința străzilor e problema primăriilor, dar problema primarilor e să fie realeși. Uneori, aceste „paralele" se întîlnesc. O stradă care în mod cert n-are probleme este Aleea Virilității (Vicolo della Virilita), care are o lățime de... 43 centimetri (în localitatea italiană Ripatrasone). Chiar și Evei Herzigova i-ar fi greu să se strecoare pe acolo.

Roxana Miculescu, Fîntînari, Dolj: Nu există limită de vîrstă, dacă treceți cu bine toate probele. Vă încurajăm spunîndu-vă că englezoaica Gerty W. Wdwars și-a luat permisul auto la 90 de ani și 229 de zile, iar americanca Maude Tull la 91 de ani, reînnoindu-l la 104 ani. La bărbați, se distinge Roy M. Rawlins, care a condus pînă la 105 ani.

Dan Miclăuș, București: Cea mai mare temperatură de pe planetă s-a înregistrat în Libia, la 13 septembrie 1922: 58ºC.

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Legea locuinței

Pe adresa Asociației de Locatari, Bd. Lascăr Catargiu nr.24-26, București

Legea locuinței nr. 114/1996, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/10.07.1997, prevede la art.69 constituirea asociației de proprietari conform Regulamentului - cadru al asociațiilor de proprietari cuprins în anexa 2 care face parte integrantă din această lege.

Așa cum ați remarcat și dumneavoastră, Normele metodologice pentru punerea în aplicare a Legii 114/1996 nu prevăd nimic în legătură cu modul de calcul al cheltuielilor comune de folosință, întreținere și reparații aplicabile asociațiilor de proprietari. În această situație, pentru calcularea acestor cheltuieli comune se aplică vechile Norme folosite pentru asociațiile de locatari.

Astfel, cotele de întreținere pentru copiii la care faceți referire se calculează în mod integral, aceștia neputînd fi scutiți de plata acestor cheltuieli comune întrucît, conform prevederilor din Norme, invocate chiar de cei în cauză (articolul pe care mi l-ați trimis în fotocopie) sînt scutite de plata cheltuielilor comune numai „persoanele care lipsesc temporar din imobil una sau mai multe luni calendaristice și care, pe timpul absenței, își păstrează potrivit legii, dreptul de folosință asupra suprafeței locative pe care o dețin... ș.a.m.d.". Prin urmare, textul are în vedere absența din locuință cel puțin o lună întregul, întreruperea care există în cazul copiilor respectivi neducînd la diminuarea cheltuielilor.

În ce privește celălalt articol trimis de dumneavoastră în fotocopie și pe care îl invocați, reprezintă aceleași Norme pentru calculul cheltuielilor comune aplicate asociațiilor de locatari (ca și celălalt articol) numai că, dacă veți citi mai cu atenție veți observa că acest articol prezintă unele comentarii făcute de autorul articolului în sensul interpretării textelor pentru o mai bună înțelegere și aplicare a lor. Astfel, alineatul subliniat și încadrat cu roșu de dumneavoastră reprezintă o precizare a autorului în scopul clarificării privind persoanele care beneficiază sau nu de asemenea scutiri de plată.

„Îndrumătorul practic"... la care faceți referire nu a fost publicat în M.Of nr.378 din 29.12.1997. Asemenea „Îndrumări" au fost publicate în diverse reviste („Ordinea", „Revista economică") pentru a veni în sprijinul asociațiilor de locatari (proprietari) în vederea rezolvării problemelor ivite în acest domeniu ca urmare a schimbărilor intervenite în societatea noastră după 1989.

Oameni

ORIZONTAL: 1) O mîndreţe de om. 2) Un om cu dare de mînă... - ...şi altul fără. 3) Acar! - Ridică oamenii în picioare (sg.) - Corp de balet! 4) A se răsti la cineva - Ultimul bărbat! 5) Localitate în Norvegia - Prin ea omul comandă şi este ascultat (înv.). 6) Un om care nu merită nimic. 7) În temă! - Ansamblu de reguli privind comportarea oamenilor - Livadă (înv.). 8) Om care munceşte din greu (fig.) - Turtite. 9) Om ce vinde de-ale gurii. 10) Om de ştiinţă.

VERTICAL: 1) Om care face spume la gură. 2) Omul în alb - Cea mai veche firmă de galanterie a oamenilor. 3) Osie - Oameni de serviciu (sg.) - Anatomist rus. 4) Un om bun de gură - Luna! 5) Un om dintr-o bucată (pl.) - Omul care face copii. 6) Un om renumit. 7) Poftim - Culese de oameni din livezi (sg.) - Un om trimis. 8) Prima femeie - Manifestări necontrolate ale oamenilor (fig.). 9) Oameni vestiţi (sg.). 10) Om cu aspiraţii.

DICŢIONAR: BRAR, SAD, TAL, BET.

LUCIAN STĂNCESCU
Bîrlad

Soluţia careului **„DE OCHII LUMII"**

ORIZONTAL: **PLEOAPA - EG - INGUSTIME - APE - R - ONAN - MI - G - IMA - E - ATENTI - MA - TOC - RETINE - OARBE - ACUT - ARATARI - AN - REN - ZICALA - E - ETALARE.**

PAR(anormale) de ToPAN

Verificaţi-vă cunoştinţele

1) Unde se află oraşul Moroni?
2) Cine era în mitologia greacă zeul visului; unul dintre cei 1000 de fii ai zeului somnului?
3) Ce se înţelege în biologie prin mutageneză?
4) Cine este autorul parodiei „Virgiliu travestit"?
5) Cine a descoperit în 1825 aluminiul?
6) Cum a luat naştere Lacul Roşu, din ţara noastră?
7) Ce pictor este fondatorul curentului abstracţionist cunoscut sub numele de neoplasticism?
8) Ce este hematitul?
9) Cine a compus în 1772 „Simfonia despărţirii"?
10) Din ce familie de plante face parte orzul?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Muzeul spaghetelor se află în Italia (unde altundeva?) în oraşelul Imperia. 2) Mama lui Kepler a murit în închisoare, acuzată fiind de vrăjitorie. 3) Farfuriile şi tacîmurile lui Napoleon al III-lea erau din aluminiu. 4) In singura sa luare de cuvînt în Parlament, Newton a cerut să se închidă fereastra pentru că venea un miros greu dinspre Tamisa. 5) Floarea-soarelui este originară din America. 6) Opera „Meşterul Manole" şi oratoriul „Miorița" au fost create de compozitorul român Sigismund Toduţă. 7) Arborele veşnic înflorit din cerul zeului vedic Indra se numeşte Parijata. 8) Autorul romanului „Viaţa lui Salavin" este scriitorul francez Georges Duhamel (1884-1966). 9) Bachelita este o răşină sintetică folosită la fabricarea unor obiecte industriale şi de uz casnic. 10) Capitala Republicii Populare Bangladesh este Dhaka. *(Irina STOICA)*

PERSPICACITATE

În căutarea diferenţelor

Cele două desene par identice. La o examinare foarte atentă puteţi să găsiţi opt mici diferenţe grafice.

(Soluţia în numărul viitor)

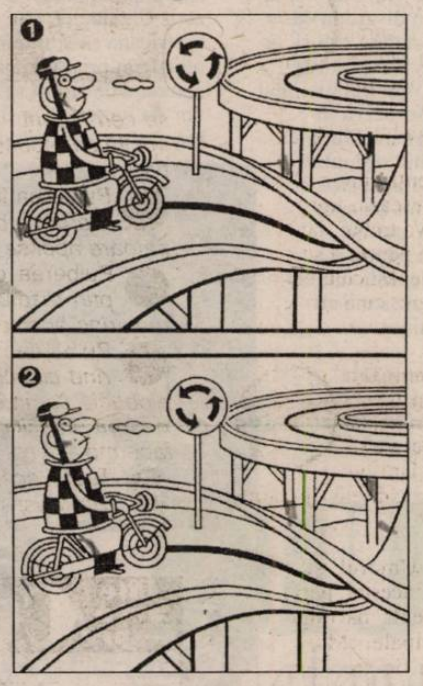

Dezlegarea testului din numărul trecut

CE ELEMENTE GRAFICE LIPSESC?

1) Un ochi al lupului. 2) Zidurile casei. 3-4) Braţul drept şi picioarele Scufiţei Roşii. 5) Un picior al iepurelui.

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„UNICAT"

TRIERE / STRÎNGERE		PASĂRE / A POVESTI		CADĂ! / RECE!		LA MODĂ / ABANDONATĂ		PEŞTI / ORIZONT		STRĂMOŞ / CONDUC UNIVERSITĂŢILE	
OPUS BISERICII / E UN ÎNVÎRTIT					LÎNGĂ CASĂ (sg.) / PĂCĂLELI						
				ACUŞ! / ARS			CRUSTACEU / NUN (var.)				NEVINOVAŢI
STAŢIUNE LA NOI / COTA MEDIE!											
		SCRISĂ CU GREŞELI / PLANTĂ						NELU / OPRIRE			
SĂBII / BANI									EN GROS! / CURAŢI		
						GELATINĂ / VÎNTURI					
SODIU / ŢINE BOABELE			EROU ROMÂN / DUMITALE							MAMIFER	
							POMUL APEI / AMARI				
MIŞCARE APICOLĂ / LA OCHI					UNIT						
				SOLAR					CUCI!		

Dezlegarea integramei **„NETTO"**

Orizontal: D - B - H - S - C - S - LUMINOZITATE - RANITA - AMOR - CARENA - CRIMA - BIFARE - ALAI - VINA - ADUNAT - LACATUSI - AS - TITANICA - Z - T - TATI - ARGATI - DA - OMAT - ORAL - TIRANIE - IRE - FERITA - VOTAT.

Numere curioase

Încercaţi să scrieţi toate numerele întregi într-o ordine naturală, unul urmat de altul. Cîte cifre veţi avea după ce veţi termina toate numerele din cinci cifre?

(Soluţia în numărul viitor)

UMOR

Bărbatul meu, spune o tînără unei prietene, are o mulţime de talente şi un singur defect: nu ştie să joace cărţi:
- Dar asta nu poate fi un defect!
- Ba da, pentru că joacă!

De ce lăsaţi lumina aprinsă pe scări?
- Din pricina hoţilor!
- Vai, dar nu-i nevoie! Ei au lanterne speciale!

Bărbatul meu mă tratează ca pe cîinele nostru!
- Cum adică?
- Îmi cere mereu să-i fiu credincioasă!

Îl ţii minte pe Gogu, care locuia vizavi de închisoare?
- Sigur! Ce-i cu el?
- Acum locuieşte peste drum de vechea adresă.

Ascultă, Popescule, cînd ai de gînd să-mi înapoiezi banii pe care ţi i-am împrumutat acum doi ani?
- De unde să ştiu eu? Sînt ghicitor!?!

Mă tot gîndesc ce să-i ofer nevesti-mi de ziua ei...
- N-ar fi mai bine s-o întrebi?
- Ei nu, nu am chiar atîţia bani!

Ştii care este diferenţa între un instalator şi iarnă?
- Nu, spune-mi tu!
- Iarna vine întotdeauna!

Eşti fidelă soţului?
- Da, mi se întîmplă chiar foarte des!

O femeie se adresează unui pictor:
- Aveţi ceva ieftin şi frumos în ulei?
- Sigur, doamnă, sardele!

Cînd aţi observat că sînteţi cal? întreabă psihiatrul.
- O, de foarte multă vreme! Încă de cînd eram mînz!

Şi tu eşti însurat? îşi întreabă un deţinut tovarăşul de celulă.
- Nu! Slavă Domnului! Eu sînt încă liber!

Nu te ceartă nevasta că ajungi acasă aşa de tîrziu?
- Cum o să mă certe! De fiecare dată pariez cu ea că vin deveme şi ea cîştiga!

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1, sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

Ce le trece unora prin minte?!

▼ *Omul de zăpadă rămîne una din modalităţile de distracţie cele mai atrăgătoare pentru copii, care aşteaptă „materia primă" cu sufletul la gură în fiecare iarnă... Elevii Şcolii Winster, din nordul SUA (statul Montana) au realizat - cu ajutorul schelelor - un om de nea cu înălţimea de ... 28,45 metri! Diametrul capului a fost de 2,5 metri, iar pentru nasturi s-au folosit 112 bucăţi de cărbune de tip cocs. Giganticul personaj a rezistat 48 de zile, după care a început, fatalmente, să plîngă... sub razele Soarelui.*

▼ *Fără schele, un grup de copii ai unei şcoli din Nantomars, Franţa, au durat un om de zăpadă de 5,8 metri. Pentru această performanţă, autorii s-au folosit de picioroange.*

▼ *Un grup de întreprinzători din New York a făcut avere vînzînd pe străzile oraşului oameni de zăpadă din fulgi de poliuretan expandat, ornat cu toate cele necesare, şi care rezistă cu brio la temperatura camerei. Secretul afacerii l-a constituit buletinul meteorologic din perioada respectivă, care anunţa o iarnă secetoasă în zona New York-ului.*

▼ *La Carnavalul Oamenilor de Zăpadă de la Stokholm au participat anul trecut peste două mii de persoane deghizate corespunzător. Numai că organizatorii au pus condiţia ca să nu fie doi „oameni" ornamentaţi la fel. Intrucît au înviorat atmosfera şi femei de zăpadă, au fost aleşi Miss şi Mister de zăpadă - titluri care au răsplătit imaginaţia cea mai fecundă a participanţilor. Juriul s-a oprit asupra perechii „Adam şi Eva" de nea... Din păcate, nu deţinem fotografii.*

O MINĂ DE ARGINT zace pe fundul Atlanticului

În septembrie 1641, galionul spaniol Nuestra Senora de la Pura y la Limpia Conception se întorcea în Spania din America. În pîntecele navei se aflau porţelanuri fine, catifea, grîne, aduse din Filipine şi transportate de-a lungul Mexicului de către caravane de catîri, dar, mai presus de toate, o cantitate impresionantă de argint: aproape 40 de tone, reprezentînd metalul exploatat în toate minele din Mexic, vreme de cîteva luni. Această fabuloasă comoară se vroia un dar al guvernatorului local trimis regelui Spaniei în disgraţia căruia, se zvonea, intrase. Dar comoara, care, sîntem siguri, ar fi înmuiat inima oricărui tiran, n-a mai ajuns niciodată la destinaţie. Deşi însoţit de o pază pe măsură - nu trebuie uitat că „Frăţia Coastei" acţiona pe atunci cu mare succes în Caraibe - uriaşul galion a avut o soartă nefericită. După un uragan devastator căruia îi rezistase, căpitanul ordonînd o escală de o lună la Puerto Rico pentru repararea stricăciunilor, nava, mîndria flotei spaniole, a pornit iar spre ţintă. Spre ghinionul celor de la bord, nu departe de Puerto Rico, ea s-a izbit însă de un banc de nisip şi s-a scufundat, ducînd cu sine în adîncuri şi pe cei trei sute de pasageri şi membri ai echipajului. Din acea zi, zona cu pricina poartă numele de Silver Bank, denumire, să recunoaştem, cum nu se poate mai potrivită.

Desigur, un asemenea eveniment nu-i putea lăsa indiferenţi pe căutătorii de comori. De 357 de ani, adică exact din anul în care galionul Conception, cum este el îndeobşte cunoscut, s-a scufundat, se tot încearcă localizarea epavei. Din păcate, toate căutările au eşuat. Iată însă că, în toamna acestui an, cercetătoarea Tracy Bowden, istoric la Universitatea din Boston, a anunţat că, împreună cu cîţiva oameni de ştiinţă de la aceeaşi instituţie şi beneficiind de sprijinul unei echipe de scafandri din Miami a reuşit localizarea epavei, ba, mai mult, a reuşit aducerea la suprafaţă a unor lingouri de argint. Din păcate, apropierea anotimpului rece, cu furtunile pe care le aduce şi care, în zona Caraibelor, sînt extrem de puternice, au obligat echipa americană să-şi întrerupă cercetările, urmînd ca acestea să fie reluate în primăvara anului acesta, sperîndu-se ca atunci comoara de argint să fie recuperată în întregime. Dacă aşa vor sta lucrurile, ar fi cea mai mare cantitate de argint recuperată vreodată de pe fundul mărilor.

CEASURI vechi de secole

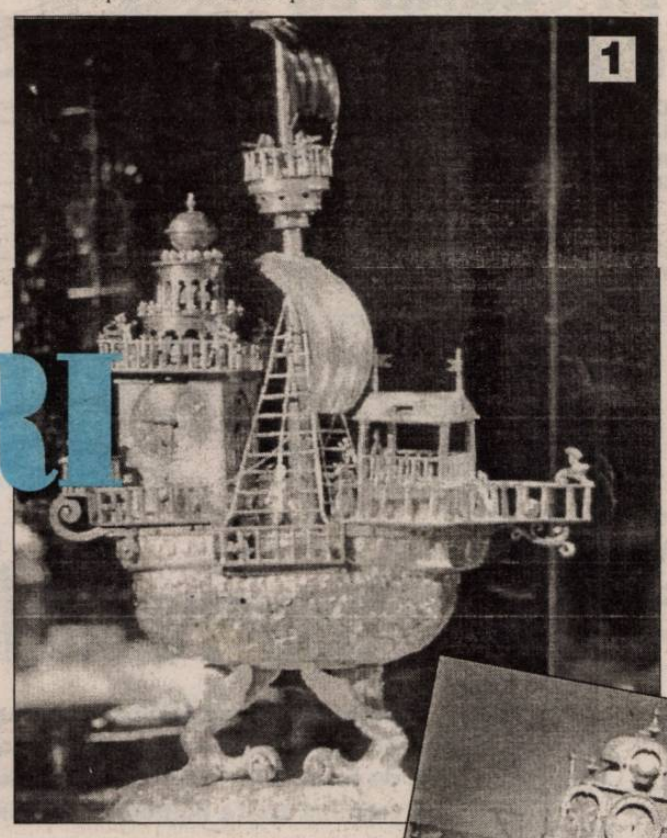

În plină perioadă a Renaşterii, un grup de artişti italieni, francezi şi germani a decis că a sosit clipa să materializeze un vechi deziderat ambiţios al omului: crearea unei „maşinării a timpului", capabilă să măsoare scurgerea vremii prin împărţirea unei zile în mici segmente - ore, minute şi secunde! Deşi existau de multă vreme ceasurile cu apă şi clepsidrele totuşi acestea nu ofereau posibilitatea măsurării cu precizie a timpului. Genialii artişti au reuşit să rezolve problema realizînd angrenaje mecanice în stare să împartă zilele în ore iar orele în minute şi chiar secunde. Aşa au apărut primele ceasuri - autentice bijuterii ale mecanicii şi orfevăriei. Aceste capodopere de artă pot fi admirate în Palatul Papilor din Avignon, Franţa, cu prilejul unei expoziţii fascinante, intitulată „Tezaurele orologeriei". Sînt prezentate 130 de orologii-bijuterii de inestimabilă valoare, cele mai multe fiind încă în stare de funcţionare, în pofida celor mai bine de patru secole care au trecut peste ele!...

1 *Orologiu în formă de corabie, realizat în întregime din aur. A fost construit în 1589 de artistul german Bernhard Stahel. Turnul de la pupa corăbiei conţine patru cadrane. La ora amiezii, statuetele aurite situate pe platforma de deasupra cadranelor, se aşază automat în cerc, sugerînd ora prînzului.*

2 *Realizat în stil gotic, în prima jumătate a Cinquecento, acest orologiu cu sonerie indica, în fanta de deasupra cadranului, şi fazele Lunii.*

3 *Construit în Belgia, în 1580, acest orologiu de perete are mecanismul acţionat de patru contragreutăţi din bronz aurit. El indică orele, minutele şi secundele.*

4 *O capodoperă a orologeriei franceze, datînd din 1581. La miezul nopţii, cupola era luminată cu ajutorul unui fitil muiat în ulei, care se aprindea şi se stingea automat.*

5 *Acest orologiu-sculptură a fost realizat în 1583 de ceasornicarul madrilen Hans de Evalo, pentru regele Spaniei Filip al II-lea.*

În numărul viitor

■ Anul 2000: Terra se grăbeşte. Fiesta a început ■ Cum să prinzi un extraterestru ■ Geneza şi apocalipsele aztecilor ■ Anatomia secundei: Cvasicristale ■ Nici lipidofilie, dar nici lipidofobie! ■ Viaţa în deşert ■ Avioanele mileniului III ■ Miracole în chihlimbar! ■ Există un strănepot al lui Dracula? ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

SPORT FLASH

Olimpiada Albă din 2002 de la Salt Lake City este din ce în ce mai neagră şi mai pătată de suspiciuni. De ce spun asta? Pentru că un influent membru al Comitetului Olimpic Internaţional tocmai a scos un profit de 60.000 de dolari în urma unei tranzacţii imobiliare efectuate cu ajutorul unui organizator al viitoarei Olimpiade. Casa, căci despre o casă este vorba, este în Salt Lake City iar proaspătul îmbogăţit este din Africa. După acest scandal, preşedintele şi vicepreşedintele Comitetului de Oganizare au demisionat. Din păcate locul de desfăşurare al Olimpiadei nu mai poate fi schimbat chiar dacă s-ar dovedi şi alte nereguli. Pînă la urmă tot sportul va fi cel care va pierde din cauza boicoturilor ce vor urma.

Deşi a fost favoritul numărul 1 al turneului de la Doha, Qatar, Tim Henman a pierdut finala în faţa germanului Rainer Schuttler, jucător venit din calificări. Rainer a reuşit performanţa de a trece de 3 jucători clasaţi în primi 20 în topul ATP şi a „sărit" de pe locul 111 pînă pe poziţia 61. Meciul s-a terminat după ce setul decisiv a fost adjudecat fără drept de apel de către Rainer cu 6-1 în faţa unui Henman înmărmurit de lecţia pe care o primea. „Aş fi vrut să cîştig acest turneu pentru a avea un moral ridicat la Australian Open. Voi încerca totuşi să plec de acolo cît mai tîrziu" a adăugat englezul.

Tăvălugul NBA a început luni. Nu cu meciurile, aşa cum vă aşteptaţi, ci cu antrenamentele jucătorilor şi arbitrilor. Jucătorii au acces la toate facilităţile sălilor de antrenament dar nu au voie să se întîlnească cu antrenorii. Echipele au voie să negocieze cu agenţii şi managerii jucătorilor dar nu au voie să semneze nici un contract pînă la data de 18 ianuarie. Şi lista poate continua cu astfel de interdicţii de-a dreptul absurde dar esenţialul este că începe, în sfîrşit, sezonul NBA! La această oră, campioana Chicago Bulls are contract cu 4 jucători: Ron Harper, Tony Kukoc, Randy Brown şi Keith Booth. Cu restul va semna sau nu după termenul stabilit de ligă. Cea mai aşteptată decizie rămîne cea a lui Michael Jordan care, se ştie, nu doreşte să joace pentru altcineva decît pentru Phil Jackson iar antrenorul echipei Chicago Bulls se numeşte acum Tim Floyd. Fratele său spune că Michael va juca şi acest sezon. Charles Barckley îl contrazice. Agentul său spune că nu ştie nimic legat de această temă iar Jordan nu dezvăluie încă decizia sa deoarece este cu familia în Bahamas şi nu doreşte să fie întrerupt din vacanţa sa. În legătură cu eventuala sa întoarcere, preşedintele NBA, David Stern, a declarat: „ştiu că nu e frumos ca un preşedinte de ligă să implore dar nu mă pot abţine. Michael, te rog, doar un sezon...!

În campionatul italian de fotbal s-au înscris nu mai puţin de 35 de goluri în ultima etapă disputată dintre care 6 au fost reuşite de actuala echipă a lui Mircea Lucescu, Internazionale Milano. Baggio, Ronaldo de 2 ori şi Zamorano de 3 ori au fost artizanii unei victorii lejere asupra mai puţin fericitei Veneţia. Cu această victorie Internazionale este din nou pe podium, pe poziţia a treia, dar cu mari şanse de a urca.

Chelsea, echipa celui mai bun jucător român al anului trecut, Dan Petrescu, a învins în deplasare pe Newcastle, grupare antrenată de Gullit, o mai veche cunoştinţă. Aceste trei puncte sînt suficiente pentru a păstra locul întîi, loc furat cu greu de la Aston Villa care nu a reuşit sîmbătă decît un egal cu Middlesbrough. Pe locul al treilea al clasamentului se află Manchester United la care joacă cel mai bun cuplu de atac din lume la ora actuală, după părerea mea: Dwight Yorke şi Andy Cole.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Bibliotec... ...ională

SERIE NOUĂ - 400 • ANUL XLII • 21 IANUARIE 1999 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 3 (2150)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Creaturile cele mai feroce sînt dezarmate, cînd li se mîngîie copiii."
HUGO

•

„Ce e greu? A se cunoaşte pe sine. - Şi ce e uşor? A da sfaturi altora."
THALES

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Chimiştii anunţă că

ŞI MOLECULELE DE PLASTIC POT GÎNDI!

Cercetători de la Universitatea Rochester din New York au reuşit să facă din nişte molecule chimice ceva care să funcţioneze după modelul organismelor vii. În fapt, chimiştii de la Rochester au „forţat" molecule de polimeri să se asambleze singure într-o structură cristalină, reproducînd modelul naturii. „Să producem materiale chimice inteligente, în stare să-şi orchestreze singure creşterea, iată ţelul chimiei viitorului" a declarat şeful echipei de cercetători. Într-adevăr, structurile chimice inteligente vor putea fi folosite în producerea noilor diode foto-luminiscente (LED), a vopselelor speciale, care-şi schimbă culoarea în funcţie de lumină şi a unor lasere super-eficiente.

ANUL 2000
TERRA SE GRĂBEŞTE

pagina 3

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Mister scos la lumină Mumiile incaşilor 3
FEMINA CLUB 6
Terapie naturală 7
Viaţa în deşert 8
HOROSCOP 14
Miracole în chihlimbar 10
Idoli Gillian Anderson 13
JURIDICE 14
SPORT 16

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

MUZICARTA

„Sînt bucuros că în lumea asta de «loredane şi cotabiţi» mai găseşti pe cineva de bun simţ care nu se lasă impresionat de kitch-ul de pe stradă prezent la tot pasul sau de gălăgia infatuată a unor posturi tv" scrie cititorul nostru Laurenţiu Grigore din Bucureşti referindu-se la revista noastră. Aşa este, încercăm din răsputeri în această economie de piaţă sub-ecuatorială, fără suportul banilor graşi dirijaţi de campaniile publicitare, ci doar prin suportul benevol al cititorilor noştri, să ţinem un firesc drum de mijloc prin hăţişul unei lumi avide de scandal şi de politică. „Cunoaşterea înseamnă putere" spune Francis Bacon şi noi încercăm să oferim această putere cititorilor noştri într-un moment în care tot mai mulţi încearcă să-i priveze de această putere, cufundîndu-i în analfabetism şi prost gust. Cam acestea sînt şi cuvintele inginerului de 30 de ani, Laurenţiu Grigore, bucuros, printre altele, că a putut citi în această pagină şi lucruri interesante despre „muzica adevărată, de calitate". E adevărat că am scris despre Marius Mihalache şi nu despre DJ Bobo, despre muzica de atmosferă şi nu despre Spice Girls, cum la fel voi recunoaşte că există o scară a valorilor culturale în care nu vor intra niciodată Sandra Brown sau Coolio, indiferent cît de la modă sînt ei şi cei asemenea lor, astăzi, cît de mult sînt vîrîţi cu forţa pe gîtul milioanelor de consumatori prin campanii agresive, indiferent că sînt la fel de „celebri" pe piaţă asemenea detergenţilor. Arta nu se vinde la kilogram şi nici nu se cîntăreşte cu sutele şi sutele de milioane de dolari. De aceea Cetăţeanul Kane, al lui Orson Welles, turnat în anul 1941, de pe urma căruia nu s-au încasat nici măcar o sută de mii de dolari, rămîne cel mai mare film din istoria cinematografiei, iar Titanicul, un miliard jumate încasări nu va rămîne decît în clasamentele dedicate materialelor de construcţii, iar Cameron, cel mai „tare" inginer-şef de pe şantierul de la Hollywood. Dar să revenim la muzică.

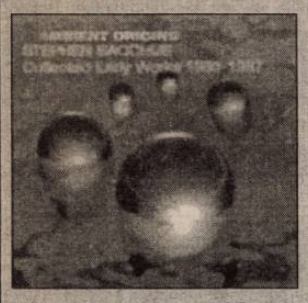

Voi continua să vă prezint nume necunoscute „pieţei", artişti şi muzicieni care compun o muzică de mare valoare, o valoare recunoscută de case de discuri, cum ar fi PRUDENCE sau MIRAGE, care nu se sfiesc să vină în întîmpinarea adevăraţilor melomani. Un asemenea artist este canadianul Stephen Bacchus care şi-a adunat compoziţiile din anii 80 pe un CD, în 1998, intitulat *Ambient Origins*. „Primele mele forări în muzica electronică şi de atmosferă vin de la vîrsta de 14 ani, cînd mă jucam cu două magnetofoane Telefunken. Cu înregistrări făcute printre prieteni, am început să creez înregistrări multi-pistă. Am progresat compunînd cu primele echipamente muzicale electronice de la sfîrşitul anilor 70: oscilatoare, filtre de sunet şi cu unul dintre primele sintetizatoare de pe piaţă, „Putney VCS3" produs în Marea Britanie". Sondîndu-şi originile în muzica de atmosferă, Stephen Bacchus recunoaşte că este profund fascinat de această muzică şi că, o dată cu acest CD, a închis un cerc în cariera lui de compozitor. „Două lucruri am avut mereu în minte, spune Bacchus: unu, în ce fel va fi ascultătorul afectat de muzica mea şi doi, muzica mea să fie mereu o provocare pentru mine şi pentru ascultătorul meu". Ascultînd *Ambient Origins*, recunosc că Stephen Bacchus are dreptate. Muzica lui e o provocare şi are un puternic impact emoţional asupra ascultătorului. Nici nu e de mirare, muzica lui Bacchus evocă atmosfera din interiorul unor uriaşe depozite subterane, dezafectate, a iernilor îngheţate canadiene şi a amintirilor copilăriei. „Albumul acesta, spune Bacchus, este „veriga lipsă" a originii muzicii mele". Un alt album editat de MIRAGE este „The ambient Expanse", o lucrare muzicală compusă de Steve Roach, Patrick O'Hearn, Vidna Obmana, Stephen Bacchus şi Vir Unis, personalităţi aparţinînd unor generaţii diferite de artişti ambientali. Ideea i-a aparţinut lui Steve Roach, care a iniţiat proiectul. Apoi a invitat alţi patru muzicieni să compună cîte o parte a acestei frumoase simfonii de atmosferă, în ideea unui flux muzical unitar. Totul a fost mixat în studioul lui Roach din Tucson, iar rezultatul este o compoziţie puternică, de o frumuseţe susţinută care încîntă orice ascultător care iubeşte muzica de atmosferă pură, expresiile non-ritmice.

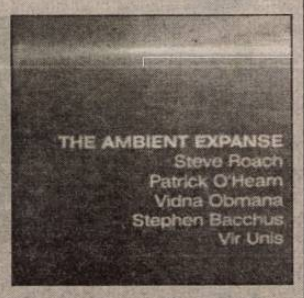

GEORGE CUŞNARENCU

Albumul Săptămînii

1980-1990 Best Of U2

O compilaţie de zile mari, de fapt este vorba de o mostră a pop-rock-ului britanic de cea mai bună calitate, făcut de o trupă care nu a încetat să caute superlativul artistic nici atunci cînd a cucerit cam tot ce se putea... Selecţia melodiilor incluse aici a început din albumul de debut - *„Boy"* (1980) - single-ul *„I Will Follow"* şi nu a ratat nici unul din marile hituri lansate de *Bono & Co:* cronologic - *„Sunday Bloody Sunday"* (1983, albumul *„War"*), *„Pride In The Name Of Love"* (1984, din albumul *„The Unforgettable Fire"* , *„I Still Haven't Found What I'm Looking For"* (1987, din *„Joshua Tree"*), *„The Sweetest Thing"* (1987, B-Side la *„Where The Streets Have No Name"*, melodie reactualizată acum), *„When Love Comes To Town"* (1988, din *„Rattle And Hum"*). Ne reîntîlnim peste şapte zile iar pînă atunci faceţi bine şi adăugaţi-vă la colecţie acest *„Best Of"* care face toţi banii...

Radiografii sonore

Psycho Circus - Kiss. Un album călduţ, scos de celebrul grup, aflat acum din nou în formula originală: *Gene Simmons, Paul Stanley, Ace Frehley* şi *Peter Criss.* Despre muzica sa, numai de bine sau... deloc, spun aceasta deoarece totul pare că a mai fost ascultat, în special baladele... *Kiss* 1998 este un fel de *Aerosmith* 1990, fără a avea însă forţa acestora! Titlul este potrivit, numai că „Circul" lor nu va avea, cel puţin de această dată, prea mulţi spectatori! Şi este păcat...

R. - R.Kelly. Unul dintre cei mai constanţi muzicieni de culoare americani ai ultimului deceniu, *R.Kelly,* editează un dublu CD de 30 de melodii, un etalon de excepţie pentru rhythm & blues-ul acestui sfîrşit de secol. Spunînd r & b, spunem, de fapt, mai toată muzica neagră, începînd cu jazz-ul, gospelul şi trecînd prin soul şi funk... Totul este super, sound-ul extra iar melodiile - marfă! Vă amintesc doar patru titluri care, doar ele, vă vor face să luaţi acest dublu CD: *„Gotham City"*, *„I Believe I Can Fly"*, *„Half On A Baby"* şi recenta *„ I ' M Your Angel"*, duetul cu Celine Dion...

Black Star - Black Star. Doi rapperi, obscuri pînă acum, din New York, reuşesc să debuteze, foarte bine, în lumea bună a genului! *Mos Def* şi *Talib Kweli,* departe de a fi nou-veniţi în meserie, ne oferă amestecul clasic: funk, rap, hip-hop, cu speranţa că vor reuşi să se menţină în afara anonimatului din care tocmai au ieşit...

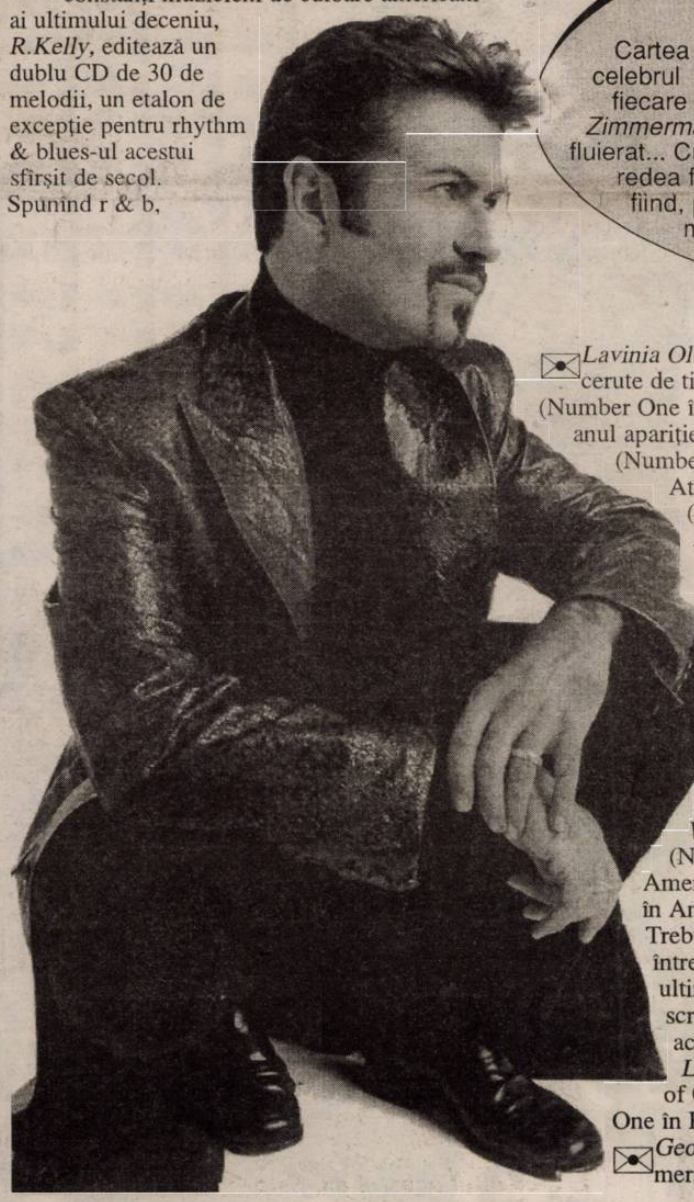

Top Singles

1. Believe - Cher
2. The Best Of '80 - '90 - U2
3. Queench - Beautiful South
4. The Best of M. People
5. I've Been Expecting You - Robbie Williams
6. Songs From Ally McBeal - Vonda Shepard
7. B'Witched - B'Witched
8. This Is My Truth, Tell Me Yours - Manic Street Preachers
9. Sultans Of Swing - Best Of Dire Straits
10. Step One - Steps

Propuneri: Ladies & Gentlemen, The Best Of George Michael, The Miseducation Of Lauryn Hill, Speak Of The Devil - Chris Isaak, On A Day Like Today - Bryan Adams, R. - R. Kelly.

Kingsize - The Boo Radleys. Pentru necunoscători spun că această trupă este printre puţinele care au avut, constant, cronici favorabile în dura presă britanică... *The Boo Radleys* rămîn un etalon al rock-ului insular dar, spre deosebire de alte trupe de acolo, *The Boo* nu a reuşit să facă prea multe valuri pe Bătrînul Continent...

Biblioteca muzicală

CLASSIC BOB DYLAN 1962-1969

Cartea vine cu maximum de informaţie din perioada sus citată, ani în care celebrul cantautor american a trebuit să se învingă pe sine, de cîteva ori, de fiecare dată ieşind mai puternic... 1962-1969 sînt anii în care *Robert Allan Zimmerman* a contestat şi a fost contestat, a cîntat şi a fost cînd aclamat, cînd fluierat... Cu o puternică încărcătură emoţională *„Classic Bob Dylan"* reuşeşte să redea foarte bine atmosfera unei Americi a controverselor, anii respectivi fiind, poate, cei mai agitaţi din istoria postbelică a celei mai mari puteri mondiale! Lăsaţi-vă conduşi de Dylan şi de muzica sa pentru a înţelege, poate, mai bine, ceea ce numim acum *the american way of life...*

Tolba cu SCRISORI

Lavinia Olteanu - Giurgiu: Iată datele cerute de tine - *Wham! - „Fantastic"* (Number One în Regatul Unit, 83 în America, anul apariţiei - 1983) *„Make It Big"* (Number One pe ambele maluri ale Atlanticului, 1984), *„The Final"* (Number One în Anglia, 10 în America, 1986), *If You Were There... The Best Of"* (locul 4 în Anglia, 1997): *George Michael* - „Faith" (Number One peste tot! 12 săptămîni în fruntea topului american, anul 1987), *„Listen Without Prejudice Vol.I"* (Number One în Anglia, 2 în America, 1990), *„Older"* (locul unu în Anglia, 6 în America, 1996). Trebuie să ştii ca răspuns la o întrebare pe care mi-ai pus-o, că ultimele patru albume din cele scrise mai sus au avut cronici în această pagină... P.S. Albumul *Ladies & Gentlemen* - The Best of GM - 1998 este acum Number One în Regatul Unit!

Georgeta Florenţa - Bîrlad: Am mers „La bancă", am băut o „Cafeluţă" iar în rest să auzim „Numai de bine"! Am reţinut cele trei careuri. Vă rog să le retrimiteţi pe cele despre care m-aţi întrebat dacă mai au şanse de apariţie. OK?

Viorel Tomescu - Iaşi: Am primit doar scrisoarea datată 16 decembrie! Propunerile tale sînt binevenite, la fel ca şi cele ale tuturor cititorilor revistei noastre, singura problemă o constituie spaţiul, adeseori insuficient abundenţei subiectelor interesante pe care vrem să vi le oferim săptămînal... Revenind la scrisoarea ta, este clar că eşti „flămînd" după orice informaţie muzicală, cu accent pe cronici de disc, nu eşti singurul care le preferă... Încerc aici o trecere în revistă a titlurilor mai interesante din avalanşa muzicală care ne invadează continuu, totul fiind făcut din dorinţa de a vă furniza unele repere care să vă uşureze alegerea...

Gheorghe Cîmpeanu - Focşani: Am reţinut careurile „Zile", „Prin arhive" şi „Animale". O rugăminte: dacă nu puteţi dactilografia definiţiile, măcar scrieţi-le cu majuscule. Bine?

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Maria Radoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Aurora Popescu
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

FIESTA A ÎNCEPUT!

MIHAELA DOROBANŢU

Vă propunem un mic test: aduceţi-vă repede aminte şi spuneţi unde şi cum aţi petrecut noaptea de Anul Nou în 1996. Dar în 1993? Dar în 1998? Dacă puteţi răspunde, sînteţi premiat. Dacă nu - atunci chiar că este păcat! De ce? Pentru că înseamnă că aţi uitat cum aţi petrecut prima secundă a... mileniului trei! Chiar aşa. Pentru că, dacă este să dăm crezare calculelor savanţilor, Mileniul Trei a început în unul dintre aceşti ani. Şi atunci, ce se întîmplă cu anii... „noştri"? Simplu, datele pe care le avem şi le întrebuinţăm astăzi sînt rezultatul... unei erori. Mai bine zis, două. Ambele aparţinînd aceluiaşi călugăr Dionisie cel Mic, sau Dionisie Scitul, care a trăit în secolul V pe tărîmurile dobrogene şi care a introdus „notaţia" cunoscută astăzi: A.D., adică „Anno Domini", şi A.C., adică „Ante Christum", stabilind data naşterii lui Iisus Hristos drept anul de „separaţie" între cele două „ere", a noastră şi cea dinainte de noi...

Iisus s-a născut... înainte de Hristos!

Cum spuneam, călugărul Dionisie a greşit de două ori. Prima oară cînd a calculat greşit anul lui Iisus, care de fapt a avut loc cu 4, 6 sau chiar 12 ani înainte de anul stabilit de el. A doua oară, Dionisie a greşit cînd a făcut ca după anul -1 (sau anul 1 î.e.n., dacă vreţi), să urmeze direct anul +1 (sau anul 1 e.n.), în loc de anul „zero", aceasta din urmă fiind, dacă se poate spune aşa, o greşeală... acceptabilă, de vreme ce pe atunci, zero nu exista!

Efectul greşelilor lui Dionisie este şi el dublu. Pentru că, ori mileniul trei a şi început, ori el va începe la 1 ianuarie 2001! Oamenii obişnuiţi nu par însă prea preocupaţi de asemenea subtilităţi. Problema generală pare a fi pentru cei mai mulţi dintre noi...

Cum vom sărbători noul mileniu?

Aceasta pentru că data este fixă şi clară: 31 decembrie 1999! Cum? Aici, ideile şi iniţiativele par a nu se mai sfîrşi.

Recordul de inventivitate pare a aparţine englezilor. Investind peste un miliard şi jumătate de dolari (strînşi, recurgînd la o loterie) pentru a inaugura un nou pod pentru pietoni peste Tamisa (chiar în noaptea de 31 decembrie!), pentru a face să „curgă" pe Tamisa... iceberg-uri artificile, pentru a construi o roată enormă, pusă în mişcare de aceeaşi Tamisa şi avînd în loc de bănci, capsule de sticlă în care vor putea încăpea în total 1200 de oameni şi, în fine, pentru a construi ceea ce se va numi Domul Mileniului (Millenium Dome), o cupolă care va adăposti o gigantică sculptură, reprezentînd o femeie cu un copil în braţe, simbolizînd - ce altceva - naşterea noului mileniu.

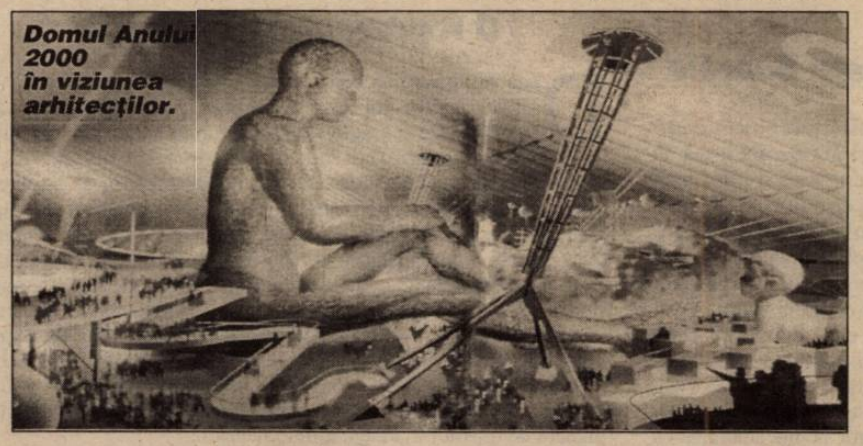
Domul Anului 2000 în viziunea arhitecţilor.

Anul Nou 2000 va fi întîmpinat în Marea Britanie cu o gală cu 35 de mii de participanţi şi, pentru cei amatori mai mult de idei insolite, cu o masă pe unul din icebergi sau cu o tabără de nudişti în... Piccadily Circus, aceasta doar ca să se îndeplinească o „previziune" asupra anului 2000, făcută în 1960 de scriitorul Timothy Leary care îşi imaginase chiar aceste locuri fără nici un fel de automobil, „curate", populate doar de turme de animale şi de... oameni care nu au nevoie să poarte haine pe ei.

Cei cărora le plac însă focurile de artificii pot alege Parisul (cu cele mai celebre jocuri pirotehnice din lume) sau Sydney, oraşul Olimpiadei din 2000, unde artificiile vor fi lansate spre cer de pe 18 platforme marine şi 6 terestre...

Oricum, grăbiţi-vă! Nu mai este atît de mult timp, iar la Hotelul Marriot din New York, de exemplu, rezervările au început să fie făcute încă din 1983! Şi lucrurile nu se opresc aici!

MUMIILE INCAŞILOR

Mister scos la lumină

Aproape de cer, pe vîrfurile Anzilor Peruani, arheologii au descoperit morminte ce datează din secolul 15 aparţinînd civilizaţiei incaşe, precum şi statui foarte rare. Cele patru mumii vechi de 500 de ani recent descoperite pe culmile Pichu Pichu, Sara Sara şi Ampato şi statuetele folosite la ritualuri, majoritatea îmbrăcate în pînză, i-au ajutat pe arheologii conduşi de Jose Antonio Chavez, directorul Universităţii Catolice din Arequipa, să înţeleagă mai bine viaţa spirituală complexă a popoarelor străvechi. În timpul stăpînirii Anzilor de către incaşi, în secolele 15 şi 16, aceştia aveau un adevărat cult pentru vîrfurile muntoase, oferind de aici ofrande zeilor ca răspuns la erupţiile vulcanice, care, credeau ei, erau provocate de forţe supranaturale.

Pe vîrful PICHU PICHU un bărbat şi o femeie au fost sacrificaţi pentru zei

Cei 5669 de metri străbătuţi de echipa de arheologi pentru a ajunge pe vîrful Pichu Pichu, considerat cel mai sacru, au fost cu noroc, spun ei. Deşi munca a fost dificilă datorită pămîntului îngheţat şi aerului rarefiat care le îngreuna respiraţia, ei au fost răsplătiţi din plin, în a treia zi descoperind scheletul unei fete sacrificate pentru zei. Forma conică a craniului nu i-a surprins pe cercetători deoarece această deformare a capului era o tehnică foarte folosită în Anzi înainte de sosirea cuceritorilor spanioli din 1532 - aceasta este prima datare referitoare la sacrificiile incaşilor. În apropiere au descoperit alt schelet, de data aceasta al unui băiat. Se pare că cei doi au fost sacrificaţi împreună pentru a simboliza cuplul căsătorit.

Pe aceeaşi platformă au descoperit 50 de discuri de argint înşiruite în ordine descrescătoare pe o pînză, iar sub ele, au găsit o figurină tot de argint ce înfăţişa un bărbat încoronat. Aceasta este cea mai înaltă statuetă şi este posibil să-l reprezinte pe însuşi împăratul incaşilor. Cea mai valoroasă descoperire rămîne totuşi o statuetă de aur de 5,6 centimetri, reprezentînd o femeie.

Mumie în sandale pe vîrful Sara Sara

Şi vîrful Sara Sara a fost folosit cu sute de ani în urmă pentru a trimite de aici ofrande zeilor. Conform mărturiei unui preot ce a trăit în secolul 16, împăratul din acea vreme a poruncit ca 2000 de oameni să fie ucişi pentru a fi oferiţi forţelor supranaturale. În 1996, arheologii au descoperit aici numai zece.

Recent, în nordul vîrfului Sara, înalt de 5505 m, cercetătorii au descoperit o femeie mumificată încălţată cu sandale, pe care mai tîrziu sătenii au numit-o Sarita. Rămăşiţele îngheţate şi craniul aproape intact au fost duse spre a fi analizate la Universitatea Catolică din Arequipa (localitate aflată la poalele Anzilor Peruani). Examinarea dinţilor le-a sugerat faptul că Sarita a murit la vîrsta de 15 ani şi, analizînd oasele, au detectat o fractură a craniului, ceea ce a dus la concluzia că femeia a murit în urma unei lovituri la cap. Faptul că ea a fost găsită cu genunchii îndoiţi şi presaţi pe umeri, i-a mirat pe cercetători, deoarece nu au mai întîlnit pînă acum această poziţie, ceea ce i-a făcut să se întrebe dacă a fost aşezată în acest fel accidental sau intenţionat.

În apropiere au găsit o ascunzătoare săpată într-o rocă. Arheologii au scos de aici mai multe figurine de cîţiva centimetri, dintre care una reprezenta o femeie şi alta un bărbat, ambele statuete fiind învelite în lînă. Alături de acestea s-au mai găsit şi două lame, dintre care una din aur, toate acestea fiind probabil daruri oferite zeilor.

AMPATO a fost prădat

Pe vîrful Ampato cu o înălţime de 6309 m arheologii au ajuns cam tîrziu. Hoţii le-au luat-o înainte, aşa că nu au mai găsit obiecte valoroase. Atenţia cercetătorilor a fost atrasă aici de o mumie de care rămăseseră înţepenite cîteva oale de lut. Scheletul era aproape carbonizat, se pare că de fulger.

În afară de linguri de lemn şi oase de lamă, ei au mai găsit aici rămăşiţele de pînză provenite de la învelişul exterior al mumiei. „Sîntem siguri că înaintea noastră a fost cineva care a prădat mormîntul şi nu ştim ce a luat".

Cercetările au fost oprite o dată cu venirea iernii. Se pare că forţele supranaturale au fost deranjate de prezenţa arheologilor, aşa că i-au gonit cu nişte furtuni de zăpadă şi cu fulgere!

Cum să prinzi un extraterestru...

ROBERT DAVID

Vă mai amintiţi de proiectul SETI? După el s-a făcut şi un film remarcabil, pe care l-am putut urmări pe marile ecrane la începutul acestui an. Este vorba de „Contact", cu Jodie Foster în rolul principal. Pornind de la un singur radiotelescop care preia datele din spaţiul extraterestru, oamenii de ştiinţă s-au gîndit să analizeze aceste semnale folosind, dacă e posibil, întreaga planetă...

În fiecare zi, o sută de oameni caută viaţa în spaţiul extraterestru, într-un proiect fără precedent.

Este numit *SETI@home* şi foloseşte reţelele de PC-uri pentru analiza datelor obţinute de la radiotelescoape. Undeva, în datele recepţionate, pot fi semnale de la civilizaţiile „vecine".

Proiectul nu va demara oficial decît în aprilie 1999, însă 100 de persoane au fost deja selectate să testeze echipamentele necesare acestui proiect colosal.

Dacă totul va merge bine, softul necesar operaţiunilor de analiză va fi disponibil pentru peste 100000 de oameni care s-au oferit deja voluntari. În fiecare zi, încă 100 de persoane sînt adăugate pe lista rămasă deschisă.

SETI@home este un mod prin care oamenii de ştiinţă analizează datele primite zilnic prin uriaşul radiotelescop de la Arecibo, Porto Rico. *SETI@home* este finalul unui proiect de cercetare cu o durată de peste 20 de ani, denumit „Serendip IV". Din nefericire, capacitatea calculatoarelor disponibile este suficientă doar pentru detectarea celor mai puternice semnale, spune Dan Werthimer, şef de proiect la Berkley University of California. „*SETI@home* face o treabă foarte bună, dar analizează un set foarte restrîns de date în timp redus", declara el.

Orice persoană care detectează un astfel de semnal poate deveni celebră.

„Poţi să aduci date de pe Internet timp de 5 minute pentru a-ţi pune computerul să analizeze mai multe zile", declara David Anderson, director de proiect şi voluntar pe termen lung. „Computerul retrimite informaţiile interesante descoperite şi preia un alt set de date". Simultan, utilizatorul este informat printr-o interfaţă grafică despre rezultatele analizei parţiale.

SETI@home va primi ajutor de la aceia care deja au „găsit" viaţa în spaţiu. Studiourile Paramount au donat 50000$ pentru cercetare şi a inclus proiectul în ultimul film Star Trek, care a fost lansat pe 11 decembrie 1998.

Problema delicată va fi, se pare, interferenţa undelor captate din spaţiul extraterestru cu semnalele emise de sateliţii geostaţionari.

Nu se ştie niciodată de unde poate apărea o poveste incredibilă...

Geneza şi apocalipsele aztecilor

ION ŢUGUI

Lumea, începutul şi sfîrşitul ei, destinul omului - marile întrebări care s-au născut în toate civilizaţiile , în toate epocile; întrebări nestinse nici azi cînd ne bizuim pe o cunoaştere amplă, pe o percepţie cu totul diferită a Universului şi Vieţii. Se pare că primele idei şi speculaţii cu caracter religios sau filozofic au apărut direcţionate spre descoperirea lumii prefigurată ca o aglomerare de mistere sau de puteri în permanenţă ostile omului...

Cum vom fi moştenit această presiune a intuiţiilor creaţiei în care este conţinut mereu dezastrul? Sau cum am putea argumenta, altfel decît simplist şi superficial, existenţa la om a acelei enzime „precise" care ne transformă în receptorii unor elemente din viitor, cosmice şi terestre, ce ne fac să putem „reconstitui" chiar viitorul? Toate acestea multă vreme s-a crezut că ar aparţine spiritualităţii orientale şi europene. Dar aztecii, de pildă, n-au intrat în legătură cu aceste civilizaţii. Şi totuşi, intuiţiile lor creaţioniste şi escatologice urmează aproape acelaşi tipar al devenirilor, printr-o simetrie greu de înţeles...

Răspunzător de toate este Soarele

Lumea şi destinul ei la azteci erau considerate strict dependente de Soare; altfel spus, mai întîi şi în cele din urmă de destinul Soarelui. Astrul zilei era departe de-a fi idolatrizat după modelul animist, învestit cu însuşiri personificate; Soarele era Alfa şi Omega, începutul şi sfîrşitul, zeul tutelar, răspunzătorul a tot ce exista şi va exista, dar şi puterea plenipotenţiară vulnerabilizată la un moment dat de un destin temporar - destinul stingerii pentru a lăsa loc altui soare şi altui ciclu de viaţă...

La azteci, lumea era produsul viu al unui număr de cinci perioade care purtau chiar genericul de *Sori*. Astfel putem considera că memoria ancenstrală a aztecilor păstra evoluţia a patru sau cinci tipuri de geneză, fiecare încheindu-şi ciclul datorită evenimentelor ce-au intervenit în masa solară. Inutil să mai adăugăm că aceeaşi intuiţie apărută la azteci cu mii de ani în urmă este azi un capitol important în astrofizică. Ştiinţa poate prefigura evenimentele solare care ar conduce la dispariţia vieţii şi la transformarea, mai întîi, a Terrei, într-un bulgăre de fier!

Pentru a nu goli posteritatea de cunoştinţele lor spectaculoase şi fundamentale pentru omenire, aztecii şi-au săpat în piatră descoperirile, înfăţişîndu-le ca pe un „calendar aztec", o versiune oficială din Tenochtitlán. Fiecare epocă în evoluţia omului purta un nume, fiecare nume fiind o desemnare a unui zeu. Soarele însuşi, dătătorul de viaţă, este considerat drept efect al unei cauze terestre. De pildă prima epocă, numită *Patru Jaguari,* avea zeu pe Tezcatlipoca, acesta se va fi transformat în Soare. Era epoca jaguarilor, fiinţe concrete ale Terrei, care deşi nu ştim să fi creat vreo civilizaţie, o distrug, totuşi, pe aceea existentă în epoca respectivă, mîncîndu-i pe oameni. Şi nu numai pe oameni, dar şi *giganţii* care în acea perioadă populau întreaga planetă! Să se refere oare această proiecţie la dinozauri, la reptilele uriaşe dispărute cu peste 60 de milioane de ani în urmă? În acest caz *Patru Jaguari* nu-i decît o denumire simbolică, dată unui dezastru care avea nevoie de o reprezentare prin echivalare cu o putere vie terestră.

O reprezentare concretă

Dacă simbolismul celor *Patru Jaguari* este mai greu de înţeles pentru noi, azi, în schimb epoca următoare, care prefigurează o nouă geneză şi un nou cataclism, aztecii o numesc *Patru Vînturi*. Zeul acestei perioade (era) Quetzalcóatl, de fapt o divinitate conducătoare în sensul exact al ideii de acţiune şi influenţare. În a doua perioadă întîlnim însă o ilustrare senzaţională, deoarece identitatea zeului se estompează treptat, el rămînînd doar în aura de simbol al puterii şi, în locul său, apar evenimentele şi fenomenele terestre. Acestea nu mai poartă stigmatul zeiesc, ci par independente, deşi şi ele pot fi considerate drept efecte generate de o cauză supranaturală. Cum a sfîrşit de fapt a doua perioadă? Pur şi simplu s-au declanşat pe Terra furtuni şi cicloane inimaginabile, uraganele infernului, care au distrus într-un timp relativ scurt tot ce crease pînă atunci omul, pustiind planeta de absolut toate creaţiile omeneşti...

Şi totuşi, nici a doua perioadă, a celor *Patru Vînturi*, nu lasă Pămîntul pustiu, adică nu-l goleşte de tot de sîmburii vieţii. Printr-un straniu paradox, a doua geneză, conform intuiţiei aztece, are loc pe fondul unui dezastru planetar din care vor răsări alte fiinţe, de data aceasta hominide, numite de azteci maimuţe! Să fi fost oare vorba de o degenerare catastrofală la nivelul speciei, maimuţele fiind de fapt „rămăşiţele" supravieţuitoare ale celui de-al doilea dezastru cu care s-a confruntat planeta? Forţele climatice şi meteorologice să fi condus la stingerea unor civilizaţii lăsînd în urmă doar şansa unor supravieţuitori complet modificaţi?

Alte evenimente, în numărul viitor...

Labirintul memoriei

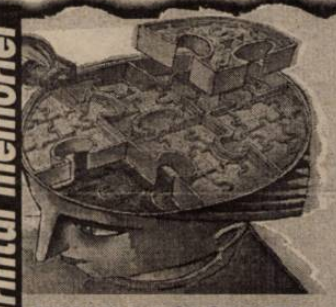

MIHAELA DOROBANŢU

Creierul preferă munca în echipă

Epilepsia a mai fost numită şi „boala zeilor". Pe de altă parte, în căutare de explicaţii „ştiinţifice" pentru fenomenele paranormale, unele manifestări au fost atribuite unor crize de epilepsie - explicaţie care oricum nu aducea vreun progres în înţelegerea deplină a fenomenului. Interesant însă este faptul că în anul 1953 (anul primei escaladări a Everestului şi al descoperirii structurii de dublă elice a ADN-ului), o intervenţie chirurgicală asupra unui epileptic avea să pună cercetătorii pe drumul spre înţelegerea unor aspecte extrem de complicate ale funcţionării creierului.

Pacientul de atunci a rămas cunoscut în analele medicinii prin iniţialele sale: H.M. La vîrsta de 27 de ani, medicii îi extirpează o mare parte a lobilor temporali, pentru a-i atenua crizele de epilepsie. Memoria sa este puternic tulburată - timp de 40 de ani, psihologul care i-a urmărit evoluţia trebuie să-i reamintească în fiecare zi cine este. Amnezia catastrofală în care l-a aruncat operaţia a fost, fără îndoială, o cumplită surpriză care l-a aşteptat la revenirea după operaţie. Atenuarea crizelor a trecut astfel pe planul doi...

Şi totuşi: în ciuda faptului că la doar cîteva minute lui H.M. trebuia să i se reamintească totul, inteligenţa lui rămăsese intactă. Mai mult, tot intactă rămăsese şi memoria de termen lung. Uita figurile oamenilor, gesturile lor, numele, propriile gesturi, dar îşi aducea fără probleme aminte de copilărie şi de lecţiile învăţate la şcoală! Chiar şi memoria procedurală funcţiona, de vreme ce putea învăţa noi gesturi, inclusiv să deseneze... în oglindă. Concluzia specialiştilor: totuşi memoria nu este construită ca un singur bloc! Creierul şi-a luat cuvenitele măsuri de precauţie şi a repartizat-o în mai multe „sedii".

Rezultatele şi precizările au început să se aglomereze şi s-au obţinut informaţii fundamentale despre zone din ce în ce mai amănunţite ale creierului, în încercarea de a înţelege dacă una anume din aceste structuri joacă un rol cheie în memorie şi, în particular, poate explica amneziile. O nouă serie de experienţe cruciale sînt realizate de-abia în anii 1980, de către americanii Larry Squire şi Mortimer Mishkin, de data aceasta pe macaci. Ei identifică astfel o zonă anume, minusculă, cortexul perirhinal, a cărei afectare are efecte asemănătoare amneziilor lui H.M. Experienţele au continuat şi s-a obsevat că şi o distrugere a talamusului are la rîndul ei efecte similare.

Din ce în ce mai mult, creierul „în funcţiune" apare ca rezultatul unui lucru „în echipă" - fără un centru unic al memoriei, totul în el, de la scoarţa cerebrală pînă la ultimii ganglioni „cîntă" în orchestra creierului o melodie care în final ajunge să devină memoria noastră. Şi totuşi, cum co-operează diferitele „sedii" ale memoriei, cum dialoghează ele, pentru a da naştere unei amintiri?

Se părea că tehnicile experimentale la momentul respectiv nu puteau da mai mult. Pasul următor avea să devină posibil doar datorită tehnicilor de imagistică.

Spectator la graniţa realităţii

O nostalgică iluzie: OLANDEZUL ZBURĂTOR

PAUL IOAN

Era o noapte calmă de iulie, iar în largul ţărmurilor Australiei stele puteau fi numărate pe îndelete pe bolta unui cer senin, precum bilele de la numărătoarea învăţăceilor. Cea mai mare parte a echipajului navei „Bacchanta" - nume parcă predestinat, însemnînd preoteasă a sărbătorilor bachice, cînd vinul nebotezat curge rîuri-rîuri - dormea... La un moment dat, matelotul de cart de pe cel mai înalt catarg strigă: „Corabie la tribord!" Pe punte se află unsprezece matrozi şi în cîteva clipe îşi face apariţia însuşi ducele de York, viitorul rege al Marii Britanii, George al V-lea. Într-adevăr, aşa cum avea să se consemneze în jurnalul de bord, la aproximativ două sute de metri de „Bacchanta" se observă o corabie încadrată de un cerc de lumină gălbuie. Cele două nave plutesc „cot la cot" doar cîteva clipe, apoi misterioasa ambarcaţiune, fără să dea nici un salut specific marinăresc, dispare din zona vizibilităţii celor de pe nava britanică, cu o viteză inimaginabilă la acea vreme... Era 11 iulie 1881. Lumea întreagă avea să afle, cîteva zile mai tîrziu, că viitorul rege George al V-lea îl zărise, nici mai mult, nici mai puţin, pe „Olandezul Zburător"!

Legenda „Olandezului Zburător" a devenit din acea zi o *halucinaţie colectivă* demnă de luat în seamă, întrucît nu mai era vorba de poveştile depănate, în aburul de rom amestecat cu bere, de matelotii din diverse porturi ale lumii. Prima istorie marinărească de acest gen a fost lansată în anul 1650 şi se referea la căpitanul olandez Barent Fokke, dispărut fără urmă în apele Pacificiului. Ca şi în mitul lui Faust, se credea că Fokke făcuse un pact cu diavolul, întrucît el putea străbate drumul maritim de la Amsterdam la Batavia (actuala Jakarta, capitala Indoneziei) în numai trei luni, record neegalat pe acele vremuri. Ulterior, nefericitul poet Heinrich Heine a transformat acest izvor folcloric într-un poem, avîndu-l în prim-plan pe căpitanul Van der Decken, blestemat pentru că şi-a trădat iubirea. În fine, apogeul acestui basm a fost reprezentat de opera lui Richard Wagner, „Olandezul zburător", compusă în 1843, deci cu aproximativ jumătate de secol înainte ca ducele de York să „confirme" că Olandezul Zburător este o realitate trăită de el însuşi! Culmea este că în secolul nostru, în 1939 (în zona Africii de Sud) şi în 1942 (în Atlanticul de Nord) a fost reperat un vas cu pînze cu performanţe uluitoare, prezent preţ de numai cîteva clipe, dar ce clipe!

Poate că nici un caz al fenomenologiei parapsihologice nu este la fel de penetrant în opinia publică precum cel al halucinaţiei colective. Cînd un grup de persoane este martorul unui eveniment inexplicabil, credibilitatea pare să fie deasupra oricărui dubiu, posibilitatea unui „complot" de dragul şocării opiniei publice fiind ipso facto exclus... Iar cînd din acel grup face parte şi o personalitate proeminentă, atunci sceptic ilor nu le mai rămîne decît să mormăie în barbă resemnaţi, aşa cum facem şi noi, uneori.

Obsesia unui mit pare să fie mai puternică decît bunul simţ comun al navigatorilor. Un vas blestemat de necuratul hoinăreşte pe mările lumii, populînd coşmarurile marinarilor... Acest caz parapsihologic nu este cu nimic mai prejos decît întîlnirile de gradul trei din poveştile lui Timothy Good, cînd extratereştrii învaţă limba engleză într-un sfert de oră şi apoi fac mărturisiri aiuritoare despre galaxiile din care au plecat acum... zece minute. De preferat Olandezul Zburător unor omuleţi verzi ce joacă tabinet pe Lună, în aşteptarea unui nou echipaj Apollo.

Omenirea - piesă într-un mare joc?

DAN D. FARCAŞ

Prof. Leo Sprinkle de la Universitatea din Laramie (Wyoming) este convins că o *Inteligenţă Superioară* provoacă şi implică omenirea în nişte *jocuri* de tip: social, psihologic, spiritual, medical, biologic, sexual, politic, militar etc. Această inteligenţă este reprezentată prin indivizi binevoitori în esenţă, dispunînd de o tehnologie şi o etică depăşind foarte mult pe cele pămînteşti. Ei rămîn „invizibili ochiului omenesc şi culturii dominante, în afara cazurilor în care doresc ei înşişi să fie văzuţi", de pildă în întîlnirile de tip OZN. Brad Staiger, un autor foarte diferit de Sprinkle, vorbea şi într-o carte a sa de un „joc de-a realitatea" impus de o inteligenţă ascunsă, aflată deasupra noastră. Şi David Barclay crede în existenţa unui mare joc interactiv, holografic pe care fenomenul OZN ne invită să-l jucăm ş.a.m.d.

Chiar dacă sîntem de acord cu aceşti autori, ideile expuse în prezentul serial, de pildă ipoteza „realităţii virtuale", înmagazinată într-o „supermemorie" pe care o putem numi *Akasha* etc. nu poate fi, desigur, *decît o parte* din variantele şi instrumentele jocului... Omenirea însăşi este probabil doar una dintre multele piese cu care se derulează acest joc, dimensiunile căruia ne depăşesc puterea de înţelegere.

Acceptînd viziunea de mai sus, primele întrebări pe care ni le vom pune, în mod firesc, sînt: cine sînt totuşi stăpînii acestui joc? unde şi de ce se ascund? ce aşteaptă de la noi? care este rostul şi miza acestui joc? Răspunsurile pe care le vom găsi în literatura consacrată subiectului sînt de o derutantă diversitate.

Aşa cum ne atrage atenţia David Barclay, aspectul religios al studiului OZN-urilor a fost observat încă de la început şi, chiar dacă a constituit o preocupare oarecum periferică, el a beneficiat de comentatori de primă mînă, cum ar fi Desmond Leslie, Brinsley le Poer Trench (Lord Clancarty), R.L.Dione, iar mai tîrziu Whitley Strieber. La aceste nume cititorul poate adăuga numeroase altele pe care le-am citat în prezentul serial. Cercetători serioşi precum Jenny Randles, John Mack sau Raymond Fowler şi-au mărturisit nu o dată dificultatea de a trasa o graniţă între aspectele pur

OZN-istice şi cele religioase întîlnite în cursul investigaţiilor lor.

Cultele şi mişcările religioase vizînd OZN-urile, reunite sub umbrela fenomenului *New Age*, reprezintă o expresie a dorinţei de a găsi căi noi către sacru. Între diversele culte OZN există numeroase similarităţi: conducătorul lor afirmă că este în contact cu fiinţe şi instanţe sacre (de pildă cu Iisus), dar care au în acelaşi timp statut de extratereştri veniţi cu OZN-uri din alte planete. Un caz frecvent în acest sens este reinterpretarea literei Bibliei, care devine o istorie a intervenţiilor extraterestre în trecutul omenirii. Adesea Dumnezeu, în această viziune, este o fiinţă inimaginabil de avansată şi de puternică în comparaţie cu noi, fiinţă care are în subordine Pămîntul, pe care-l vizitează periodic, în persoană, sau prin trimişii săi la bordul unor OZN-uri...

Evident, tendinţa de a regîndi scrierile considerate sfinte şi de a coborî Divinitatea la statutul de reprezentant al unei supercivilizaţii, dorinţa de a regîndi „ştiinţific" o serie de comandamente pe care religiile tradiţionale le consideră definitive şi imuabile, irită deopotrivă pe oamenii de ştiinţă materialişti şi pe reprezentanţii fundamentalismului religios de toate coloraturile.

Mesajele primite de „contactaţi" denotă bunăvoinţă, previn asupra unor catastrofe de anvergură cosmică care ameninţă omenirea şi se arată preocupate de *evoluţia spirituală* a pămîntenilor. Şi Bob Larson în *UFO 's and the Alien Agenda* este convins că obiectivul vizitatorilor este în primul rînd *de natură spirituală*, dar el crede că acest obiectiv vizează să abată omenirea de la dreapta credinţă. Larson spune astfel: „Este clar că o forţă sinistră construieşte în mod deliberat un nou sistem religios în pregătirea dominaţiei spirituale a lumii",. În viziunea lui Larson, autorul unei atari acţiuni nu poate fi altul decît *Satana*.

Nu este cazul să revenim încă o dată asupra argumentelor care ne împiedică să fim de acord cu un astfel de punct de vedere. Am expus aceste argumente în episoade precedente. Dar cred că ajunşi în acest punct al serialului, avem suficiente elemente pentru a încerca noi înşine unele ipoteze privind principalele obiective pe care le-ar putea avea acea Inteligenţă Superioară, care a pus în scenă „jocul" la care sîntem părtaşi, încercînd, între altele, să decidem şi încărcătura lor morală.

(Va urma)

Procese celebre

JOHANNES KEPLER

Dramatica eclipsă

DOREL DORIAN

S-a scris şi s-a spus deseori, că lucrările lui Kepler, mult prea avansate pentru epocă, ar fi condus la o anume nereceptivitate din partea contemporanilor săi întru astronomie. Integrităţii sale scrupuloase, vizînd precizia extremă a calculelor, i-a fost asociată - ca pentru a-i micşora din merit - o anume atracţie spre „viziuni exagerat... fantaste". Şi toate acestea, pentru a „explica" de ce - element surprinzător pentru orice istoric al ştiinţei - lucrările lui Kepler, decisive pentru progresul astronomiei, nu s-au bucurat nici pe departe de gloria pe care avea s-o cucerească, bunăoară, încă de la prima apariţie (în 1610), „Sidereus Nuntius" („Crainicul stelelor") a lui Galileo Galilei. Să fi fost aceste lucrări, ca moment ştiinţific, mult prea distanţate în timp? „Astronomia nova", în care Kepler demonstrase în mod strălucit mişcarea planetelor pe orbite eliptice, apăruse încă cu un an înainte de „Sidereus", în 1609! Să fi fost Kepler pe atunci - ipoteză la fel de neconvingătoare - un savant încă prea puţin cunoscut, mult prea tînăr pentru a fi realmente studiat de cercurile astronomice oficiale? Şi mai greu de admis... Obligat să se exileze din Graz, renumele său (şi există zeci de consemnări privind acest indiscutabil renume), îl recomandase pe Kepler ca prim asistent al celebrului Tycho Brache, iar la moartea acestuia, în 1601 - cînd Kepler abia împlinise 30 de ani - îl condusese spre titlul de matematician şi astronom oficial al împăratului Rudolf al II-lea.

Nu, explicaţia lipsei de audienţă a unei lucrări de valoarea celor semnate de Kepler în 1609 („Astronomia nova") nu ţine nici într-un caz de gradul de dificultate al expunerii şi, cu atît mai puţin, nu ţine de hazard. Protestanţii, cei care-l expulzaseră pe Kepler din Graz - şi care urmăreau mai departe, aparent fără amestec, întreaga sa activitate din perioada praghezã - învăţaseră însă, excelent, două lucruri: să nu facă din oamenii de ştiinţă - martiri (arderea pe rug a lui Giordano Bruno în 1600 de către Inchiziţie fusese un prost exemplu) şi să conteze totodată pe faptul că noii protectori catolici ai lui Kepler vor înţelege şi ei cît se poate de bine ce „ascunde" în fapt... noua fizică a cerului pe care o prefigurase „Astronomia nova". Împotriva lui Kepler, suspect încă din 1596, se acţiona cu discreţie, dar cît se poate de ferm... De la refuzul de a i se plăti, sub diferite motive, sumele datorate legal de către visteria imperială, pînă la subtila „teoretizare" a lipsei sale apriorice de audienţă; în fapt, o veritabilă conjuraţie în jurul şi împotriva fiecărei lucrări pe care o tipărea.

● Conjuraţia tăcerii şi a discreditării ● Evoluţii planetare prevăzute pentru 130 de ani ● „Somnium" sau „Visul (neştiut) al lui Kepler" ● Laboratoare moderne pe suprafaţa Lunii

În 1612, la moartea împăratului Rudolf, Kepler părăseşte curtea praghezã - abstrăgîndu-se oarecum controlului oficial, îmbrăţişării sale sufocante - şi se instalează la Linz. Se anunţă anii cei mai prolifici: enunţă legea a III-a, avansează în calcularea Tabelelor Rudolfine etc. Este momentul în care - „întîmplător", totdeauna întîmplător... - Katherina Kepler va fi acuzată de protestanţi ca fiind o periculoasă vrăjitoare, iar lui Kepler, implicit - cum avea să i se şi spună în Linz, mult după ce Katherina murise - periculosul fiu al vrăjitoarei... Şi - lovitură de teatru - cine se oferă a fi noul său protector? Ducele de Wallenstein, încercatul comandant al forţelor catolice angajate în războiul de 30 de ani. Să ne mai surprindă faptul că, intrînd în serviciul lui Wallenstein, Kepler este obligat să se stabilească în Silezia, la Sagan, că trăieşte în aceeaşi mizerie neagră, că trebuie să se adreseze personal Dietei din Ratisbonne pentru a-şi cere (fără succes) banii care i s-ar cuveni pentru munca depusă? În pofida privaţiunilor, Kepler continuă totuşi să lucreze: anticipează diverse evoluţii planetare pentru o sută de ani înainte, începînd cu eclipsa din 19 noiembrie 1630 pînă la trecerea planetei Venus prin faţa Soarelui, 6 iunie 1761. Ce se mai putea face împotriva lui Kepler? Cum mai putea fi oprit? Moartea sa prematură, la capătul unei noi deplasări la Ratisbonne, rezolvă definitiv toate aceste probleme... La 15 noiembrie 1630, cu patru zile înaintea eclipsei pe care o prevăzuse, Kepler se stinge din viaţă. O eclipsă la fel de previzibilă, dar infinit, poate, mai dramatică...

Mulţi ani după moartea lui Kepler, mult după ce legile sale contribuiseră într-un mod hotărîtor la marea sinteză newtoniană, posteritatea avea să fie pusă în faţa unei lucrări inedite a aceluiaşi mare deschizător de drumuri în ştiinţă. Titlul ei, *„Visul lui Kepler"* (în intenţia autorului „Somnium"), avea să constituie totuşi, timp de peste trei secole, o recomandare oarecum negativă: nu mai era vorba de legi, riguros demonstrate, ci de... „pure fantezii kepleriene". Universul era de astă dată studiat dintr-un observator (să-i mai spunem imaginar?) plasat pe suprafaţa Lunii... Nu înainte ca autorul acestei fantastice anticipări să fi afirmat posibilitatea ca, peste sute de ani, nave special construite să deplaseze pe Lună aparatele acelui incredibil observator! Să fi fost parcursă cumva această ciudată lucrare de vreun ochi indiscret, încă din timpul vieţii lui Kepler? Fantezia debordantă a lucrării şi spectaculosul aventurii în sine - dacă lucrarea ar fi văzut lumina tiparului - ar fi acreditat definitiv în conştiinţa epocii puterea fără de seamăn a omului şi a cunoaşterii. Dacă se ştia - şi înclinăm spre un răspuns afirmativ - de existenţa acestei lucrări, cumplitele privaţiuni din ultimii trei ani şi moartea precipitată a lui Kepler ar îngădui o şi mai tragică ipoteză şi ar marca ultimul act al unui proces, poate chiar mai dramatic decît cel intentat doi ani mai tîrziu lui Galilei, la Roma... Sau ar fi unul şi acelaşi proces: al raţiunii şi al ştiinţei împotriva dogmei şi intoleranţei inchizitoriale.

Anatomia secundei

Cvasicristale

ALEXANDRU MIRONOV

Serendipitatea ne obligă să inventăm, mereu, cuvinte noi. Ce înseamnă serendipitate? Acţiunea prin care, conform poveştii budiste cu prinţul indian Serendip, te apuci să cauţi ceva şi... găseşti cu totul altceva! Aşa s-a întîmplat în 1982, cînd un cercetător israelian, pe nume Dany Schechtman, aflat în America, a observat cum se obţinuse, prin răcire ultrarapidă, un amestec straniu de aluminiu-mangan. Pasează problema unui coleg, Ilan Blech care, la rîndul lui, o transferă americanului John Cohn, de la Institutul Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie, de unde misteriosul aliaj ajunge la francezul Denis Gratias, care descoperă, uluit, că era vorba nici mai mult nici mai puţin de... structura unui principiu „interzis" de legile cristalografiei: un cvasicristal! Căci în

ceea ce vedeau cercetătorii la microscop, privind în interiorul amestecului aluminiu-mangan, nu era vorba de ordine şi rigoare, ca în toate cristalele cunoscute, ci dimpotrivă, de o bizară suprapunere neperiodică de „cărămizi" elementare!

De ce se întîmplă aşa, nimeni nu poate încă să explice. Dar, ca şi în cazul „materialelor cu memorie", cercetătorii au trecut la alte combinaţii iar inginerii au căutat, cum se cuvine, aplicaţii ale fenomenului. S-a ajuns, astfel, la un cvasicristal de aluminiu-litiu-cupru, în laboratoarele franceze de la Pechiney de Vorépe. Care nu este un material bun conducător de electricitate şi căldură, deci poate fi folosit ca izolant. În plus, la temperatura mediului ambiant devine dur ca oţelul (din nou: de ce?... poate aflăm în secolul viitor...) - numai bun de strat acoperitor antiadeziv şi antiabraziv în industrii. Inginerii îşi suflecă mînecile fac mii de teste, găsesc o formă industrială - s-a născut *Cristomul*, ideal... pentru acoperirea vaselor de bucătărie! Dar şi a fierului de călcat! În viitorul apropiat însă utilizările lui pot tinde practic spre infinit: tratarea cu *Cristom* a pereţilor interni ai motoarelor termice le va ridica, sensibil, randamentul (cu cel puţin 30%!), la fel, a tuturor pieselor mecanice, care astfel devin mai rezistente la frecare. Sau introducerea straturilor de cvasicristale în industriile textilă şi a cauciucului - ţesuturile astfel impregnate pot avea calităţi nebănuite.

Un program în mişcare. Serendipitatea, bat-o vina, dă de lucru cercetătorilor şi, iată, pare gata să nască un nou domeniu al industriei. Din nou, din cornul abundenţei înfipt în cortexurile creatoare, inginerii, reprezentanţii subspeciei Homo faber, par gata să ne facă mai uşoare vieţile.

O lume... confort 2

Ştiinţă şi tristeţe

PAUL IOAN

Ştiinţele au nevoie de experiment, experimentul are nevoie de cobai. Este un adevăr de o banalitate revoltătoare, similar alternanţei zi-noapte sau numărului de degete de la o mînă (discutabilă ar fi doar sorgintea lui biblică, dacă privim „Facerea" ca pe o experienţă a Creatorului cu omul, căruia i-a „studiat" supuşenia (liberul arbitru), sădind în mijlocul Paradisului pomul cu fructul interzis). Pe de altă parte, în esenţa sa, ştiinţa este NEUTRĂ, ea aparţine umanităţii, este un bun comun ce contribuie la salvgardarea condiţiei umane. Considerînd aceste premise ca fiind incontestabile, de ce un articol dintr-o revistă exclusiv ştiinţifică, în care se discută despre experimente pe şobolani, maimuţe şi ratoni, este ilustrat cu copii dintr-un orfelinat din România? UNDE ESTE NEUTRALITATEA ACTULUI ŞTIINŢIFIC atunci cînd exemplifici (deci pui accentul) o stare dezolantă cu CETĂŢENI AI UNEI ŢĂRI ANUME, şi nu cu situaţia generală a copilului abandonat - categorie defavorizată, răspîndită în toată lumea? Iată, concret, despre ce este vorba.

În prestigioasa revistă pur ştiinţifică franţuzească „La Recherche", numărul 311 din iulie-august 1998, găsim un articol intitulat „Cum influenţează stresul comportamentul genelor?" (traducere liberă), semnat chiar de dl. Redactor-şef Oliver Postel-Vinay. Textul pune în evidenţă relaţia dintre copil şi mama lui, în două situaţii: cu îngrijire maternă sistematică (fără stres) şi fără îngrijire maternă consecventă (cu stres). Studiile experimentale neurofuncţionale au drept „actori" şobolani, maimuţe şi ratoni. Concluzia care se prefigurează este următoarea: stresul suferit în copilărie afectează activitatea anumitor gene, la maturitate, iar indivizii respectivi sînt predispuşi la depresie nervoasă. Concluziile sînt greu de extrapolat la om, deşi principial starea de anxietate are mecanisme asemănătoare. Şi totuşi, „La Recherche" găseşte de cuviinţă să ilustreze acest articol cu o fotografie (pe jumătate de pagină) reprezentînd doi copii abandonaţi într-un orfelinat din România, cu precizarea: „Cohorte de copii români din sinistrele orfelinate ale erei Ceauşescu fac şi astăzi obiectul unor analize aprofundate din partea psihiatrilor şi specialiştilor în dezvoltarea copiilor".

Oare copiii abandonaţi în orice orfelinat al lumii nu prezintă simptome asemănătoare? Sînt deficienţele de comportament, şi implicit dereglările neurofuncţionale, specifice NUMAI orfanilor români? De ce a fost nevoie de precizarea respectivă, care reprezintă o evidentă şi gratuită anatemizare a imaginii României în ochii cititorului avid de ştiinţă din Franţa; practic, nu se arată cu degetul, într-un context apolitic, spre un fenomen generalizat al defavorizaţilor soartei, ci spre o ţintă precisă. Desigur, fotografia cu pricina este reală, acest adevăr a fost mediatizat pînă la isterie după 1990, dar folosirea unui astfel de document, într-un context care nicidecum nu necesita o precizare cu iz maliţios, ni se pare un act tendenţios - la opt ani de la dezvăluirea tragediilor din acele orfelinate. În Franţa nu există mame disperate care-şi abandonează copiii, sau a fost mai comod să se apeleze la o anume arhivă?

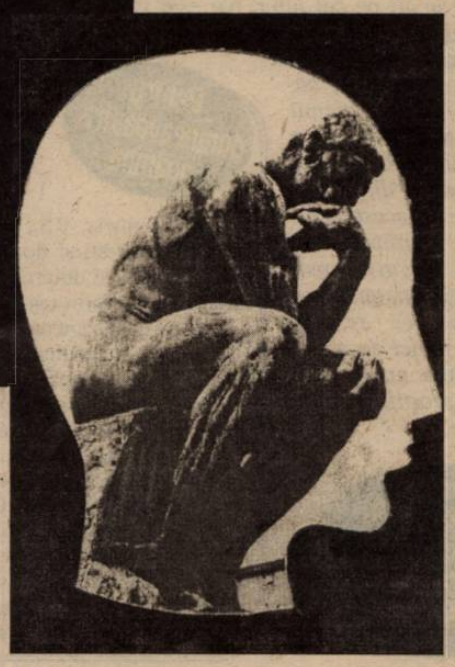

Nu dorim, desigur, să polemizăm. Dar nici nu ne putem reprima o undă de tristeţe cînd constatăm că şi pe tărîm pur ştiinţific, în memoria publiciştilor francezi de specialitate e întipărit cu pregnanţă un aspect dezolant ca aparţinînd „în exclusivitate" României.

P.S. Nu dorim să ilustrăm acest articol cu imaginea unor copii abandonaţi din Franţa. Nici nu ne-a trecut prin minte aşa ceva.

În actualitate

„ELIXIRELE" TINEREȚII

Oamenii de știință nu încetează a căuta „rețetele" moderne ale elixirelor tinereții cu atît mai mult cu cît ultimele descoperiri sînt încurajatoare. Nu trebuie ignorat faptul că de-a lungul secolelor longevitatea a fost mult diferită. Dacă în trecutul îndepărtat al umanității se trăia între 20 și 30 de ani, iar la începutul secolului nostru longevitatea era de 50 de ani, astăzi în țările dezvoltate este de 72 de ani pentru bărbați și 80 pentru femei.

Care sînt însă „regulile de aur" ale rețetelor tinereții? Toți medicii declară că și în această sferă este mai ușor și mai eficient să previi decît să vindeci. Unul dintre factorii de risc importanți, agresor „al tinereții" reamintește dr. Françoise Forette, gerontolog, este obezitatea. „Supraponderabilitatea, în toate etapele vieții, este un fenomen handicapant. A îngrășa un copil peste normal echivalează cu a decide viitorul său de bătrîn". Să evităm deci abuzurile, în special de dulciuri și grăsimi.

Un alt dușman „insidios" este Soarele. El accelerează îmbătrînirea pielii, provoacă unele cancere (melanomul) și chiar degenerescență maculară, una dintre cauzele pierderii vederii la bătrînețe.

Printre dușmanii notorii ai tinereții noastre figurează tutunul. El ruinează sistemul cardiovascular și mărește rata mortalității.

În lucrarea *„Longevitatea, mod de folosire"*, dr. Michel Allard consideră că niciodată nu e prea tîrziu pentru a renunța la fumat.

Medicina a descoperit că alte elemente își pun amprenta extrem de evident asupra aspectului nostru fizic. Este vorba despre mișcare, exercițiul fizic și starea de spirit optimistă ce se arată a fi extrem de benefice. Cîteva studii efectuate la Universitatea Harvard confirmă faptul că cei care merg mai mult pe jos, care urcă scările pe jos sau practică un sport au o longevitate mai mare. „Nu trebuie înțeles că sportul în sine ne face mai sănătoși, ci sportul întreține o formă fizică mai bună care atrage după sine gustul mișcării, explică dr. Michel Allard". Dintre toate activitățile fizice, mersul pe jos este cel mai ușor de practicat, dar și cel mai important prin efectele sale benefice. Ameliorează rezistența organismului și echilibrul. Mai multe studii au arătat că la subiecții în vîrstă exercițiul fizic determină creșterea dozei hormonilor de creștere, fapt ce favorizează longevitatea.

Surprinzător poate, pesimismul nu „rimează" cu longevitatea. În schimb optimismul reprezintă veritabile infuzii de tinerețe. Care să fie explicația științifică? Mai multe studii recente demonstrează faptul că optimiștii ar avea o mai bună apărare imunitară. Ei ar rezista mai bine în fața bolilor. Dar pot fi cultivate optimismul, bucuria de a trăi? Doar într-o oarecare măsură, spun specialiștii care au demonstrat că acestea ar fi determinate genetic. Ne trebuie doar puterea de a fructifica la maximum capitalul de care dispunem. „Oricum, consideră dr. Christopher Peterson, psiholog la Universitatea din Michigan, există numeroase dovezi că pesimiștii pot deveni mai optimiști..."

Dacă tutunul rămîne un toxic pentru organism în ochii medicilor, în schimb vinul a trecut din „clanul" dușmanilor în cel al aliaților. După ce ani în șir alcoolul și obișnuințele culinare ale francezilor erau vehement contestate peste Ocean, americanii descoperă că nu au motive să persevereze în acest sens. Serge Renaud, cercetător din Lyon, a demonstrat „paradoxul francez": modul de alimentație francez, la fel cu cel mediteranean și în special cel grecesc naște centenari. S-a demonstrat astfel nu numai efectul benefic al vinului - excelentă „capcană" pentru radicalii liberi și, din acest motiv considerat „medicament", dar și cel al „grăsimilor bune". Acestea conțin acizi grași utili, între altele la construcția membranelor celulelor nervoase. Aceste „grăsimi bune" vin de regulă din lumea vegetală. (Este vorba despre uleiuri). Dar și cîteva grăsimi animale, precum cele furnizate de peștele gras sau gîscă sînt pline de virtuți.

Alte detalii privind șansele noastre de a ne menține tinerețea, săptămîna viitoare.

Gastronomice

Doamna Ariadna Făgărășanu din Brașov ne sugerează, pentru această săptămînă, două rețete tentante:

● Vin roșu cu banane

6 banane coapte, un l vin roșu, un baton scorțișoară, 200 g zahăr.

Se pun pe foc vinul, zahărul și scorțișoara, iar cînd s-a înfierbîntat, se introduc bananele cojite și tăiate rondele. Se lasă pe foc încă 5 minute, apoi se ia vasul jos, se scoate scorțișoara și se lasă la frigider.

● Salată de fructe

Se taie în felii subțiri: 2 mere, 2 pere, 2 portocale, 2 banane. Se amestecă un păhărel de rom tare cu 100 g zahăr pudră, care se toarnă în compotieră peste fructele în care s-au amestecat cîteva stafide și cîteva nuci tăiate felioare. Se pot adăuga și cîteva vișine din vișinată. Se servește după cîteva ore, foarte rece, de la frigider.

Bogații planetei

Topurile celor mai bogați regizori șiași ai spectacolelor de divertisment se corectează spre sfîrșitul fiecărui an astfel încît indiscreții să știe exact cîte milioane de dolari „apasă" pe umerii fiecăruia. Astfel, Jerry Seinfeld conduce în top cu aproximativ 250 milioane de dolari, James Cameron, cu aproximativ 110 milioane. Céline Dion are „doar" vreo 60 de milioane de dolari, iar David Copperfield ar deține „numai" 50 de milioane de dolari. Să vedem ce le rezervă norocul în '99...

Reflecții psihologice

Corelații surprinzătoare

Pentru unele femei a-și „pierde timpul" în bucătărie pentru a găti este o adevărată problemă. De ce? „La o femeie dorința de a se hrăni și plăcerea de a iubi sînt indispensabile, precizează psihologul Anne Lefevre. Femeia este biologic construită pentru a hrăni: din propria sa substanță, copilul care crește întîi în pîntecul său apoi cu laptele său. Iubirea și hrănirea rămîn deci legate intim de structura sa. Pentru o femeie refuzul de a hrăni echivalează cu refuzul de a iubi. Invers, în femeia care iubește, spontan se declanșează dorința de a-l hrăni pe cel iubit, Nu este vorba numai de alimente. Femeia „îi hrănește" pe cei dragi și cu tandrețe, afecțiune, cuvinte calde. Oricum dorința de a hrăni pe cei din jur face parte intrinsecă din feminitate. În aceste condiții, simplificînd mult lucrurile psihologii sînt tentați să afirme că refuzul unor femei de a găti exprimă un conflict cu propria feminitate.

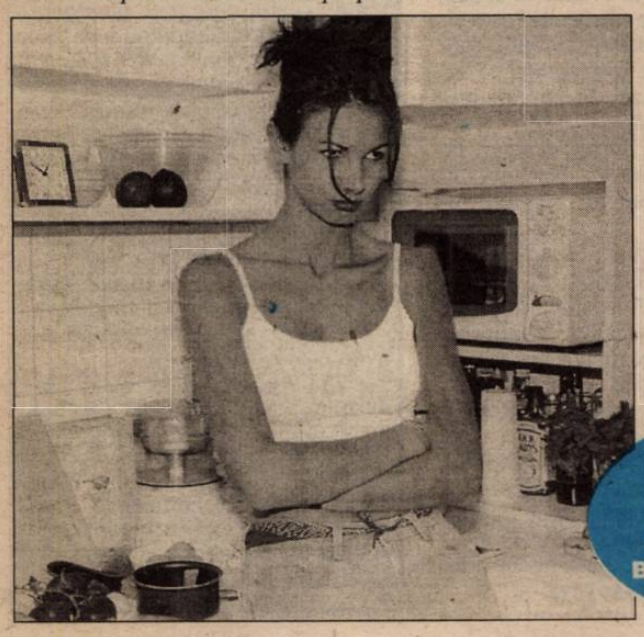

Pagina realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc P.S., locuiesc în București și de mulți ani sufeream de dureri abdominale pe care prin regim alimentar și medicamentația recomandate de medici nu am reușit să le ameliorez. De asemenea, mă deranja o nervozitate permanentă. Citind în revista „Magazin" despre tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională, și fiicele sale, doamnele Mariana Ciupea și Ana Stoica, am apelat și eu la acesta. Surprinzător, după doar 5-6 ședințe durerile de colon au dispărut, astfel că la sfîrșitul celor 10 ședințe m-am simțit foarte bine și cu un moral extrem de optimist. Menționez că în perioada tratamentului bioenergetic am urmat și un regim alimentar naturist, recomandat de d-na Ana Stoica..."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 3

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 20 februarie 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

Nici lipidofilie, dar nici lipidofobie!

ARCADIE PERCEK

O alimentaţie raţională presupune, ca fiecare din cele trei componente ale raţiei alimentare - proteinele, glucidele şi lipidele sau grăsimile - să se afle într-un anume raport cantitativ unele faţă de altele, în sensul că 10% din totalitatea caloriilor trebuie să provină din proteine, 30-40% din grăsimi, şi 50-60% din glucide.

Un alt raport cantitativ, care trebuie respectat, ţine de faptul că grăsimile de origine animală, trebuie să reprezinte 2/3 pînă la 1/2 din cantitatea totală de grăsimi, restul urmînd a fi de origine vegetală. Nu trebuie neglijat apoi şi un alt aspect, ţinînd de faptul că proporţia de grăsimi din raţia alimentară trebuie să aibă în vedere vîrsta şi de felul activităţilor desfăşurate.

Imediat ce s-a făcut dovada ştiinţifică potrivit căreia grăsimile reprezintă printre altele şi sursa cea mai importantă de colesterol, acest produs fiind organic implicat în apariţia ateromatozei, stare patologică vinovată de faptul că mortalitatea prin boli cardio-vasculare se află pe primul loc în ţările civilizate, grăsimile au fost după cum ştiţi puse la index, cum se spune, unii militînd chiar pentru excomunicarea grăsimilor de origine animală din alimentaţie - pe departe cele mai nocive -, şi aceasta pentru că ele sînt cel mai mult implicate în apariţia colesterolului şi, implicit, a acestei rugini biologice, care strîmtorează arterele, viciind astfel circulaţia sangvină, cum este situaţia în ateroscleroză.

Din acest motiv, la un moment dat s-a creat - cel puţin pe anume arii de pe mapamond - o anume lipidofobie, şi asta tocmai în contul fricii de colesterol şi, implicit, de ateroscleroză - boala ce aşterne prin definiţie patul bolilor cardio-vasculare.

Iată însă că, între timp, acest aspect al patologiei umane a fost aprofundat, şi cercetări cu caracter interdisciplinar efectuate pe această linie au dovedit, fără a nega rolul grăsimilor şi în special al acelora de origine animală în apariţia colesterolului, că mai sînt şi alţi factori care contribuie la apariţia aterosclerozei.

Oricum, *lipidofobia în general, ca şi cea faţă de grăsimile de origine animală în particular, nu este aşadar pe deplin justificată în zilele noastre.* Aceasta este şi raţiunea pentru care, relativ recent, însuşi acest for suprem pentru apărarea sănătăţii în lume, care este Organizaţia Mondială a Sănătăţii, a luat o poziţie oficială pe această linie precizînd textual următoarele: „Nu este încă dovedit, de pe poziţii riguros ştiinţifice, că trebuie să renunţăm la unt în favoarea margarinei, şi nici la grăsimile solide în favoarea untdelemnului".

O atitudine similară a avut şi reputata instituţie din SUA, „Food and Drug Administration", instituţie ce reprezintă pe acele întinse meleaguri un organism de control al alimentelor şi medicamentelor care nu a permis pur şi simplu fabricanţilor de uleiuri vegetale să facă publicitate şi reclamă uleiurilor vegetale, specificînd în respectivele reclame faptul că acestea nu contribuie la apariţia colesterolului. „Acest gen de reclamă - se precizează într-un document oficial al instituţiei menţionate - trezeşte, la o mare parte din populaţie, speranţa neîntemeiată ştiinţific că doar consumînd grăsimi vegetale, putem preveni sau chiar vindeca afecţiunile cardio-vasculare".

De unde se vede că poetul epic grec, Homer, născut, se pare, în secolul al IX-lea î.e.n., avea perfectă dreptate cînd afirma „În toate măsura e bună".

Prim-ajutor

HERPESUL

Este o afecţiune virală a pielii şi mucoaselor, produsă de virusul herpetic, care se localizează cel mai frecvent la buze (herpesul labial), dar şi în zona organelor genitale (herpesul genital). Foarte frecvent, herpesul apare după expunerea la soare puternic, la frig sau la vînt. Apariţia herpesului este favorizată şi de unele infecţii bacteriene sau virale, de indigestii sau intoxicaţii, de stres. Leziunea herpetică se manifestă prin cîteva vezicule (băşicuţe) care la început produc senzaţia de mîncărime, apoi de durere. După 2-3 zile, băşicuţele se umplu cu un lichid clar, iar în următoarele zile încep să se usuce, lăsînd în urma lor o crustă maronie. Herpesul trece în 10-12 zile, de obicei fără complicaţii.

Primele îngrijiri, în lipsa celebrului Zovirax căruia i se face reclamă la televizor şi care poate fi achiziţionat din farmacii: Se evită scărpinatul şi ruperea crustei, pentru a se reduce riscul de suprainfectare. Se pun pe leziune comprese reci cu infuzie de muşeţel, spirt, oţet, apă de colonie. În faza iniţială, aplicarea pe leziune a unei bucăţi de gheaţă timp de 10-15 minute, repetată de mai multe ori pe zi, scurtează evoluţia leziunilor locale. Vitaminele A şi C au, de asemenea, efect favorabil asupra bolii.

MEDICUL vă răspunde

Hepatita B

Rodica Sandu din Alexandria, jud. Teleorman, ne adresează o scrisoare din care putem înţelege fie că este mamă, fie mai degrabă că este viitoarea soţie a unui tînăr de 23 de ani, care în copilărie a suferit de o hepatită, dar nu ştie de ce tip, tînăr în legătură cu care ne pune următoarele trei întrebări:

1. Se poate face o analiză din care să reiasă dacă tînărul în cauză este purtător de virus de hepatită B, şi cine face o asemenea analiză?

2. În cazul cînd se dovedeşte că este purtător al respectivului virus, cum trebuie să-şi protejeze viitoarea soţie?

3. Dacă în acest caz se poate face un vaccin contra hepatitei B şi cum trebuie să-l facă cel care este purtător sau viitoarea lui soţie?

În primul rînd, referindu-mă la scrisoarea dv., doamnă sau domnişoară Rodica Sandu, permiteţi-mi să vă felicit pentru aceste măsuri de precauţie pe care le luaţi în legătură cu acel tînăr care, în copilărie, a suferit de hepatită de tip B. Ce bine ar fi dacă toate mamele sau viitoarele soţii sau mame ar face la fel!

Din capul locului, vă precizez că, în legătură cu cele trei întrebări pentru a vă răspunde în mod corect, aş fi tentat să vă pun alte 30 de întrebări, pentru că această afecţiune inflamatorie a ficatului, care este hepatita, de cele mai multe ori de natură virotică, caracterizată prin infiltraţie inflamatorie interstiţială şi modificări distrofice ale traseelor hepatice, reprezintă un capitol cu încă multe arii necunoscute sau insuficient cunoscute din patologia umană. Hepatita tînărului de care ne vorbiţi nu pare a fi o aşa-numită hepatită de inoculare, termen care se referă la modalitatea de transmitere parenterală a virusului hepatitei virale, cel mai adesea virusul B (cale exclusivă), iar mai rar virusul A sau cel sclerogen (prin termenul de parenteral înţelegînd o cale de transmitere în afara canalului alimentar şi în care este vorba de alte căi decît de cea digestivă).

Ceea ce este bine să ştiţi în legătură cu hepatita de tip B, este că ea se poate prezenta sub forma aşa-numitei hepatite serice, care este o formă gravă de hepatită virală, provocată de virusul hepatitic B, al cărei agent etiologic, existent în anumite loturi de sînge, ser sau plasmă umană, a fost introdus în organismul afectat în mod accidental, pe calea unor transfuzii, (hepatită posttransfuzională), sau prin injecţii de ser. Din datele experimentale, virusul hepatitei prin ser omolog este transmis exclusiv pe cale parenterală. În această formă, incubaţia este mult mai lungă ca în celelalte forme de hepatită virală.

Realizaţi, sper, din aceste cîteva cuvinte pe care vi le-am spus în legătură cu întrebările dv., că hepatita virală este o boală mai aparte. În orice caz, pentru clarificarea situaţiei, vă sfătuim să vă prezentaţi cu tînărul în cauză, la secţia de boli infecţioase a spitalului din Alexandria, solicitînd un consult de specialitate. În ipoteza că această secţie nu există, prezentaţi-vă la Spitalul de boli infecţioase din Capitală, care se află în spatele Spitalului Colentina, cu un bilet de trimitere eliberat de policlinica din Alexandria, de care depinde tînărul la care vă referiţi. În orice caz, în ceea ce ne priveşte, sîntem tentaţi a crede după datele pe care ni le daţi, că nu este vorba despre o hepatită virală de tip B, ci de o hepatită obişnuită, care în nici un caz nu se prezintă în formă acută.

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

CERENŢELUL

(Geum urbanum)

Cum îl recunoaştem? Cerenţelul este o plantă foarte răspîndită în ţara noastră, care creşte prin locuri umede la marginea pîraielor, a şanţurilor, în păduri şi luminişuri, începînd din zona stejarului şi pînă la etajul montan. Este o plantă ierboasă, perenă, înaltă de 25-60 cm, cu un rizom pînă la 2 cm diametrul, oblic şi cu multe rădăcini. Tulpina poate fi simplă sau ramificată, dreaptă, aspru păroasă, avînd la bază frunze cu peţiolul scurt, dublu dinţate pe margine, iar frunzele tulpinale au trei lobi. Floarea este de culoare galben aurie.

Cum se recoltează? În scopuri medicinale se întrebuinţează rizomii şi rădăcinile, mai rar părţile aeriene ale plantei, recoltate în timpul înfloririi. Rizomul este brun închis, conic, de 3 pînă la 6 cm lungime şi 1-2 cm grosime, cu suprafaţa încreţită, cu numeroase rădăcini neegale, de culoare brun deschis. Mirosul rizomului uscat se aseamănă cu cel al cuişoarelor iar gustul lui este astringent şi amar. Recoltarea rizomilor se face primăvara, în lunile martie şi aprilie sau toamna, în luna octombrie. După recoltare se spală cu un jet de apă şi se usucă la Soare sau în camere încălzite.

Compoziţie. Rizomul de *cerenţel* conţine un glucozit (gerozidul) şi o enzimă (geaza) care transformă glucozidul în eugenol şi într-un zahăr numit vicianoza. Această transformare se produce numai în rădăcina uscată. Rizomul mai conţine mari cantităţi de tanin, substanţe amare, gumirezine, amidon şi ulei volatil.

Acţiune terapeutică. Datorită eugenolului rezultat prin dedublarea glucozidului, produsul are acţiune bactericidă şi calmantă. Eugenolul ca atare are o largă întrebuinţare în stomatologie. Datorită taninului, *cerenţelul* are proprietăţi astringente şi hemostatice.

Modul de întrebuinţare. Rizomul de *cerenţel* se întrebuinţează sub forma de pulbere (1-4 g pe zi), sub formă de decoct (o linguriţă produs mărunţit la o cană de apă), se fierbe 30 de minute şi după ce se răceşte se strecoară, sau sub formă de infuzie (2 linguriţe la o cană de apă), din care se beau 2-3 căni pe zi. Se poate prepara o tinctură din 20 g plantă, macerată 10 zile în alcool de 70° şi se administrează zilnic între 10-30 picături de 3-4 ori pe zi. De asemenea, se foloseşte uleiul volatil (4-8 picături la o linguriţă de apă călduţă) pentru calmarea durerilor de dinţi. Preparatele menţionate mai sus sînt indicate în dispepsii gastrice, în colici intestinale, în diaree, în vărsături datorate tulburărilor hepatobiliare, este un calmant în dureri hemoroidale şi menstruale. *Cerenţelul* intră în compoziţia ceaiului pentru gargară, des utilizat în stomatite, gingivite etc.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

O decizie greu de luat

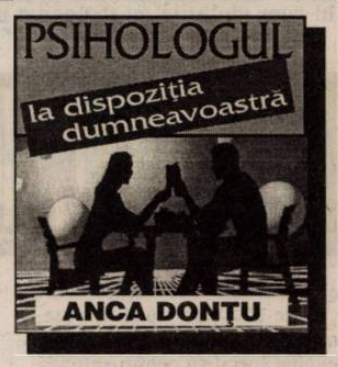

- La o vîrstă fragedă, Gabriela ne întreabă dacă este potrivit să-şi înceapă viaţa sexuală. Are un prieten, îl iubeşte, o iubeşte, aşa că... ce să mai aştepte? Fiind vorba despre o problemă sau, dacă vreţi, un tip de situaţie din ce în ce mai des întîlnite în ultimii ani, sîntem convinşi că răspunsul va fi interesant pentru mai mulţi dintre cititorii noştri.

- Dragă Gabriela, cred că pentru nici o fată nu este uşor să se hotărască dacă să înceapă relaţiile sexuale cu prietenul ei. La întrebarea aceasta nu există un singur răspuns corect; trebuie analizată fiecare situaţie în parte.

Începerea vieţii sexuale este o decizie importantă, care trebuie luată în deplină cunoştinţă de cauză, avînd în vedere repercusiunile pe care le poate avea. Este important, în acest sens, să cunoşti metode de contracepţie şi să ai un minim de cunoştinţe de anatomie şi fiziologie, pentru a putea aplica aceste metode. Este ceea ce se numeşte, de fapt, educaţie contraceptivă şi sexuală. În al doilea rînd, trebuie să ai o pregătire psihologică, emoţională pentru a face acest pas. Altfel, urmările te pot marca pe tot restul vieţii.

Pregătirea psiho-emoţională presupune să fii sigură că doreşti să faci acest lucru. Este valabil la orice vîrstă, cu atît mai mult cînd eşti atît de tînără. Dacă ai cît de cît ezitări, înseamnă că nu a sosit momentul sau că nu ai întîlnit băiatul potrivit. Este, deci, mai bine să mai amîni această decizie, decît să te pripeşti. Virginitatea odată pierdută, nu o mai poţi căpăta înapoi. Şi, în fond, de ce să te grăbeşti? Dacă prietenul tău te iubeşte suficient de mult, te va aştepta pînă cînd vei fi pregătită. Dacă nu, va renunţa la legătura voastră şi va fi un semn pentru tine că ai procedat corect rezistîndu-i. La vîrsta ta, poţi să te bucuri de foarte mult romantism, să te plimbi în parc cu prietenul tău, să mergeţi la spectacole sau chiar la petreceri şi să fiţi pur şi simplu îndrăgostiţi unul de celălalt. Nu cred că este nevoie de mai multe dovezi de iubire dar, bineînţeles, voi sînteţi cei care ştiţi mai bine ce simţiţi.

Nu ne spui prea multe despre ce părere au părinţii tăi şi, de ce nu, şi ai lui, despre relaţia voastră. Chiar dacă sînt de acord cu ea, nu cred că s-ar bucura să vă începeţi viaţa sexuală. Şi la vîrsta ta trebuie să mai ţii cont şi de părerea părinţilor, nu crezi? Fără aprobarea lor ar fi cam greu să aveţi relaţii sexuale în condiţii normale, decente. Iar acest aspect este foarte important pentru însăşi relaţia voastră de iubire. Dacă faci pasul acesta acum, împotriva tuturor, avînd o încărcătură negativă, viaţa ta sexuală viitoare va avea mai mult ca sigur de suferit şi va fi mai greu să îndrepţi răul pe care tu sau cei din jur l-aţi face acum decît să îl previi.

Dacă totuşi decizi că îţi doreşti foarte mult să începeţi relaţiile sexuale, dacă tu consideri că eşti pregătită pentru asta, du-te mai întîi la cabinetul de contracepţie din cadrul policlinicii de care aparţii (sau la orice alt cabinet), pentru a-ţi lua măsurile de precauţie atît pentru tine cît şi pentru prietenul tău, ca să eviţi să rămîi însărcinată (lucru deloc de dorit la vîrsta ta) sau să contractezi vreo boală cu transmitere sexuală. Asta ar însemna să dai într-adevăr dovadă de maturitate în gîndire şi ar justifica, cel puţin parţial, hotărîrea ta. Eu aştept să ne mai scrii, dacă te mai putem ajuta cu vreun sfat, şi îţi doresc succes!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

OM / NATURĂ

În ostilele dune de nisip ale deşertului namibian viaţa merge înainte.

VIAŢA ÎN DEŞERT

IRINA STOICA

Deşertul namibian este una dintre cele mai impresionante întinderi de nisip din lume. Ploaia cade rar, foarte rar, pe acest teritoriu şi chiar ceaţa nu este răspîndită mai mult de 60 de zile pe an. Cu o lungime de 2100 de kilometri, aflat pe coasta de sud-vest a Africii, pare cu totul lipsit de viaţă. În realitate, el ne oferă remarcabile tehnici de supravieţuire. Aici trăiesc o serie de vieţuitoare aşteptînd să fie descoperite şi să capete un nume.

Sopirla nocturnă gecko

Încă din prima jumătate a acestui secol entomologul austriac Charles Koch s-a hotărît să studieze insectele din acest ecosistem unic în lume. Mai tîrziu, în 1963, el a stabilit o staţiune de cercetări la Gobabeb, pe locul unui sat hotentot abandonat. După moartea sa, în 1970, opera i-a fost continuată de alţi cercetători, care au observat atent viaţa dintre dunele de nisip.

Între dunele mari, există interdune mai mici, în care vînturile au depozitat importante cantităţi de detritus - resturi organice de plante şi animale. Acesta constituie hrana principală a vieţuitoarelor de aici.

Scurtele şi rarele perioade de ploaie fac să explodeze pe pantele domoale ale dunelor - viaţa, aşa cum o ştim noi, cu iarbă şi mici mamifere ca şoarecele-cangur. După aceste perioade de înflorire, vine însă sezonul uscat, cînd mamiferele se retrag în oaze, rămînînd aici numai gîndaci şi păianjeni, şopîrle şi şerpi.

Apa asigurată din trupul prăzii sale

Valurile de ceaţă aduc vapori de apă calzi dinspre Atlantic şi reci dinspre Antarctica. Cu această „apă" îşi potoleşte setea un gîndac negricios cu picioare lungi şi tot cu ea îşi curăţă ochii şi-şi face rezerve şopîrla nocturnă gecko.

Şopîrlele şi cameleonii se hrănesc cu gîndaci, iar aceştia, la rîndul lor, atacă lăcustele, căutînd în trupul victimelor în special apa.

Viaţa în aceste locuri este o îndîrjită luptă pentru supravieţuire. Viespile omoară păianjenii, depunînd ouă în trupurile acestora, care

O viespe namibiană îngropînd păianjenul ucis

constituie prima hrană a larvei.

Ziua temperatura poate atinge 66ºC şi atunci vieţuitoarele îşi caută adăpost încercînd să atingă cît mai puţin nisipul. Noaptea însă deşertul se trezeşte, nisipul fiind animat de vieţuitoarele care îşi părăsesc tunelurile sau alte adăposturi, ieşind la suprafaţă.

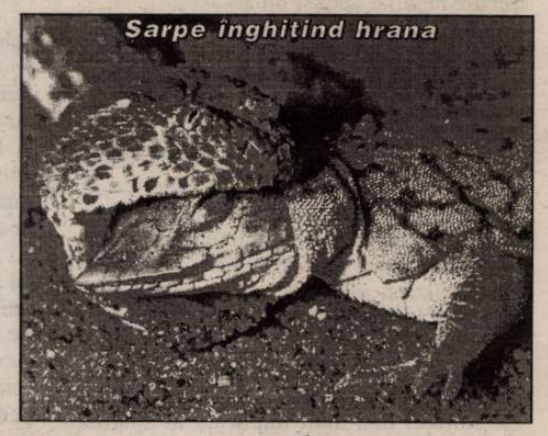

Şarpe înghiţind hrana

Şopîrla Aporosaura

...O lume ciudată, zguduită de lupte, deghizări, crime, totul desfăşurîndu-se rapid între noapte şi zi, departe de privirile altor prădători „uriaşi", printre care omul.

„APOLLO" ÎN AJUNUL FINALULUI...

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Iniţial, Programul APOLLO a fost programat să cuprindă 20 de lansări, fiind prevăzute zece aterizări pe Selena, deci 20 de exploratori umani.

Deoarece, din raţiuni, se pare, financiare, NASA a fost obligată să reducă Programul cu trei zboruri, o atenţie deosebită a fost acordată pregătirii acestei ultime misiuni, care avea numărul de ordine 17.

Echipajul a fost selecţionat cu o deosebită grijă, comandant fiind numit astronautul Eugene Cernan, fost pilot al Modulului lunar din misiunea APOLLO-10; pilot al Modulului de comandă, denumit semnificativ „AMERICA", a fost Ronald Evans, care mai îndeplinise funcţia de rezervă în acelaşi post pentru misiunea APOLLO-14, iar ca pilot al Modulului lunar „CHALLENGER" - dar cu sarcini ştiinţifice precise pe Lună - a fost ales geologul profesionist Harrison Schmitt!

Iată, deci, că în echipaj a fost introdus un geolog profesionist, iar în program au fost prevăzute numeroase noi echipamente ştiinţifice care să fie aduse pe Lună. De asemenea, în zona astrodromului „Kennedy" a fost aleasă o regiune specifică pentru antrenarea geologului Schmitt, care să fie obişnuit cu scafandrul spaţial.

REMEMBER

În fotografia alăturată, astronautul Cernan, echipat în scafandru spaţial (dreapta) foloseşte un cleşte special pentru recoltarea mostrelor de rocă selenară, iar Schmitt, echipat la fel, repetă „lecţia" de folosire a unui trepied ca referenţial fotografic, pentru precizarea verticalei locului şi a unghiului razelor solare!

Şi alegerea locului pentru aselenizare a stîrnit numeroase polemici, mai ales între geologi şi cei care asigurau securitatea zborului: în final, specialiştii au optat pentru o zonă cuprinsă între Munţii Taurus şi pantele craterului Littrow.

Deşi pentru alunizarea în această interesantă regiune a Lunii, situată pe partea vizibilă a acesteia de pe Pămînt, trebuia ca manevrele să fie începute cînd „AMERICA" se afla încă în partea invizibilă de pe Terra, s-a considerat ca deosebit de importantă recoltarea de mostre de sol lunar dintr-o zonă muntoasă complet diferită de regiunile deja explorate...

Alături de aparatele „clasice"din ansamblul ALSEP (adus de fiecare dată pe Lună), de steagul american şi de cele trei reflectoare laser, au fost plasate pe solul lunar 16 echipamente ştiinţifice, printre care: analizor de deplasare a prafului selenar, seismometru diferenţial, analizor al ionosferei lunare, detector termic al căldurii interne a astrului, gravimetru etc.; de asemenea au fost aduşi geofoni, o foreză electrică şi bine-cunoscutul generator nuclear cu plutoniu de tip SNAP. Nici automobilul selenar, Lunar Rover, nu a lipsit, el fiind folosit de mai multe ori! Despre peripeţiile echipajului pe Lună, în numărul următor!

(Va urma)

Avioanele mileniului III vor folosi tehnologii extraterestre?!

„Vehiculele preferate ale extratereștrilor au forma cea mai rațională pentru călătoriile interplanetare". Aceasta este surprinzătoarea deducție a cercetătorului Leik Myrabo, inginer aerospațial la Institutul Rensselaer din Norvegia. El este pe cale de a demonstra că farfuria zburătoare ar fi forma cea mai adaptată din punct de vedere tehnic a aparatelor de zbor spațiale din secolul ce vine. „Civilizațiile extratestre care ne vizitează, crede savantul norvegian, sînt cu cel puțin o mie de ani înaintea noastră, din punct de vedere tehnologic".

Astăzi, toate mașinile zburătoare realizate de oameni (elicoptere, avioane, rachete) sînt supuse fenomenului de frictiune. Cu cît un vehicul se ridică mai mult în atmosferă, cu atît el înfruntă o rezistență mai puternică. Forma ascuțită a extremităților aeronavelor permite ameliorarea acestui fenomen, creînd o „undă de șoc" (perturbație a atmosferei) conică, grație căreia aeronavele ating viteze apreciabile. Aceasta este rațiunea acelui nas demn de Cyrano, cu care a fost înzestrat super rapidul avion Concorde și care era, într-o primă fază, așa de lung că a fost necesară ajustarea lui pentru ca pilotul să poată vedea pista de aterizare...

În cazul rachetelor, cu cît viteza crește și acest con se îngustează, cu atît este mai dificilă evoluția rachetei și se realizează o creștere uimitoare a temperaturii aerului compresat. La viteza de 25 Mach (de 25 de ori viteza sunetului), termometrul indică 8000 de grade Celsius!!) Inginerii în aeronautică trebuie să ia mereu în considerare această temperatură extremă atunci cînd construiesc fuselajele. Pînă azi, reducerea fricțiunii este considerată drept cea mai serioasă problemă cu care se confruntă constructorii de aeronave.

Dar industria aerospațială a fost revoluționată de ideea genială a lui Leik Myrabo, intitulată „piscul aerian". Inginerul, asistat de un fizician rus, Yuri Raizer, a intuit folosirea unei noi forme de energie, ce constă în controlarea fluxului de aer ce înconjoară un vas spațial. „Piscul aerian" este provocat de microunde sau de raze laser, al căror flux creează o reacție în lanț. Această ionizare intensă a electronilor din zona respectivă eliberează o forță explozivă imensă, atît de mare încît ar putea cu ușurință distruge emițătorul. Subtilitatea constă în a regla această energie, trimițînd serii de unde deflagrante. Aceste pulsații repetate generează o undă de șoc parabolică, care poate învălui vasul, dar care nu îl atinge niciodată, producînd astfel o fricțiune minimală și deci o creștere moderată a căldurii.

Primele teste cu un prototip au fost efectuate în 1993, la o viteză de 10 Mach, fiind încununate cu succes. Anul viitor, deci în 1999, vor fi efectuate noi teste, de astă dată la viteza de 25 Mach, adică exact cît îi este necesar unei aeronave pentru a putea învinge gravitația terestră. Racheta realizată de Myrabo nu depășește în greutate 630 kg, iar costurile de fabricație sînt de circa o mie de ori mai mici decît cele pentru o navetă spațială obișnuită!! „Sîntem pe cale de a termina o etapă importantă în realizarea vechiculelelor spațiale, declară Leik Myrabo, accesibilă tuturor, inclusiv persoanelor particulare interesate de turismul spațial!"

Se prefigurează, așadar, posibilitatea călătoriilor familiale pe Lună, în numai cinci ore și jumătate!! Inginerii de la Renssalear estimează că cea mai mare parte a aparatelor de zbor actuale ar putea fi echipate cu aceste „piscuri aeriene", cu scopul de a optimiza fluxul lor de aer în amonte, și în consecință, de a le mări considerabil viteza. În aceste condiții, un zbor Paris-New York s-ar efectua în mai puțin de jumătate de oră!?! *(G.T.)*

Unicate ale naturii

PAUL IOAN

O specie de corbi din Noua Caledonie știe să fabrice unelte pentru prinderea și tranșarea victimei.

● Corbii, meșteșugari de elită

Contrazicînd prostia și infatuarea corbului din fabula lui La Fontaine, o specie anume de corbi din Noua Caledonie (Corvus moneduloides) fabrică unelte specifice capturării și tranșării prăzii. Spionîndu-i în propriul lor „atelier", specialistul neozeelandez Gavin Hunt a remarcat faptul că respectivii corbi prelucrează rămurele bine alese pentru a făuri cîrlige; de asemenea, folosind drept materie primă frunze rigide, ei dau la iveală adevărate bisturie. Profesorul Hunt a fost uimit să constate că aceste instrumente sînt bine fasonate și chiar standardizate, în sensul că le sînt menținute constante dimensiunile! El precizează că acest gen de meșteșugărit era caracteristic omului din paleoliticul inferior.

Este greu de precizat dacă această specie de corbi are o reprezentare mentală prealabilă a instrumentelor respective. Etologul elvețian Christophe Boesch arată că nici cimpanzeii nu-și fasonează uneltele fabricate atunci cînd constată că nu sînt adecvate utilizării lor. Ei nu învață din propriile greșeli precum omul, căruia practică îi îmbunătățește cunoașterea. În schimb corbii par să nu fabrice rebuturi niciodată!

● Furnici cu darul profeției

În organizarea socială a coloniilor de furnici, cea mai costisitoare categorie este cea a războinicilor. Și asta pentru că larvele respective trebuie supraalimentate, deci este necesar un efort de căutare și transport al hranei neobișnuit de mare. În consecință, acest volum de muncă suplimentar este făcut numai dacă se simte nevoia... Iar această nevoie este prezisă de unii membri ai coloniei, în cadrul unei specii ce trăiește în sudul Franței. Furnicile „clarvăzătoare" dau semnalul primejdiei cu cîteva zile înainte ca inamicul să-și facă apariția. Lucrătoarele și cărăușii își întețesc activitatea, iar numărul larvelor hrănite din belșug crește simțitor. Din acestea vor ieși războinicii, cu mandibule mai puternice și mai specializate în a devora adversarul. În perioadele de armistițiu, larvele sînt hrănite uniform, fără discriminări.

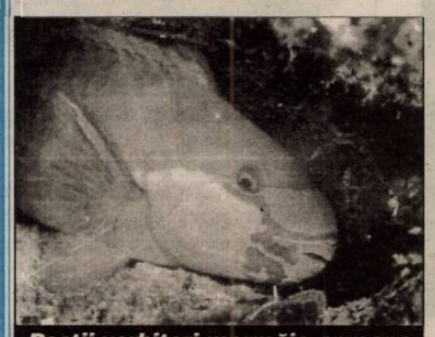

Peștii-vorbitori mormăie aproape tot timpul; în perioada fecundării, „vocalizele" lor se întețesc.

● Pești vorbitori și pești-maimuță

Ihtiologul francez Philip Lobel s-a specializat în a demonstra că expresia „lumea tăcerii" este caducă. El a descoperit într-un atol din Pacific *peștii-papagal*, numiți astfel atît pentru coloritul lor viu și divers, cît și pentru că... bombăne mai tot timpul. (Verbul a bombăni nu trebuie ghilimetat, înregistrările lui Lobel stau mărturie). Mai mult, în perioada de reproducere, femelele își anunță foarte zgomotos masculii că au depus ouă, pentru a le fecunda. Ele stau în locurile respective și bombăne neîntrerupt pînă ce sînt sigure că vor avea moștenitori, apoi se retrag la fundul apelor, diminuîndu-și vocalizele.

Peștele-maimuță trăiește în regiunea Amazonului și are lungimea medie de un metru. În perioada fluxului uriaș al acestui fluviu, cînd apele acoperă aproape în întregime zone întinse de pădure, această specie bizară face salturi impresionante și foarte precise, apucînd cu botul insecte aflate pe ramuri. Zborul lor poate atinge și doi metri. Este un vînător cu ochi de șoim, pentru că a localiza la o asemenea distanță o libelulă sau un păianjen este o performanță oculară demnă de invidiat. La fel de uluitoare este și agilitatea lui, în pofida faptului că este corpolent. Detenta lui este comparabilă cu cea a delfinului.

APROAPE TOTUL DESPRE SUPRACONGELARE

DORIN MĂRAN

Congelarea și supracongelarea alimentelor

Congelarea este un proces de răcire progresivă a alimentelor pînă la o temperatură de -20°C care implică formarea unor cristale de gheață ce afectează membrana celulelor alimentului. Structura, gustul și vitaminele pot fi astfel alterate. Acest lucru nu se întîmplă în cazul supracongelării, numită și congelare rapidă. Este un procedeu industrial care presupune răcirea alimentului în structura sa la -18°C într-un timp foarte scurt. Uneori, temperatura poate ajunge însă și la -50°C. În acest timp apa din alimente formează cristale foarte fine care, spre deosebire de cele formate în timpul congelării, cu mult mai mari, nu afectează structura alimentelor.

Așadar, produsele supracongelate, menținute la o temperatură de -18°C își păstrează gustul și valoarea nutritivă, în aceste condiții vitaminele, lipidele și proteinele păstrîndu-se foarte bine. Calitatea cărnii, de pildă, depinde însă de procentul apei necongelate. Cu cît acesta este mai mic cu atît calitatea cărnii este mai bună. Legumele și unele fructe trebuie să fie însă opărite înainte de supracongelare pentru a-și păstra calitățile. Nu în ultimul rînd trebuie să se țină cont de însușirile ambalajului. Acesta trebuie să fie etanș și rezistent pentru a se evita oxidarea lipidelor. Nu trebuie neglijat nici faptul că alimentele sensibile la lumină au nevoie de ambalaje opace. Dacă toate aceste condiții de igienă și ambalare sînt respectate, valoarea nutritivă a alimentelor este asigurată iar riscul dezechilibrului alimentar este eliminat. Produsele congelate rapid (supracongelate) sînt, în general, mai sănătoase decît cele „proaspete" supuse unor factori de risc microbieni în timpul manipulării și transportului pînă la consumator.

Frigul împiedică proliferarea microbilor în alimente?

Răspunsul este afirmativ. Multiplicarea germenilor în condiții de temperatură scăzută este încetinită. Apa înghețată oprește dezvoltarea microorganismelor și inhibă activitatea enzimelor. Congelarea și supracongelarea distrug în același timp unele microorganisme dar într-o mică proporție. De îndată însă ce temperatura se ridică, germenii se „trezesc" și reîncep să se multiplice. Din această cauză produsele supracongelate trebuie să fie păstrate la o temperatură constantă de aproximativ 18°C de la producător la consumator. Alimentele, o dată decongelate, trebuie să fie consumate. Nu este recomandată recongelarea lor, exceptînd alimentele gătite.

Produsele supracongelate invadează bucătăriile. Mulți dintre noi își pun în mod firesc întrebarea dacă nu e totuși mai sănătos să consumăm produse în stare proaspătă. Bineînțeles, deși specialiștii ne asigură că valoarea nutritivă a produselor supracongelate este identică cu cea a produselor în stare proaspătă. Cu o condiție: să respectăm recomandările lor.

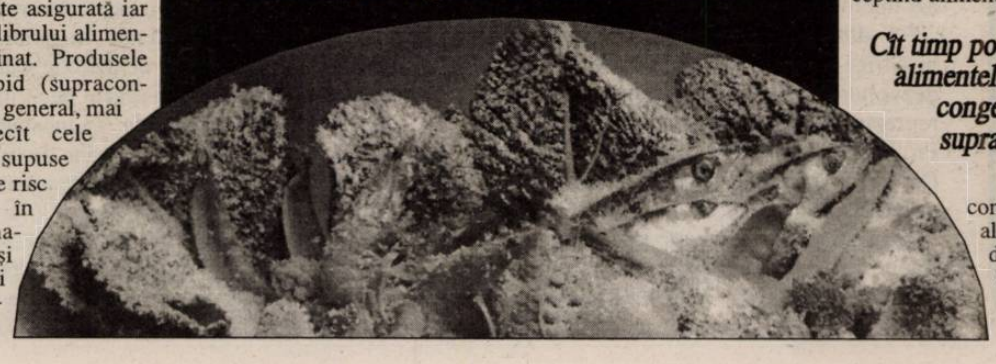

Cît timp pot fi păstrate alimentele în stare congelată sau supracongelată?

Durata de conservare a unui aliment depinde de compoziția sa, de procedeul de congelare și de calitatea ambalajului. Durata de conservare a unui aliment supracongelat este, firește, mai lungă decît cea a unuia congelat. În plus, aceasta depinde și de conținutul său în grăsime. Lipidele se oxidează mai ușor într-un produs congelat așadar, cu cît acesta este mai sărac în lipide, cu atît perioada de conservare este mai lungă. Stocarea în vid a materiilor grase permite însă încetinirea procesului de oxidare. Cărnurile slabe supracongelate pot fi păstrate de la 10 la 12 luni, peștii cu un conținut ridicat de grăsime, 4 luni, în timp ce peștii slabi pot fi consumați și după 12 luni, perioadă valabilă și pentru legume și fructe. Mîncarea preparată poate fi însă conservată chiar și doi ani în timp ce produsele de patiserie pot fi conservate între cîteva săptămîni și șase luni, în funcție de compoziția acestora.

Decongelarea, o operație... delicată

Decongelarea trebuie făcută rapid deoarece prelungirea acestui proces la temperatura ambiantă favorizează înmulțirea microorganismelor. Numărul de germeni din carnea decongelată timp de cîteva ore poate ajunge la 10 miliarde per gram. Un semnal de alarmă pentru sănătate! În plus, decongelarea lentă poate antrena perderi de vitamine și poate afecta gustul alimentului. Pentru a evita aceste neajunsuri se recomandă dezghețarea alimentelor sub jet de apă la o temperatură aflată între 10 și 15°C. Pentru o decongelare rapidă cuptorul cu microunde este însă ideal.

MIRACOLE ÎN CHIHLIMBAR

MIHAELA DOROBANȚU

George Poinar, biolog la celebra universitate din Berkley, Statele Unite, poate fi, pe drept cuvînt, considerat un alchimist. El este unul dintre cercetătorii ale cărui lucrări l-au inspirat pe Michel Crichton cînd a scris bine cunoscuta *Jurassic Park* și nu și-a părăsit nici acum marea sa pasiune. Cea mai recentă reușită a lui a fost extragerea unui fragment de ADN dintr-un gîndac în vîrstă de... 125 de milioane de ani! Sigur, nu este vorba de un dinozaur, dar rezultatul este surprinzător, mai ales avînd în vedere că insecta era perfect conservată într-o gemă de chihlimbar provenind din Liban.

Medicina trunchiurilor de copac.

„Am recuperat o secvență de 400 de baze (cele patru substanțe chimice din care este constituită dubla elice a ADN-ului: adenina, timina, citozina și guanina)" - a declarat Poinar revistei italiene „Focus" care publică această știre. Pare foarte puțin, dacă ne gîndim că la un animal codul genetic cuprinde miliarde de astfel de baze. „Nu este însă departe ziua - continuă el - cînd, chiar dacă nu vom reuși să reconstituim în întregime un animal preistoric (un vis nerealist), vom putea implanta unele din caracteristicile sale într-un animal modern." Drept exemplu, Poinar menționează ipoteza că s-ar găsi în aceleași condiții un fragment din pielea unui strămoș al tigrului, Smilodonul, o specie dispărută, avînd dinți în formă de sabie. Implantînd ADN-ul găsit într-un tigru modern, i-ar crește și acestuia dinții aidoma strămoșului lui!

Fosile conservate în chihlimbar.

De unde însă calitățile surprinzătoare de conservant ale chihlimbarului? Simplu: acesta, ca și celelalte rășini vegetale, se întărește în jurul corpului „capturat", formînd astfel un

Furnică încarcerată într-un chihlimbar.

adevărat clopot de sticlă care permite apei să se evapore, dar oprește total pătrunderea aerului. Un antibacterian eficient, reușind să păstreze în condiții perfecte microorganismele care ajung din întîmplare într-o asemenea situație.

Și, dacă ne gîndim mai bine, acest lucru nu ni se va mai părea atît de curios, dacă ne vom aminti că aceasta era și substanța folosită de preoții egipteni la sigilarea sarcofagelor faraonilor, iar chihlimbarul a fost una din primele „bijuterii" purtate de oameni.

Așa că, avînd în vedere că cele mai mari cantități de chihlimbar, datînd de pe vremea dinozaurilor, se găsesc nu într-un loc din lume, ci în trei, Liban, Canada și Statele Unite, nu ne rămîne decît să mai așteptăm puțin pînă ni se vor pune la dispoziție rezultate și mai impresionante.

Să fi fost doar un simplu element de Sci-Fi parcul jurassic imaginat de Crichton și de Steven Spielberg?

Amprente ale spiritualității noastre

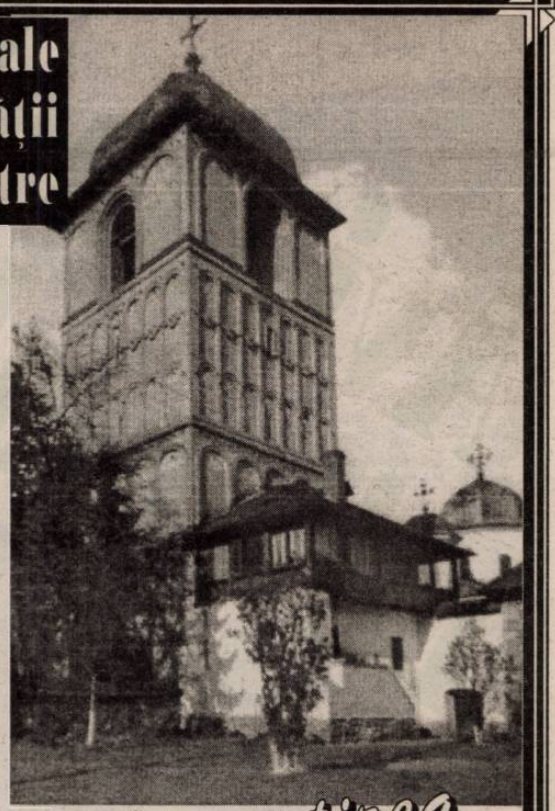

Mănăstirea Negru Vodă

Orașul Câmpulung din județul Argeș conține numeroase mărturii ale culturii noastre. Printre acestea se numără Mănăstirea Negru Vodă, amintită și de Alexandru Vlahuță în „România Pitorească".

Legenda spune că biserica a fost ridicată de domnitorul Radu Negru sau Negru Vodă, așa cum arată și numele ei. Studiile întreprinse în acest sens au demonstrat că a fost înălțată pe la mijlocul secolului al XIV-lea în timpul domniei lui Basarab I și al urmașului său, Nicolae Alexandru. Biserica inițială, construită din piatră cioplită, după planul unei basilici romane, a rezistat vreme de trei secole cînd s-a surpat în urma unui cutremur, în 1628.

Marele ctitor care a fost Matei Basarab (1632-1654) a refăcut-o total. Cu acest prilej a împrejmuit-o cu un zid și a construit turnul clopotniță cu minunatele sale jocuri cu arcaturi.

În 1635 a luat ființă aici o tipografie, prima care a funcționat după mutarea lui Coresi la Brașov și încetarea activității tiparniței din Tîrgoviște. S-au tipărit aici, în limba română, „Carte de învățături pentru toate zilele" (1642), „Antologhionul slavonesc" (1643), cu o prefață de Udriște Năsturel și o „Psaltire" în 1650. În prefața amintită, Udriște Năsturel, cumnatul lui Matei Basarab, menționează existența unei mori de hîrtie pe teritoriul țării noastre.

În 1737 mănăstirea avea să cadă pradă unui atac turcesc. Atunci a fost distrus zidul de incintă și biserica a fost incendiată. A avut mult de suferit pictura realizată de faimosul meșter Petru Mutu, zugrav de curte în vremea lui Constantin Brâncoveanu.

Între 1827-1832 au fost executate serioase lucrări de restaurare sub conducerea arhitectului Frantz Wallet. Cu acest prilej i-a fost dată forma de astăzi, intrarea făcîndu-se printr-un pridvor cu coloane de piatră. În pronaos se află portretele lui Matei Basarab și al soției sale, alături de cel al legendarului Negru Vodă și unul al lui Nicolae Alexandru Basarab, realizate de zugravul Ghermanov. În naosul dreptunghiular, deasupra căruia se înalță turla mare, se află mormîntul lui Nicolae Alexandru Basarab, mort în 1364, după cum arată înscripția.

Bogata activitate culturală desfășurată aici ca și întreaga construcție probează importanța deosebită, afirmarea și dezvoltarea orașului, devenit în secolul al XIV-lea prima Capitală a Țării Românești.

IRINA STOICA

Unde este „Cimitirul elefanților"?

Ne place să asociem elefanților ajunși la vîrsta senectuții (peste 60 de ani) o înțelepciune cu nuanțe mitologice: retragerea într-un loc știut de ei unde, singuri între cer și pămînt, să-și dea duhul în liniște. În lăcomia lor, braconierii Africii au luat în serios această poveste, făcînd brazde de-a lungul și de-a latul continentului negru, în căutarea „Cimitirului elefanților". Dar acest Eldorado al fildeșului s-a dovedit, vai, o fata morgana.

Două izvoare au alimentat de-a lungul secolelor această legendă. Cronologic, totul a început cu depozitele înghețate de colți de mamut pe care Petru cel Mare (1672-1725) a început să le caute în Siberia. Prin 1722 s-a născut ideea că mamuții se retrăseseră în sihăstrie puțin înaintea morții... Au urmat scrierile neobositului explorator scoțian David Linvingstone (1813-1873), care ajunsese să cunoască Africa precum propriile buzunare. Zadarnic. În afară de osuare găsite ici-colo, la lumina zilei, nimic care să confirme legenda. *Să fie elefanții mai șireți decît omul?*

Abia în secolul nostru, zoologul și specialistul în safari Christian Zuber a dat o explicație plauzibilă pentru depozitele de schelete nesemnificative numeric: de la 55-60 de ani, elefanții suferă cumplite dureri dentare, al căror unic remediu este masa de microorganisme a mlaștinilor din savană. Vlăguiți de suferință și vîrstă, o parte din ei nu se mai pot elibera din ghearele perfide ale smîrcurilor și-și dau sufletul în mari chinuri. Același rol nefast au și nisipurile mișcătoare întîlnite în goana după hrană. Dacă există, totuși, Cimitirul elefanților rămîne un secret de familie al acestor pachiderme. *(P. Ioan)*

SE VA STINGE AFRICA ÎN GHEARELE SIDA?

ADA DUMITRESCU

Numărul deceselor persoanelor infectate cu virusul imunodeficienței umane (HIV) este „în creștere pretutindeni" a afirmat recent un raport al ONU despre această epidemie, responsabilă deja de 11,7 milioane de decese și care bîntuie mai ales continentul african, transmite AFP.

Conform raportului ONUSIDA, organizație care reunește agențiile Națiunilor Unite, interesate de epidemie, virusul HIV, aflat la originea SIDA, este una din cele 10 cauze principale ale mortalității și afectează azi mai mult de 30 milioane de persoane. „89% din persoanele infectate cu HIV trăiesc în Africa subsahariană și în țările în curs de dezvoltare din Asia, zone care împreună reprezintă mai puțin de o zecime din Produsul Național Brut mondial", observă ONUSIDA care regretă inegalitatea în accesul la îngrijiri și terapii. Există astăzi în lume 30,6 milioane de purtători ai virusului, dintre care cea mai mare parte vor muri în 10 ani, în cazul în care nu va avea loc o lărgire a accesului la tratamente", previne raportul.

Conform directorului ONUSIDA, dr. Peter Piot, propagarea se stabilizează sau se diminuează cînd există o bună prevenire, ca în Europa Occidentală sau chiar în Thailanda sau Uganda. Dar ea atinge „cote inimaginabile" în numeroase țări în curs de dezvoltare, dintre care Zimbabwe și Botswana dețin recordurile negative, cu un adult din patru infectați.

În Africa subsahariană 21 milioane de persoane trăiau cu virusul HIV anul trecut, 83% din decese fiind atribuite maladiei. 4 femei seropozitive din 5 sînt africane și copiii lor sînt adesea contaminați în momentul nașterii sau alăptării. În Africa de Nord și Orientul Mijlociu există în evidență 210000 de persoane infectate. În general, în Africa de Est procentele de infecție s-au stabilizat la un nivel mai scăzut decît în Africa Australă și Orientală. La începutul anului 1998, existau 2,9 milioane de sud-africani purtători de HIV din care aproape un sfert fuseseră infectați doar în 1997, iar 140000 dintre ei au murit anul trecut. În Coasta de Fildeș, a treia țară ca populație din Africa de Vest, un adult din 10 trăiește infectat cu HIV și se înregistrează 72000 de decese într-un an. În Nigeria, la o populație globală de 118 milioane de locuitori. 2,3 milioane de nigerieni sînt infectați și 150000 dintre ei au murit în 1997. Țările din Sudul Africii sînt cele mai atinse de epidemie. În Bostwana, numărul persoanelor infectate a crescut de 5 ori în 5 ani și 15000 persoane au murit anul trecut. În Zimbabwe, un adult din patru trăiește infectat cu HIV, atît în zona urbană cît și în cea rurală înregistrîndu-se 1,5 milioane de purtători ai virusului și 130000 decese în 1997. În Uganda, prima țară africană care a reacționat activ la flagel, centrele de supraveghere rurală și urbană au constatat o scădere a procentelor de infecție atribuită raporturilor sexuale mai sigure. Totuși 160000 de persoane au murit în fiecare an. În Tanzania s-a observat o scădere a numărului de decese în regiunile dotate cu programe de prevenire activă. În Zambia, situația este „catastrofală", conform ONUSIDA, cu 97000 de morți și 770000 de infectați, la sfîrșitul anului 1997, la o populație de 8,4 milioane locuitori. În Kenya, au fost 140000 morți din rîndul celor 1,6 milioane de cazuri de infestări raportate la o populație de 28 milioane de locuitori.

■ **Dezvăluiri senzaţionale ale unei reviste italiene**

Cunoscuta revistă italiană „Oggi" a publicat un interesant reportaj semnat de Antonella Amendola, în care relatează despre existenţa unui strănepot al domnitorului Vlad Ţepeş!

EXISTĂ UN STRĂNEPOT AL LUI DRACULA?

Londra, 1897. Se naşte fiul unui obscur emigrant irlandez, Bram Stoker, care se pretindea urmaş al lui Vlad Ţepeş, şi declara că este contele Dracula. Dacă nobilul voievod al Transilvaniei ar putea să-şi vadă astăzi strănepotul, l-ar putea găsi în persoana unui cunoscut dirijor de orchestră cu numele de Alessio Vlad. Întrebat de reporter, tînărul muzician a dezvăluit că este în posesia unor cunoştinţe evidente privind viaţa şi activitatea lui Vlad Ţepeş, în primul rînd în calitatea sa de mare apărător al creştinătăţii în luptele duse împotriva înaintării otomane spre Europa Orientală.

Un concert pe care Alessio Vlad l-a dirijat la Roma, l-a scos în evidenţă ca pe un dirijor de valoare care, în particular, priveşte propriile rădăcini de rudenie cu o cuvenită distanţă şi chiar ironie. Alessio Vlad este căsătorit cu Mata Spinola şi are două fetiţe minunate: Claudina şi Irene. El nu uită că tatăl său, compozitorul Roman Vlad, a făcut o vizită în România în anul 1964, prilej cu care a depus un buchet de flori pe mormîntul lui Vlad Ţepeş aflat la Snagov.

Se poate afirma că Alessio Vlad este un adevărat exponent al artei muzicale cu o activitate complexă de dirijor şi compozitor alături de mari personalităţi ca Leonard Bernstein, Bertolucci, Comencini şi alţii. *(M. Dorobanţu)*

Vrea să cîştige la loterie, dar nu joacă

Texanul Alfred Ricks doreşte să cîştige la loto, dar refuză să răzuiască tichetele de joc pe care le cumpără, care nu sînt decît vreo... 60000. El speră că într-o zi colecţia sa îl va face bogat şi consideră aceasta o afacere, investind pînă acum aproximativ 70000 de $, începînd cu luna mai a anului 1992. Ricks are exemplare din toate cele 140 de tipuri de tichete emise de statul Texas şi oferă spre vînzare un set complet, în schimbul a 7000 de $. Totuşi, chiar dacă nu a reuşit să vîndă nimic pînă acum, el este foarte optimist şi încrezător în viitor, ţinîndu-şi la păstrare cele 100 de seturi de bilete într-o cutie de valori la o bancă. „Fiecare bilet este unic şi are cîte un număr, deci are un ciclu de viaţă limitat. Cînd jocul se va termina, nu vor mai fi bilete. Deci acestea vor deveni rare şi tocmai bune de colectat" spune el cu încredere. La cei 48 de ani, Ricks nu este singurul care are acest hobby. El face parte dintr-o asociaţie numită „Societatea colecţionarilor de bilete de loterie" alături de alţi 750 de „maniaci", care au chiar şi un ziar.

UN JUDECĂTOR ÎNŢELEPT

Curtea de Apel din statul California a decis strămutarea unui caz de divorţ care avea loc în micul oraş Orange County, în Los Angeles, din pricina unui comentariu „nepotrivit" pe care judecătorul cazului, l-a adresat împricinatului. James şi Samantha Aldridge intenţionau să divorţeze după doar două luni de căsnicie, dar şi... cinci ani petrecuţi, în prealabil, împreună! Analizînd faptele, judecătorul Ragnar Engebretsen, recunoscut de mult timp în cadrul comunităţii pentru deciziile sale, pe cît de înţelepte, pe atît de hazlii, s-a adresat lui James: „Dacă chiar crezi că era necesar un divorţ, după numai două luni, de ce naiba te-ai mai însurat? De ce a trebuit să cumperi vaca (să te căsătoreşti - n.n.), cînd aveai lapte gratis (trăiaţi împreună - n.n.)? Juna soţie, insultată profund de cuvintele lui Engebretsen, a părăsit sala, în aplauzele asistenţei... (G.T.)

■ **Celibatar printre urşii polari**

DRAGOSTEA NU TOPEŞTE ŢURŢURII

Americanul James Ramras este un holtei simpatic, prosper, ştie poemul „If" în întregime şi cîntă la chitară de parcă ar fi rudă cu Jimmy Hendrix. Atunci cum se face că la cei 33 de ani ai săi, are la palmares 11 (unsprezece) căsătorii ratate? De peste zece ani dă anunţuri la ziare, candidata se prezintă, în două-trei zile îşi pun pirostriile, dar după luna de miere dama îşi ia lumea-n cap şi bagă divorţ la prima primărie ieşită-n cale. De ce?

La fel ca o femeie care se respectă şi-şi ascunde cel puţin un defect pînă ajunge în faţa altarului, James al nostru are un „ce" al lui la care nu renunţă cu nici un preţ, din cauza afacerilor: locuieşte în Alaska, în zona septentrională, la Barrow. Acolo e frumos, cocoşii te trezesc la oră fixă, aerul nu-i poluat, renii te gîdilă în ceafă, ursul polar îţi dă bineţe cînd te-aştepţi mai puţin şi pinguinii te-nvaţă samba, iar focile bosa-nova... Numai că e un frig acompaniat de-un vînticel sfios, de simţi nevoia să umbli tot timpul beat ca să nu-ţi îngheţe hormonii - într-o căsnicie e bine să-i ai la locul lor şi să fie zglobii, spun înţelepţii. Astfel, cum ateriza o fătucă în troienele de la Barrow, abia se dezmeticea şi îi congela răsuflarea cu care spusese Da! În textele seducţiei lui, James omitea cu îndîrjire să precizeze cam prin ce zonă a globului a adăstat şi că-i plac mai mult săniile trase de haski decît bicicletele... Lăsînd gluma la o parte, ştie toată lumea ce penurie de dame e-n Alaska. Sărmanul James se străduieşte să-şi întemeieze o familie, la fel ca mulţi alţi bărbaţi din regiune. Mulţi dintre ei migrează ca berzele spre sud tocmai din acest motiv, lăsîndu-şi baltă locurile de baştină. Poate că James va cunoaşte în curînd o siberiancă nurlie, obişnuită cu gerul şi cu vodca şi care să facă plajă la gura unei copci sufocate de undiţe. *(P. Ioan)*

■ **N-o să vă vină să credeţi!**

UN METRU DE... TUMORĂ

O tumoră de aproape un metru a fost extirpată din prostata americanului Gerard Henderson. Cele şase ore, cît a durat operaţia, se pare că au meritat: bărbatul este complet sănătos şi în plus a intrat imediat în Cartea Recordurilor. Totuşi, în clasamentul tumorilor intrate în istorie, ocupă locul al doilea, locul întîi fiind ocupat de cea extirpată din sînul americancei Beatrice Wright, care avea 12 cm în plus.

Dr. Janet Morris consideră că este o minune faptul că în corpul bărbatului nu s-a mai găsit nici o urmă de cancer, ceea ce este neobişnuit ţinînd cont de mărimea tumorii. Se pare că dimensiunea exagerată şi dezvoltarea ei foarte rapidă au fost cauzate de mediul radioactiv în care lucra americanul.

Henderson a refuzat să lase „copilul", cum o numeşte el, pentru a fi studiat de doctori. „Este ca şi fiul meu, nu pot să mă despart de el. Am simţit-o cum creşte şi se dezvoltă în corpul meu timp de un an. Cred că am să o pun într-un borcan şi o să mă mîndresc cu ea la toţi prietenii mei". Totuşi doctorii încearcă să-l convingă pe „părinte" să doneze tumora pentru a putea fi analizată, ajutînd poate la salvarea multor vieţi.

■ **Dintr-o familie de brutari de renume**

UN FOTOMODEL SCINDEAZĂ POPULAŢIA UNEI LOCALITĂŢI

Locuitorii oraşelului italian Vilorba s-au împărţit în două tabere. Motivul? În cunoscuta revistă „Playboy", rezervată, cum se ştie, bărbaţilor, a apărut în costumul Evei, Lisa Gritti, concetăţeana lor, fiica Lilianei şi a lui Mose Gritti, cunoscuţi ca brutari şi plăcintari desăvîrşiţi din localitate. Nici nu-i de mirare că publicaţia i-a făcut loc în paginile revistei. Lisa, o tînără deosebit de frumoasă, cu un trup minunat, care în anii trecuţi a obţinut nenumărate succese la diferite concursuri de frumuseţe, fiind solicitată şi în emisiuni de televiziune, merita, se pare, această recunoaştere publică.

S-a găsit însă un ziar local care a lansat diferite insinuări printre care aceea că părinţii s-ar fi opus publicării fotografiei dar revista „Playboy" ar fi insistat. Bănuiala este, printre altele, că le-ar fi fost oferită drept recompensă o mare sumă de bani! Reacţia familiei Gritti a fost promptă. Cei doi soţi au declarat că nu au primit nici o liră, dimpotrivă, sînt mîndri că fata lor a apărut goală în publicaţia respectivă şi că aceasta nu are nimic comun cu pornografia.

Aşa cum se întîmplă în orice oraş de provincie, unde nu lipsesc falşii moralişti, unii şi-au exprimat dezacordul, manifestîndu-şi nemulţumirea faţă de „fapta" comisă de Lisa, apreciată ca „scandaloasă".

Disputa dintre cele două părţi, cîştigată pînă la urmă de fanii Lisei, a atras propunerile unor posturi de televiziune pentru a fi inclusă în emisiuni de varietăţi - un motiv în plus pentru „înfrîngerea" taberei opozanţilor.

Săptămîna 25 - 31 ianuarie

TVR 1

LUNI 12.05 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.00 Tenis 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Memorialul durerii 24.00 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Tenis 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Cinderella Liberty" (SUA, 1973) 0.10 Studioul șlagărelor.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Tenis 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Serial: „Nick Freno - Profesorul perfect" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Campionatele europene de patinaj artistic 23.30 Memoria exilului românesc.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Tenis 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Convietuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Infidelități" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Campionatele europene de patinaj artistic 23.50 Bank-note.

JEREMY IRONS
TVR 1,
duminică, ora 21.00

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convietuiri 14.10 Tenis 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Campionatele europene de patinaj artistic 0.20 Cinematograful de noapte: „Isterie" (SUA, 1982).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Timișoara și de la București! 8.30 Disney 10.00 Lumină din lumină - Ediție specială 11.00 Film: „În capcana din lumea jucătorilor" (SUA, 1995) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Video-Magazin 16.00 Campionatele europene de patinaj artistic 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Prada" 22.30 Filmele secolului - Colecția Warner: „Cei patru cavaleri ai Apocalipsului" (SUA, 1962) 1.00 Tenis.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... București! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Disney 11.00 Viața satului 14.30 Șlagăre '98 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.55 Serial de călătorii 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Cutia chinezească" (Franța/Japonia, 1997). Cu: Jeremy Irons 22.40 Telesport 22.50 Serial: „D-na King, agent secret" 0.35 Time out.

TVR 2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convietuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 21.10 Credo 22.10 Campionatele europene de patinaj artistic 23.40 Tenis: Australian Open.

MARȚI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.05 S.O.S. Patrimoniul! (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 23.15 Pelerinaje 23.40 Tenis.

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '99 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 21.40 Fotbal: Internazionale Milano – Lazio Roma 23.40 Tenis.

JESSICA LANGE
PRO TV,
joi, ora 12.35

JOI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 12.15 Serial (r): „Sunset Beach" 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Campionatele europene de patinaj artistic 18.00 Serial: „Țiganca" 19.10 Față-n față cu autorul 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 22.00 Cinematograful de artă: „Bărbatul meu" (Franța) 23.40 Lumea sportului.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.00 Campionatele europene de patinaj artistic 13.45 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Campionatele europene de patinaj artistic 19.10 Arhive românești 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 22.10 Time out 22.40 Serial: „Elizabeth R." 23.30 Convietuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Timișoara 14.00 Charlie Chaplin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiții 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Național TV prezintă: „Fluturi, fluturi" de Aldo Nicolaj 21.55 Ateneu 22.55 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Francofonia 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Iași 14.00 Charlie Chaplin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 21.00 Sportmania 24.00 Documente culturale.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.15 Film: „Poltergeist – pe tărîmul groazei I" (SUA, 1982) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.30 Riști și cîștigi 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Supraviețuitorii" (SUA, 1983). Cu: Bruce Robin Williams 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audiența națională 0.35 Serial: „Dosarele X" 1.30 Serial: „La limita imposibilului".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Poltergeist – pe tărîmul groazei II" 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgență" 21.30 Serial: „Lois și Clark" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 1.55 Serial: „Vărul din străinătate" 2.20 Serial: „Grace" 2.45 Serial: „Cheers" 3.10 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 11.00 Serial: „Norocosul" 12.30 Serial: „Dragul de Raymond" (ep.1) 13.00 Film: „Poltergeist III" 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Momeala" 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 1.55 Serial: „Vărul din străinătate" 2.20 Serial: „Grace" 2.45 Serial: „Cheers" 3.10 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.35 Film: „Criminal de război" (SUA, 1989). Cu: Jessica Lange 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Players" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.30 Serial: „Walker, polițist texan" 0.15 Serial: „Dosarele X" 1.05 Serial: „La limita imposibilului" 1.55 Serial: „Vărul din străinătate" 2.20 Serial: „Grace" 2.45 Serial: „Cheers" 3.10 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Adevărul gol-goluț" (ep.1) 13.00 Film: „Copii furați" (SUA, 1993) 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Urmărire generală 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Lunga zi a răzbunării" (Marea Birtanie, 1980) 0.00 Serial: „Poltergeist - Moștenirea" 0.45 Serial: „American Gothic" 1.30 Serial: „La limita imposibilului" 2.15 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" 11.00 ProMotor 12.00 Serial: „Accapulco Heat" 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Bun de gură" 14.00 Alo, Generația PRO 16.15 Lumea filmului 17.30 Serial: „Knight Rider, supercomando" 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiștii" 21.00 Serial: „Academia de poliție" 22.00 Film: „Instinct primar" (SUA, 1992). Cu: Michael Douglas, Sharon Stone 0.15 Serial erotic: „Femei de culoare I" 0.45 Serial: „La limita imposibilului" 1.30 Serial: „Crimă cu premeditare".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Documentar: „Marile destine ale secolului XX" 13.05 Serial: „Soțul și soția" 13.35 Serial: „Bun de gură" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Film: „Al șaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Iubire adevărată" (SUA, 1993). Cu: Christian Slater, Dennis Hopper, Gary Oldman 23.30 Film: „Un detectiv cu greutate: Diamantele" 1.00 Fotbal american – Super Bowl (transmisiune în direct).

acasă

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Trandafirul cățărător" (SUA, 1991) 0.30 Hat-trick 1.30 Serial: „De partea legii".

MARȚI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Povestea noastră" (Franța, 1984). Cu: Alain Delon 0.15 Serial: „De partea legii".

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Harlow" (SUA, 1965) 0.30 Serial: „De partea legii".

MICHAEL DOUGLAS
PRO TV,
sîmbătă, ora 22.00

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamna" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Sabotorul" (SUA, 1942) 0.30 Serial: „De partea legii".

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Escrocii" (SUA, 1990). Cu: Anjelica Huston 0.30 Serial: „De partea legii".

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Misiune dificilă" (Anglia, 1978) 2.10 Serial: „De partea legii".

DUMINICĂ 12.00 Sport la minut 13.00 Hochei profesionist 14.30 Tenisul după Năstase 15.30 Fotbal: Il Calcio 17.25 NBA Action 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Uciderea lui Mary Phagan" (partea a II-a). 0.30 Serial: „De partea legii".

antena

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.20 Film: „Clubul femeilor" (SUA, 1986) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foișorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof 1.10 Serial: „Ultimele cinci minute".

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.25 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Cursă contracronometru" (SUA/Canada, 1984) 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „Ultimele cinci minute".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.20 Film: „Zid împotriva uitării" (SUA, 1988) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" (ultimul ep.) 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Tunetul negru" (SUA) 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci 1.10 Serial: „ Ultimele cinci minute".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" (ep.1). Cu: Eduardo Palomo, Angelica Rivera 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Printre rînduri 0.35 Film: „Motociclistele" (SUA).

EDUARDO PALOMO
ANTENA 1,
joi, ora 18.00

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.30 Serial: „Hombres" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Legea lui Burke" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatița 4" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 20.50 Film: „O voce din mormînt" (SUA, 1996) 22.30 Serial: „Inspirația Carolinei" 23.35 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Realitate iluzorie" (SUA, 1996).

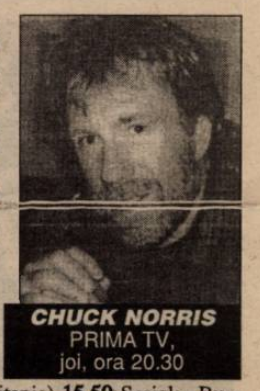

CHUCK NORRIS
PRIMA TV,
joi, ora 20.30

SÎMBĂTĂ 7.05 Serial: „Hombres" (r) 9.00 Serial: „Animal Show" 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 12.00 100 grade Celsius 14.00 Roata de rezervă 15.00 Film: „P.D. James: Crime misterioase – Păcatul" (Marea Britanie) 15.50 Serial: „Burlacul" 17.10 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „O excursie de coșmar" (SUA, 1996) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Altă poveste a lui O" (Franța).

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit și credință 9.00 Teo și Mircea Șou 12.20 Film: „Valsul toreadorilor" (Marea Britanie, 1989) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.40 Serial: „Damon" 20.00 Film: „Dependent de iubire" (SUA, 1988) 21.45 TeleEurobingo Show 23.50 Film: „Soția infidelă" (Franța, 1969).

prima

LUNI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Inimi înflăcărate" (SUA, 1992) 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Fotbal Premier League.

MARȚI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediție.

MIERCURI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „CI5: Profesioniștii" 23.00 Ultima ediție.

JOI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Octagonul" (SUA, 1980). Cu: Chuck Norris 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Sister, Sister" 16.35 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 22.30 Film: „Cafeneaua" (SUA, 1995) 0.00 Confesiuni erotice 1.00 Film: „Piatra magică" (SUA, 1990).

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Sister, Sister" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.30 Sport magazin 15.00 Serial: „Detectivi de elită" 16.00 Serial: „Pămîntul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Duet de unul singur" (SUA, 1986). Cu: Julie Andrews 22.00 Real TV 23.00 Fotbal Premier League.

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Sister, Sister" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 16.00 Film: „Iadul alb" (SUA, 1994) 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Detectiv particular" (SUA, 1992) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Fotbal: Premier League.

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 21.35 Serial: „Familia Adams" 23.35 Serial: „Kung Fu II".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 19.20 Serial: „Misiune imposibilă" 22.50 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Familia Adams".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Profit" 19.20 Serial: „Misiune imposibilă" 21.35 Serial: „Familia Adams" 23.35 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Misiune imposibilă" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 23.00 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Familia Adams".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Dosarele Rockford" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Familia Adams" 22.30 Serial: „Secția de poliție" 0.25 Serial: „Starsky și Hutch".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.05 Automania 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 17.15 Serial: „Celebritate" 18.20 Serial: „Lou Grant" 19.20 Serial: „Dinastia" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Prevestirea" (SUA, 1991) 0.25 Serial: „Pointman".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.05 Serial: „Thunder Birds" 15.35 Drumuri printre amintiri 16.10 Film: „O poveste cu lupi" (SUA, 1984) 18.30 Serial: „Lou Grant" 19.20 Serial: „Dinastia" 21.45 Film: „Vîrste și decizii" (SUA, 1991) 23.15 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

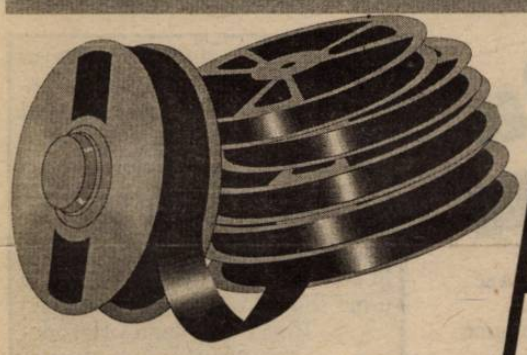

Gillian Anderson

Un sex-simbol atipic

Gillian Anderson, agent de şoc şi de şarm în „Dosarele X", a obţinut calificativul de sex-simbol, deşi are doar 1,56 m şi un fizic destul de comun. Este la polul opus de sirena de pe plaja Malibu, Pamela Anderson din „Baywatch". Cum a fost posibil?

De la bun început, conştientă că nu deţine atuurile „standard" ale frumuseţilor de tip hollywoodian, Gillian a înţeles rapid că singura ei şansă de a face faţă competiţiei dure este să fie ea însăşi. Şi a cîştigat.

În „Dosarele X", a îmbrăcat ani la rînd taioare austere şi bluze bine închise cu nasturi pînă la gît, care, în mod paradoxal, nu i-au condus pe admiratorii ei la... frontierele plictiselii, ci, dimpotrivă, le-au stîrnit imaginaţia; aceştia i-au îndrăgit subit stilul „administrativ" şi au declarat-o cea mai atrăgătoare actriţă.

În viaţa de zi cu zi, Gillian nu este însă la fel de riguroasă în ţinuta vestimentară. Îşi alege hainele după un singur criteriu: să-i permită să fie în largul ei, adică să fie ea însăşi. Preferă blugii, cămăşile albe, fustele lungi din materiale uşoare şi fluide, caschetele de baseball. Este ţinuta ideală pentru a se putea ocupa de fiica sa, Pipper, acasă, pe stradă, în parc, în magazine. Îi mai plac şi compleurile din piele, purtate peste tricouri „col roulé".

Dar, cînd e vorba de recepţii mai sofisticate, de premiere ale filmelor, Gillian intră în pielea unei vedete şi optează pentru stil, eleganţă, strălucire discretă. Alege rochii clasice, simple, rafinate. Machiajul merge, şi el, pe linia unui look natural, realizat prin tonuri luminoase: un strop de fond de ten de culoarea alunei, un degrade subţire bruncioclatiu pe pleoape, rimel negru-mătăsos pe gene, ruj asortat cu nuanţa rochiei.

La 1,56 m, silueta trebuie păstrată cu sfinţenie. Aşa că Gillian îşi oferă o hrană echilibrată, fără excese şi, zilnic, cîte o oră de mers alert pe jos. Este „sportul" pe care îl consideră cel mai uşor de practicat, economic de vreme ce nu necesită nici o investiţie în aparatură, excelent pentru psihic şi cel mai eficient anti-stres.

Cînd programul, de obicei încărcat, îi permite, se refugiază pentru cîteva zile de vacanţă în Rancho La Puerta, un loc de vis, după cum spune ea, situat la frontiera mexicană. Este, de fapt, un refugiu tot în simplitate, avînd în vedere că acolo nici măcar telefon nu există în cameră. Deşi celebritatea şi bogăţia sînt strîns legate de „un sistem paranoic", cum numeşte ea societatea în care trăieşte, simte nevoia anonimatului unei vieţi mai puţin complicate, departe de lume şi de ochiul vigilent al presei de senzaţie.

Starurile şi preferinţele lor

Cînd eşti celebru şi dispui de conturi semnificative în bancă, e firesc (sau obligatoriu?) să ai preferinţe (legate de efemera lume materială) pe care să le satisfaci fără abatere.

● *Actriţa LIV TYLER* (22 de ani, 1,83 m, 7 filme, fiica lui Steve Tyler din „Aerosmith") iubeşte desuurile din materiale nobile, fine ca pînza de păianjen: dantelă ajurată, lamé, velur. Ca şi tatăl său, se declară o sclavă a loţiunilor magice: produse exfoliante pentru piele, măşti de reîmprospătare a tenului, spray-uri cu rol răcoritor. Frecventează salonul de frumuseţe, de mare succes, al stilistei Marcia Kilgore, din New York, salon întins pe 500 m.p., cu un număr de 18000 de clienţi, printre care se numără şi Julia Roberts, Courtney Love şi Madonna. Foloseşte produse cosmetice care îi pun în valoare trăsăturile pure şi delicate ale feţei. Preferă tonurile pale şi luminoase de fond de ten sau pudră şi rimelul verde. Bruce Willis, căruia i-a fost parteneră de joc în filmul „Armageddon", nu a rămas deloc insensibil la tipul ei de frumuseţe, accentuată de preferinţele ei cosmetice.

● *JOHNNY HALLIDAY* este un recunoscut protagonist al stilului rock în vestimentaţie. Dar adoră să îmbrace, din cînd în cînd, cîte o creaţie purtînd semnătura celebrei case Christian Dior. Inutil să mai spunem că numele său e strîns legat de motocicletele Harley Davidson (are o întreagă colecţie demnă de invidiat) şi că a fumat (pînă cînd doctorul i-a spus un categoric Stop!) ţigări Gitanne, una după alta.

● *EMANUELLE BEART...* preferă să facă restricţie la băuturile gazoase. „Cu o excepţie totuşi: şampania. Mi se întîmplă uneori să-mi ofer singură o cupă, spune ea. E zgomotoasă, vie, strălucitoare - un deliciu. Prima dată cînd am băut şampanie aveam 14 ani şi făceam parte dintr-un grup folcloric. Am băut un pahar. Apoi pe al doilea... M-am îmbătat rău, n-am mai fost capabilă să dansez şi am adormit rapid. ... Îmi place şampania aşa cum îmi plac furtuna, ploaia puternică izbind în geamuri, cîinele care se sperie, copiii care ţipă şi ţi se înghesuie în braţe..." „Piesa vestimentară pe care o îndrăgesc cel mai mult e sutienul, fie el din dantelă fină sau din bumbac subţire. Îmi place să se zărească din cînd în cînd printr-un decolteu sau să i se ghicească linia sub o bluză semitransparentă".

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

GROS-PLAN

◆ Grăbită, fiind în trecere prin Paris, Madonna şi-a cumpărat o pereche de pantofi Monderer, fără să-i probeze, deşi a plătit 10000 de franci.

◆ Warren Beatty, unul dintre neobosiţii seducători de la Hollywood, se poate lăuda totuşi cu o căsătorie care durează de şapte ani (lucru mai rar în lumea vedetelor) şi cu trei copii (cel mai mare de şase ani, cel mai mic de doi). Soţia sa, Annette Bening, îi va dărui anul acesta un al patrulea copil.

◆ Liz Hurley s-a decis să ia taurul de coarne: Hugh Grant ori o cere de soţie, ori totul între ei se termină. S-a săturat să fie, de 11 ani încoace, doar logodnica lui.

◆ Jim Carrey nu se uită la bani cînd e vorba de ordine şi curăţenie. Plăteşte cîţiva oameni care să spele de două ori pe săptămînă o şosea laterală ce duce spre proprietatea sa din Los Angeles.

◆ Joe Pesci („Good Fellas", „Casino"), la 57 de ani, este foarte hotărît să se însoare pentru a treia oară în viaţa sa, de data aceasta, cu o tînără de 27 de ani, stripteuză şi model pentru reviste „fără prejudecăţi". Îndrăgostit pînă peste cap, simpaticul şi talentatul Pesci visa pînă nu demult la o nuntă romantică la Paris. Numai că planurile sale sînt puţin zdruncinate de o descoperire... incredibilă: iubita lui preferă compania intimă a... femeilor şi nu a bărbaţilor.

◆ La vîrsta de 65 de ani, mama lui Silvester Stallone s-a căsătorit pentru a patra oară. Alesul inimii ei, încă tînără, este un neurochirurg în vîrstă de 54 de ani.

◆ George Michael şi-a propus să se căsătorească la sfîrşitul acestui an. După incidentul petrecut în luna mai a anului trecut, George Michael şi-a recunoscut homosexualitatea şi a făcut publică relaţia lui cu Kenny Goss, partenerul său de viaţă de mai bine de patru ani. Kenny i-a iertat lui Michael „rătăcirea" din toaleta publică din Los Angeles, pentru care a fost acuzat, şi acum cei doi fac planuri de... nuntă.

◆ Lisa Marie Presley aşteaptă un copil de la... fostul său soţ, Danny Keough, de care, deşi a divorţat în urmă cu patru ani, a rămas foarte apropiată. Cei doi copii ai lor, născuţi în timpul căsătoriei, vor avea în curînd un frăţior. Şi cînd te gîndeşti că Michael Jakson declara vara trecută că i-ar plăcea să se însoare din nou cu fiica regelui Elvis...

◆ Muzeul statuilor de ceară Grévin (Paris) s-a îmbogăţit recent cu un nou personaj, Leonardo DiCaprio.

◆ Bruce Willis mănîncă invariabil, în fiecare dimineaţă, omletă cu ciuperci. În timp ce ataşamentul său pentru acest meniu rămîne de neclintit, preferinţele în materie de femei sînt mereu altele...

HOROSCOP

25.01 - 31.01

BERBEC (21.03 - 20.04): Cel mai interesant aspect din constelația dv. este poziția nefavorabilă a lui Marte față de Soare. Asta poate însemna fie contradicții aducătoare de conflicte - mai ales în mediul profesional -, fie divergențe acute în cuplu, unde nu acceptați cu nici un preț punctul de vedere al partenerului. Pe de altă parte, curba financiară stagnează la cote medii.

TAUR (21.04 - 21.05): Va fi o perioadă bună pentru afaceri și carieră, cînd va trebui să luați taurul de coarne și să vă implicați cu inițiative cît mai realiste. Curba financiară este în creștere lentă și are un maxim vineri sau sîmbătă. Probabil veți primi o sumă importantă de bani, mai mult decît ați fi putut spera. Se întrevede o scurtă călătorie în weekend sau o întîlnire neprevăzută.

GEMENI (22.05 - 21.06): Marți sau miercuri va fi o zi glorioasă pe plan financiar. Poate, sub influența benefică a lui Mercur, veți intra într-o afacere extrem de rentabilă sau poate veți primi o sumă pe care ați și crezut-o pierdută. În mediul profesional se pot ivi divergențe dure cu un Capricorn sau Vărsător, care se intersectează de cîtva timp cu interesele dv. financiare.

RAC (22.06 - 22.07): O melancolie profundă pare să fi pus stăpînire pe spiritul dv., blocîndu-vă inițiativele și diminuîndu-vă randamentul obișnuit. Într-adevăr, curba psihicului scade vertiginos în primele zile ale intervalului, avînd chiar un minim miercuri. Numai „jumătatea" dv. vă poate tămădui de tristețe. Pe de altă parte, la serviciu se pot ivi probleme destul de încîlcite.

LEU (23.07 - 22.08): Aveți tendința de a amesteca viața intimă cu afacerile și s-ar putea ivi dificultăți greu de surmontat. Relația dintre Marte și Venus, pe de o parte, și cea dintre Mercur și Venus, pe de altă parte, sugerează o primejdie de această natură. Trebuie neapărat să vă mențineți echilibrul, altfel... Curba financiară are o ușoară tendință de scădere, alt semnal de alarmă.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Se pare că și dv. veți trece prin niște încercări de natură sentimentală și că va trebui să adoptați o conduită severă față de dv. înșivă. Curba afectiv-sentimentală are oscilații mari și nu se redresează decît spre finele săptămînii. În schimb, curba financiară este în creștere și este posibil ca vineri să primiți bani - o sumă frumușică.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Înarmați-vă cu răbdare și tact, veți avea de înfruntat clipe grele în mediul profesional și nu vă veți găsi liniștea decît acasă, la gura sobei. Se pare că probleme stresante bîntuie pe la serviciu și se caută cu disperare un țap ispășitor. Nu le faceți pe plac, înfruntați-i cu umor și înțelepciune. Curba financiară se încăpățînează să se mențină la cote medii.

SCORPION (23.10 - 21.11): Luni sau marți va trebui să luați o decizie urgentă, privitoare la o investiție. Nu vă pierdeți luciditatea și consultați-vă și cu persoane neinteresate în respectiva afacere. Atenție la o posibilă jenă financiară, care stă la pîndă pe la mijlocul intervalului! Puneți-vă la adăpost de orice primejdie, ducînd mîna la portofel după ce v-ați gîndit de două ori.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Pentru cei născuți în primul decan al zodiei, se întrevăd perspective sentimentale excelente, poate o legătură serioasă, de durată. În general, perioada e propice tuturor - din acest punct de vedere - și n-ar trebui să pierdeți nici o ocazie. Din fericire, vă ajută generoasă și curba financiară, care urcă zburdalnică pe culmi nebănuite - joi, vineri.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Se pare că aveți antrenament pentru a înfrunta situații delicate, din care ieșiți cu fruntea sus, șifonîndu-vă adversarii. O întîmplare sau două, de natură profesională sau sentimentală, vă va solicita la maximum înțelepciunea (luni sau marți). În general, va fi o săptămînă calmă, care nu vă va abate de la preocupările obișnuite. Nimic nou despre bani.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Mici probleme în afaceri și carieră - iată care ar fi caracteristicile principale ale acestei săptămîni. Conform cu aspectul pe care-l face Marte cu Jupiter, se pare că veți lua hotărîrile optime și nu vă veți pierde serenitatea la finele intervalului. Curba financiară are oscilații alarmante, însă se domolește la începutul perioadei următoare.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Se pare că, sub influența unui influx astral pozitiv, veți avea cîteva realizări profesionale de excepție. Și cum alura curbei financiare este una de zile mari, roadele eforturilor dv. vor fi răsplătite cît de curînd. Spre sfîrșitul intervalului se pot ivi conflicte cu partenerul de viață, din motive minore. O întîlnire deosebit de plăcută vă așteaptă în weekend.

SINGONIUM

Numele de *Singonium* poate nu vă spune mare lucru, dar planta e foarte „populară", fiind extrem de... prietenoasă, în sensul că se prinde ușor și nu e pretențioasă. Pentru înmulțire, e suficient un lăstar pe care fie că îl ținem mai întîi într-o sticlă cu apă pînă îi apar rădăcini, fie îl plantăm direct într-un ghiveci cu pămînt de flori, bine afînat. Planta crește repede, dezvoltînd tulpini de pînă la doi metri sau mai mult, pe care se înșiră frunze palmate, de un verde crud, cu nervuri albe. Poate fi înălțată pe un țăruș gros ajutînd-o să capete forma unei coloane care tot crește spre tavan, dar poate fi așezată și în coșuri suspendate, lăsînd-o să se reverse ca o cascadă.

Fiind o plantă de origine tropicală, preferă umiditatea, așa că udările trebuie să-i asigure un pămînt permanent reavăn, iar frunzele trebuie pulverizate cu apă din cînd în cînd. Dacă e amplasată în interiorul unei camere, are nevoie de un loc luminos. Vara, dacă e scoasă afară, planta trebuie ferită de arșița directă a soarelui. De asemenea, vara i se pot tăia vîrfurile pentru a-i da posibilitatea să se îndesească. *(A. Popescu)*

Grădina
micul nostru Paradis

Utile

Pentru a scoate petele de pe țesături trebuie să stabilim în primul rînd natura și compoziția lor (pete de grăsime, fructe, vin, rugină etc.) și să apreciem totodată dacă sînt pete proaspete sau vechi. Pentru scoaterea petelor de origine necunoscută se aplică mai întîi soluții simple. Mijlocul cel mai simplu este o soluție caldă de săpun. În această soluție se umezește o perie de dinți sau o cîrpă și se freacă pata curățată în prealabil de praf, se clătește apoi cu apă curată se usucă și se calcă. Dacă petele nu au dispărut trebuie aplicate mijloace mai eficace. Pentru aceasta se vor respecta următoarele reguli de bază: înainte de toate, obiectele se curăță cu grijă de praf cu o perie. Sub pată, pe dosul materialului, se pune o bucățică de lemn învelită în cîteva rînduri de cîrpă albă curată. Dacă materialul este căptușit, se desface căptușeala iar bucățica de lemn se introduce între căptușeală și material. În timpul scoaterii petelor trebuie să urmărim cu atenție efectul metodelor folosite. Dacă pata nu iese complet, se recomandă să se repete metoda de 2-3 ori, alternînd-o cu spălatul materialului. Nu se recomandă aplicarea dintr-o dată a soluțiilor tari. Este preferabil să se scoată petele cu soluții slabe în cîteva reprize.

Cîte ceva despre CONSUM 3

● Pînă și ambreiajul poate constitui o sursă de risipă a carburantului. Cînd proasta sa reglare sau uzurile avansate sînt neglijate, patinarea sa provoacă transformarea energiei mecanice produse de motor în căldură într-o proporție care determină o majorare a consumului cu 3-6%.

● În afară de bujii și platine: avansul la aprindere prea mare crește consumul cu pînă la 7%; avansul la aprindere prea mic - 10...20%; bobina de inducție defectă - 2...3%; dispozitiv de avans vacuumatic defect - 5%; filtru de aer îmbîcsit - 3...5%.

● Reflectați mai profund asupra manierei de conducere! Demarajele „supertemperamentale", vitezele menținute mult timp la niveluri mult mai ridicate decît plafonul economic, rodajul cu viteze ridicate în etajele inferioare ale cutiei de viteze, omiterea deschiderii oportune a șocului, demarajele prelungite inutil în trepte inferioare ale cutiei de viteze, toate acestea măresc consumul cu peste 16% iar conducerea cu accelerări și frînări succesive care, în cazul unui rulaj rațional, pot fi evitate sau considerabil reduse, produc o risipă de benzină de peste 40% în cazul unui autoturism din categoria Daciei 1300.

● Distanța incorectă între platine constituie și ea o importantă sursă de risipă. Un joc mai mic decît cel nominal între platine mărește consumul autoturismului Dacia cu 5,3-6%, iar depășirea acestuia risipește benzina în proporție de 8,5... 11%.

● Creșterea nivelului benzinei în camera de nivel constant peste cifra indicată de fabricant produce o majorare a consumului la „Dacia" cu circa 8%.

● De reținut: fiecare din aceste surse de risipă pare neînsemnată; dar cumularea lor duce la efecte extrem de păgubitoare. De aceea, cînd se constată că la automobil consumul atinge cote exagerat de mari (80-200%), în mod sigur cauzele sînt multiple și ele trebuie să fie depistate oportun prin procedee de diagnosticare adecvate.

Prof. univ. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Negrul mută și cîștigă

LEVIȚCHI - MARSHALL, 1912

Cu toată pieasa în plus, negrul are dama și turnul atacate și, aparent, rămîne fără o calitate. Totuși: 1...Dg3!! și albul a cedat! Într-adevăr, după 2. F:g3 Ce2 3.Rh1 T:f1 mat după 2. h:g3 Ce2 mat, iar la 2. D:g3 Ce2 + 3. Rh1 C:g3 + 4. Rg1 Ce2 + etc.

Contractul de societate civilă

Contractul de societatea civilă este un document prin care două sau mai multe persoane (fizice sau juridice) se obligă, fiecare față de celelalte, să pună în comun aportul lor material și/sau de muncă spre a constitui un fond și să desfășoare împreună o activitate în vederea atingerii unui scop patrimonial comun, foloasele sau pierderile fiind împărțite între ele.

Contractul de societate civilă este un contract consensual, putînd fi încheiat prin simplul acord de voință al părților, fără a fi supus vreunei forme speciale. Evident, părțile pot încheia contractul și în formă autentică, ceea ce nu transformă însă societatea civilă într-una comercială.

Societatea civilă, spre deosebire de societățile comerciale, nu are personalitate juridică, astfel că nu are calitatea de comerciant și prin urmare nu încheie acte subiective de comerț și nu poate efectua nici acte obiective de comerț. Dacă pentru realizarea scopului propus, pe lîngă operațiuni civile, societatea urmează să efectueze și operațiuni comerciale, ea trebuie să îndeplinească toate formalitățile necesare constituirii unei societăți comerciale.

Condițiile de validitate ale contractului de societate:

1. Consimțămîntul părților în vederea constituirii societății. De asemenea, părțile trebuie să aibă capacitatea de a face acte de dispoziție.

2. Participarea, fie și inegală, a tuturor părților la constituirea fondului comun prin aducerea unui aport social. În lipsa aportului social al tuturor părților nu poate exista societate civilă. Aportul social poate consta într-o sumă de bani, alte bunuri sau anumite servicii (prestații în muncă). Aportul poate fi de valori inegale și de natură diferită.

Dacă aportul social are ca obiect un bun individual determinat și neconsumptibil sau nefungibil, aportul poate consta în proprietatea acelui bun sau numai în folosința (uzul și/sau fructele) lui.

Sumele de bani sau alte bunuri aduse ca aport în societatea civilă devin proprietatea comună (pe cote - părți) a asociaților.

(Va urma)

Neli Păduraru vă răspunde pe teme **JURIDICE**

Scrisori primite

Cornelia Ionescu, Deva: Despre cele mai vechi exploatări ale aurului pe teritoriul țării noastre amintește Herodot (484-420 î. Ch.). Părintele istoriei antice pomenește despre puțurile și chiar galeriile agatîrșilor - populație tracă -, din secolul V î. Ch., situate în zona Carpaților Apuseni. Unele urme se mai văd și astăzi, în zona Roșia Montană. Herodot specifica faptul că în galeriile de mici dimensiuni erau folosiți copiii, care învățaseră foarte bine să identifice cuarțul aurifer, să-l piseze, să-l spele și să separe aurul.

Nicolae Spătaru, Iași: Reglarea vitezei ascensoarelor se face în funcție de numărul de etaje ale blocului respectiv. La zgîrie-nori, de exemplu, se folosesc în serie, pentru 25-30 de etaje, cîte un ascensor, care apoi se schimbă la etajul intermediar. Cel mai rapid lift din lume funcționează la Tokio, în blocul numit „Sunshine 60", care are 60 de etaje. Viteza cabinei este de 609,6 metri/minut, sau 36,56 km/oră. La coborîrea în minele foarte adînci, liftul poate atinge și viteza de 65,2 km/oră - cum este cazul unei exploatări din Africa de Sud, care are un puț de peste doi kilometri adîncime.

Mihaela Gheorgiu, Ploiești: Dacă giștele au fost făcute celebre de Capitoliul din Roma, faimosul Big Ben, ceasul de pe Casa Comunelor din Londra, a făcut faimoși graurii. Un atac inexplicabil al acestora asupra acelor uriașe a determinat întreruperea funcționării lui timp de 13 zile, fapt extrem de supărător pentru un londonez.

Mirela Florescu, Bîrlad: Formidabila performanță de a avea activități extravehiculare în spațiul cosmic a debutat cu Alexei Arhipovici Leonov, la 18 martie 1965. Primul american care a trebăluit în afara navei a fost Bruce McCandless, la 7 februarie 1984. Acesta nu a fost legat de naveta Challanger, ci a avut un echipament de manevrare individuală, aflat într-un rucsac.

Rubrică realizată de **PAUL IOAN**

Militară

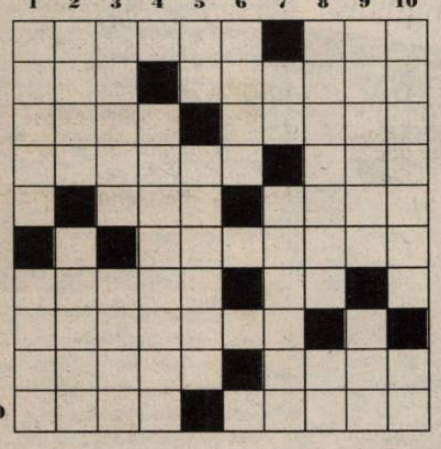

ORIZONTAL: 1) Îmbarcat în tancuri - Comandă de tragere. 2) Îndeamnă la atac - Loc întărit pentru pregătirea trupelor în teren. 3) Folosită la cazan - Veston țărănesc. 4) Trag cu zgomot mare - Bătută la război. 5) Bună de legat - Chipiu la civili. 6) Manevră. 7) Aviatori - Apărare pe flancuri. 8) Prins în obiectiv. 9) A opri tragerea - Apărut prin surprindere. 10) Pline de sînge - A intra în apărare.

VERTICAL: 1) Arme de foc - Discret. 2) Distins în lupte - Contururi. 3) Ferită de ochii inamicului - Rezistent la boală. 4) Bat în rafale. 5) Vîrf de oțel - Reduc elanul în luptă. 6) Pleacă primii la atac. 7) Primul buton - Lovit de un obstacol. 8) Colectiv ostășesc - Capăt de țeavă. 9) Bun de gură - Inapt pentru un război mare. 10) Stă în anticamera comandantului - Nota trompetei.

GHEORGHE CÂMPEANU
Focșani

Soluția careului **„OAMENI"**

Orizontal: **MARETIE - P - BOXER - AVAR - AR - TOC - ALE - RATOI - R - AT - BRAR - VOIRE - I - L - NEDEMN - EM - COD - SAD - ROB - TESITE - DELATOR - N - NATURALIST.**

PAR(anormale) de IoPAN

UMOR

Iubitule, ai să mă uiți vreodată?

- Cum se poate, draga mea? Chiar acum mi-am făcut un nod la batistă.

Doi prieteni ajung cam tîrziu la cimitir la înmormîntarea unui alt prieten. Preotul tocmai spunea:

- A fost un suflet nobil, un om cinstit, gata oricînd să-i ajute pe cei la nevoie!

- Ne-am rătăcit! Spune unul din cei doi! Nu vezi că aici e vorba de altul?

Stăpîna casei intră în bucătărie și vede menajera mîncînd în picioare de pe o farfurioară de pe frigider.

- Ce mîncare e asta în picioare? O întreabă ea. De ce nu stai ca oamenii pe scaun?

- Păi cum să stau pe scaunele astea jegoase și pline de praf?!?

Cine te-a învățat să dansezi? își întreabă o tînără partenerul.

- Am învățat de la televizor!

- Probabil că era unul mai vechi! Ai reținut toți paraziții.

Ai fost la „Nunta lui Figaro"?

- N-am avut timp dar i-am trimis o telegramă.

Domnule doctor, ați văzut că am strănutat de șapte ori la rînd. Ce spuneți?

- Sănătate!

De ce bateți copilul?

- Mi-a spus că sînt un porc gras!

- Și credeți că așa o să slăbiți?

Domnișoară, îi spune șeful unei tinere proaspăt angajate, iar ai întîrziat! Nu știi cînd începe lucrul?

- De unde să știu? Cînd vin eu toată lumea lucrează.

Cîinele dumneavoastră lasă pe cineva să se apropie de el?

- Sigur! Altfel cum ar putea să-l muște?!?

Bunica îi spune visătoare tinerei nepoate:

- În viața mea am avut o singură mare iubire!

- Și care a fost asta?

- Marinarii, iubito, marinarii!

Două prietene stau de vorbă:

- Mi-am angajat un detectiv care să-l urmărească pe bărbatu-meu.

- De ce?

- Vreu să aflu de ce e așa de fericit în ultimul timp.

Verificați-vă cunoștințele

1. Unde se află orașul Niamey?
2. Ce este un surnai?
3. Cine a efectuat prima traversare de la vest la est a continentului sud-american în regiunea cea mai lată și neexplorată?
4. Din ce familie de plante face parte pătrunjelul?
5. Cum se numea fiul lui Odysseus, cunoscutul personaj din mitologia greacă și epopeele homerice?
6. Ce se înțelege în biologie prin „cariologie"?
7. Cine a scris romanele „Therese Raquin", „Cîrciuma" și „Nana"?
8. Cine a compus muzica operei „Doamna Chiajna"?
9. Cine a introdus în matematică semnul pentru radical?
10. Cine a pictat tablourile: „Peisaj din Tîrgul Ocna", „Casă din Cîmpul Lung" și „Tingire de alamă"?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Orașul Moroni este capitala Republicii Federale Islamice a Comorelor din nord-vestul insulei Madagascar. 2) În mitologia greacă zeul visului era Morpheus. 3) Mutageneza este un proces de schimbare a structurii chimice a genei. 4) Autorul parodiei „Virgiliu travestit" este poetul francez Paul Scarron (1610-1680). 5) Aluminiul a fost descoperit în 1825 de fizicianul și chimistul danez Hans Christian Oersted (1777-1851). 6) Lacul Roșu din țara noastră, lac de baraj natural, a luat naștere în 1837 pe valea rîului Bicaz prin surparea unei porțiuni din muntele Ghilcoș. 7) Fondatorul curentului abstracționist cunoscut sub numele de neoplasticism este pictorul olandez Pier Mondrian (1872-1944). 8) Hematitul este un oxid natural de fier de culoare cenușie sau neagră cu luciu metalic sau semimetalic. 9) „Simfonia despărțirii" a fost compusă de Joseph Haydn (1732-1809). 10) Orzul face parte din familia Gramineae. (Irina Stoica)

PERSPICACITATE

Lipsuri grafice

Autorul acestui desen nu l-a terminat, omițînd cinci elemente grafice, pe care vă invităm să le identificați.

(Soluția în numărul viitor)

Dezlegarea testelor din numărul trecut

NUMERE CURIOASE

Veți ajunge la cifra 488889. De exemplu sînt nouă numere ale cifrei 9; una, cifra (9), 90 din două cifre (180), 900 din trei cifre (2700), 9000 din patru cifre (36000), 90000 din cinci cifre (450000), total: 9+180+2700+36000+45000=488889.

ÎN CĂUTAREA DIFERENȚELOR

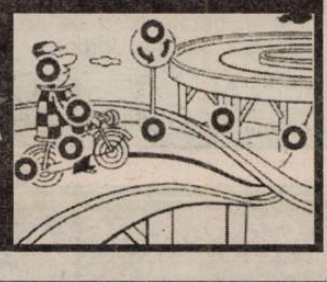

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„FIZICĂ"

? / ?		FACIL / ?		CUȚIT / EFEMER		3,14 / ANIMALE		HOLDĂ / PRENUME MASCULIN		LITERĂ GREACĂ / ROS
A ARMA / DURE	→						MERS PRIN APĂ / ELIMINARE	→		
→				ACESTA / DIN CONAC!	→		↓		CALCIU / PUNERI ÎN SCENĂ	→
CUTE! / STAT	→		LA BANCĂ / VÎNT	→	↓				↓	PRO-MOVAT
→			↓					LITERĂ GREACĂ / SUITĂ	→	↓
CĂPRIOARĂ / CUCI!	→					MUR / CARTE MARE	→	↓		ADUNĂ-TURĂ
→		ÎNDEMN CANIN / VITEJI	→		FOCOASĂ / AER RADIO	→	↓			↓
OMUL SCRISULUI / MATURĂ	→	↓			↓					
→				TURN	→				BIS! / ALIFIE	→
MIEZUL ACȚIUNII / AIDOMA	→		CALE!	→		MORALĂ	→		↓	
→				BIR!	→		LUCRARE AGRICOLĂ	→		

Dezlegarea integramei **„UNICAT"**

Orizontal: S - S - D - S - C - G - CENTRALIZARE - LAIC - ACARET - CERC - AS - RAC - CALIMANESTI - OT - ERATA - ION - IATAGANE - RO - MONEDE - ASPIC - NA - ILASCU - E - PASTAIE - ARIN - ROIT - RALIAT - GENE - SERA - CI.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341

Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la trageri la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Revenirea lui Mike Tyson în ringul profesionist de box s-a produs destul de spectaculos dar previzibil. O directă de dreapta bine plasată a pus capăt luptei în finalul rundei a cincea după un meci care începuse destul de dubios datorită încăierării mai aprige din pauza dintre runde de decît în timpul acestora. Sud-africanul Francois Botha şi-a făcut datoria şi a atacat mai mult decît Tyson, dar soarta l-a pus faţă-n faţă cu un pumn dat dureros de tare de Mike. Acesta a fost cel de-al 40-lea knock-out pentru proaspătul cîştigător iar pentru Botha cel de-al doilea meci pierdut din cele 41 disputate pînă acum. Următorul meci al lui Tyson ar putea avea loc pe 24 aprilie în compania germanului Axel Schulz. Pînă atunci Mike are destul timp să se pregătească intens deoarece meciul cîştigat sîmbătă seara nu s-a ridicat la nivelul celor pierdute în compania lui Evander Hollyfield.

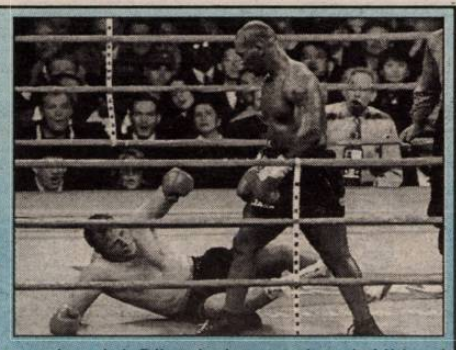

Lindsay Davenport a dovedit lumii întregi că merită să se afle pe prima poziţie a clasamentului ATP după ce a cîştigat Adidas Open de la Melbourne, Australia. În finală a încercat să i se opună fosta nr. 1 Martina Hingis dar, fără succes. Au mai încercat acest lucru şi Steffi Graf, Monica Seles, Conchita Martinez şi alte multe jucătoare care au venit din calificări dar tornada pornise deja şi era prea tîrziu ca să mai fie oprită. Davenport s-a declarat mulţumită de jocul său şi a adăugat că ar dori să joace finala de la Australian Open tot contra Martinei Hingis (şi să cîştige, bineînţeles).

ATP (The Association of Tennis Professionals) a hotărît că pedeapsa actuală de 12 luni suspendare pentru jucătorii care se dopează este mult prea mică şi a votat pentru dublarea ei pentru a se alinia la standardele Comitetului Olimpic Internaţional. Ultimul caz de dopaj a fost cel al lui Peter Korda care a ajuns pînă în semifinalele de la Wimbledon cu drogu-n sînge, dar nu a fost suspendat (le-a căzut cu tronc mai-marilor de la ATP) ci doar i s-au luat banii înapoi şi punctele cîştigate (frecţie la picior de lemn). Korda va paticipa la primul turneu de Mare Slem al anului, Australian Open cu toate că s-ar putea să stîrnească reacţii negative din partea multor altor jucători care se gîndesc serios la varianta boicotului.

Pentru că tot eram la capitolul scandaluri,ăl mai mare şi mai tare din parcarea olimpică, respectiv Juan Antonio Samaranch, a început dificila campanie prin care încearcă să-şi păstreze slujba, deşi este amestecat şi el pe lîngă alţi 13 membri ai Comitetului Olimpic Internaţional în scandalul Salt Lake City. Samaranch încearcă să-i convingă pe toţi cei care îl mai ascultă că el nu are nici o vină şi că nu din cauza lui subalternii au plecat cu 600.000 de dolari din Utah în loc 150 de fiecare.

Steve Kerr părăseşte şi el corabia în derivă pe numele său Chicago Bulls, altădată o mîndră campioană de 6 ori în 8 ani. Celebrul aruncător de 3 puncte a declarat că doreşte să semneze cu San Antonio Spurs datorită unei oferte ce nu poate fi refuzate. De la Chicago vor mai pleca cît de curînd şi jucătorii liberi de contract Scottie Pippen, Denis Rodman şi Luc Longley. Dar cea mai grea despărţire este, desigur, de cel pe ai cărui umeri se baza întreaga echipă, Michael Jordan.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Patul este un aliat de nădejde al omului şi un generator de idei năstruşnice. Patru studenţi englezi au cărat, cu un pat normal de spital, un cimpanzeu bine sedat. De ce tocmai un cimpanzeu? Aşa au crezut ei de cuviinţă să protesteze împotriva maniei de a ţine sechestrate în casă animale care în mod firesc au o arie vitală mare şi un decor natural indispensabil obiceiurilor lor. Marşul lor prin Liverpool a totalizat 10,6 kilometri, iar valoarea amenzilor primite a fost de 150 lire sterline...

Indiferenţa, bat-o vina!

După ce au ataşat unui pat de spital patru roţi comandate special, nouă salariaţi ai unei societăţi de textile din Edinburg l-au împins pe distanţa aiuritoare de 520,4 kilometri, timp de şase zile. Întrucît nu s-a precizat nimic altceva, am putea trage concluzia că a fost o formă de relaxare verişoară cu jogging-ul oamenilor normali.

Din 1966, în comitatul Yorkshire din Marea Britanie se desfăşoară curse cu paturi pe rotile. Pe distanţa de 3,27 kilometri (2 mile), recordul este de 12 minute şi 16 secunde, iar pe 16,09 kilometri (10 mile) recordul este de 50 de minute - echipe de 3 persoane.

Inventivitatea americană a completat aspectul acestor tipuri de întrecere: pe pat se află o sticlă plină cu cerneală, depusă pe o scîndură şi un cearşaf imaculat. În cea mai dificilă probă, alergătorii (era să spun atleţii) poartă patine cu rotile.

Inspirată din performanţele fachirilor, cursa cu un pat cu cuie (de 2 cm înălţime minimă), pe care stă „sacrificatul" nu are o desfăşurare regulată, din lipsă de amatori bine antrenaţi. Totuşi, Jim Sonbill s-a lăsat transportat în acest stil „înţepat" pe distanţa de 1,8 kilometri.

MEREU MAI SUS!

De ce să faci ceva simplu, cînd poţi să faci ceva complicat? Cel puţin aşa s-a gîndit, probabil, Alain Robert, unul din oamenii-păianjen, care şi-a propus să sărbătorească într-un mod original Anul Nou după calendarul egiptean. El s-a hotărît să escaladeze celebrul obelisc din Place de la Concorde, spre încîntarea unui mare grup de gură-cască parizieni şi desigur şi turişti.

Dar ce să mai spunem despre cei doi prieteni care s-au gîndit să-şi bea ceaiul... suspendaţi de păr, şi nu oriunde, ci deasupra portului Hamburg! Cu cît ajungi mai sus, cu atît te vede lumea mai bine...

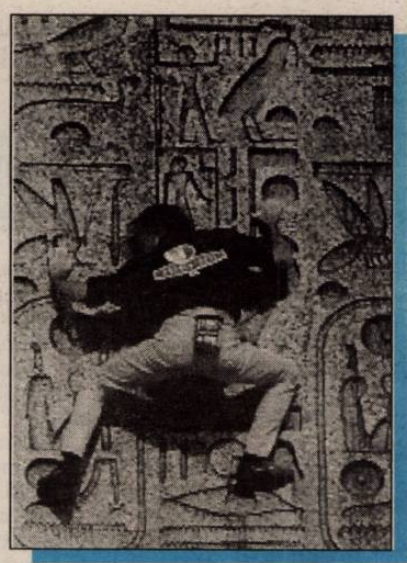

Descoperire de senzaţie în Anglia:

UN TEMPLU MAI VECHI DECÎT STONEHENGE!

Rămăşiţele unui templu de lemn care ar putea fi mai vechi decît celebrul complex de la Stonehenge au fost descoperite în luna noiembrie a anului trecut, lîngă Somerset. Echipa de arheologi englezi care a realizat această performanţă dezvăluie, într-un comunicat dat publicităţii în Revista Britanică de Arheologie, că doar şapte situri de acest gen fuseseră descoperite în prealabil în Marea Britanie, şi că noul sit scos la iveală este cel mai mare dintre toate.

Dr. James Steinbeck, profesor la Universitatea din Liverpool, apreciază că templul are o vechime de circa 5000 de ani, fiind, în opinia sa, cu 500 de ani mai „bătrîn" decît complexul de la Stonehenge, fiind însă contemporan, probabil, cu templul, tot din lemn, care a fost iniţial ridicat la Stonehenge. Recent descoperitul templu are o formă circulară şi era constituit din aproximativ 500 de piloni din lemn, fiecare înalt de 9 metri şi cîntărind circa o tonă! Pilonii erau aşezaţi în cercuri concentrice şi aveau în centru o dală de piatră - care se poate zări şi astăzi. Întregul complex are un diametru de 91 m. Arheologii britanici au emis ipoteza că pilonii de lemn au fost transportaţi şi ridicaţi aici cu ajutorul sistemelor de pîrghii, aceştia excluzînd posibilitatea ca ei să reprezinte, de fapt, tulpinile unor arbori, aşa cum se sugerase, anterior, în presă.

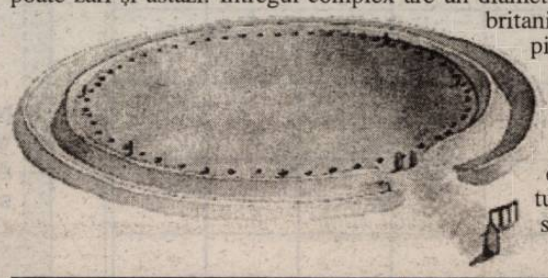

Alergie în... grădină

Kyle şi Ryan Richards, din Marea Britanie, sînt fraţi, au patru şi respectiv doi ani. Ei sînt afectaţi de o formă foarte rară de alergie - la lumina Soarelui, care îi condamnă pur şi simplu la a trăi permanent în casă.

Ajutorul (şi, chiar dacă parţial, soluţia) le-a venit de unde se aşteptau mai puţin: de la... NASA! Datorită costumelor speciale pe care le-au confecţionat pentru ei experţii zborurilor cosmice şi aselenizărilor, cei doi fraţi, îmbrăcaţi ca nişte adevăraţi cosmonauţi, se pot juca acum fără probleme în aer liber!

Fotografia săptămînii

Italianul Umberto Pelizzari a realizat un nou record mondial la scufundări, reuşind să atingă adîncimea de 131 m fără tuburi cu oxigen.

În numărul viitor

■ Stresul ne modifică fiinţa ■ Ciuma neagră a generat rezistenţa la SIDA ■ El Niño acţionează pe toată planeta ■ Ce sînt plantele carnivore ■ Povestire S.F. ■ Ultima expediţie pe Selena ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Jud... 3
MUREŞ

SERIE NOUĂ - 401 • ANUL XLII • 28 IANUARIE 1999 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 4 (2151)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Este o mare greşală să nu-ţi dai seama de propria-ţi fericire."

•

„Atunci cînd toată lumea cîntă la unison, cuvintele n-au importanţă."

J. IWASZKIEWICZ

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Prinde contur

UN VIS AL PĂMÎNTENILOR: VIAŢA ARTIFICIALĂ

Dacă tot nu au cercetat nici un omuleţ verde, nici măcar unul verde de frig, cercetătorii de la un institut din Rockville, aparţinînd de Celera Genomics Corporation, încearcă să creeze...viaţă artificială. Cum? Am putea spune simplu, deşi nu e: prin cartografierea tuturor genelor aparţinînd organismelor vii de la bacterii la oameni. Exact ca şi personajul Frankenstein creat de scriitoarea Mary Shelley, dr. J. Craig Venter speră să recreeze o moleculă de ADN de la o bacterie moartă pentru a produce una vie! Nici fantezia lui Spielberg nu e departe de a fi pusă în practică... Cobaiul acestor experienţe este bacteria numită Mycoplasma genitalium care trăieşte în tractul genital uman fără să producă vreo maladie cunoscută şi care are avantajul că are cele mai puţine gene între toate organismele vii, doar 470, faţă de om care are 80000 de gene cunoscute. Poate că în mileniul trei ne vom întîlni şi cu dinozauri adevăraţi.

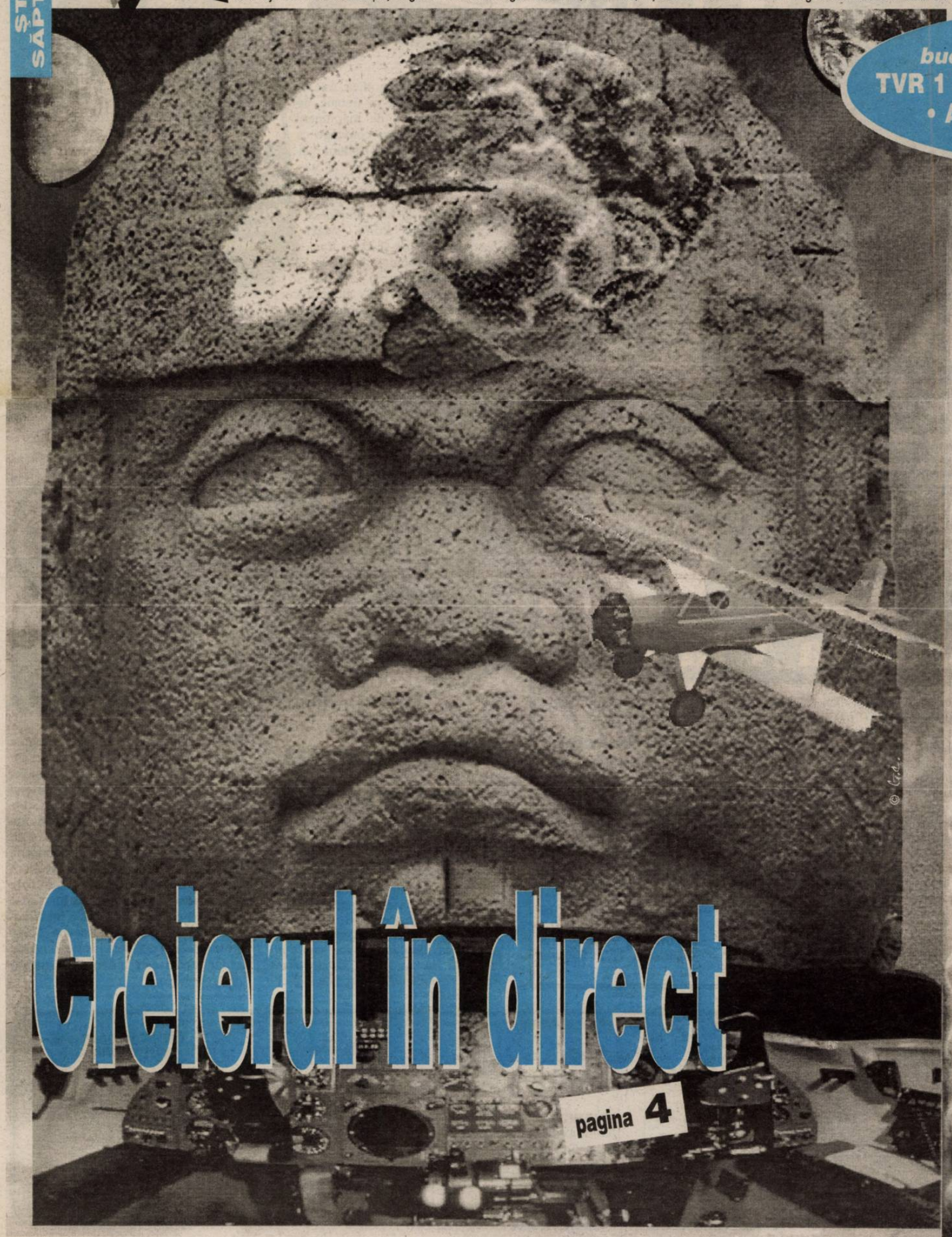

Creierul în direct

pagina 4

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Ipoteză senzaţională Ciuma neagră a dat rezistenţa la SIDA! 3

Radio-Tele-Internet 5

FEMINA CLUB 6

Vîrstele omului 7

EL NIÑO 8

Biblioteca S.F. 10

Idoli Pavarotti, Domingo, Carreras 13

HOROSCOP 14

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SCRISORI

Tolba cu

Florin Hossu - Galaţi: Iată adresa care te interesează şi la care poţi găsi aproape tot: http://www.qonline.co.uk

Bogdan Ştefan - Panciu: Despre *Sepultura* nu am cine ştie ce noutăţi în afara albumului despre care am scris deja în această pagină. Pot să-ţi spun, în schimb, că fostul lider al brazilienilor - *Max Cavalera*, cîntă din vara trecută cu un nou grup *Soulfly* (foto), avînd deja un prim album editat sub această titulatură de casa *Roadrunner*. Ca stil, vreau să-ţi spun că nu diferă prea mult de ultimul album scos cu *Sepultura - „Roots"* (din 1996): metal hardcore...

Gabi Dobroiu - Urziceni: Întîmplarea face să am un astfel de clasament la care îţi poţi adăuga datele pe care deja le deţii. Notează deci: *The Supremes - „Baby Love" (19* noiembrie '64), *Three Degrees - When Will I See You Again"* (13 iulie '74), Baccara - *„Yes Sir I Can Boogie"* (20 octombrie '77), *Althea & Donna - „Up Town Top Ranking"* (4 februarie '78), *Elaine Paige & Barbara Dickson - „I Know Him So Well "*(9 februarie 1985), *Sister Sledge - „Frankie"* (29 iunie '85), *Mel & Kim - „Respect ble"* (28 martie '87). *The Bangles - „Eternal Flame* (15 aprilie '89), *Shakespeare's Sister - „Stay"* (22 februarie '92), *Eternal - „I Wanna Be The Only One"* (29 mai'97) - toate Number One în topul britanic. Hiturile celor de la *Spice Girls* nu le-am mai trecut deoarece ele au fost publicate deja în această pagină...

Ovidiu, str. Iuliu Maniu nr. 54, Ghioroc, cod 2899, Arad doreşte să corespondeze cu fete din toată ţara.

Cosmin R.Bărbulescu, Aleea Dealul Măcinului nr.1B, bl.451, ap.142, sector 6, Bucureşti, doreşte să corespondeze cu iubitorii muzicii clasice. Are 31 de ani.

Gheorghe Cîmpeanu - Focşani: Am reţinut „Politica" şi „Animalele".

Albumul Săptămînii

Songs From Ally McBeal - VONDA SHEPARD

Un album care apare, aş zice „obligatoriu", pentru a completa perfect cel mai popular serial american de televiziune al anului pe care tocmai l-am încheiat. Toate melodiile prezente aici redau excelent atmosfera filmului, ludicul cu romanticul înţelegîndu-se de minune, melodiile, originale sau reluări ale unor vechi şlagăre, ar putea constitui, la o adică, fiecare cîte un episod... Înainte de a vă mai spune cîte ceva despre acest soundtrack, pe care îl apreciez în mod deosebit, trebuie să ştiţi că *Vonda Shepard* nu a ieşit acum din anonimat, ea avînd deja editate trei albume, toate la *Sony Music*, colaborînd pînă acum cu nume mari ale scenei muzicale americane. Fără îndoială *„Songs From Ally McBeal"* i-a schimbat „ratingul", la această oră *Vonda* fiind printre cele mai populare soliste de peste Atlantic... Ca registru sonor ştiţi la ce vă puteţi aştepta, dacă urmăriţi serialul: pop, rock, balade şi ceva country. Dacă actriţa *Calista Flockhart* este *Ally* pe ecran, atunci *Vonda* este *Ally* pe CD...

Radiografii sonore

S'il Suffisait D'Aimer. - Celine Dion. N-are stare canadianca! După ce a scufundat Titanicul şi după ce a mai urcat un album pe primul loc în America şi în Regatul Unit iat-o aruncînd în eter încă un album, de această dată fiind vorba de unul cu melodii interpretate în franceză, limba maternă a solistei... Despre muzică ce să vă (mai) spun? Ştiţi tot!

Reunion - Black Sabbath. Nu stricã, din cînd în cînd, ca membrii unei trupe istorice să se mai adune, fie măcar pentru a înregistra un live iar apoi să plece fiecare de unde a venit! Aşa s-a întîmplat şi cu acest *„Reunion"*, un dublu CD live tras pe 4 şi 5 decembrie 1997, vechilor hituri semnate *Sabbath* adăugîndu-li-se şi două prospături - *„Selling My Soul"* şi *„Psycho Man"*. Părerea mea este că *„Reunion"* merită şi trebuie ascultat, în special de mai tinerii rockeri, pentru a se convinge că trupa lui *Iommi* şi *Osbourne* îşi merită statutul de lider al categoriei heavy metal...

Sunday 8PM - Faithless. Britanicii *Rollo, Maxi Jazz, Sister Bliss* şi *Dave Randall*, foarte populari în discotecile „insulare" dar şi pe Continent, au lansat la finele anului trecut al doilea lor album, care le întăreşte poziţia cîştigată în 1995 cu albumul de debut *„Reverence". „God Is A DJ"* afirmă ei iar nouă nu ne rămîne decît a ne convinge! Sau nu...

Is This Desire? - PJ Harvey. Nu s-ar spune despre *Polly* că ar da-o frumuseţea afară din casă şi nici că ar avea o muzică aşa zis comercială... Cu toate acestea, *Miss Harvey* se bucură de o cronică foarte bună în Regatul Unit, melodiile sale reuşind să se ţină departe de orice influenţă modernă sau de moment, universul său sonor păstrîndu-se „virgin"...

Top Singles

1. Big Big World - Emilia
2. When You Believe - Mariah Carey & Whitney Houston
3. When You-re Gone - Bryan Adams & Mel C
4. Crush - Jennifer Paige
5. Searching My Soul - Vonda Sheppard
6. No Regrets - Robbie Williams
7. Believe - Cher
8. I'm Your Angel - R.Kelly
9. Perfect 10 - The Beautiful South
10. I Love The Way You Love Me - Boyzone

PROPUNERI: Heartbeat - Steps, Goodbye - Spice Girls, So Young - Corrs, Miami - Will Smith, 1999 - Prince To You I Belong - B'Witched, Always Have Always Will - Ace of Base, Up And Down - Vengaboys

RENDEZ-VOUS pe Internet

www.pi.net; info@oreade.com *(casa de discuri Oreade Music)*

www.hos.com *(casa de discuri Hearts Of Space Music)*

www. emotif.com *(casa de discuri Emotif Music)*

Adresele de mai sus mi-au fost trimise de Sergiu Rusu din Arad şi le recomand amatorilor de muzică electronică sau/şi ambientală...

VIDEOMUSIC

MTV Unplugged - Bryan Adams

Colecţia trasă atît pe video cît şi pe audio casete conţine, cum era şi firesc, cam tot ce-a scos mai bun trubadurul canadian din 1984, anul debutului cu „Reckless", şi pînă în prezent. Este prezentată, practic, toată înregistrarea din studiourile MTV din New York, o oră de muzică „blîndă" dar nu monotonă, în care Adams este secondat de minune de o orchestră condusă de celebrul Michael Kamen...

Pagină realizată de **MARIAN MINCULESCU**

Pop-rock, de la A la Z

Desmond Dekker

Unul din pionierii muzicii reggae, primul exponent al Jamaicăi muzicale la finele anilor '60. S-a născut pe 16.7.1942, numele său real fiind *Desmond Dacres*. În 1963 fonda grupul *The Aces*, cu care înregistra un prim single de succes - *„Honour Your Mother And Father"*. Ajunge la Londra, unde va atrage atenţia asupra sa cu single-ul *„007 Shanty Town"* care, în mai 1967, urca pînă pe locul 14 în topul britanic... Aprilie 1969 îi aducea recunoaşterea pe ambele maluri ale Atlanticului, „de vină" fiind single-ul, celebru acum, *„Israelites"*, *Dekker* devenind primul solist jamaican care reuşea să intre în primele zece locuri din topurile american şi britanic, producînd o breşă prin care vor intra numeroase viitoare staruri ale muzicii reggae... În 1970 urca pînă pe locul 2 în Regatul Unit cu un remake după *„You Can Get It If You Really Want"* (din repertoriul altui reggae-man celebru - *Jimmy Cliff*) iar apoi, timp de aproape un deceniu, să se dedice activităţii de producător, lăsînd locul pe scenă noii generaţii din reggae-music, condusă strălucit de *Bob Marley*. Revine în 1980 cu albumul *„Black And Dekker"* care conţinea noi versiuni ale unor mai vechi hituri de reggae, album bine plasat în topuri dar care avea să fie urmat de o avalanşă de discuri gen *„Best Of"*, care mai de care mai neinspirat! Vă recomand un album reprezentativ, atît pentru *Dekker*, cît şi pentru reggae music - *„Profile"*...

DeFranco Family

Cvintet canadian de familie apărut la finele anilor '60, ca o replică a americanilor de la *Osmond Boys* şi *Jackson Five*. Foarte populari la nivel naţional, *DeFranco Family* reuşeau doar un succes internaţional, în septembrie 1973, cu single-ul *„Heartbeat-It's A Lovebeat,"* locul 3 în America şi 11 în Regatul Unit...

Biblioteca muzicală

Have Gun Will Travel - The Spectacular Rise And Violent Fall Of Death Row Records. O carte de istorie a rap-ului, dedicată casei de discuri care a avut o contribuţie determinantă în propulsarea acestui gen muzical - *Death Row Records*. În America - *„Death Row "* este apelativul, în jargon, al pavilionului în care stau condamnaţii la moarte... *Death Row Records* s-a identificat, încă de la început, cu gangsta rap-ul, devenit rampa de lansare pentru multe nume mari ale genului, dintre acestea detaşîndu-se, clar, *Dr.Dre, Tupac Shakur, Snoop Doggy Dogg* şi *Notorious B.I.G. ...* Figura centrală a cărţii este, însă, *Marion „Suge" Knight*, fondatorul firmei în 1992, omul de care presa americană leagă atît ascensiunea cît şi declinul celebrei case de discuri, perioada nefastă începînd cu moartea lui *Tupac Shakur* şi culminînd cu cea a lui *Notorious B.I.G. ...* La această oră *Death Row Records* este deja istorie, o istorie a unei epoci care a schimbat, încă o dată, America...

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Paul Ioan
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Genetică și comportament

Stresul ne modifică ființa

MARIAN GRIGORE

Realizarea practică a clonării unor animale superioare, începută cu deja celebra Dolly, a relansat nu doar disputele de ordin etic și filozofic asupra limitelor pe care oamenii de știință trebuie să și le autoimpună în jocul lor de-a ucenicii vrăjitori - a se vedea problema clonării, deja posibile, tehnic, a ființelor umane -, dar și pe cele, vechi de cînd lumea, privind ponderea pe care o deține, în ceea ce obișnuim să definim „personalitatea umană", partea *moștenită*, genetică, și partea *dobîndită*, datorată factorilor de mediu, educaționali și volitivi... Or, dacă pentru genetician este evidentă identitatea individului, ca întreg, cu el însuși, pînă la nivelul ultimei sale celule, datorită informațiilor codificate de ADN-ul propriu, identitatea genetică a individului fiind fixată odată pentru totdeauna (respectiv pentru întreaga durată a sa de viață) încă din momentul realizării fecundării ovulului ce i-a dat naștere (așa cum pentru antici Parcele - respectiv, la români, Ursitoarele - fixau destinul omului încă de la naștere), o asemenea viziune - „mecanicistă", am putea spune - asupra ființei umane nu satisface nici pe departe specialiștii altor științe care se apleacă asupra problemelor formării și devenirii personalității (psihologi, pedagogi etc). Pentru aceștia este la fel de clar, din punctul de vedere al științelor pe care le reprezintă, că omul este mai mult decît o colecție de celule, fiind, cel puțin în aceeași măsură, produsul zestrei sale genetice, ca și al condițiilor de mediu, sociale, educaționale etc. în care s-a format și în care trăiește. Și, fapt semnificativ și important (deși mai puțin cunoscut de marele public), aceștia din urmă au reușit să găsească argumente pentru propria poziție tocmai în sfera... geneticii.

Răsfățul matern ca metodă de... călire!

În 1957, americanul Seymour Lavine a demonstrat că simpla separare a puilor de șobolan, timp de 15 minute zilnic, de mama lor, în primele zece zile de viață determină, o dată ajunși la vîrsta adultă, *o modificare permanentă a răspunsului lor hormonal la stres.* Modificare perfect măsurabilă, întrucît stresul determină, la mamifere, o creștere a nivelului unui hormon adenocorticotrop (ACTH) și al glicocorticoizilor. Or, la animalele pe care s-a efectuat experimentul, acest nivel, măsurat după ce atinseseră vîrsta adultă, era *mai scăzut.* De unde Levine a dedus că ei erau mai bine adaptați pentru a rezista la condițiile de stres, considerînd că aceasta se datora „antrenamentului" suferit în primele zile de viață, prin stresul provocat de manipulările experimentatorului în timpul operațiilor de scoatere din cuib. În 1970 el și-a schimbat opinia, considerînd că această modificare era datorată nu stresului, ci, dimpotrivă, răsfățului la care își supunea mama puiul, pe care-l lingea insistent și-l „giugiulea" de bucurie că l-a regăsit, la fiecare revenire în cuib. Opinie probabil mai apropiată de realitate, dacă luăm în considerare și cercetările mai recente ale unei echipe de oameni de știință condusă de Michael Meaney, de la Spitalul psihiatric Douglas, din Montreal (Canada), care a observat că puii care au fost mai insistent alintați de mamele lor (chiar fără a fi fost scoși în prealabil din cuib) prezintă la maturitate aceleași modificări în ceea ce privește rezistența lor crescută la stres.

(Observația răstoarnă și teoriile pedagogilor de tip autoritar, care susțin că răsfățul matern nu este recomandabil, creînd indivizi „mai slabi", care vor necesita toată viața protecție. Or, se pare că lucrurile stau tocmai invers!). Dar, oricare ar fi explicația, cert este că experiențele suferite în fragedă pruncie (în primele zile de viață), fie ele neplăcute, stresante, sau, dimpotrivă, plăcute, determină *o modificare permanentă a acțiunii genelor care comandă producția de ACTH în condiții de stres!*

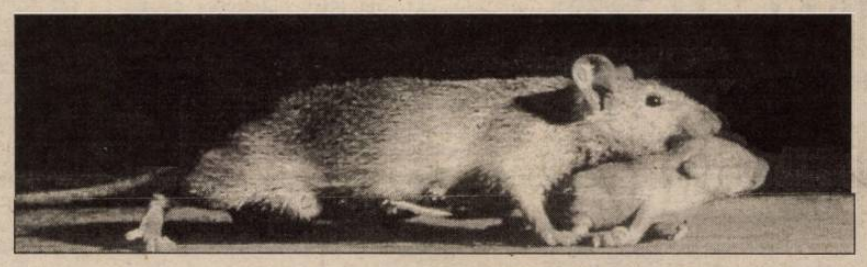

„Rețete" pentru șobolanii bețivi și agresivi

Alte experiențe, efectuate în condiții diferite, au demonstrat că stresul suferit în primele zile de viață determină, dimpotrivă, o mai mare sensibilitate față de condițiile stresante la maturitate. Astfel, separarea pe o durată de circa trei ore, zilnic, și la ore regulate (de natură a contribui la crearea unui reflex condiționat) determină accentuarea stării de stres, de nesiguranță, tradusă prin creșterea, în mod permanent și definitiv, a producției de ACTH la faza adultă, în situațiile de stres. Drept consecință, echipa condusă de cercetătorul Paul Plotsky din Atlanta (SUA) a constatat că șobolanii supuși unei asemenea experiențe au, ca adulți, un comportament anxios și depresiv, prezentînd și o apetență deosebită pentru... alcool! Alte studii, efectuate tot pe șobolani, dar și pe maimuțe, au evidențiat și efectele stresului prenatal, la care au fost supuse mamele, concretizate, de asemenea, prin modificări permanente. Astfel, mamele gestante, supuse unor agresiuni repetate, dau naștere la pui care vor deveni adulți agresivi; sau, în cazul maimuțelor care au fost ținute în timpul sarcinii într-un mediu excesiv de zgomotos, acestea vor da naștere la pui excesiv de anxioși și depresivi. Ș.a.m.d.

Toate aceste experiențe sugerează faptul că o trăsătură permanentă de comportament a adultului poate fi determinată nu de genele moștenite de la părinți, în momentul fecundării, nici de un accident biologic grav (o mutație majoră), ci de singurul comportament matern în primele faze de dezvoltare (pre și postnatală). În fapt, însuși modul de acțiune a genelor moștenite este astfel influențat, infirmînd teza determinismului genetic absolut. Ceea ce era de demonstrat.

În loc de concluzii

Toate aceste cercetări au avut și au, evident, ca obiectiv desprinderea unor concluzii valabile și în cazul oamenilor. Dar, complexitatea psihismului uman este de cu totul alt ordin. Spre exemplu, nu există un model al „schizofreniei" șobolanilor sau maimuțelor. Din punctul de vedere al dezvoltării neuronale, un pui de șobolan, în momentul fătării, se aseamănă mai degrabă cu nou-născuții umani prematuri. Așa încît, conform opiniei cercetătoarei Claire Dominique Walker, din echipa de cercetători din Montreal, studiile asupra șobolanilor pot să ne dea cel mult unele indicii asupra fenomenelor ce influențează dezvoltarea fătului uman în ultimele săptămîni dinaintea nașterii. Dar, oricum, *„studiile asupra animalelor ne dau indicii care ne permit să reflectăm asupra principiilor generale"* - spune ea. Și, așa cum conchide Olivier Postel-Vinay, redactorul șef al revistei „La Recherche", în articolul publicat recent pe această temă, cercetătorii în domeniul dezvoltării umane dețin suficiente date pentru a considera *că au identificat predispoziții biologice certe, dar datorate unor* ***modificări stabilizate*** *ale modului de acțiune al unor gene, dobîndite în fragedă pruncie, din cauza stresului de diferite genuri, adesea în legătură cu relațiile cu mama.* Dovadă că acțiunea genelor nu doar condiționează indivizii, ci este și ea însăși condiționată.

Amprenta... unei fotografii

Nu de puține ori fotografii (și chiar operatorii video) au avut de suferit de pe urma celor care le-au preluat imaginile fără să le recunoască paternitatea și mai ales fără să le plătească nici un fel de drepturi de autor.

Syscop, un sistem pus la punct de către Centrul de cercetare pentru grafică pe calculator din SUA, vine să ofere o soluție: printr-o tehnică specială, în diferite puncte ale imaginii fotografice, ale imaginii video sau imaginii electronice, se inserează un cod, un fel de amprentă, invizibilă cu ochiul liber, în care se află înregistrat numele autorului. Acest adevărat filigran digital nu poate fi nici eliminat, nici copiat - el este semnul care permite dovedirea incontestabilă a unei eventuale fraude.

Același sistem poate fi folosit cu succes și în cazul discurilor de muzică, serios amenințate în urma avîntului pe care îl cunoaște INTERNET-ul. Va mai trece cu siguranță ceva timp pînă cînd „pirații" să găsească o soluție și la această nouă metodă de protejare a drepturilor de autor!

„A luat ființă o ligă profesionistă a împătimiților de jocuri pe calculator"

Proffesional Gamers League (PGL) este numele nou înființatei ligi a jucătorilor profesioniști de jocuri pe calculator, cu sediul în San Francisco. Liga adună o serie dintre cei mai buni gameri de pe tot cuprinsul globului pentru a-i pune să joace pe bani serioși. Modelul după care PGL a fost înființată este cel oferit de mult mai celebrele NFL, NBA sau NHL. Producătorul executiv al ligii, Erik Lunberg, promovează acum următorul mesaj: „Pentru toți părinții, copiii voștri nu-și pierd timpul jucîndu-se pe calculator sau pe stațiile de jocuri video. Ei pot deveni cu adevărat jucători profesioniști și pot cîștiga o grămadă de bani făcînd asta, pot avea faimă și avere". Cu toate acestea, cei mai mulți competitori sînt interesați acum de publicitatea care li se face și mai puțin de bani. Prin intermediul Internetului și al mass-media, PGL speră ca în curînd să aducă în atenția publicului larg competițiile pe care le organizează.

O ipoteză de senzație

CIUMA NEAGRĂ a generat rezistența la SIDA!

Îndrăzneața ipoteză a geneticienilor se poate rezuma astfel: dacă aveți în arborele genealogic un strămoș care a suferit de ciumă neagră, pe la jumătatea secolului al XIV-lea, atunci aveți mari șanse să nu vă îmbolnăviți de SIDA, chiar dacă ați contractat virusul HIV 1.

Treizeci și nouă de specialiști din diverse țări au lansat (prima oară în „American Journal of Human Genetics") această idee formidabilă, pe baza următoarelor argumente: 1. Avînd în vedere că persoanele care prezintă mutația genetică codificată CCR5 - delta 32 sînt aproape total imune la virusul HIVl (cele homozigote, adică sînt afectate ambele elice ale ADN-ului; la cele heterozigote evoluția bolii este foarte lentă) se concentrează în Europa, este posibil ca o maladie infecțioasă extrem de puternică să fi produs respectiva modificare; 2. O simulare pe calculator a respectivei modificări genetice, transmise din generație în generație, a condus la o perioadă de 688 de ani pentru debutul dereglării codului genetic.

Să aibă ciuma neagră o binefăcătoare legătură cu rezistența la SIDA? Iată o scenă din perioada cumplitei epidemii, surprinsă pe pînză de pictorul francez Gilles de Muisit în 1349.

În concluzie, este posibil ca bacilul ciumei negre, care a ucis mai mult de un sfert din populația Europei între anii 1346 și 1352, să fie la originea binefăcătoarei anomalii (constînd din pierderea unei porțiuni de cromozom). Statistic vorbind, aceasta nu se întîlnește la populațiile africane, amerindiene și la cele din sud-estul Asiei. În Europa, pe primul loc la imunitate față de SIDA se află suedezii, unde mutația poate atinge 14% din populație. Specialiștii din varii țări au primit cu reținere uluitoarea veste, obiectînd asupra modelului folosit pe calculator, care poate da erori de datare foarte mari. Oricum, realitatea vine în sprijinul ipotezei. *(P. Ioan)*